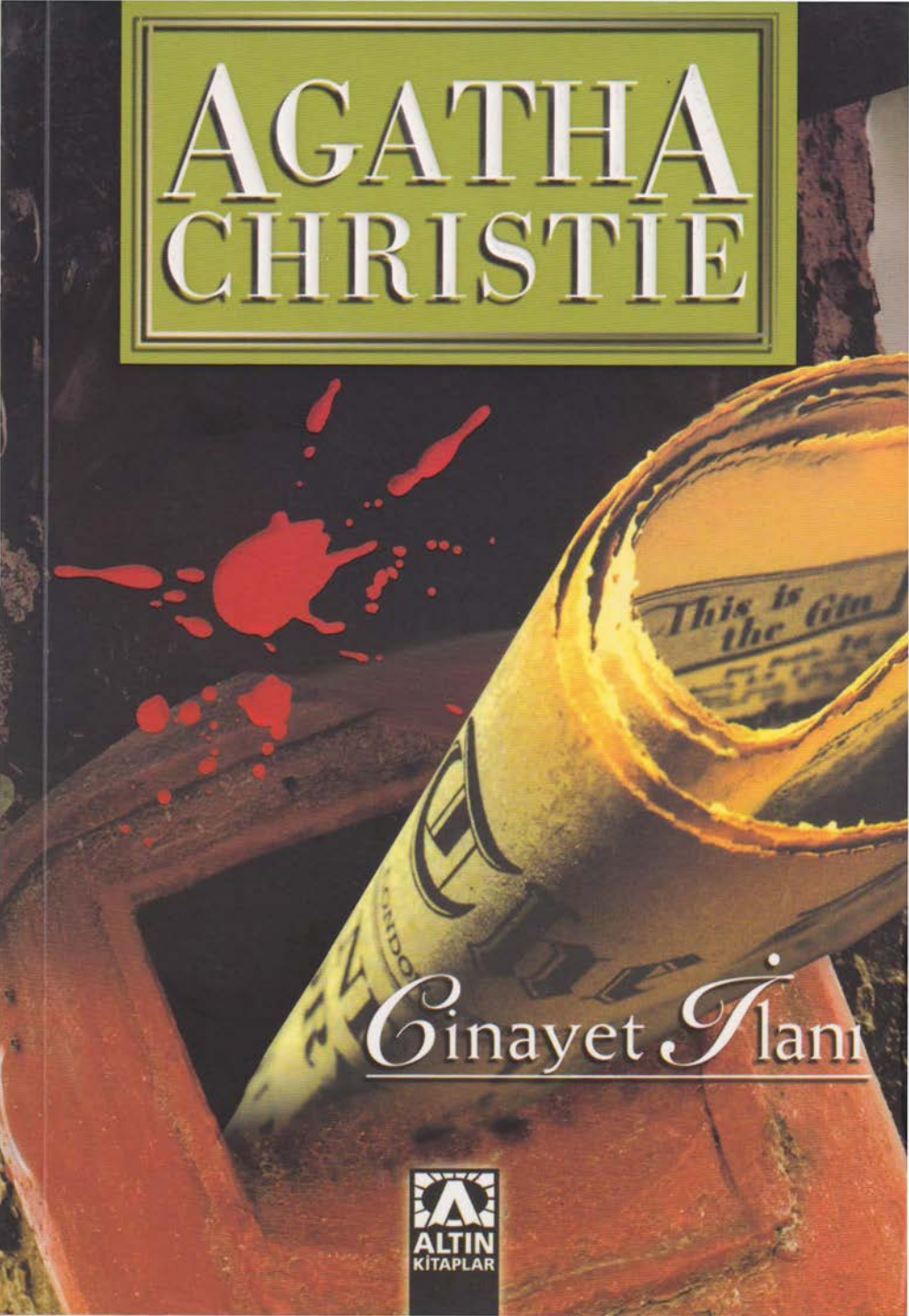
AGATHA CHRISTIE

Cinayet İlanı

ALTIN KİTAPLAR

Yerel *Gazette*'de çıkan garip cinayet ilanı, Jane Marple dahil tüm Chipping Cleghorn köyü sakinlerini heyecanlı bir bekleyişe sürüklemiştir: *29 Ekim, Cuma günü, saat 18.30'da Little Paddocks'ta cinayet işlenecektir.*

Bu çocukça bir şaka mıydı, yoksa zavallı Letitia Blacklock'u korkutmak için yapılan bir oyun muydu? Bu esrarengiz davetiyeye karşı koyamayanlar belirtilen zamanda Little Paddocks'un kapısında belirirler ve ışıklar söner...

"Agatha Christie polisiye yazarlar tahtından asla inmeyecek. Her zamanki gibi zekice kurgulanmış bir eser..."

A. A. Milne

Agatha Christie

ISBN 978-975-21-0910-0

9 789752 109100

ALTIN KİTAPLAR

KİTAPLIK 2008 SKB 043451 YCS

15 00.

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

A MURDER IS ANNOUNCED

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

4. BASIM / AĞUSTOS 2010
AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 0910 - 0

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

Tel: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Cinayet İlanı

TÜRKÇESİ
GÖNÜL SUVEREN

Evlerinde ilk kez "Tatlı Ölümü!" yediğim
Ralph ve Anne Newman'a

İçindekiler

Bölüm 1: Cinayet İlanı 11
Bölüm 2: Little Paddocks'ta Kahvaltı 25
Bölüm 3: On Sekiz Otuzda 33
Bölüm 4: Royal Spa Oteli 47
Bölüm 5: Letitia Blacklock ve Dora Bunner 55
Bölüm 6: Julia, Mitzi ve Patrick 67
Bölüm 7: Toplantıdakiler 75
Bölüm 8: Miss Marple İşe Karışıyor 90
Bölüm 9: Kapı Meselesi 104
Bölüm 10: Pip ve Emma 113
Bölüm 11: Miss Marple Çaya Geliyor 123
Bölüm 12: Chipping Cleghorn'da Sabah Etkinlikleri 128
Bölüm 13: Chipping Cleghorn'da Sabah Etkinlikleri (Devam) 139
Bölüm 14: Geçmişe Dönüş 151
Bölüm 15: Tatlı Ölüm 158
Bölüm 16: Müfettiş Craddock Dönüyor 167

Bölüm 17: Albüm 173

Bölüm 18: Mektuplar 181

Bölüm 19: Cinayet Sahnesini Yeniden Canlandırma 193

Bölüm 20: Miss Marple Kayboluyor 204

Bölüm 21: Üç Kadın 214

Bölüm 22: Gerçek 226

Bölüm 23: Rahibin Evinde Akşam 229

Cinayetle İlgisi Olanlar:

Archie Easterbrook : Yaşlı bir albay. Cinayetten anladığını sanıyordu.
Laura Easterbrook : Albayın genç karısı. Göründüğü gibi biri değildi.
Bayan Swettenham : Yaşlı, şirin bir kadın. Acaba adı sahte miydi?
Edmund Swettenham : Bayan Swettenham'ın oğlu. Roman yazmaya çalışıyordu.
Miss Hinchcliffe : Yaşlı, uzun boylu, erkek gibi bir kadın. Cinayeti oyun sanıyordu.
Amy Murgatroyd : Miss Hinchcliffe'in arkadaşı. Fazla zeki değildi.
Julian Harmon : Genç rahip. Cinayet oyununa meraklıydı.
Bunch Harmon : Rahibin karısı. Sevimli bir kadındı.
Letitia Blacklock : Yaşlı kadın. Kendisini öldürmek istemeyeceklerinden emindi.
Dora Bunner : Letitia'nın arkadaşı. Biraz gevezeydi.
Patrick Simmons : Letitia'nın yeğeni. Yakışıklı bir gençti.
Julia Simmons : Patrick'in kız kardeşi. Çok soğukkanlıydı.
Phillipa Haymes : Letitia'nın kiracısı. Ne düşündüğü anlaşılmaz biriydi.
Mitzi : Göçmen hizmetçi. Yalancının biriydi.
Rudi Scherz : İsviçreli bir genç. Paragöz bir adamdı.
Myrna Harris : Rudi'nin sevgilisi. Bildiği bazı şeyler vardı.
Belle Goedler : Ölmek üzere olan bir kadın. Eski günleri iyi hatırlıyordu.
George Rydesdale : Polis müdürü. "İhtiyarcık"lara pek aldırmazdı.
Dermot Craddock : Müfettiş. İşin içinde bir iş olduğunu düşünüyordu.

Sir Henry Clithering : Scotland Yard'ın eski müdürü. "İhtiyarcık"ların dedektiflerden daha usta olduklarına inanıyordu.

ve

Miss Marple : O da bir "ihtiyarcık"tı. Ve cinayetlerin esrarını da yine o çözdü.

Miss Marple'ın Elinde Şu İpuçları Vardı:

- Bir ilan...
- Bir gerdanlık...
- Bir oyun...
- Solmuş menekşeler...
- İki kapı...
- Lamba...
- Bir kutu aspirin...
- Eski fotoğraflar...
- Dul maaşı...
- İkizler...

Miss Marple Şu Soruları Cevaplandırmak Zorundaydı:

- Pip'le Emma kimdi?
- Phillipa kameriyede kiminle konuşmuştu?
- Fotoğraflar ne olmuştu?
- Mitzi'nin bildiği neydi?
- Murgatroyd kimden söz ediyordu?
- Hırsız kim olabilirdi?
- Letitia Blacklock'un düşmanları kimlerdi?
- Julia'nın sırrı neydi?
- Sonia Goedler köyde miydi?
- Elektrik nasıl kontak yapmıştı?

Bölüm 1

Cinayet İlanı

I

Johnnie Butt her sabah yedi buçukla sekiz buçuk arasında bisikletiyle Chipping Cleghorn köyünü dolaşırdı. Pazar günleri hariç tabii... Delikanlı dişlerinin arasından gürültülü bir şekilde ıslık çalarak ilerler, her evin veya villanın önünde inerek posta kutusuna High Caddesi'ndeki kırtasiyeci Bay Totman'dan ısmarlanmış olan sabah gazetelerini atardı. Herkes değişik gazeteler okurdu. Örneğin, Albay ve Bayan Easterbrook'a, *The Times* ve *Daily Graphic;* Bayan Swettenham'a, *The Times* ve *Daily Worker*; Miss Hinchcliffe ile Miss Murgatroyd'a, *Daily Telegraph* ve *New Chronicle;* Miss Blacklock'a ise *Telegraph, The Times* ve *Daily Mail* bırakırdı.

Böylece cumaları Chipping Cleghorn'luların kısaca *Gazette* dedikleri *North Benham News* ve *Chipping Cleghorn Gazette'*nin başlıklarına telaşla bir göz attıktan sonra

(Milletlerarası durum gergin! Birleşmiş Milletler bugün toplanıyor. Polis köpekleri sarışın daktilocu kadının katilini arıyor. Yazlık bir otelde yirmi üç kişi gıda zehirlenmesinden öldü, vs.)

Gazette'yi heyecanla açar ve mahalli haberlere dalar giderdi. Köy hayatının o ateşli nefret ve düşmanlıklarının dile geldiği *Mektuplar* kısmına şöyle bir göz gezdirdikten sonra okuyucuların onda dokuzu kesinlikle *Küçük İlanların* bulunduğu sayfayı açarlardı. Neler yoktu burada? Satılan veya aranılan şeylerle ilgili ilanlar... Hizmetçi bulmaya çalışanların heyecanlı ve endişeli yakarışları... Köpeklerle ilgili bir sürü yazı... Tavuklar veya bahçe aletleri hakkında bazı iddialar. Küçük Chipping Cleghorn'da yaşayanların ilgisini çeken bütün bu ilanlar karmakarışık bir şekilde o sayfada yer alırdı.

Ekimin yirmi dokuzuna rastlayan bu cuma da diğerlerinden farksızdı.

II

Alnına düşen şirin kırçıl buklelerini geri iten Bayan Swettenham, *The Times*'ı açtı. Bulanık gözlerle orta sayfaya baktıktan sonra her zamanki gibi, belki heyecanlı bazı olaylar oldu, diye düşündü. Ama öyleyse bile *The Times* bunu çok iyi bir şekilde kamufle etmeyi başarmış. Bayan Swettenham, "Doğum, Evlenme ve Ölüm İlanları" sütununa bir göz attı. Böylece görevini yapmış oluyordu. Onun için *The Times*'ı bir tarafa bırakarak heyecanla *Chipping Cleghorn Gazette*'yi kaptı.

Bir dakika sonra oğlu Edmund içeriye girdiği zaman o "Küçük İlanlar"a dalmıştı bile.

Dalgın dalgın, "Günaydın, hayatım," diye gülümsedi. "Smedleyler arabalarını satıyorlarmış. Daimler'lerini. 1935 model... Pek eski değil mi?"

Oğlu bir şeyler mırıldanarak bir fincana kahve doldurdu. Tabağına birkaç tuzlu ringa balığı aldıktan sonra masanın başına geçerek *Daily Worker*'ı açıp ekmek kızartma makinesine dayadı.

Bayan Swettenham okumasına devam etti. "*Çoban köpeği yavruları*... Bilmiyorum herkes son zamanlarda böyle kocaman köpekleri nasıl besleyebiliyorlar. Doğrusu bunu aklım hiç almıyor... Hım... Selina Lawrence yine aşçı aradığına dair ilan vermiş. Doğrusu bu günlerde ilan vermenin hiçbir işe yaramayacağını kendisine söylemeli. Sadece zaman kaybı bu. Adresini koydurmamış. Sadece posta kutusunun numarasını vermiş. Bu da çok kötü. Bunu kendisine anlatabilirdim. Hizmetçiler nerede çalışacaklarını muhakkak bilmek istiyorlar. Özellikle kibar bir adres pek hoşlarına gidiyor... *Takma diş*... Acaba neden herkes takma dişe bu kadar meraklı? *İyi fiyat verilecektir*... *Güzel çiçek soğanları. Özellikle seçilmiş.* Bir hayli ucuza benziyorlar... Hah, bir kız da *ilgi çekici bir yer* arıyor. Yolculuğa da çıkabilirmiş. Sevsinler! Kim çıkmaz ki?... *Dachshund*'lar... Ben bu cins köpeklerden hiç hoşlanmam. *Alman* oldukları için değil tabii. Sonuçta o meseleyi çoktan unuttuk gitti. Sadece o hayvanları sevmem nedense... Evet, Bayan Finch? Ne var?"

Kapı açıldı ve başında çok eski kadife bir bere olan aksi suratlı bir kadın içeriye girdi.

Bayan Finch, "Günaydın, hanımefendi," dedi. "Burayı toplayabilir miyim?"

Bayan Swettenham, "Biraz sonra," diye cevap verdi. "Daha kahvaltımız bitmedi." Sonra da Bayan Finch'i yumuşatmak ister gibi tatlı tatlı ekledi. "Henüz bitirmiş sayılmayız."

Bayan Finch, kadınla genç adamın önündeki gazeteye bir göz attıktan sonra anlamlı anlamlı burnunu çekerek geriledi.

Kapı kapanırken Edmund, "Ben kahvaltıma daha yeni başladım," diye homurdandı.

Annesi ise aynı anda, "O korkunç gazeteyi okumasan, Edmund," dedi. "Bayan Finch, bundan hiç, ama hiç hoşlanmıyor."

"Siyasi düşüncelerimin Bayan Finch'le bir ilgisi olduğunu sanmıyorum!"

Bayan Swettenham devam etti. "Zaten sen işçi filan da değilsin. Çalıştığın bile yok."

Edmund sinirli bir şekilde bağırdı. "Bu hiç de doğru değil... Ben kitap yazıyorum."

Bayan Swettenham başını salladı. "Ben *gerçek* işi kastetmiştim. Sonra Bayan Finch de bizim için önemli. Eğer bize sinirlenir ve gelmemeye kalkarsa onun yerine kimi buluruz?"

Edmund, "*Gazette*'ye ilan veririz," diye güldü.

"Biraz önce sana bunun hiçbir faydası olmadığını söyledim. Tanrım... Son zamanlarda mutfağa girip her işi yapan yaşlı bir dadısı olmayanların hali harap."

"İyi ya... O halde neden bir dadımız yok?... Bana böyle bir dadı tutmamakla hiç de iyi etmemişsin. Bunu nasıl yapabildin?"

"Senin dadın Hintliydi, oğlum."

Edmund mırıldandı. "Açıkçası ileriyi hiç görememişsin."

Bayan Swettenham tekrar "Küçük İlanlar"a dalmıştı... "*Satılık çim biçme makinesi,* acaba?... A, şu istedikleri fiyata bak! Yine bir sürü *dachshund*'lar... 'Muhakkak yaz veya haber gönder. Ümitsiz durumdayım. Canikom.' İnsanların takma adları ne garip oluyor, değil mi?... *Spaniel köpekleri*... minik Susie'yi hatırlıyor musun, Edmund? Adeta insan gibi bir köpekti o. Söylediğin her sözü anlardı... *Satılık Sheraton büfe. Dededen kalma gerçek antika... Bayan Lucas, Dayas Malikânesi*... Bu kadın da ne yalancıdır! Sheraton'mış! Hıh!..."

Bayan Swettenham dudak büktükten sonra okumaya devam etti. "'*Bu bir hataydı sevgilim. Seni ölümsüz bir aşkla seviyorum. Cuma günü yine her zamanki yerde. J...*' Herhalde iki sevgili kavga ettiler. Yoksa... hır-

sızlar birbirleriyle anlaşmak için böyle bir şifreye mi başvurdular. Yine *dachshud*'lar! Galiba herkese bu köpekler yüzünden bir çılgınlık geldi. Sanki başka köpek yok mu? Simon Dayın Manchester *Terrier*'leri yetiştirirdi. Onlar çok narin, zarif hayvanlardır. Ben *bacakları* gözüken köpeklerden hoşlanırım... *Yurt dışına gidecek bir "lady" lacivert tayyörünü satıyor...* Ne ölçülerini yazmış ne de fiyatını. Bir evlenme ilanı. Hayır, hayır... bir cinayet ilanı! Edmund, Edmund şunu dinle!

29 Ekim Cuma günü, saat 18.30'da Little Paddocks'ta bir cinayet işlenecekti. Bu ilanı okuyan dostların davetiye beklemeyerek Little Paddocks'a gelmeleri rica olunur.

"Ne garip şey! *Edmund!*"

"Ne var?" Edmund gazetesinden başını kaldırdı.

"29 Ekim Cuma günü... A, a, a... *Bugün.*"

Oğlu uzanarak gazeteyi aldı. "Ben bir bakayım."

Bayan Swettenham müthiş bir merakla, "Bu ne anlama geliyor?" diye sordu.

Edmund Swettenham tereddütle burnunu ovuşturdu. "Herhalde bir parti veriyorlar... Şöyle... Cinayet oyunu gibi bir şey."

Bayan Swettenham bu açıklamayı pek beğenmemişti. "Ya... Ama böyle garip bir şekilde parti verilir mi? Tutup gazeteye ilan vermişler. Doğrusu aklı başında bir kadın olan Letitia Blacklock'tan böyle bir şey beklemezdim."

"Herhalde bunu evinde kalan o zeki gençler düzenledi."

"Önceden de haber vermediler... Bugün... Ne dersin? Bizim de gitmemiz lazım mı?"

Oğlu işaret etti. "'*Bu ilanı okuyan dostların, davetiye beklemeyerek, Little Paddocks'a gelmeleri rica olunur,*' diyor."

Bayan Swettenham kesin bir tavırla, "Bu yeni moda davetler pek sıkıcı oluyor," dedi.

"Pekâlâ, anneciğim. Gitmem şart değil."

Yaşlı kadın başını kaldırdı. "Tabii."

Kısa bir sessizlik oldu.

"Şu son kızarmış ekmeği gerçekten *istiyor musun,* Edmund?"

"Benim beslenmemin, o ihtiyar cadının bu masayı toplamasından daha önemli olduğunu sanıyordum."

"Hişşşt... *Duyacak...* Edmund, cinayet oyunu nasıl bir şey?"

"Ben de pek bilmiyorum... Üzerine kâğıt parçaları iğneliyorlar sanırım... Hayır, hayır. Sanırım kura çekiliyor... Biri kurban oluyor, biri de dedektif. Sonra elektrikleri söndürüyorlar. Biri omzuna vuruyor. O zaman acı acı bağırarak yere yatıyor ve ölmüş gibi bir tavır takınıyorsun."

"Bir hayli heyecanlı bir oyuna benziyor."

"Herhalde sıkıcı bir şey olacak. Ben gidecek değilim."

Bayan Swettenham kararını vermişti bile. "Saçmalama Edmund! *Ben* toplantıya gideceğim. Sen de benimle geleceksin. *İşte bu kadar.*"

III

Bayan Easterbrook, kocasına, "Archie," dedi. "*Şunu* dinle."

Albay Easterbrook aldırmadı bile. Zira sabırsız bir tavırla homurdanarak, *The Times*'taki bir makaleyi okuyordu. "Bütün mesele nedir biliyor musun? Bütün bu adamların Hindistan hakkında en ufak bir fikirleri bile olmaması! En basit şeylerden bile haberleri yok!"

"Biliyorum şekerim, biliyorum."

"Haberleri olsaydı böyle saçma sapan şeyler yazmazlardı."

"Evet, biliyorum. Archie, Tanrı aşkına dinle.

Cinayet İlanı

29 Ekim Cuma günü saat 18.30'da Little Paddocks'ta bir cinayet işlenecektir. Bu ilanı okuyan dostların davetiye beklemeyerek, Little Paddocks'a gelmeleri rica olunur.

29 Ekim... yani bugün." Zaferle sustu.

Albay Easterbrook, ona dalga geçer gibi baktı. Fazla ilgilenmemişti. "Cinayet Oyunu," dedi.

"Ya..."

"Hepsi o kadar..." Biraz yumuşadı. "Fakat dikkatle planladığı takdirde gerçekten eğlenceli bir şey olur bu. Ama oyunu bu işi iyi bilen birinin organize etmesi şarttır. Kura çekilir. Biri katil olur. Ama onu kimse bilmez... Işıklar söndürülür. Katil, kurbanını seçer. Kurbanın bağırmadan önce yirmiye kadar sayması lazımdır. Sonra dedektif olarak seçilen kimse işi ele alır. Herkesi sorguya çeker. Nerede olduklarını ne yaptıklarını sorar. Gerçek katili tuzağa düşürmeye çalışır. Evet... Dedektif seçilen kişi... polisin nasıl çalıştığını biraz biliyorsa... oyun gerçekten eğlenceli olur."

"Ya senin gibi Archie. Sen bir sürü ilginç davaya bakmışsın."

Albay Easterbrook gülümsedikten sonra halinden pek memnun olduğunu belirten bir tavırla posbıyığının ucunu burdu.

"Evet, Laura. Onlara bu konuda birkaç fikir verebilirim." Şöyle bir dikleşti.

"Miss Blacklock bu partiyi hazırlarken senden yardım istemeliydi."

Albay homurdandı. "O tüysüz delikanlı yanında kalıyor ya... Herhalde bu onun fikri. Yeğeni miymiş, neymiş. Fakat gazeteye ilan vermeleri pek garip."

"'Küçük İlanlar' sütunundaydı bu. Gözümüzden de kaçabilirdi. Herhalde bu bir davet sayılır değil mi, Archie?"

"Garip bir davet... Yalnız sana bir şey söyleyeyim. O toplantıya gidecek değilim."

"Archie!" Bayan Easterbrook'un sesi tiz bir inilti halini aldı.

"İnsana daha önceden haber verirler. Ya benim işim varsa ne olacak?"

"Ama işin yok değil mi hayatım?..." Bayan Easterbrook, kocasını ikna etmek ister gibi sesini alçalttı. "Biliyor musun? Bence oraya *kesinlikle* gitmeli... zavallı Miss Blacklock'a yardım etmelisin. Onun, partinin başarıya ulaşması için sana güvendiğinden eminim. Yani... polis işleri... onların çalışma tarzları hakkında derin bilgin var. Eğer sen gidip yardım etmezsen, eğlence altüst olur. Sonuçta insan *komşularının* yardımına koşmalıdır."

Bayan Easterbrook boyalı sarı saçlarını eliyle düzelterek başını yana eğdi. Mavi gözlerini kocaman açtı.

"Tabii... Bu şekilde söylediğin zaman..." Albay Easterbrook önemli bir adam olduğunu belirtmek ister gibi tekrar posbıyığını burdu. Sonra da ufak tefek, kabarık saçlı karısına sevgiyle baktı. Laura Easterbrook, ondan en az otuz yaş küçüktü. Tekrarladı. "Tabii... Bu şekilde söylediğin zaman..."

Bayan Easterbrook ciddi bir şekilde, "Bence bu gerçekten senin *görevin,*" diye cevap verdi.

IV

Chipping Cleghorn Gazette, Boulders villasına da bırakılmıştı. Aslında üç kulübenin birleştirilmesinden meydana gelmiş olan bu evde Miss Hinchcliffe'le, Miss Murgatroyd oturuyordu.

"Hinch?"

"Ne var, Murgatroyd?"

"Neredesin sen?..."

"Kümeste..."

"Ya..."

Miss Amy Murgatroyd uzun ıslak otların arasından dikkatle ilerleyerek arkadaşına yaklaştı. Miss Hinchcliffe, buram buram dumanları tüten, içi pişmiş patates kabuğu ve lahana kökü dolu bir kaba avuç avuç un atarak bu pis kokulu şeyi karıştırıyordu. Üstünde askerlerinkini hatırlatan bir ceket ve çizgili kadife pantolon vardı. Saçları bir erkeğinkiler gibi kısacık kesilmişti. Rüzgârdan yanmış yüzünü arkadaşına doğru çevirdi.

Şişman, yumuşak başlı bir kadın olan Amy Murgatroyd ise kareli bir tüvit etek ve parlak, koyu mavi, bol bir kazak giymişti. Bir kuş yuvasını andıran kıvırcık, kırçıl saçları bir hayli karışıktı. Kadın hafif hafif de soluyordu.

Nefes nefese, "*Gazette*'de bir yazı var," dedi. "Dinle... Ne anlama geliyor bu?

> *29 Ekim Cuma günü, saat 18.30'da Little Paddocks'ta bir cinayet işlenecektir. Bu ilanı okuyan dostların, davetiye beklemeyerek, Little Paddocks'a gelmeleri rica olunur.*

Nefes nefese durdu. Arkadaşının otoriter bir şekilde fikrini açıklamasını bekliyordu.

Miss Hinchcliffe mırıldandı. "Delilik."

"Evet. Fakat sence bu ne *anlama* geliyor?"

Miss Hinchcliffe, "Hiç olmazsa bir içki içeceğimiz anlamına," diye cevap verdi.

"Bunun bir davetiye olduğunu mu düşünüyorsun?"

Miss Hinchcliffe, "Bunun ne anlama geldiğini oraya gittiğimiz zaman anlarız," dedi. "Herhalde bize kötü bir şeri ikram ederler. Otların üzerin-

den çekil, Murgatroyd... Ayaklarında hâlâ terliklerin var. Sırılsıklam olmuş bunlar."

"Eyvah..." Miss Murgatroyd üzüntüyle ayaklarına baktı. "Bugün kaç yumurta var?"

"Yedi. O Tanrı'nın cezası tavuk hâlâ kuluçkaya yatmak sevdasında. Onu içeri sokmalı."

Miss Murgatroyd tekrar *Gazette*'deki ilana dönerek, "Fakat, bu pek garip bir davet değil mi?" diye sordu. Sesinde hafif bir heyecan vardı.

Ama arkadaşı daha ciddi, gereksiz düşüncelere dalmayan bir kadındı. Dikbaşlı tavuğu içeri tıkmaya karar vermişti. Gazetede çıkan bir ilan, ne kadar esrarlı olursa olsun, onu bu işten alıkoyamazdı.

Çamurda ağır ağır ilerleyerek benekli bir tavuğu yakaladı. Hayvan, sinirinden olanca sesiyle gıdaklamaya başladı. Miss Hinchcliffe homurdandı. "Ben her zaman kazları tercih ederim. Onlar insana daha az zahmet verirler..."

V

Kahvaltı masasının başında oturan Bayan Harmon, kocası Rahip Julian Harmon'a bakarak, "Aaah, ne güzel!" diye bağırdı. "Miss Blacklock'un evinde cinayet işlenecekmiş."

Kocası biraz şaşırmıştı. "Cinayet mi?... Ne zaman?"

"Bugün... Akşamüzeri... Daha doğrusu bu akşam. On sekiz otuzda. Ah, ne şanssızlık, sevgilim. Senin o sırada 'Konfirmasyon Ayini'ne hazırlanman lazım. Çok yazık. Halbuki sen cinayetlere bayılırsın!"

"Doğrusu senin neden bahsettiğini bir türlü anlayamadım, Bunch."

Yüzünün ve vücudunun yuvarlaklığından dolayı ta küçükten beri asıl adı olan "Diana" değil de "Bunch" ismiyle çağrılan Bayan Harmon, masanın üzerinden *Gazette*'yi uzattı.

"İşte. Kullanılmış piyanolarla eski dişlerin arasında..."

"Ne garip bir ilan bu."

Bunch neşeyle, "Değil mi?" diye güldü. "Doğrusu Miss Blacklock'un cinayetlerle, oyunlarla ilgileneceği hiç aklıma gelmezdi. Senin gelir miydi, Julian? Herhalde onu bu işe Simon'lar teşvik etti. Fakat bana sorsalardı Julian Simmons'un cinayetleri pek kaba bulacağını söylerdim. Her neyse... İlan verilmiş. Senin bu oyuna katılamayacağına gerçekten üzülüyorum. Neyse. Ben gider, sonra da sana olanları anlatırım. Halbuki aslında bu oyuna senin katılman daha iyi olurdu. Zira ben karanlıkta oynanılan oyunlardan hiç hoşlanmam. Bunlar beni korkutur. Kurban olarak beni seçmeyeceklerini de umarım. Eğer biri, aniden elini omzuma koyarak, 'Sen öldün,' derse kalbim birdenbire duruverir. Ve o zaman *gerçekten* ölürüm. Böyle bir şey olur mu dersin?"

"Hayır, Bunch. Senin uzun seneler yaşayacağını ve benimle birlikte yaşlanacağını sanıyorum."

"Ve seninle aynı günde ölecek, aynı mezara gömüleceğiz. İşte bu çok hoş olurdu." Bu fikir Bunch'un ağzının kulaklarına varmasına sebep olmuştu.

Kocası gülümsedi. "Pek mutluymuşsun gibi bir halin var, Bunch?"

Bunch şaşkın şaşkın sordu. "Benim yerimde olan bir insan üzülür mü? Mutsuz olabilir mi?... Sen varsın... Susan'la Edward var... Hepiniz de beni seviyor, aptallıklarıma aldırmıyorsunuz... Güneş de pırıl pırıl parlıyor... Sonra bu koskocaman evde oturuyoruz."

Rahip Julian Harmon şaşkınlıkla etrafına, büyük ve bir hayli boş olan yemek odasına baktı. "Bazıları bu koskocaman, soğuk evde yaşamanın dayanılmaz olduğunu düşünebilirler."

"Ama ben büyük odalardan hoşlanırım. Dışarıdaki bütün güzel kokular içeriye dolarak orada kalabilir... Derli toplu değil. Eşyalarını ortada bırakırsın. Ama yine de karışıklık olmaz."

"Kalorifer gibi işini azaltacak şeyler istemez miydin? Bu ev yüzünden bir hayli didiniyorsun, Bunch."

"Hayır, hayır, sevgili Julian. Altı buçukta kalkıp sobayı yakıyorum. Etrafta harıl harıl koşturuyorum. Saat sekizde her işim bitmiş oluyor. Evi de tertemiz tutuyorum, değil mi? Her tarafı cilalıyorum, kavanozlara sonbahar yapraklarını koyuyorum. Büyük bir evi temiz tutmak küçüğünü temiz tutmaktan daha zor değil. İnsan elinde süpürgeyle daha hızlı hareket ediyor. Zira, küçük bir odada olduğu gibi durmadan eşyalara çarpmıyor. Sonra ben büyük, soğuk bir odada uyumaktan da hoşlanıyorum. Yorganın altına girmek, sadece burnunu dışarıda bırakmak öyle zevkli ki. Dışarının soğuk olduğuna sana yalnız burnun haber veriyor. Oturduğun evin genişliği ne olursa olsun, yine aynı miktarda patates soyuyor, aynı sayıda tabak yıkıyorsun. Düşün, Susan'la Edward'ın oynayabilecekleri koskocaman bir odaları var. Tren raylarını diziyor, bebekleri için çay partileri düzenliyorlar. Fakat oyun bitince oyuncaklarını kaldırmak zorunda kalmayıp bunları yerde bırakabiliyorlar. Sonra insanın başkalarını oturtabileceği hoş birkaç odası da fevkalade bir şey. Mesela Jimmy Symes ve Johnie Finch. Aksi takdirde kayınpeder!erinin yanında oturacaklardı onlar. Bildiğin gibi büyüklerle bir arada oturmak iyi olmuyor. Sen, annemi çok seversin. Fakat evlilik hayatımıza onunla babamın yanında başlamamızı istemezdin, değil mi?... Bu benim de hoşuma gitmezdi. Kendimi küçücük bir kız sanırdım."

Julian, ona gülümsedi. "Sen hâlâ küçük bir kız gibisin, Bunch."

Doğanın Julian Harmon'u ideal altmış yaş modeli olarak yarattığı belliydi. Fakat genç adamın doğanın bu amacını yerine getirmesi için henüz yirmi beş senesi vardı.

"Aptal olduğumu biliyorum!"

"Sen aptal değilsin, Bunc. Özellikle çok zekisin."

"Hayır, değilim. Kültürlü sayılmam. Tabii elimden geleni yapıyorum ama... Sonra sen, bana tarihten, kitaplardan filan bahsettiğin zaman bu çok hoşuma gidiyor. Fakat bence geceleri bana Gibbon'u yüksek sesle okuman pek de doğru değil... Zira dışarıda soğuk bir rüzgâr esiyorken şöminenin önü sıcak ve rahatsa, Gibbon insanı uyutuveriyor."

Julian bir kahkaha attı.

"Fakat seni dinlemek hoşuma gidiyor, Julian. Haydi bana yine Ahasuerus hakkında vaaz veren yaşlı rahibin hikâyesini anlat."

"Artık o hikâyeyi ezbere biliyorsun, Bunch."

"Tekrar anlat. *Lütfen.*"

Kocası Bunch'ın bu isteğini yerine getirdi.

"Yaşlı Scrymgour bir gün bir kilisenin kapısından bakmış. Rahip kürsüden eğilmiş, iki gündelikçi kadına ateşli bir şekilde vaaz veriyormuş. On parmağını onlara doğru sallayarak, 'Hah!' diyormuş. 'Ne düşündüğünüzü biliyorum. Kutsal kitabın birinci kısmında sözü geçen Büyük Ahasuerus'un II. Artaxerxes olduğunu sanıyorsunuz. Fakat sözü edilen o değil!" Büyük bir zaferle ekledi. *III. Artaxerxes*'dir!"

Julian aslında bu hikâyeyi pek de gülünç bulmazdı... Fakat nedense bu Bunch'ı çok eğlendirdi. Genç kadının, tatlı kahkahası odada çınladı. "Ne şirin ihtiyarmış! Bence sen de ileride tıpkı onun gibi olacaksın, Julian."

Julian biraz endişelenmiş gibiydi. Büyük bir tevazuyla, "Biliyorum," diye cevap verdi. "Onlara basit bir şekilde yaklaşmasını pek beceremiyorum."

"Bu seni hiç üzmesin." Bunch ayağa kalkarak kahvaltı takımlarını tepsiye koymaya başladı. "Bayan Butt dün bana hemen hemen kiliseye hiç gitmeyen, buradakiler tarafından dinsiz kabul edilen kocası Butt'ın pazar konuşmalarını hiç kaçırmadığını, vaazlarını dikkatle dinlediğini anlattı.

Bayan Butt'ın, gereğinden fazla kibar sesini oldukça ustalıkla taklit ederek, "Butt daha geçen gün Little Worsdale'den Bay Timkins'e söylüyordu, madam," diye devam etti. "Ona, 'Chipping Cleghorn'da gerçek kültürün ne olduğunu anlarsın,' diyordu. 'Bizim rahip, cemaat sanki çocukmuş gibi konuşan, Little Worsdale'li Bay Goss'a benzemez. Bizimki gerçekten *kültürlü.* Okumuş bir centilmen o. Oxford'dan mezun, Milchester'dan değil. Bizim de okumasından faydalanmamıza çalışıyor. Romalılarla eski Grekler hakkında bilmediği yok. Babillilerle Asurlular hakkında da öyle... Hatta rahibin evindeki kediye bile bir Asur kralının ismini vermişler.' Şan ve şöhret sahibi olmak buna denir." Bunch sözlerini büyük bir gururla bitirdi. "Aman işlere bakayım. Yoksa hiçbirini bitiremem. Haydi gel, Tiglath, Pileser. Sana balığın kılçığını vereceğim."

Kapıyı açarak bunu ustalıkla tek ayağını uzatmak suretiyle açık tuttu. Sonra elinde dolu tepsiyle çabucak dışarı çıktı. Bir taraftan da pek ahenkli olmayan sesiyle avaz avaz eski bir sporcu şarkısı söylüyordu. Yalnız bunun sözlerini biraz değiştirmişti.

"Güzel, tam cinayet işlenecek bir gün...
Mayıs kadar sıcak
Köyde hiç polis de kalmadı."

Ondan sonraki mısra, musluğa bırakılan tabak çanak şıngırtıları arasında boğuldu. Fakat Rahip Julian Harmon, evden çıkarken karısının zaferle son mısrayı söylediğini duydu.

"Ve bugün cinayet işleyeceğiz!"

Bölüm 2

Little Paddocks'ta Kahvaltı

I

Little Paddocks'takiler de kahvaltı yapıyorlardı.

Altmışını geçmiş bir kadın olan Miss Letitia Blacklock masanın başında oturuyordu. Evin sahibi oydu çünkü. Üstüne tam yaşına yakışacak tüvit bir tayyör giymiş, fakat boynuna buna hiç de uymayan, iri, sahte incilerden meydana gelmiş, kısa bir gerdanlık takmıştı... *Daily Mail*'de Lane Norcott'un sütununu okuyordu. Yeğeni Julia Simmons yorgun bir tavırla *Telegraph*'a göz gezdirmekteydi. Diğer yeğeni Patrick Simmons ise *The Times*'daki bilmeceyi kontrol ediyordu. Miss Dora Bunner'a gelince, o kendisini tamamıyla mahalli haftalık gazeteye vermişti.

Miss Blacklock yavaşça kahkaha attı. Patrick homurdandı. "Berlin değil, Madrid olacakmış. Orada yanılmışım."

Aniden Dora Bunner adeta korkmuş bir tavuk gibi gıdakladı. "Letty... *Letty*... Bunu gördün mü? Anlamı ne olabilir bunun?"

"Ne var, Dora?..."

"Gazetede çok garip bir ilan çıkmış. İçinde açık açık Little Paddocks'tan söz ediliyor. Fakat bunun anlamı ne olabilir?"

"Dora'cığım, şu ilanı bana gösterirsen..."

Dora Bunner mutlu bir tavırla gazeteyi Letitia Blacklock'un uzatmış olduğu eline sıkıştırdı. Titrek parmağıyla ilanı işaret etti.

"Bak, Letty."

Letitia Blacklock söyleneni yaptı. Kaşlarını kaldırdı. Çabucak masadakilere bir göz attı. Sonra da ilanı yüksek sesle okudu.

"29 Ekim Cuma günü, saat 18.30'da Little Paddocks'ta bir cinayet işlenecektir. Bu ilanı okuyan dostların, davetiye beklemeyerek, Little Paddocks'a gelmeleri rica olunur. "

Sesi aniden sertleşti. "Senin işin mi bu, Patrick?" Gözlerini masanın diğer ucunda oturan yakışıklı, pervasız genç adama dikmişti.

Patrick Simmons hemen itiraz etti. "Ne münasebet, Letty Hala! Bu da nereden aklınıza geldi? Neden bu ilan hakkında bir şey bildiğimi düşündünüz?"

Letitia Blacklock sinirli bir şekilde, "Senden böyle şeyler beklenir de," dedi. "Senin bunun güzel bir şaka olacağını düşündüğünü sandım."

"Şaka mı? Ne münasebet!"

"Ya sen, Julia?

Sıkılmış gibi bir tavır takınmış olan Julia, "Benim ilanla hiçbir ilgim yok," diye cevap verdi.

Dora Bunner mırıldandı. "Acaba Bayan Haymes..." Daha önce kahvaltı etmiş olduğu anlaşılan birinin boş yerine doğru baktı.

Patrick hemen atıldı. "Bizim Phillipa'nın böyle bir komiklik yapacağını hiç sanmıyorum. Çok ciddi bir kız o. Çok..."

Julia esnedi. "Fakat bu ilanın anlamı nedir?"

Letitia Blacklock ağır ağır, "Galiba bu garip bir şaka..." dedi.

Dora Bunner, "Fakat sebebi nedir?" diye bağırdı. "Bunu yapanın amacı ne olabilir? Bence budalaca bir şaka bu. Üstelik yaptıkları terbiyesizlik."

Sarkık yanakları sinirli bir şekilde titriyor, miyop gözleri öfkeyle parlıyordu.

Letitia Blacklock, ona gülümsedi.

"O kadar kızma, Bunny." Zaman zaman arkadaşını, "Bunny," diye çağırırdı. "Biri bunun pek komik olacağını düşünmüş. Onun kim olduğunu bilmek isterdim."

Dora Bunner hatırlattı. "Bugün. Akşam on sekiz otuzda. Ne olacak dersin?"

Patrick mezardan yansıyormuş gibi bir etki bırakan bir sesle, "*Cinayet işlenecek!*" dedi. "Tatlı ölüm gelecek."

Dora Bunner telaşla hafifçe bağırırken, Letitia Blacklock, yeğenine döndü. "Sus bakayım, Patrick!"

Patrick özür diler gibi, "Ben sadece Mitzi'nin zaman zaman yaptığı pastayı kastetmiştim," diye mırıldandı. "Ondan daima *tatlı ölüm* diye bahsettiğimizi siz de biliyorsunuz."

Letitia Blacklock dalgın bir tavırla gülümsedi.

Dora Bunner ise ısrar ediyordu. "Fakat Letty, sen bu ilan hakkında ne düşünüyorsun?"

Arkadaşı sözlerini, kendisine güven veren bir neşeyle kesti. "18.30'da ne olacağını biliyorum." Sesinde alaycı bir tavırla, "Bütün köy merakla buraya doluşacak. Evde şeri olup olmadığına bakmalı," dedi.

II

"Endişelendin değil mi, Lotty?"

Letitia Blacklock irkildi. Yaşlı kadın yazı masasının başına geçmiş, dalgın bir tavırla kurutma kâğıdının üzerine küçük balık resimleri yapı-

yordu. Başını kaldırarak eski arkadaşının endişe dolu yüzüne baktı. Dora Bunner'a ne söyleyeceğinden pek emin değildi. Bunny'nin endişelenmemesi, üzülmemesi gerektiğini biliyordu. Bir, iki dakika sessizce düşündü.

Dora Bunner'la aynı okula gitmişlerdi. Dora o zamanlar sarı saçlı, mavi gözlü, güzel fakat aptal bir kızdı. Fakat bu aptallığının hiç de zararı yoktu. Zira neşesi, şirinliği ve güzelliği dolayısıyla gerçekten hoşlanılacak bir arkadaştı. Letitia Blacklock dürüst bir subayla veya bir kasaba avukatıyla evlenmeliydi, diye düşündü. Bir sürü yetenekleri vardı Bunny'nin. Sevgi, sadakat, dostluk... Fakat hayat gülmedi Dora'ya. Zavallı hayatını kazanmak zorunda kaldı. Çalışkandı, ama beceriksizdi. Üstüne aldığı işi de başaramazdı.

İki arkadaş yıllar önce birbirlerinden ayrılmışlardı. Fakat altı ay önce Letitia Blacklock'a bir mektup gelmişti. Karmakarışık acıklı bir mektup. Dora'nın sağlığı iyice bozulmuştu. Bir odada oturuyor, kendisine bağlanmış olan çok az bir aylıkla hayatını devam ettirmeye çalışıyordu. El işi yapıyordu ama parmakları romatizmadan sertleşmişti. Zavallı mektubunda okul günlerinden söz ediyordu. Ondan sonra hayat onları ayırmıştı. Acaba eski arkadaşı ona yardım edebilir miydi?...

Miss Blacklock içinden gelen sese uyarak hemen harekete geçmişti. Zavallı Dora... Zavallı güzel ve saf Dora. Hemen gidip Bunny'yi bulmuş, onu alarak Little Paddocks'a getirmişti. O arada, "Ev işi bana gitgide ağır geliyor," diye yalan söylemişti. "Evin idaresine yardım edecek birine ihtiyacım var." Bunny'cik fazla yaşamayacaktı. Bunu ona doktor söylemişti. Fakat zaman zaman zavallı Dora, Letitia Blacklock'u biraz bezdiriyordu. Her şeyi karıştırıyor, kaprisli yabancı hizmetçiyi sinirlendiriyor, çamaşırları yanlış sayıyor, faturaları, mektupları kaybediyor, bazen düzenli bir kadın olan Miss Blacklock'u deliye çeviriyordu. Zavallı beceriksiz ve aptal Dora, Letitia Blacklock'a o kadar sadıktı ki, ona yardım etmeye çalışı-

yor, bir yardımcı alabildim, diye sevinerek övünüyordu. Ne yazık ki kesinlikle güvenilecek bir insan değildi o.

Sert bir sesle, "Yapma, Dora," dedi. "Sana söyledim..."

"Ah..." Dora Bunner'ın yüzünde suçlu bir ifade belirdi. "Biliyorum. Ama unuttum. Fakat kaygılısın, değil mi?"

"Kaygılı mı? Hayır, değilim," dedi. "Hayır kaygılı değilim. Şu *Gazette*'de çıkan o saçma ilandan mı söz ediyorsun?"

"Evet. Bu bir şaka olsa bile... bence kinci bir şaka."

"Kinci mi?..."

"Evet. Bunu yapmanın kalbi *kin* dolu olmalı. Yani... bence bu *hoş* bir şaka değil."

Letitia Blacklock, arkadaşına baktı. Sakin gözler, geniş, inatçı ağız, ucu hafifçe kalkık burun. Zavallı Dora... İnsanı kızdıran, kafası karmakarışık, dostlarına sadık olan fakat adeta bir sorun haline gelen zavallı, bu vesveseli, sevimli yaşlı ihtiyarcık çok saftı, ama içgüdüsel bir değer yargısına sahipti.

Letitia Blacklock, "Haklısın Dora," diye mırıldandı. "Bu pek de hoş bir şaka değil."

Dora Bunner kendisinden hiç umulmayacak bir heyecanla, "Bu hiç hoşuma gitmiyor," dedi. "Durum beni korkutuyor." Sonra birdenbire ekledi. "Bu *seni* de korkuttu, Letitia."

Miss Blacklock çabucak cevap verdi. "Ne münasebet."

"*Tehlikeli* bir şey bu. Bundan eminim. İnsanın aklına paketle sağa sola bombalar yollayan adamlar geliyor."

"Yavrum, budalanın biri şaka yapmaya kalkmış."

"Fakat bu hiç de *hoş* bir şaka değil."

Evet, gerçekten öyleydi. Letitia Blacklock'un yüzünden de böyle düşündüğü anlaşılıyordu. Dora zaferle bağırdı. "Gördün mü? Sen de aynı fikirdesin?"

"Fakat, Dora tatlım..." Aniden sustu. Kapıdan içeriye heyecanlı, genç bir kadın girmişti. Dar bir kazağın sardığı iyice gelişmiş iri göğsü körük gibi inip inip kalkıyordu. Renkli kumaştan pilili bir etek giymiş, yağlı saçlarını örerek başına sarmıştı. Gözleri siyah ve pırıl pırıldı.

Heyecanlı bir şekilde, "Sizinle konuşabilirim değil mi?" diye bağırdı.

Letitia Blacklock içini çekti. "Tabii Mitzi, tabii." Yaşlı kadının bazen, bu göçmen çıtkırıldım hizmetçinin bitmek tükenmek bilmeyen sinir krizlerine dayanmaktansa, evin bütün işlerini kendim yapayım, daha iyi, diye düşündüğü oluyordu.

"Size hemen söyleyeceğim... Umarım sizin için uygundur? Ben işi bırakıyorum. Hemen işi bırakıyorum... ve *hemen* gidiyorum!"

"Yine de oldu?... Biri seni üzdü mü?"

Mitzi dramatik bir tavırla, "Evet," diye bağırdı. "Üzüldüm! Ben ölmek istemiyorum! Zaten ülkemde ölümden zor kurtuldum! Ailemin hepsi katledildi! Annem, küçük kardeşim, o şirin yeğenim. Hepsi de öldürüldüler. Fakat ben kaçıp saklandım. İngiltere'ye geldim. Çalışıyorum. Hem de kendi ülkemde yapmayacağım işler yapıyorum. Ben..."

Miss Blacklock kısaca, "Bütün bunları biliyorum," dedi. Gerçekten de Mitzi'nin her zaman bunları zırvalamasından bıkmıştı. "Fakat şimdi neden gitmek istiyorsun?"

"Çünkü tekrar beni öldürmeye geldiler."

"Kimler?..."

"Düşmanlarım! Naziler! Hoş belki de bu kez gelenler Bolşeviklerdir. Burada olduğumu öğrenmişler. Şimdi beni öldürecekler. Bunu... evet... gazetede okudum!"

"Yani... *Gazette*'de mi?"

"*Burada*... işte *burada* yazılı." Mitzi arkasına saklamış olduğu *Gazette*'yi uzattı. "İşte bakın... burada '*cinayet*' yazılı. Hem de 'Little Pad-

docks'ta diyor. Öyle değil mi? Bu akşam 18.30'da! Ah! Ben öldürülmek istemiyorum! Hayır, *hayır!*"

"Fakat bu ilanın *seninle* ne ilgisi var? Biz bunun bir şaka olduğundan eminiz."

"*Şaka* mı? Birini öldürmek şaka sayılır mı?"

"Tabii sayılmaz, tabii sayılmaz. Fakat yavrum, eğer seni öldürmek isteselerdi herhalde bunu gazetede ilan etmezlerdi. Öyle değil mi?"

"Sizce etmezler miydi?" Mitzi biraz şaşırmış gibiydi. "Yani size göre kimseyi öldürmeyecekler mi? Belki de adamların katletmek istediği *sizsiniz*, Miss Blacklock."

Miss Blacklock, ona gülümseyerek, "Hiç kimsenin beni öldürmek isteyeceğini sanmıyorum," diye cevap verdi. "Zaten seni öldürmek isteyeceklerine de inanmıyorum, Mitzi. Bunu neden yapsınlar?"

"Çünkü onlar kötü insanlar... Çok kötü insanlar... Size söyledim. Annem, küçük kardeşim, o şirin yeğenim..."

Letitia Blacklock büyük bir ustalıkla onun sözünü kesti. "Evet, evet... Fakat *birinin* seni öldürmek isteyeceğine kesinlikle inanamam, Mitzi. Tabii sen böyle son dakikada haber verip birdenbire çıkıp gitmeye kalkarsan, seni durduramam. Fakat bu şekilde hareket etmem çok gülünç olur." Mitzi'nin yüzünde tereddüt dolu bir ifade belirmişti. Yaşlı kadın kesin bir tavırla ekledi. "Kasabın yolladığı eti öğleye yiyelim. Pek serte benziyor o. Onun için yahni yap."

"Size çok güzel bir 'gulaş' yapacağım."

"Yemeğe bu ismi de verebilirsin. O sert peynirden de kanepeler yapıver. Sanırım bu akşam birkaç kişi içki içmeye gelecek."

"Bu akşam mı? Ne demek, bu akşam?"

"On sekiz otuzda..."

"Fakat bu gazetede bildirilen saat değil mi? Kimler gelecek?... Hem *neden* geliyorlar?"

Letitia Blacklock gözlerinde alaycı bir pırıltıyla cevap verdi. "Cenazeye geliyorlar... Sus artık, Mitzi. İşim var." Kesin bir tavırla ekledi. "Kapıyı arkandan kapa."

Kapı yüzünde şaşkın bir ifade belirmiş olan Mitzi'nin arkasından kapanırken, "Bu meseleyi de şimdilik hallettik," dedi.

Dora Bunner hayranlıkla mırıldandı. "O kadar beceriklisin ki, Letty."

Bölüm 3

18.30'da

I

Miss Letitia Blacklock, "Neyse," dedi. "Her şey hazır." Etrafına, çifte misafir odasına dikkatle baktı. Gül desenli kreton örtüler... İki büyük vazodaki bronz rengi krizantemler... Küçük kâsedeki menekşeler... Duvara dayalı masadaki gümüş sigaralık... Orta masadaki içki tepsisi...

Little Paddocks, Viktorya stilinde, orta büyüklükte bir evdi. İnce, uzun bir verandası, yeşil panjurları vardı... Verandanın damı dar olduğu için uzun salonu bir hayli karartıyordu. Önceleri yandaki çift kapıdan, kapalı bir balkonu olan küçük bir odaya geçiliyordu. Letitia Blacklock'tan önceki nesilden biri bu çift kapıları çıkararak onların yerine ağır kadife perdeler astırmıştı. Miss Blacklock perdeleri de kaldırtmış ve böylece iki oda birleşmişti. Her iki uçta bir şömine vardı. Fakat ikisi de yanmıyordu. Buna rağmen odaya tatlı bir sıcaklık hâkimdi.

Patrick, "Kaloriferi yaktırmışsın," diye mırıldandı.

Letitia Blacklock başını salladı. "Son zamanlarda da hava çok rutubetli ve sisliydi. Evde dolaşırken cildimin yapış yapış olduğunu hissediyordum. Evans gitmeden önce kaloriferleri yaktı."

Patrick alaycı bir tavırla, "O kıymetli kok kömürüyle mi?" diye.

"Evet, dediğin gibi 'kıymetli kok kömürüyle'. Fakat aksi takdirde hiç kömür alamayacaktık. Büronun her hafta hissemize düşen bir avuç kömürü de vermek istemediğini biliyorsun. Başka şekilde yemek yapamayacağımızı iddia ettiğimiz zaman biraz insafa geliyorlar."

Julia bilmediği bir memleket hakkında anlatılanları dinleyenlere has bir merakla, "Herhalde bir zamanlar herkes bol bol kömür kullanabiliyordu, değil mi?" diye sordu.

"Evet. Üstelik ucuzdu da."

"Herhalde herkes gidip istediği kadar alıyor, öyle formlar filan doldurmak zahmetine de katlanmıyordu. Kömür sıkıntısı çekilmiyordu. Bol bol kok kömürü vardı değil mi?"

"Tabii. Her cins kömür vardı. Bu günlerde verdikleri taşa, toprağa benzer şeyler gibi de değildi."

"Herhalde o zaman hayat çok güzeldi." Julia'nın sesinde derin bir huşu vardı adeta.

Letitia Blacklock güldü. "Eski günleri düşünüyorum da... Gerçekten öyleydi. Fakat ne de olsa ben yaşlı bir kadınım. Kendi zamanımı tercih etmem çok doğal. Siz gençlerin böyle düşünmemesi gerek."

Julia içini çekti. "Eski günlerde olsaydık, ben işe gitmek zorunda kalmazdım. Evde oturur, vazolara çiçekler yerleştirir, mektuplar yazardım. Bu mektupları neden yazardınız? Kimlere yazardınız?"

Letitia Blacklock'un gözlerinde alaycı bir pırıltı belirdi. "Senin durup dinlenmeden telefon ettiğin kimselere... Senin yazı yazmasını bildiğinden bile emin değilim, Julia."

"Doğrusu geçen gün elime geçen *Mektup Örnekleri* adlı kitaptakiler gibi yazamıyorum. Çok güzel bir şey o! İçinde dul bir erkeğin evlenme teklifini nasıl reddedeceğiniz bile var."

Letitia Blacklock, "Düşündüğün gibi evde oturmaktan pek de hoşlanmazsın, Julia," dedi. "Zira insanın yapması gereken bazı görevleri vardır." Sesi alaycı bir şekil almıştı. "Fakat, ben de bu konuda fazla bir şey bilmiyorum. Zira Bunny'yle ben..." Dora Bunner'a bakarak sevgiyle gülümsedi. "Çok genç yaşta iş hayatına atıldık."

Dora Bunner başını salladı. "*Gerçekten öyle.* O iki yaramaz çocuk. Onları hiçbir zaman unutmayacağım... Tabii Letty çok zekiydi. İşkadınıydı. Büyük bir maliyecinin sekreterliğini yapıyordu."

Kapı açılarak, içeriye Phillipa Haymes girdi. Uzun boylu, sarışın, uysal görünümlü genç bir kadındı. Şaşkınlık içinde etrafına bakındı. "Ne o? Parti mi veriyorsunuz? Bana kimse bundan söz etmedi."

Patrick, "Tabii," diye bağırdı. "Phillipa'mızın bir şeyden haberi yok. Chipping Cleghorn'da meseleyi bilmeyen tek kadının o olduğuna bahse girerim."

Phillipa merakla ona döndü.

Patrick dramatik bir tavırla elini salladı. "Bu gördüğün 'cinayet mahalli' anladın mı?"

Phillipa Haymes'ın yüzünde hafif bir şaşkınlık ifadesi belirdi.

Patrick krizantemlerin konulduğu iki büyük vazoyu işaret etti. "Bunlar da çelenkler. Peynirli kanepeler ve zeytinler de cenaze yemeğini temsil ediyor."

Phillipa soru sorar gibi Letitia Blacklock'a baktı. "Bu bir şaka mı? Doğrusunu isterseniz ben esprileri kesinlikle kolay kolay anlayamam."

Dora Bunner heyecanla atıldı. "Çirkin bir şaka. Bu iş hiç hoşuma gitmiyor."

Letitia Blacklock, "Ona ilanı gösterin," dedi. "Gidip kazları kümese kapayayım. Hava kararda. Neredeyse misafirler gelir."

Phillipa, "O işi ben yaparım," dedi.

"Olmaz, yavrum. Sen bugünkü işini bitirdin."

Patrick, "İsterseniz kazları ben kümese kapatayım, Letty Hala," dedi.

"Kesinlikle olmaz!" Letitia Blacklock kesin bir tavırla konuşmuştu. "Geçen sefer sürgüyü kapamayı unutmuşsun."

Miss Bunner bağırdı. "Bırak bu işi ben yapayım, Letty tatlım. Açıkçası bu pek hoşuma gidecek. Çoraplarımı giyeyim. Hım... Hırkamı nereye koydum acaba?"

Fakat Letitia Blacklock gülerek odadan çıkmıştı bile.

Patrick, "Faydasız, Bunny," dedi. "Letty Hala o kadar becerikli ki, başkalarının kendi işini yapmalarına hiç dayanamıyor. Her işi kendi yapmayı tercih ediyor."

Julia, "Bundan hoşlanıyor," diye mırıldandı.

Ağabeyisi, ona baktı. "Senin yardım teklif ettiğini duymadım."

Julia tembel tembel gülümsedi. "Letty Hala'nın her işi yapmaktan hoşlandığını söyledin ya. Sonra..." İncecik çorabın sardığı biçimli bacağını uzattı. "En güzel çoraplarımı giydim."

Patrick güldü. "İpek çorap ve ölüm."

"İpek değil, naylon, aptal."

"Ama bu iyi bir cinayet romanı adı olamaz."

Phillipa şikâyet dolu bir sesle bağırdı. "Biriniz bana neden durmadan ölümden söz ettiğinizi anlatmayacak mı?"

Hepsi birden ona olanları söylemeye kalktılar. Kimse *Gazette*'yi bulup ilanı genç kadına gösteremedi. Çünkü Mitzi, onu mutfağa götürmüştü.

Letitia Blacklock birkaç dakika sonra döndü. "Tamam..." Saate bir göz attı. "On sekiz yirmiydi. Biraz sonra gelirler. Tabii komşularım hakkında yanıldıysam o başka."

Phillipa şaşkın şaşkın ona baktı. "Neden gelsinler? Bunun sebebini anlayamadım."

"Gerçekten anlayamadın mı, canım?... Evet,. bunu anlayamayacağın kesin. Fakat insanlar senden çok daha meraklılar."

Julia oldukça kinci bir tavırla homurdandı. "Phillipa'nın yaşama bakış şekli farklı. Onu hiçbir şey ilgilendirmiyor."

Phillipa cevap vermedi.

Letitia Blacklock etrafına bakınıyordu. Mitzi şeriyle içinde zeytin, peynirli kanepeler ve fazla süslü küçük pastalar bulunan üç tabağı orta masaya koymuştu.

"Patrick, lütfen şu tepsiyi... veya masayı diğer odaya taşıyıver... Sonuçta ben parti vermiyorum! Kimseyi de davet etmedim. Fakat komşuların geleceğini tahmin ettiğimin de anlaşılmasını istemiyorum."

"Demek bu zekice beklentinizi gizlemek istiyorsunuz, Letty Hala."

"Durumu pek güzel anlattın, Patrick. Teşekkür ederim, yavrum."

Julia başını salladı. "Şimdi evimizde sakin bir akşam geçiriyormuşuz gibi bir tavır takınır, gelen olursa da çok şaşırmışız gibi yaparız."

Letitia Blacklock şeri şişesini aldı. Tereddütle baktı.

Patrick, onun endişesini gidermeye çalıştı. "Şişe yarısına kadar dolu. Herkese yetmesi lazım."

"Ah, evet... evet..." Durakladı. Sonra da, "Patrick," diye mırıldandı. Yanakları hafifçe kızarmıştı. "Kilerdeki dolapta açılmamış bir şişe var. Onu ve bir açacak getir. Ben... biz... hiç olmazsa bunu yapalım. Bu elimdeki şişe uzun süre önce açılmış."

Patrick sesini çıkarmadan dışarı çıktı. Geri döndüğü zaman elinde kapalı bir şişeyle açacak vardı. Bunu tepsiye koyarken merakla Miss Blacklock'a baktı. Şefkatle, "Bu meseleyi çok ciddiye alıyorsunuz, değil mi, halacığım?..." diye sordu.

Dora Bunner fena halde sarsılmıştı. "Ah! Letty yani sen..."

Miss Blacklock telaşla, "Hişşt," dedi. "İşte zil çaldı. Bakın benim zekice beklentim doğrulandı."

II

Mitzi salonun kapısını açarak Albay Easterbrook'la karısını içeriye aldı. Onun misafirleri haber vermek konusunda kendine has yolları vardı.

Sanki bir hikâye anlatıyormuş gibi, "Albay Easterbrook'la eşi sizi görmeye gelmişler," diye seslendi.

Albay Easterbrook duyduğu o hafif mahcubiyeti örtmek için neşeli bir tavırla konuşmaya başladı. "Rahatsız etmiyoruz, ya? Geçerken şöyle bir uğradık."

Julia sanki gargara yapıyormuş gibi hafif bir ses çıkardı.

"Hava bayağı ılık. Galiba kaloriferinizi yakmışsınız. Biz henüz buna başlamadık."

Bayan Easterbrook yüksek sesle bağırdı. "Krizantemleriniz ne kadar *güzel!* Hepsi birer *harika.*"

Julia, "Aslında pek cılızlar," diye cevap verdi.

Bayan Easterbrook, Phillipa'nın aslında bahçede çalışacak bir insan olmadığını bildiğini belirtmek ister gibi genç kadını aşırı bir nezaketle selamladı.

"Bayan Lucas'ın bahçesi ne âlemde? Orası hiç düzelebilecek mi dersiniz?... Savaş yıllarında bahçe bakımsız kaldı... Sonra da o korkunç ihtiyar Ashe'i tuttular. Adam dökülen yaprakları süpürmekten, arkaya da birkaç lahana dikmekten başka bir şey yapmadı."

Phillipa ağır ağır cevap verdi. "Çalışmalarımız sonuç verecek. Fakat bahçenin düzelmesi biraz zaman alacak."

Mitzi tekrar kapıyı açarak seslendi. "Boulders villasında oturan hanımefendiler geldi."

"İyi akşamlar..." Miss Hinchcliffe hızla ilerleyerek Letitia Blacklock'un elini her zamanki gibi olanca kuvvetiyle sıktı. "Murgatroyd'a, 'Seninle Little

Paddocks'a uğrayalım,' dedim. Kazlarınızın kuluçka durumunun nasıl olduğunu sormak istiyordum da..."

Miss Murgatroyd ise Patrick'e dönmüştü. "Artık hava erken kararıyor, değil mi? Ah, ne *güzel* krizantemler!"

Julia, "Pek cılızlar," dedi.

Patrick yavaşça kız kardeşine sitem etti. "Neden onlara yardım etmiyorsun?"

Miss Hinchcliffe sanki Letitia Blacklock'u itham eder gibi, "Kaloriferleri yaktırmışsınız," diye bağırdı. "Daha çok erken."

Letitia Blacklock, "Bu mevsimde ev çok rutubetli oluyor," diye cevap verdi.

Patrick kaşlarıyla işaret etti. "Şeriyi getireyim mi?" Yaşlı kadın da yavaşça işaretle cevap verdi. "Biraz sonra..." Albay Easterbrook'a döndü. "Bu sene Hollanda'dan soğan getiriyor musunuz?"

Kapı tekrar açılarak, "Bayan Swettenham adeta suçlu bir tavırla içeriye girdi. Peşinden ise çatık kaşlarından bir hayli rahatsız olduğu anlaşılan oğlu Edmund gelmekteydi.

Bayan Swettenham bilindik bir merakla etrafına bakınarak neşeyle bağırdı. "Biz geldik! Size kedi yavrusu isteyip istemediğinizi soracaktım, Miss Blacklock! Bizim kedi..."

Edmund atıldı. "Sarı bir erkekten çocuk doğurmak üzere. Bu birleşmeden doğacak yavruların pek korkunç olacaklarından eminim. Sakın sonra, 'Söylemediler', demeyin."

Bayan Swettenham telaşla, "O çok iyi bir avcıdır," diye ekledi. "Ah, ne *güzel* krizantemler."

Edmund da sanki yeni bir şey keşfetmiş gibi, "Galiba kaloriferlerinizi yakmışsınız," dedi.

Julia mırıldandı. "İnsanların gramofon plağından farkları yok değil mi?"

Albay Easterbrook, Patrick'i bir köşeye sıkıştırdı. "Haberler hiç hoşuma gitmiyor. Bana sorarsanız Üçüncü Dünya Savaşı kaçınılmaz bir hal almaya başladı. Kaçınılmayacak bir şey bu."

Patrick omzunu kaldırdı. "Ben haberlere hiç aldırmam."

Tekrar kapı açılarak içeriye rahibin karısı Bayan Harmon girdi. Her zamanki kazağı yerine bol fırfırlı bir bluz giymiş, şıklaşmak arzusuyla da eski şapkasını başına oturtmuştu.

Yuvarlak yüzünü aydınlatan bir tebessümle, "Merhaba Miss Blacklock," diye bağırdı. "Çok geç kalmadım ya? Cinayet ne zaman olacak?"

III

Misafirler duyulacak bir şekilde bağrıştılar. Julia kıkır kıkır güldü. Patrick'in yüzünde bir tebessüm belirip kayboldu. Letitia Blacklock bu son misafirine gülümsedi.

Bayan Harmon, "Julian burada olamayacağı için sinirinden köpürüyor," diye ekledi. "O cinayetlere *bayılır*. İşte bu yüzden geçen pazar öyle güzel bir şekilde vaaz verdi. Belki vaazın güzel olduğunu söylememem gerek. Sonuçta benim kocam o. Fakat vaaz gerçekten iyiydi. Siz de benimle aynı fikirde değil misiniz? Her zamanki konuşmalarından iyiydi bu. Neyse... Söylediğim gibi bunun sebebi, *Ölüm ve Şapka Oyunu*. Bilmem bunu okudunuz mu? Boots'daki kız, eseri benim için saklamış. Doğrusu roman beni bir hayli *şaşırttı*. Tam katili bulduğumu düşünürken yanıldığımı anlıyordum. Eserde çok güzel cinayet var... Dört mü, beş mi, ne? Anlayacağınız kitabı Julian'ın vaazını hazırlamak için çekildiği çalışma odasında unutmuşum. O da bunu almış ve bir daha *elinden bırakamamış*. Bu yüzden de vaazını aceleyle yazıvermek zorunda kalmış. Söylemek istediklerini basit bir şekilde yazmış. Yani o âlimce sözlerden filan kullanmamış.

Tanrım! Yine çok konuşmaya başladım. Fakat söyleyin, cinayet ne zaman olacak?"

Letitia Blacklock şöminenin rafındaki saate bir göz attı. "On sekiz otuza bir dakika var. Eğer başlayacaksa... oyunun birazdan başlaması gerek. Bu arada bir kadeh şeri alır mısınız?"

Patrick çabucak kemerin altından geçerek diğer odaya gitti. Letitia Blacklock da duvara dayalı, üzerinde gümüş sigaralık duran masaya doğru ilerledi.

Bayan Harmon, "Ben şeri severim," diye başını salladı. "Fakat demin, 'Eğer başlayacaksa,' dediğiniz zaman neyi kastettiniz?"

Letitia Blacklock gülümsedi. "Benim de bu mesele hakkında ancak sizin kadar bilgim var. Ben hiç..."

Duraklayarak başını çevirdi. Zira şöminenin rafındaki küçük saat on sekiz otuzu gösteriyordu. Bunun tatlı, gümüş çıngırak gibi bir sesi vardı. Herkes susmuştu. Kimse hareket etmiyordu. Hepsi de gözlerini saate dikmişti.

Saatin tatlı sesi odada akisler yaptı. Sonra etrafa derin bir sessizlik çökerken ışıklar söndü.

IV

Karanlıkta sevinçli bağrışmalar, takdir dolu kadın çığlıkları duyuldu.

Bayan Harmon adeta kendinden geçercesine, "Başlıyor," diye bağırdı. Dora Bunner'ın şikâyet dolu sesi yükseldi. "Ah!... bu hiç hoşuma gitmiyor!" Diğerlerinin sesleri duyuldu. "Ne kadar korkunç!" "Tüylerim diken diken oldu." "Archie, neredesin?" "Benim ne yapmam lazım?..." "Ah, affedersiniz, ayağınıza mı bastım?"

Sonra kapı müthiş bir gürültüyle açıldı. Kuvvetli bir el fenerinin ışığı çabucak odayı taradı. Bir erkek genizden gelen boğuk bir sesle, "Eller yukarı!" dedi. Sinemalarda geçirdikleri o tatlı saatleri hatırlatan bir şeydi bu.

Adam havlar gibi bağırdı. "Eller yukarı dedim ya!"

Herkes sevinçle istenileni yaptı.

Bir kadın nefes nefese, "Ne hoş değil mi?" dedi. "Öyle heyecanlandım ki!"

Sonra, beklenmedik bir anda iki kez tabanca sesi duyuldu. Kurşunların vızıltısı odadakilerin neşesini kaçırıverdi. Birdenbire oyunun oyunluktan çıktığını fark etmişlerdi. Biri acı bir şekilde bağırdı.

Kapıdaki adam birdenbire döndü. Sıkıntılı gibi durdu. Üçüncü kez ateş edildi. Yabancının dizleri büküldü. Sonra yere yığıldı. İleriye fırlayan el feneri de söndü.

Salona tekrar derin bir karanlık çökmüştü. Ve salonun kapısı Viktorya dönemini hatırlatan nazik ve tatlı bir iniltiyle kapandı. Önüne bir şey konulmadığı zaman böyle olurdu her zaman.

V

Salonda her kafadan bir ses çıkıyordu. Herkes bir ağızdan konuşmaktaydı. "Işıkları yakın." "Düğmeyi bulamadınız mı?" "Kimde çakmak var?" "Bu iş hiç hoşuma gitmiyor... Hiç *hoşuma* gitmiyor..." "Fakat silah sesleri gerçekti." "Adamın elindeki gerçek tabancaydı." "Acaba hırsız mıydı?" "Archie şekerim, buradan gitmek istiyorum." "Rica ederim. İçinizde çakmağı olan var mı?"

Ve sonra hemen hemen aynı anda iki çakmaktan küçük alevler yükseldi.

Herkes gözlerini kırpıştırarak birbirlerine baktı. Miss Letitia Blacklock kemerin yanındaki duvara dayanmış olan masanın önünde duruyordu. Elini yüzüne götürmüştü. Sönük ışıkta parmaklarından koyu renk bir şeyin aktığını gördüler.

Albay Easterbrook öksürerek duruma hâkim olmaya çalıştı. "Düğmeyi çevirin, Swettenham," diye emretti.

Kapının yakınında olan Edmund hemen düğmeye uzandı. Bunu sağa sola çevirdi.

Albay, "Galiba ana sigortadan söndürdüler," dedi. "Veya kontak yaptı. Bu korkunç gürültüyü de kim yapıyor?"

Kapalı kapının gerisinde bir yerde bir kadın durmadan haykırıyor, çığlıklar atıyordu. Ses yükseldi, yükseldi. Sonra birinin bir kapıyı yumruklamaya başladığını duydular.

Sessiz sedasız ağlamakta olan Dora Bunner, "Mitzi," diye bağırdı. "Biri Mitzi'yi öldürüyor..."

Patrick homurdandı. "Nerede bizde o şans."

Letitia Blacklock mırıldandı. "Mum bulmalıyız. Patrick, sen..."

Albay kapıyı açmak için bir hamle yaptı. O ve Edmund ellerinde alevleri titreyen çakmaklarla hole çıktılar. Az kalsın yerde yatan adama takılıp yuvarlanacaklardı.

Albay, "Bayılmış galiba," dedi. "Bu korkunç gürültüyü yapan kadın nerede acaba?"

Edmund işaret etti. "Yemek odasında sanırım."

Bu oda holün diğer tarafındaydı. Biri kapıya vuruyor ve ulur gibi bağırıyordu.

Edmund eğildi. "Kadını içeri kilitlemişler." Anahtarı çevirdi. Mitzi dişi bir kaplan gibi dışarı fırladı.

Yemek odasının ışıkları hâlâ yanıyordu. Korkudan deliye dönmüş olan Mitzi olanca sesiyle bağırıp duruyordu. Bu felaket sahnesine bir tutam da komedi serpiştirilmişti. Mitzi'nin elinde gümüşleri parlatmakta kullandığı güderi ve büyük bir balık vardı.

Letitia Blacklock, "Sus, Mitzi," dedi.

Fakat kadının böyle bir niyeti yoktu. Bunu anlayan Edmund öne doğru eğilerek olanca kuvvetiyle Mitzi'nin yüzüne bir tokat attı. Kadın derin bir nefes aldı. Hıçkırarak sustu.

Letitia Blacklock emretti. "Mutfaktaki dolaptan birkaç mum getir. Patrick sigortanın nerede olduğunu biliyor musun?"

"Mutfakta, bulaşık yıkanılan yerin arkasındaki koridorda değil mi? Ben gidip bir bakayım."

Letitia Blacklock ilerlemiş, yemek odasından süzülen ışık kendisini iyice aydınlatmıştı. Dora Bunner hıçkırarak bağırdı. Mitzi tekrar bir çığlık atınca herkesin tüyleri diken diken oldu.

"*Kan,*" dedi soluk soluğa. "Sizi vurmuşlar, Miss Blacklock. Yaranız kanaya kanaya öleceksiniz."

Letitia Blacklock, onu azarladı. "Saçmalama! Yaralı bile değilim. Sadece kurşun kulağımı sıyırıp geçti."

Julia, "Fakat, Letty Hala," dedi. "Kan..."

Gerçekten Letitia Blacklock'un beyaz bluzu, incileri ve elleri kan içerisindeydi.

Manzara korkunçtu. Yaşlı kadın omzunu silkti. "İnsanın kulağı çok kanar. Çocukken berberde bayıldığımı hatırlıyorum. Adam kulağımın ucunu kesmişti. Leğen hemen kanla doluverdi. Fakat artık ışıkları yakın."

Mitzi, "Ben mumları getiririm," dedi. Julia da onunla gitti. Birkaç dakika sonra döndükleri zaman, ellerinde fincan tabaklarına oturtulmuş mumlar vardı.

Albay, "Şimdi suçluyu görelim," dedi. "Mumları aşağıya doğru tutun, Swettenham. Mümkün olduğu kadar fazla mum alın."

Phillipa atıldı. "Ben de diğer tarafa geçerim." Mumlardan birkaçını alırken elleri hiç titremiyordu. Albay Easterbrook yere diz çöktü.

Yabancı siyah kumaştan kabaca bir şekilde yapılmış, kukuletalı bir pelerine sarılmıştı. Yüzünde siyah bir maske, ellerinde de siyah eldivenler vardı. Kukuletası geriye kaymış adamın sarı saçları ortaya çıkmıştı.

Albay Easterbrook, adamı çevirdi. Nabzına baktı, kalbini dinledi. Sonra da tiksintiyle homurdanarak elini çekti. Kanlı, yapışkan parmaklarına baktı. "Kendisini vurmuş."

Miss Blacklock, "Yarası ağır mı?" diye sordu.

"Hım... Korkarım ölmüş o. Belki intihar etti. Belki de ayağı şu pelerine takıldığı için düşerken tabanca ateş aldı. Daha iyi görebilseydim..."

Aynı anda sanki sihirliymiş gibi ışıklar yanıverdi.

Şimdi holdekiler korkunç ve ani ölümle karşı karşıya olduklarını daha iyi anlamışlardı. Albay Easterbrook'un ellerine kan bulaşmıştı. Letitia Blacklock'un kulağından hâlâ ceketine ve bluzuna kan damlıyordu. Yabancı ise ayaklarının dibinde yatmaktaydı...

Yemek odasından çıkan Patrick, "Bir sigorta atmış..." diye başladı. Sonra da durakladı.

Albay Easterbrook, yabancının küçük, siyah maskesini çekiştirdi. "Bakalım kimmiş bu adam. Fakat onun tanıdık biri olduğunu sanmıyorum..." Maskeyi çıkardı. Herkes başını uzattı. Mitzi hıçkırdı. Fakat diğerlerinin sesi çıkmıyordu.

Bayan Harmon sesinde merhametle, "Pek de gençmiş..." dedi.

Aniden Dora Bunner bağırmaya başladı. "Letty! Letty! Medemhan' daki otelde gördüğümüz delikanlı bu... Hani buraya gelip İsviçre'ye dönebilmek için senden para istemişti de sen vermemiştin. Herhalde aslın-

da bir bahaneydi bu. Evi kontrole gelmişti o... Tanrım! Seni öldürebilirdi."

Letitia Blacklock duruma hâkim olmak niyetindeydi.

"Phillipa, Bunny'yi oturma odasına götür ve ona yarım kadeh konyak ver. Julia şekerim, bana banyodan flaster getir. Patrick, sen de hemen polise telefon eder misin?"

Bölüm 4

Royal Spa Oteli

I

Middleshire Polis Müdürü George Rydesdale sessiz bir adamdı. Orta boyluydu. Gür kaşlarının gizlediği zekâ dolu gözleri vardı. Konuşmaktan daha çok karşısındakini dinlerdi. Sonra da sakin sesiyle bir emir verir ve bu, hemen yerine getirilirdi.

Şimdi de Müfettiş Dermot Craddock'u dinliyordu... olayın soruşturmasını ona vermişlerdi. Rydesdale bir gece önce başka bir davanın peşinde olan Craddock'u Liverpool'dan çağırmıştı. Rydesdale, müfettişe çok güvenirdi. Craddock sadece zeki ve hayalgücü çalışan bir adam değildi. Aynı zamanda çok disiplinli çalışırdı. Olay sonuçlanıncaya kadar bütün ihtimalleri değerlendirirdi.

Craddock, "Telefona Legg cevap vermiş, efendim," diyordu. "Hemen harekete geçmiş. İşinin kolay olduğunu sanmıyorum. Zira yarım düzine insan hep bir ağızdan konuşmaya kalkmışlar... Üstelik evde polisi görünce adeta deliye dönen Orta Avrupalı bir de hizmetçi varmış. Kendisini tutuklayacaklarını sanıp olanca sesiyle avaz avaz bağırmış."

"Cesetin kimliği belirlenmiş mi?"

"Evet, efendim. Rudi Scherz adında bir İsviçreli. Medenham Wells'deki Royal Spa Oteli'nin resepsiyonunda çalışıyormuş. Bence önce Royal Spa Oteli'ne gitmem daha doğru olur. Ondan sonra Chipping Cleghorn'a dönerim. Dedektif Fletcher şimdi orada. Otobüs şoförleri ve biletçilerle konuşacak, sonra da eve gidecek."

Rydesdale bu fikri onayladığını belirtmek ister gibi başını salladı.

Kapı açılınca müfettiş başını kaldırıp baktı.

"Gel, Henry, gel. Bugün hoşuna gidebilecek garip bir olayla karşılaştık."

Scotland Yard'ın eski müdürü Sir Henry Clithering kaşlarını kaldırdı. Uzun boylu, dikkati çeken, yaşlı ve zarif bir adamdı.

Rydesdale, "Bu senin gibi cinayete doymuş bir adamı bile heyecanlandırabilir," diye devam etti.

Sir Henry sinirli bir şekilde cevap verdi. "Cinayete doymuş da ne demek?"

Rydesdale, "Sana son modadan söz edeyim," dedi. "Artık katiller cinayet işleyeceklerini önceden haber veriyorlar. Craddock, Sir Henry'ye ilanı göster.

"*The North Benham News* ve *Chipping Cleghorn Gazette,*" dedi Sir Henry. "Vay canına! Ne kadar uzun isim." Yaşlı adam, müfettişin parmağıyla işaret ettiği yeri çabucak okudu. "Hım... Evet, garip bir şey bu."

Rydesdale, "İlanı kimin verdiğini öğrenebildiniz mi?" diye sordu.

"Tariften bu ilanı Rudi Scherz'in kendisinin çarşamba günü vermiş olduğu anlaşılıyor."

"Kimse ona soru sormamış mı? İlanı alan kimse bunu biraz garip bulmamış mı?"

"İlanları alan hım hım konuşan sarışının kafası hiç çalışmıyor. Kelimeleri saymış ve parayı almış."

Sir Henry, "Bunu yapmaktaki amacı neymiş?" diye sordu.

Rydesdale düşündü. "Herhalde köydekilerin merakını uyandırmak istiyordu. Onları belirli bir saatte, belirli bir yerde toplayacak, sonra da hepsini soyarak paralarını ve mücevherlerini alacaktı. Fikir olarak hiç de fena değil."

Sir Henry, "Chipping Cleghorn nasıl bir yer?" diye sordu.

"Geniş, büyük, son derecede hoş bir köy. Bakkal, kasap, manav, hiç de fena olmayan bir antikacı, iki tane de hem çay hem de kahve içilen kafe. Güzel bir yer. Orada yaşayanlar da bunun farkında. Daha çok arabalı turistlere itibar ediyorlar. Birçok kişi de oraya yerleşmekten hoşlanıyor. Eskiden tarım işçilerinin oturduğu kulübeler onarılıp küçük villalar haline sokulmuş. Şimdilerde hiç evlenmemiş yaşlı kadınlarla emekliler bu evleri tercih ediyor. Köydeki binaların bazıları Viktorya zamanında yapılmış."

Sir Henry başını salladı. "Biliyorum. Şirin ihtiyarcıklar ve emekli albaylar. İlanı görür görmez ne olduğunu anlamak için 18.30'da eve doluşmuşlar. Ah, benim ihtiyarcık da şimdi burada olsaydı. O bu esrarı çözmeye bayılırdı. Tam ona göre bir şey bu."

"Senin ihtiyarcık kim, Henry? Teyzen mi?"

Henry içini çekti. "Hayır. Akrabam değil o benim..." Saygıyla ekledi. "Tanrı'nın yarattığı en büyük dedektif o. Uygun bir yer bularak gelişen doğal bir deha." Craddock'a döndü. "Oğlum, sakın köyünüzdeki ihtiyarcıkları aşağı görmeyin. Eğer bu iş müthiş, esrarlı bir olay halini alırsa... hoş öyle olacağını sanmıyorum ya neyse... Evet, esrarlı bir olay halini alırsa, o zaman örgü ören, bahçesiyle uğraşan, evlenmemiş, yaşlı bir kadının herhangi bir dedektiften çok daha ileri olduğunu hatırlayın. O size olmuş olabileceğini... ne olması gerektiğini... hatta aslında ne olduğunu bile anlatabilir. Bunun *nedenini* de kolaylıkla açıklar."

Müfettiş Craddock en ciddi tavırlarıyla, "Bunu hatırlayacağım, efendim," diye cevap verdi. Onlara bakanlar Sir Henry'nin Dermot Eric Craddock'un isim babası olduğunu kesinlikle tahmin edemezlerdi. Aslında yaşlı adamla Müfettiş Craddock bir hayli samimiydiler.

Rydesdale olanları arkadaşına kısaca anlattı. Sonra da, "Evet," dedi. "Hepsinin de 18.30'da oraya gelecekleri kesindi. Fakat o İsviçreli genç bunu bilebilir miydi? Başka bir şey daha var. Misafirlerin üzerlerinde çalınmaya değer kıymetli mücevherler olabilir miydi?"

"Bir, iki eski tip broş... Bir dizi küçücük inci. Biraz bozuk para. Belki bir, iki banknot. İşte o kadar," diye Sir Henry düşünceli bir tavırla mırıldandı. "Miss Blacklock evinde fazla para bulundurur muydu?"

"Bulundurmadığını söylemiş, efendim. Yanında anladığıma göre beş sterlin kadar para varmış."

Rydesdale, "Hırsızın dişinin kovuğunu bile doldurmazmış bu," dedi.

Sir Henry, ona baktı. "Sen İsviçrelinin hırsızlığına değil, rol yapmaya geldiğini söylemek istiyorsun sanırım. O paranın peşinde değildi. Hırsız rolü yapıyordu. Tıpkı filmlerdeki gibi. Öyle değil mi? Evet, bu mümkün. Peki, genç adam kendi kendisini nasıl vurmuş?"

Rydesdale önüne bir kâğıt çekti. "İlk tıbbi rapor... Tabancayla yakından ateş edilmiş... Barut yanığı... Hım... Kaza veya intihar olup olmadığını gösterecek bir şey yok. Bu özellikle yapılmış olabilir. Veya takılıp düşmüş ve vücuduna yakın bir şekilde tuttuğu silah patlamıştır... Herhalde böyle oldu." Craddock'a baktı. "Şahitleri dikkatle sorguya çekmeli ve onlara gördüklerini iyice anlattırmalısın."

Müfettiş Craddock içini çekti. "Tabii hepsinin gördüğü farklı."

Sir Henry, "İnsanların müthiş heyecanlı bir anda gördükleri şeyler her zaman ilgimi çeker," diye gülümsedi. "Gördükleri... daha da önemlisi, görmedikleri."

"Tabancayla ilgili rapor nerede?"

"Yabancı marka. Avrupa'da kolayca satın alınabilinen cinsten. Scherz'in bu tabancayı kullanma için izni yokmuş. İngiltere'ye girerken de silahı saklamış."

Sir Henry, "Kötü bir çocukmuş o," dedi.

"Hoşa gidecek bir insan değilmiş. Haydi, Craddock. Git, Royal Spa Oteli'nden onun hakkında bir şeyler öğren."

II

Royal Spa Oteli'nde Müfettiş Craddock'u hemen müdürün odasına götürdüler. Müdür Bay Rowlandson uzun boylu, kırmızı yüzlü, neşeli tavırlı bir adamdı. Müfettişi gereğinden fazla bir telaşla karşıladı.

"Size elimizden geldiği kadar yardım etmekten büyük zevk duyacağız, Müfettiş Bey. Doğrusu bu şaşılacak bir olay. Böyle bir şey olacağı aklıma hiç gelmezdi... Scherz alelade, oldukça nazik bir çocuktu. Hırsızlık yapacak birine benzemiyordu."

"O ne zamandan beri sizin yanınızda çalışıyordu, Bay Rowlandson?"

"Siz gelmeden önce ben de onun dosyasına bakıyordum. Scherz otele gireli üç aydan biraz fazla olmuş... Mükemmel referansları, malum izin kâğıtları varmış."

"Siz kendisinden memnun muydunuz?"

Craddock, Rowlandson'un cevap vermeden önce bir an şaşırıp durakladığını fark etmemiş gibi davrandı.

"Evet, evet. Memnunduk."

Craddock ünlü taktiğine başvurdu. "Hayır, hayır, Bay Rowlandson. Aslında durum böyle değil sanırım."

"Şey..." Müdür biraz şaşırmış gibiydi.

"Haydi, haydi. Bir şey vardı değil mi?... Neydi bu?"

"Bütün mesele de bu ya! Bilmiyorum!"

"Fakat siz hiç de hoş olmayan bir şeyler döndüğünden *şüphe ediyordunuz.*"

"Şey... evet... öyle... Fakat şüphelerimi destekleyecek hiçbir şey yoktu. Tahminlerimin yazılarak aleyhimde kullanılmasını istemem."

Craddock dostça güldü. "Ne demek istediğinizi anlıyorum. Endişelenmeyin. Fakat benim bu Scherz denilen gencin nasıl bir insan olduğunu anlamam lazım. Siz ondan neden şüphe ediyordunuz?"

Rowlandson istemeye istemeye cevap verdi. "Bir, iki kez hesaplar konusunda mesele çıktı. Faturalara orada olmaması gereken bazı şeyler eklenmişti."

"Yani onun faturalara, otelin kayıtlarında bulunmayan bazı şeyleri eklediğinden ve hesap ödendiği zaman bunların parasını cebine attığından şüpheleniyordunuz."

"Evet... Öyle bir şey... Oldukça dikkatsizdi. Bir, iki seferinde hesaptaki miktar bir hayli kabarıktı. Ondan şüphe etmeye başlayınca bizim muhasebeciye Scherz'in defterini incelettim. Muhasebeci onun hesapları karmakarışık şekilde tuttuğundan söz etti. Fakat hesaplarda bir yanlışlık yoktu. Bu yüzden yanıldığıma emin oldum."

"Peki, yanılmamış olduğunuzu farz edelim. Belki Scherz zaman zaman biraz para çalıyordu. Fakat sonradan bunları yerine koyarak durumu gizleyebilirdi."

"Evet, parası olduğu takdirde bunu yapabilirdi... Fakat para çaldığına göre buna ihtiyacı olduğu anlaşılıyor."

"O halde çaldığı parayı yerine koyabilmesi için hırsızlığa veya başka bir çareye başvurmaya mecburdu."

"Evet. Bunun onun ilk hırsızlığı olup olmadığını düşünüyorum."

"Olabilir. Fakat pek amatörce bir şeymiş bu. Onun para alabileceği kimse yok muydu? Hayatında bir kadın var mıydı?..."

"Bizim lokantadaki Myrna Harris adındaki garson kadınla bir ilişkisi vardı."

"Onunla konuşsam iyi olur."

III

Myrna Harris kalkık burunlu, alev gibi saçlı güzel bir kızdı.

Korkmuştu, tetikteydi. Polis tarafından sorguya çekilmenin sıkıntılı bir şey olduğunu düşünüyordu anlaşılan.

"Bu konu hakkında hiçbir şey bilmiyorum, efendim," diye itiraz etti. "Hiçbir şey bilmiyorum. Rudi'nin öyle bir insan olduğunu bilseydim, kendisiyle kesinlikle gezmezdim. Onun burada resepsiyonda çalıştığını görünce, kendisinin dürüst bir insan olduğunu sandım. Doğrusu otel idaresi eleman çalıştırırken dikkatli davranmalı. Özellikle yabancıları işe alırken. Zira onların ne yapacağı anlaşılmaz. Herhalde Rudi de gazetelerde okuduğumuz o çetelerden birindendi."

Craddock, "Biz onun tek başına çalıştığını sanıyoruz," dedi.

"Ya... O kadar da sessiz ve saygın bir gençti ki. Fakat... şimdi aklıma geldi. Zaman zaman bazı şeyler kayboluyordu... Pırlanta bir broş... Küçük, altın bir madalyon... Ama bu işi yapanın Rudi olduğu aklıma bile gelmezdi."

Craddock başını salladı. "Bundan eminim. İnsan kolaylıkla inanabilir. Onunla samimi miydiniz?"

"Pek samimiydik diyemeyeceğim."

"Fakat kendisiyle arkadaştınız."

"Evet arkadaştık. Sadece arkadaştık. Aramızda ciddi bir şey yoktu. Ben zaten yabancıların yanında her zaman dikkatli davranırım. Kim olduklarını bilmediğiniz insanlarla fazla içli dışlı olmak akıllıca bir iş değil. İstediklerini aldıktan sonra ortadan yok olurlar, değil mi? Savaş sırasında bazı Polonyalılar, hatta Amerikalılar bile evlenme vaadiyle birçok genç kızı kandırdılar! Rudi de sürekli övünürdü, ama ben ona aldırmazdım."

Craddock hemen bu sözün üzerinde durdu. "Demek çok övünürdü? İşte bu çok ilgi çekici, Miss Harris. Bize çok yardım edebileceğinizi anlıyorum. Nasıl övünürdü?"

"İsviçre'deki ailesinin çok zengin ve nüfuzlu olduğundan söz ederdi. Fakat her zaman da para sıkıntısı çekerdi. Her zaman, İsviçre'nin para kanunları dolasıyla buraya bir şey getiremediğini söylerdi. Tabii bu olabilir. Fakat eşyaları da öyle pahalı şeyler değillerdi. Elbiseleri yani... Sosyeteden biri öyle mi giyinir? Sonra bana anlattığı öykülerin çoğu da palavraydı sanırım. Yok Alpler'e tırmanmıştı, bir buzulun kenarında birinin hayatını kurtarmıştı. Hah... Buradaki uçurumun kenarından giderken bile başı dönerdi. Alpler'e çıkmışmış!"

"Onunla bir süre gezip tozdunuz sanırım."

"Şey... evet... öyle. Son derece kibardı. Bir kıza nasıl davranacağını da iyi bilirdi. Sinemada her zaman en iyi yerleri alırdı. Bazen çiçek bile getirirdi. Harika dans ederdi. Harika."

"O size Miss Blacklock'tan söz etti mi hiç?"

"O bazen buraya gelip öğle yemeği yiyor değil mi? Bir kere de burada kaldı. Hayır, Rudi'nin Miss Blacklock'tan söz ettiğini hiç sanmıyorum. Onun kadını tanıdığından da haberim yoktu."

"Peki Chipping Cleghorn'dan söz etti mi?"

Craddock'a, Myrna Harris'in gözlerinde dikkatli bir ifade belirmiş gibi geldi. Ama bundan pek emin olamadı.

"Sanmıyorum... Bir keresinde otobüslerin geliş gidiş saatlerini sordu sanırım. Fakat Chipping Cleghorn'a mı, yoksa başka yere gidenlerle mi ilgileniyordu, bunu hatırlamıyorum. Ama bu çok uzun zaman önce oldu."

Müfettiş, kızdan başka bir şey öğrenemedi. Rudi Scherz, onunla her zamanki gibi konuşmuştu. Kız, onu bir akşam önce görmemişti. Rudi Scherz'in hırsız olduğunu bilmiyordu. Hiç bilmiyordu.

Craddock, herhalde bu doğru, diye düşündü.

Bölüm 5

Letitia Blacklock ve Dora Bunner

Little Paddocks, tam Müfettiş Craddock'un düşündüğü gibi bir evdi. Etrafta koşuşan kazlar ve tavuklar dikkatini çekti. Bir zamanlar çok güzel olan bahçe oldukça ihmal edilmişti. Otların arasında ölmek üzere olan birkaç mor sümbül göze çarpıyordu. Çimenler ve bahçe yolu bakımsızdı.

Müfettiş Craddock, herhalde bahçıvan tutacak kadar paraları yok, evin de boyanması lazım... bu günlerde birçok evin boyanması gerekiyor ama küçük hoş bir ev burası, diye içinden geçirdi.

Craddock arabadan inerken Dedektif Fletcher da evin köşesinden çıktı. Dimdik duruşuyla tam bir güvenlik görevlisine benziyordu. Ve tek kelimelik cümlelerle konuşuyordu. Sesinin tonunu değiştirerek bir efendim kelimesine türlü anlamlar verebilirdi.

"Demek buradasın, Fletcher?"

Dedektif Fletcher, "Efendim?" dedi.

"Verilecek bir haberin var mı?"

"Evi iyice aradık, efendim. Scherz hiçbir yerde parmakizi bırakmamış. Tabii adamın elinde eldiven varmış. İçeri girmek için de kapıyı veya pencereyi zorlamamış. Medenham'dan buraya otobüsle gelmiş. Saat on

sekiz sularında buraya ulaşmış. Anladığıma göre, evin yan kapısı 17.30'da kilitlenmiş... Bana adam ön kapıdan girmiş gibi geldi. Miss Blacklock o kapıyı ancak gece yatarlarken kilitlediklerini söyledi. Ama hizmetçi de ön kapının akşamüzerinden beri kilitli olduğunu iddia etti. Pek sözüne güvenilir biri değil. Çok kaprisli bir kadın olduğunu göreceksiniz. Orta Avrupalı bir göçmen..."

"Zor bir kadın galiba?"

Fletcher içini çekti. "Efendim!"

Craddock gülümsedi.

Fletcher anlatmaya devam etti. "Elektriklerde bir bozukluk yok. Scherz'in elektrikleri nasıl söndürdüğünü henüz anlayamadık. Sadece evin bir bölümünün elektriği kontak yapmış. Oturma odası ve hol. Onun sigortaları nasıl karıştırdığını da bilmiyorum. Zira bunlar bulaşık yıkanılan yerin arkasında. Sigortalara bakmak için adamın kesinlikle mutfaktan geçmesi gerekiyor. Tabii o zaman da hizmetçi kendisini görürdü."

"Kadın, onun yardımcısı olabilir mi?"

"Bu çok mümkün. İkisi de yabancı."

"Ben o kadının hiçbir sözüne inanmam."

Craddock ön kapının yanındaki camdan korku dolu koskocaman iki siyah gözün dikkatle kendisine baktığını fark etti. Kadının cama yapıştırmış olduğu yüzü pek seçilmiyordu.

"Penceredeki o mu?"

"Evet, o efendim?"

Kadın pencereden çekildi.

Craddock ilerleyerek ön kapının zilini çaldı.

Uzun bir bekleyişten sonra kapıyı koyu kumral saçlı, güzel bir kız açtı. Yüzünde canı sıkılmış gibi bir ifade vardı.

Genç adam, "Ben Müfettiş Craddock," dedi.

Kız güzel elâ gözleriyle onu soğuk soğuk süzdükten sonra, "Buyrun," diye mırıldandı. "Miss Blacklock da sizi bekliyordu."

Uzun, dar bir koridora girdiler. Genç kız, soldaki bir kapıyı açtı. "Letty Hala, Müfettiş Craddock geldi. Mitzi kapıyı açmaya yanaşmadı. Kendisini mutfağa kilitledi. Şimdi inleyip duruyor. Galiba öğleye aç kalacağız."

Craddock'a durumu açıklamaya çalıştı. "Mitzi, polisten hoşlanmıyor..." Dışarı çıkarak kapıyı arkasından kapattı.

Craddock, Little Paddocks'un sahibiyle konuşmak için ilerledi. Karşısında altmış yaşlarında, canlı, hareketli bir kadın vardı. Hafifçe dalgalı, kır saçları zekâ ve azim dolu yüzünü çerçeveliyordu. Zeki bakışlı gözleri gri, karakter sahibi olduğunu gösteren çenesi köşeliydi. Sol kulağına flaster yapıştırılmıştı. Miss Blacklock makyaj yapmamıştı. Sırtına sade, güzel kesimli tüvit bir tayyör ve ince bir kazak giymişti. Craddock, onun kazağının yakasına bir dizi oymalı broş takmış olduğunu fark etti. Bu Viktorya dönemini hatırlatan şeyler, kadının gizli bir romantik tarafı olduğunu ortaya koyuyordu.

Miss Blacklock'un yanında ise ablak yüzünden hissettiği heyecan hemen anlaşılan, aynı yaşta bir kadın vardı. Karışık saçları, başındaki filenin kenarlarından dışarı çıkmıştı. Craddock hemen onun Dora Bunner olduğunu anladı.

Letitia Blacklock terbiyeli ve nazik bir tavırla konuşmaya başladı. "Hoş geldiniz, Müfettiş Craddock. Bu da arkadaşım Miss Bunner. Kendisi bu evi idare etmem için bana yardım ediyor... Oturmaz mısınız? Herhalde sigara içmezsiniz?"

"Görevdeyken içmiyorum, Miss Blacklock."

"Ne yazık!"

Craddock çabucak etrafına baktı. Viktorya stili olan bu salon iki odadan oluşmuştu. Bulundukları odada yüksek iki pencere vardı. Diğerinde ise camla kapatılmış balkon vardı. Ortadaki masada duran büyük bir vazoya taze krizantemler yerleştirilmişti. Pencerenin önündeki vazoda da aynı çiçekler vardı. Yalnız, diğer odaya açılan kemerin yanındaki masada duran küçük, gümüş kabın içindeki menekşeler solmuştu... Miss Blacklock'un böyle şeylere pek tahammül edemeyeceği belliydi. Bundan da düzenle idare edilen bu evde oturanları çok sarsacak bir olay olduğunu anlamak mümkündü.

Craddock, "Miss Blacklock," dedi. "Olay bu odada oldu sanırım."

"Evet."

Dora Bunner bağırdı. "Burayı dün görmeliydiniz. Etraf *karmakarışıktı.* İki küçük masa devrilmiş, birinin bacağı kopmuştu. Tabii herkes karanlıkta koşuşup durdu... Biri de eşyanın üzerine yanık sigara bırakmıştı. İnsanlar, özellikle gençler böyle şeylere dikkat etmiyorlar. Neyse ki vazolar filan kırılmadı."

Letitia Blacklock, arkadaşının sözünü müşfik, fakat kesin bir tavırla kesti. "Dora bütün bunlar o kadar önemli değil. Bizim, sadece Müfettiş Craddock'un sorularını cevaplandırmamız doğru olur, sanırım."

"Teşekkür ederim, Miss Blacklock. Biraz sonra dün gece olanlara geleceğim. Şimdi size şunu sormak istiyorum. Rudi Scherz'i... yani ölen adamı ne zaman gördünüz?"

"Rudi Scherz?" Letitia Blacklock'un yüzünde hafif bir şaşkınlık belirmişti. "Adı Rudi Scherz miydi onun?... Halbuki ben... Neyse, bu önemli değil. Onunla ilk kez üç hafta önce Medenham'a alışverişe gittiğim zaman karşılaştım. Miss Bunner'la gidip Royal Spa Oteli'nde öğle yemeği yedik. Yemekten sonra tam dışarı çıkarken birinin bana seslendiğini duydum. Döndüğüm zaman o gençle karşılaştım. 'Adınız Miss Blacklock'tu

değil mi? Belki beni hatırlamayacaksınız...' Bana savaş zamanında kız kardeşimle İsviçre'de Montreux'de bir yıl kadar oturduğumuz Des Alpes Oteli'nin sahibinin oğlu olduğundan söz etti."

Craddock not aldı. "Montreux'de Des Alpes Oteli... Peki, siz onu hatırladınız mı, Miss Blacklock?"

"Hayır, hatırlamadım. Genç adam, bana tamamen yabancı geldi. Otellerde resepsiyonda çalışan bu çocukların hepsi de birbirine benzer zaten. Kız kardeşimle Montreux'de gerçekten hoş günler geçirmiştik. Otelin sahibi de son derece terbiyeli ve nazik bir adamdı... Bu yüzden delikanlıya saygılı davranmaya çalıştım. 'İngiltere'de bulunmaktan memnun musunuz,' diye sordum. 'Evet,' dedi. Otelcilik mesleğinin girdisini çıktısını öğrenmesi için babasının aldığı aylıkla onu İngiltere'ye yolladığını söyledi. Çok doğal davranıyordu."

"Onunla sonra ne zaman karşılaştınız?"

"Sanırım... evet... on gün önce. Birdenbire çıkageldi. Onu görünce çok şaşırdım tabii. Beni rahatsız ettiği için özür diledi. 'Fakat İngiltere'de tanıdığım tek insan sizsiniz,' dedi. 'Annesinin çok hasta olduğunu ve hemen İsviçre'ye dönmesi için para bulması gerektiğinden söz etti.'"

Dora Bunner nefes nefese atıldı. "Fakat Letitia, ona bu parayı vermedi."

Letitia Blacklock sinirli bir şekilde başını salladı. "Tamamen uydurma bir hikâye olduğu belliydi. Onun ahlaksız bir genç olduğuna karar verdim. İsviçre'ye dönmek için para lazım olduğu *yalandı* tabii. Babası bir telgrafla yol meselesini kolayca çözebilirdi. Bütün otelciler birbirlerini tutarlar zaten... O gün onun otelde zimmetine para geçirdiğini ve bunu örtbas etmeye çalıştığını düşündüm." Bir an durdu. Sonra da alaylı bir tavırla, "Belki benim katı kalpli bir kadın olduğumu düşünüyorsunuz," diye mırıldandı. "Fakat ben büyük bir maliyecinin sekreterliğini yaptım. Bu

yüzden de böyle acıklı hikâyeleri önemsemem. Artık hepsini de ezbere biliyorum." Düşünceli bir tavırla ekledi. "Beni, red cevabımın karşısında hemen boyun eğişi şaşırttı. Tartışmaya kalkmadan çıkıp gitti. Sanki ta başından parayı alamayacağını biliyormuş gibi bir hali vardı."

"Belki de para meselesini bahane ederek buraya bir göz atmaya gelmişti. Ne dersiniz?"

Letitia Blacklock başını salladı. "Şimdi ben de öyle düşünüyorum. Onu kapıdan geçirirken odalar hakkında da bazı şeyler söyledi. Sonra benden önce davranarak sokak kapısını açtı. 'Rica ederim... Ben açayım..' diye mırıldanıyordu. Herhalde aslında niyeti kilidi kontrol etmekti. Halbuki biz buradakilerin çoğu gibi kapıyı ancak karanlık iyice bastırdıktan sonra kilitleriz. *İsteyen* içeriye girebilir."

"Ya yan kapı? Anladığıma göre bahçeye açılan bir yan kapı varmış."

"Evet. Misafirler gelmeden biraz önce o kapıdan çıkıp kazları kümese kapattım."

"Dışarı çıkarken kapı kilitli miydi?"

Letitia Blacklock kaşlarını çattı.

"Hatırlamıyorum... Sanırım. Tabii içeri girdikten sonra kapıyı kilitledim. Bundan eminim."

"Bu, saat on sekiz on beşte mi oldu?"

"Evet. Hemen hemen..."

"Ya ön kapı?..."

"Orası çok geç kilitlenir."

"O halde Scherz ön kapıdan rahatlıkla içeri girmiştir. Veya siz kazları kaparken yan kapıdan gizlice içeri süzülüvermiştir. Eve geldiği zaman da saklanabileceği bir dolabı gözüne kestirmiştir tabii. Evet, her şey anlaşılıyor."

Letitia Blacklock, "Özür dilerim," dedi. "Bence hiçbir şey anlaşılmıyor. Bir insan neden burayı soymak için bu kadar zahmete katlansın? Öyle gülünç bir şekilde hırsızlığa kalksın?"

"Evde fazla para var mı, Miss Blacklock?"

"Şuradaki masanın çekmesinde beş sterlin olacak. Çantamda da iki sterlin var sanırım."

"Mücevherler?"

"Birkaç yüzük ve iğne. Yakamdaki bu broşlar. Müfettiş Bey, bütün bu maceranın pek gülünç olduğunu söylediğim zaman herhalde bana hak verirsiniz sanırım."

Dora Bunner bağırdı. "Bu bir hırsızlık olayı değildi. Sana bunu başında da söyledim, Letty. Bir *intikamdı bu*! Çünkü sen, ona istediği parayı vermedin. O özellikle sana nişan alıp iki el de ateş etti."

Craddock, "Ah..." diye mırıldandı. "Şimdi gelelim dün akşama. Ne oldu, Miss Blacklock? Bana hatırladıklarınızı anlatın."

Yaşlı kadın bir an düşündü. "Saat çaldı. Şu şöminenin rafındaki. Ne olacaksa, bunun biraz sonra olması gerektiğinden söz ettiğimi hatırlıyorum. Saat çalarken hiçbirimiz ses çıkarmadan dinledik. Saatin çalması sona ererken de aniden elektrikler söndü."

"Hangi ışıklar yanıyordu?"

"Buradaki ve diğer odadaki aplikler. Tepedeki avize ve masaların üstündeki abajurlu iki lamba yanmıyordu."

"Işıklar sönerken bir alev gözüktü mü? Veya bir ses çıktı mı?"

"Sanmıyorum."

Dora Bunner atıldı. "Bir alev çıktığından eminim... Üstelik bir çıtırdı da oldu. Tehlikeli bir şeydi bu."

"Sonra Miss Blacklock?"

"Kapı açıldı..."

"Hangi kapı. Burada iki kapı var."

"Şu kapı... Diğer odadaki kapı açılmaz. Aslında bir dekordan ibarettir o... Ne diyordum? Kapı açıldı ve bir adam belirdi. Eli tabancalı, maskeli bir adam. Bu anlatılamayacak kadar garip bir şeydi. Tabii o sırada bunun gülünç bir şaka olduğunu düşündüm. Adam bir şeyler söyledi. Ne olduğunu hatırlamıyorum..."

Dora Bunner drama kaçan bir tavırla yardım etti. "Eller yukarı! Yoksa vururum!"

Letitia Blacklock tereddütle mırıldandı. "Evet, böyle bir şeyler söyledi."

"Hepiniz ellerinizi yukarıya kaldırdınız mı?"

Dora Bunner, "*Tabii,*" dedi. "Hepimiz ellerimizi kaldırdık. Yani... bu oyunun bir kısmıydı."

Letitia Blacklock öfkeyle, "Ben kaldırmadım," diye homurdandı. "Bana pek gülünç gözüktü bu. Olay beni çok sinirlendirdi."

"Sonra?"

"Fenerin ışığı tam gözüme geliyordu. Gözlerim kamaştı. Sonra inanılmayacak bir şey duydum. Kurşunun kulağımın dibinden vızıldayarak geçtiğini ve duvara çarptığını. Biri bağırdı. Aynı anda kulağım yandı sanki. Ve ikinci el silah atıldığını duydum."

Dora Bunner atıldı. "*Korkunç* bir olaydı bu."

"Sonra ne oldu, Miss Blacklock?"

"Bu soruyu cevaplandırmak zor. Can acısından şaşırmıştım. Adam döndü. Sendeler gibi oldu... Sonra bir el daha ateş edildi. El feneri söndü. Herkes birbirini iterek bağırmaya başladı. Herkes birbirine çarpıyordu."

"Siz nerede duruyordunuz, Miss Blacklock?"

Dora Bunner nefes nefese, "O şu masanın yanındaydı," dedi. "Elinde de o menekşe dolu küçük vazo vardı."

Letitia Blacklock kemerin yanındaki küçük masaya gitti. "Ben buradayım. Aslında elimde de gümüş sigaralık vardı."

Müfettiş Craddock, yaşlı kadının arkasındaki duvarı inceledi. İki kurşunun açtığı delikler açıkça gözüküyordu. Tabii kurşunlar çoktan çıkarılmış, karşılaştırılması için tabancayla birlikte merkeze gönderilmişlerdi.

Müfettiş Craddock yavaşça, "Kesinlikle bir ölümden kurtulmuşsunuz, Miss Blacklock," dedi.

Dora Bunner, "Adam *ona* ateş etti," diye bağırdı. "Özellikle ona ateş etti. Adamı gördüm. Letty'yi buluncaya kadar el fenerini herkese teker teker tuttu. Sonra da ışığı hiç kımıldatmadan Letty'ye ateş etti. O *seni* öldürmek istiyordu. Letty şekerim."

"Dora bu meseleyi düşüne düşüne sonunda sonuca vardın."

Dora inatla tekrarladı. "*Sana* ateş etti o. Seni öldürmek niyetindeydi. Bunu beceremeyince kendisini vurdu. Olayın böyle olduğundan eminim."

Letitia Blacklock homurdandı. "Onun kendisini öldürmek istediğine bir an bile inanamam. O intihar edecek tipte bir genç değildi."

"Demek siz silah patlayıncaya kadar bütün bunların bir şaka olduğunu sanıyordunuz, Miss Blacklock?"

"Tabii. Başka ne düşünebilirdim?"

"Bu şakayı kimin yaptığını sanıyordunuz?"

Dora Bunner hatırlattı. "Önce bunun Patrick'in işi olduğunu düşünmüştüm, Letty."

Müfettiş sert bir sesle sordu. "Patrick kim?"

"Yeğenim Patrick Simmons." Arkadaşına kızmış olan Letitia aksi bir tavırla sözlerine devam etti. "İlanı gördüğüm zaman bunun Patrick'in bir şakası olabileceği aklıma gelmedi değil. Fakat o ilanla hiçbir ilgisi olmadığını söyledi."

Miss Dora Bunner içini çekti. "Sen de ondan sonra endişelenmeye başladın, Letty... Çok endişeliydin ama öyle değilmişsin gibi bir tavır takınmaya çalışıyordun. Gazetede bir cinayetin ilan edildiğinden söz ediliyordu. Kurban da sendin! Eğer adam doğru dürüst nişan alsaydı ölüp gidecektin. O zaman bizim halimiz ne olurdu?..." Dora Bunner konuşurken titremeye başlamıştı. Yüzü kırış kırış oldu. Neredeyse ağlayacaktı.

Letitia Blacklock, arkadaşının omzunu okşadı. "Üzülme Dora canım. Heyecanlanma. Artık her şey düzeldi. Çirkin bir olayla karşılaştık, işte o kadar." Ekledi. "Kendini, benim hatırım için toplamaya çalışmalısın, Dora şekerim. Evin idaresi için her zaman sana güvendiğimi biliyorsun. Bugün çamaşırların gelmesi lazım değil mi?"

"Ah, Letty *iyi ki* hatırlattın! Acaba eksik olan yastık kılıfını yollayacaklar mı? Deftere bunu not edeyim. Hemen gidip bu işi halletmeliyim."

Letitia Blacklock, "O solmuş menekşeleri de götür," dedi. "Dünyada solmuş çiçek kadar nefret ettiğim hiçbir şey yoktur."

"Ne yazık. Onları dün kendi elimle topladım. Hiç dayanmadılar. O... galiba ben vazoya su koymayı unutmuşum. Vah vah vah... Ben de son zamanlarda çok unutkan oldum. Gidip çamaşır işine bakayım. Adamlar neredeyse gelirler."

Telaşla dışarı çıktı. Eski neşesine kavuşmuştu.

Letitia Blacklock içini çekti. "Sağlığı iyi değil. Heyecanlanmaması lazım. Öğrenmek istediğiniz başka bir şey var mı, Müfettiş Bey?"

"Evde kaç kişi olduğunuzu öğrenmek istiyorum... Bana onlar hakkında bilgi verir misiniz?..."

"Tabii. Evde benden ve Dora Bunner'dan başka iki yeğenim var. Patrick ve Julia Simmons. Onlar bana hala, derler. Ben de onlardan yeğenim diye söz ederim. Fakat aslında onlar benim kuzenim olur."

"Demek onlar kuzenleriniz? Yeğeniniz değil?"

"Hayır. Aslında onlar benim uzak akrabalarım."

"Patrick ve Julia Simmons her zaman sizinle mi otururlardı?"

"Hayır, hayır. Son iki aydır buradalar. Daha önceleri Fransa'nın güneyinde yaşıyorlardı. Sonra İngiltere'ye döndüler. Anneleri mektup yazarak onları bir süre pansiyoner olarak yanıma alıp almayacağımı sordu. Julia, Milchester Hastanesi'nde staj görüyor. Hastanede eczacı olarak çalışacak. Patrick ise Milchester Üniversitesi Mühendislik Bölümü'ne gidiyor. Bildiğiniz gibi Milchester'la buranın arası otobüsle elli dakika. Ben de annelerine cevap vererek onları memnuniyetle yanıma alacağımı yazdım. Ev zaten bana çok büyük geliyor. Onlar bana oda ve yemek için para veriyorlar. Böylece geçinip gidiyorum." Gülümseyerek ekledi. "Evde gençlerin bulunması hoşuma gidiyor."

"Sanırım bir de Bayan Haymes var?"

"Evet. O Dayas Malikânesi'nde bahçıvanın yanında çalışıyor. Yani Bayan Lucas'ın bahçesinde. Oradaki küçük kulübede yaşlı bahçıvanla karısı oturuyorlar. Bu yüzden Bayan Lucas, bana Phillipa'yı buraya alıp alamayacağımı sordu. Çok iyi bir kız. Kocası Kore Savaşı'nda ölmüş. Sekiz yaşında yatılı okulda okuyan bir oğlu var. Tatillerde çocuk da buraya geliyor."

"Peki hizmetçiniz?"

"Salıları ve cumaları bir bahçıvan gelir. Köyden Bayan Huggins haftada beş gün sabahları burada çalışır. Bir de göçmen bir aşçımız var. Mitzi'yle kolaylıkla anlaşabileceğinizi sanmıyorum. O herkesin kendisine düşman olduğunu sanıyor."

Craddock başını salladı. Müfettiş Legg'in değerli yorumlarını unutmamıştı. Dora Bunner için, "zihni bulanık"; Letitia Blacklock için, "zararsız"; Mitzi için de, "yalancı" demişti.

Sanki aklından geçenleri okumuş gibi, Letitia Blacklock devam etti. "Zavallı hakkında peşin hükümler vermeyin. Yalancının biri o. Fakat bü-

tün yalancılar gibi onun uydurduklarında da bir gerçek payı var... Aslında Mitzi insanı deliye çevirecek bir kadın. Hepimizin de sinirini bozuyor. Somurtuyor, sıkılıyor, sık sık kendisine hakaret ettiğimizi sanıyor. Fakat bütün bunlara rağmen ona çok acıyorum." Gülümsedi. "Ayrıca, istediği zaman çok güzel yemek yapıyor."

Craddock, "Onu fazla sinirlendirmemeye çalışırım," diye söz verdi. "Bana kapıyı açan Miss Julia Simmons muydu?"

"Evet. Şimdi onu görmek ister misiniz? Patrick dışarı çıktı. Phillipa Haymes'ı ise Dayas Malikânesi'nde bulabilirsiniz."

"Teşekkür ederim, Miss Blacklock. Şimdi mümkünse Miss Simmons'la konuşmak isterim."

Bölüm 6

Julia, Mitzi ve Patrick

I

İçeriye girerek, Letitia Blacklock'tan boşalan koltuğa oturan Julia Simmons'un son derece kendinden emin bir hali vardı. Nedense bu Craddock'u sinirlendirdi. Genç kız, iri, elâ gözlerini müfettişe dikerek bekledi.

Letitia Blacklock incelik göstermiş ve odadan çıkmıştı.

"Bana lütfen dün geceyi anlatın. Miss Simmons."

Julia, "Dün geceyi mi?" diye mırıldanarak şaşkınlık içinde ona baktı. "Hepimiz de mışıl mışıl uyuduk. Bu bir çeşit tepkiydi sanırım."

"Ben dün akşamı kastettim. Saat on sekizden itibaren..."

"Anlıyorum. Bir sürü iç sıkıcı insan geldi..."

"Kimdi bunlar?"

Kız tekrar onu donuk bakışlarıyla süzdü. "Siz bu sorularınızın cevabını bilmiyor musunuz sanki?"

Craddock kibarca, "Soruları ben soruyorum, Miss Simmons," diye cevap verdi.

"Özür dilerim... Tekrardan hiç hoşlanmam. Sizin benimle aynı fikirde olmadığınız anlaşılıyor... Hım... Albay Easterbrook'la karısı, Miss Hinchclif-

fe'le Miss Murgatroyd, Bayan Swettenham'la oğlu Edmund ve rahibin karısı Bayan Harmon. Ne anlattıklarını öğrenmek istiyorsanız... Hepsi de sırayla aynı şeyi söylediler. 'Kaloriferleri yakmışsınız', ve 'Ah, ne *güzel* krizantemler.'"

Craddock dudağını ısırdı. Julia taklitte gerçekten ustaydı. Genç kız devam etti. "Sadece Bayan Harmon böyle bir şey söylemedi. Çok şirin bir kadın o. Üstü başı karmakarışık bir durumda içeriye dalarak nefes nefese, 'Cinayet ne zaman?' diye sordu. Tabii diğerleri çok utandılar. Çünkü hepsi de geçerken uğramışlar gibi bir tavır takınmışlardı. Letty Hala o alaycı haliyle cinayetin biraz sonra işleneceğini söyledi. Sonra saat çalmaya başladı. Onun sesi kesilirken elektrikler söndü... Kapı açılarak maskeli bir adam, 'Eller yukarı!' dedi. Tıpkı kötü bir filme benziyordu. Gerçekten pek gülünçtü. Sonra adam, Letty Hala'ya iki el ateş etti. O zaman olay komiklikten çıkmıştı tabii."

"Bu olay olduğu sırada herkes neredeydi?"

"Işıklar söndüğü sırada mı? Hepsi de ayakta duruyordu. Sadece Bayan Harmon kanepeye oturmuştu. Hinch... yani Bayan Hinchcliffe ise bir erkek tavrıyla şöminenin önünde duruyordu."

"Hepiniz de bu odada mıydınız? Yoksa yanda mı?"

"Sanırım hepimiz de bu odadaydık. Sadece Patrick şeriyi almak için yan tarafa geçmişti. Galiba Albay Easterbrook da onun peşinden gitti ama bundan pek emin değilim. Dediğim gibi ayakta duruyorduk."

"Siz neredeydiniz?"

"Ben şu pencerenin önündeydim. Letty Hala ise sigara almaya gitmişti."

"Kemerin yanındaki masadan mı?"

"Evet. Ondan sonra ışıklar söndü ve o kötü film başladı."

"Adamın kuvvetli bir el feneri varmış. Bununla ne yaptı?"

"Işığı bize doğru tuttu. Feci şekilde gözlerimizi kamaştırdı. Gözlerimizi kırpıştırıp durduk."

"Bu soruma çok dikkatli cevap vermenizi istiyorum, Miss Simmons. Feneri hiç kımıldatmadan mı tutuyordu? Yoksa etrafta dolaştırıyor muydu?"

Julia düşündü. Artık o yorgun ve bıkkın hali kalmamıştı. Ağır ağır, "Etrafta dolaştırdı," diye mırıldandı. "Sonra silah sesleri duyuldu. İki el ateş etti."

"Sonra?"

"Adam hızla döndü. Mitzi bir yerde canavar düdüğü gibi sesler çıkararak bağırmaya başladı. Fener söndü. Tekrar bir el ateş edildi. Sonra kapı, her zamanki gibi garip bir inilti çıkararak kapandı. Hepimiz de karanlıkta kalakaldık. Ne yapacağımızı şaşırmıştık. Zavallı Bunny bir tavşan gibi garip sesler çıkarıyor Mitzi ise avaz avaz bağırıyordu."

"Sizce aslında ne oldu? Adam kendisini bilerek isteyerek mi vurdu? Yoksa ayağı takıldığı sırada tabancası ateş mi aldı?"

"Doğrusu bu konuda en ufak bir fikrim yok. Her şey o kadar teatraldi ki, doğrusunu isterseniz, Letty'nin kulağından akan kanı görünceye dek bunun gülünç bir şaka olabileceğini düşündüm. Fakat bir oyuna gerçek süsü vermek için ateş eden bir insan da daha dikkatle nişan alırdı değil mi?"

"Gerçekten öyle. Acaba adam kime ateş ettiğini iyice görebiliyor muydu? Yani, fenerin ışığı Miss Blacklock'u iyice aydınlatıyor muydu?"

"Bilmiyorum. Zira ben, Letty'ye bakmıyordum. Gözlerimi adama dikmiştim."

"Ben şunu anlamaya çalışıyorum. Adam özellikle Miss Blacklock'a mı nişan almıştı? Bilhassa ona mı ateş ediyordu?"

Bu fikir Julia'yı biraz şaşırtmış gibiydi. "Yani kurban olarak özellikle Letty Hala'yı mı seçmişti? Hiç sanmıyorum. Sonuçta Letty'yi vurmak is-

teseydi daha mükemmel bir fırsat bulabilirdi. İşi güçleştirmek için Letty Hala'nın bütün dostlarını ve komşularını buraya toplamasına hiç gerek yoktu. İstediği kişiyi bir sabah İrlanda usulü bir çitin arkasından vuruverirdi."

Craddock işte Dora Bunner'ın iddialarına mükemmel bir cevap, diye düşündü. Sonra da içini çekti. "Teşekkür ederim, Miss Simmons. Şimdi gidip Mitzi'yi göreyim."

Julia bağırdı. "Aman tırnaklarına dikkat edin. Dişi kaplandan farkı yoktur."

II

Yanına Fletcher'ı alan Craddock, Mitzi'yi mutfakta buldu. Kadın hamur açıyordu. Müfettiş içeri girerken başını kaldırıp şüpheyle baktı.

Siyah saçları gözlerine düşmüştü. Yüzü asıktı. Mor kazağıyla parlak yeşil eteği, beyaz tenli yüzüne hiç yakışmamıştı.

"Mutfağıma neden geldiniz polis efendi? Siz polissiniz değil mi? İnsanın hiçbir zaman peşini bırakmıyorlar. Ah, artık bunlara alışmış olmam lazım!... Bana İngiltere'de durumun başka olduğunu söylemişlerdi... ama her şey aynı. Biliyorum bana işkenceye geldiniz! Fakat ben ağzımı bile *açmayacağım!* Tırnaklarımı sökseniz de, tabanıma yanık kibritleri bastırsanız da bir tek kelime söylemeyeceğim!"

Craddock dikkatle ona baktı. Ne taraftan hücum etmesi gerektiğini düşünüyordu. Sonunda içini çekti. "Pekâlâ, şapkanla paltonu al bakalım."

"Ne dediniz?" Mitzi bayağı şaşırmıştı.

"Şapkanla paltonu al. Bizimle geleceksin. Tırnak çekecek aletimle, diğer şeyler yanımda değil. Bunların hepsi merkezde. Kelepçeler hazır mı, Flechter?"

Flechter takdirle, "Efendim?" dedi.

Mitzi gerileyerek cıyak cıyak bağırdı. "Fakat ben sizinle gitmek istemiyorum."

"O halde sana nezaketle sorulan sorulara yine nezaketle cevap verirsin. İstersen yanında bir avukat da bulunabilir."

"Avukat mı? Ben onlardan hiç hoşlanmam. Avukat filan istemem." Oklavayı bırakarak somurtkan bir tavırla ellerini bir beze sildi. Bir sandalyeye oturdu. "Öğrenmek istediğiniz nedir?"

"Dün gece burada olanları."

"Olanları pekâlâ biliyorsunuz."

"Olayı senin anlatmanı istiyorum."

"Ben kaçmaya çalıştım. Miss Blacklock, size bunu söyledi mi? Gazetedeki cinayet ilanını okuyunca gitmeye kalktım. Fakat o beni bırakmadı. Çok katı kalpli bir kadın o. Hiç de merhametli değil. Beni zorla alıkoydu. Ben neler olacağını biliyordum. Her şeyin farkındayım. Öldürüleceğimi anlamıştım."

"Ama öldürülmedin. Öyle değil mi?"

Mitzi istemeye istemeye itiraf etti. "Orası öyle."

"Haydi, bana olanları anlat."

"Çok sinirliydim. Etrafta birilerinin dolaştığını da duydum. Bana, biri yavaşça holden ilerliyormuş gibi geldi: Baktım, Bayan Haymes yan kapıdan içeri girmişti. Güya ön kapıdaki basamakları kirletmek istemiyormuş. Hah, buna pek aldırır da! O sarı saçları, mavi gözleriyle tipik bir Nazi. Kendisini bir şey sanıyor. Bana tepeden bakıyor. Ben... Bana pislikmişim gibi davranıyor."

"Bayan Haymes'ı şimdi bir kenara bırakalım."

"Kendisini ne sanıyor o? Benim gibi üniversite tahsili var mı onun?"

"Bayan Haymes'ı bırakalım, dedim. Devam et."

"Şeriyi ve yaptığım o harikulade pastaları salona götürdüm. Zil çaldı, gidip kapıya baktım. Zaten dün akşam durmadan kapı açtım. Bu benim için bir zulümdü, ama ne yaparsınız? Eğer biri beni öldürmeye gelecek olursa elimin altında keskin sivri bir bıçak olsun, diye mutfakta gümüşleri parlatmaya başladım."

"Çok ileri görüşlüsünüz."

"Sonra birdenbire... silah sesleri duydum. Tamam olanlar oldu, diye düşündüm. Hemen yemek odasına koştum. Diğer kapıyı bir türlü açamamıştım. Bir an durup etrafı dinledim. Sonra tekrar bir silah sesi geldi ve bir gürültü oldu. Kapıya koşup tokmağı çevirdim. Fakat o kapı da açılmadı. İçeride kalmıştım. Tıpkı kapana kısılmış bir fare gibi. Korkudan deliye döndüm. Bağırarak kapıyı yumruklamaya başladım. En sonunda beni çıkarmayı akıl edebildiler... Gidip mumları getirdim. O zaman o kanları gördüm. Tanrım! Böyle kanlı bir sahneye ilk defa şahit oluyordum. Küçük kardeşim... onu gözlerimin önünde öldürdüler. Kan gölüne dönüşen sokaklarda... Vurulmuş olan zavallılar can çekişiyorlardı..."

Müfettiş Craddock, "Evet," dedi. "Çok teşekkür ederim."

Mitzi melodrama kaçan bir tavırla başını kaldırdı. "Şimdi beni tutuklayarak hapse atabilirsiniz."

Müfettiş Craddock içini çekerek, "Bugün olmaz," dedi.

III

Craddock'la Fletcher holde ön kapıya doğru giderlerken aniden içeriye uzun boylu, yakışıklı bir genç girdi. Az kalsın çarpışıyorlardı.

Genç adam, "Dedektifler gelmiş," diye bağırdı.

"Siz Bay Patrick Simmons musunuz?"

"Evet Müfettiş Bey. Siz müfettişsiniz değil mi?... Yanınızdaki de komiser mi?"

"Evet, Bay Simmons. Sizinle konuşabilir miyiz?"

"Ben masumum, Müfettiş Bey. Yemin ederim ki masumum."

"Lütfen aptal rolü oynamayın, Bay Simmons. Daha görecek bir sürü insan var. Boş yere zaman kaybetmek istemiyorum. Ne odası bu? Oraya girebilir miyiz?"

"Çalışma odası... Ama hiç kimsenin çalıştığı yok."

Craddock, "Bana sizin çalıştığınızı söylemişlerdi," diye mırıldandı.

"Kendimi matematiğe veremeyeceğimi hissettim... Onun için kalkıp eve geldim."

Craddock ciddi bir tavırla genç adamın adını ve yaşını sorduktan sonra, "Şimdi Bay Simmons," dedi. "Bana dün gece olanları anlatır mısınız?"

"Misafirler için hazırlık yaptık, Müfettiş Bey. Daha doğrusu Mitzi o nefis pastalardan yarattı yine. Letty Hala da yeni bir şişe şeri açtı..."

Craddock sözünü kesti. "Yeni bir şişe mi? Yani eskisi de var mıydı?"

"Evet. Yarım şişe vardı. Fakat bu Letty Hala'nın hoşuna gitmedi."

"Kendisi endişeli miydi?"

"Yok canım. O son derece makul bir kadındır... Bana kalırsa onu endişelendiren bizim ihtiyar Bunny oldu. Bütün gün kötü bir şeyler olacağından söz edip durdu."

"Demek ki Miss Bunner bir hayli korkuyordu?"

"Evet. Hayatından pek memnundu."

"İlanı ciddiye mi almıştı?"

"Bu onun ödünü patlatmış."

"Miss Blacklock ilanı ilk okuduğu zaman bunun sizinle bir ilgisi olabileceğini düşünmüş. Neden acaba?"

"Tabii. Burada olan her şeyden ben sorumlu tutulurum."

"Sizin bu ilanla hiçbir ilginiz yoktu, değil mi Bay Simmons?"

"Benim mi? Tabii yoktu."

"Bu Rudi Schrez adındaki adamı hiç görmüş veya kendisiyle konuşmuş muydunuz?"

"Onu şimdiye kadar hiç görmemiştim."

"Fakat bu sizin yapabileceğiniz tipte bir şakaydı. Öyle değil mi?"

"Bunu da size kim söyledi? Bunny'nin yatağına kurbağa koyduğum... Mitzi'ye gestaponun peşinde olduğunu bildiren bir kart yolladığım için..."

"Siz, bana olanları anlatın."

"İçkiyi almak için küçük odaya geçtiğim sırada ışıklar aniden söndü. Döndüm, kapıda bir adam durmuş, 'Eller yukarı,' diyordu. Herkes bağırmaktaydı... Acaba üzerine atılabilir miyim, diye düşünürken aniden tabancayla ateş etmeye başladı. Sonra da giderken yere yuvarlandı. Feneri söndüğü için tekrar karanlıkta kaldık. O zaman Albay Easterbrook bağırarak emirler vermeye başladı. 'Işık!' diye bağırıyordu. Çakmağım bozuldu mu dersiniz? Tabii ki bozulmuş! Zaten bu Tanrı'nın cezası şeyler böyledir."

"Size, adam Miss Blacklock'a nişan almış gibi geldi mi?"

"Ne bileyim? Bence o sırf eğlence olsun diye ateş etti. Sonra da fazla ileri gitmiş olduğunu anladı."

"Ve kendisini vurdu. Öyle mi?"

"Olabilir. Yüzünü gördüğüm zaman adam, bana çabucak telaşlanan beceriksiz bir hırsızmış gibi gözüktü."

"Kendisini daha önce görmediğinizden eminsiniz değil mi?"

"Eminim."

"Teşekkür ederim, Bay Simmons. Dün gece burada olan diğer kimselerle de konuşmak istiyorum. Onları hangi sırayla görmemi tavsiye edersiniz?"

"Bizim Phillipa... yani Bayan Haymes... Dayas Malikânesi'nde çalışıyor. Malikânenin bahçe kapıları tam karşımıza düşüyor. Sonra da Swettenham'ları görün. En yakın ev onlarınki. Kime sorarsanız size gösterir."

Bölüm 7

Toplantıdakiler

I

Dayas Malikânesi savaş yıllarından nasibini almıştı. Bir zamanlar kuşkonmazların yetiştiği tarhı ayrıkotları bürümüştü. Diğer otlar ise bahçeyi adeta istila etmişlerdi.

Mutfak bahçesinin bir bölümü eski düzenine kavuşmuştu. Craddock elindeki küreğin sapına yaslanmış kara kara düşünen aksi suratlı yaşlı bir adamla karşılaştı.

"Siz Bayan Haymes'la mı görüşmek istiyorsunuz? Onu nerede bulacağınızı bilmiyorum. Kendi başına buyruk biridir, aklına eseni yapar. Söz dinlemez. Ona öğretmeye çalışıyorum, ama neye yarar. Zamane gençleri kimseyi dinlemezler! Bacaklarına pantolon geçirip traktör kullanmakla her şeyi bildiklerini sanıyorlar. Burada bize gereken *bahçecilik.* Ve bu bir günde öğrenilmez. Bu bahçenin bakıma ihtiyacı var."

Craddock, "Evet, haklısın," dedi.

Yaşlı adam yanıtı kendisine laf sokuşturulduğu gibi algıladı.

"Buraya bakın bayım, bu uçsuz bucaksız bahçeyle ben tek başıma nasıl başa çıkarım?

"Eski günlerde üç erkek bahçıvanla bir de genç çocuk, bahçenin bakımıyla uğraşırlardı. Bize bilek gücü gerek. Benim yaptığım işi herkes yapamaz. Bazı geceler saat yirmiye kadar burada çalışıyorum. Yirmiye kadar."

"Neyle çalışıyorsunuz? Gaz lambasıyla mı?"

"Demek istediğim yılın bugünleri değil. *Yaz* akşamlarından söz ediyorum."

Craddock, "Oh, anladım," dedi. "Şimdi Bayan Haymes'ı bulmam gerek."

Yaşlı adam ilgiyle ona baktı. "Bayan Haymes'ı neden arıyorsunuz? Siz polissiniz değil mi? Ne o?... Kadının başı dertte mi? Yoksa kendisiyle dün gece Little Paddocks'ta olanlar hakkında mı konuşacaktınız? Maskeli adam aniden içeri dalıyor ve bir oda dolusu insanı silahla tehdit ediyor. Savaştan önce böyle olaylar olmazdı. Bunlar hain dönekler. Umutsuz insanlar taşrayı haraca kesmek istiyorlar. Ordu bunları neden askere almıyor?"

Craddock, "Bilmiyorum," dedi. "Bu olay oldukça heyecan yarattı mı?"

"Yarattı. Bize neler oluyor? Ned Barker'a göre fazla film izlemek buna neden oluyormuş. Tom Riley ise bütün bunları yabancıların yaptığını söylüyor. Miss Blacklock'un aşçısına baksanıza. Çok kötü huylu bir kız. Onun da bu işte parmağı olduğuna inanıyor. Komünist ya da daha kötü bir şey. Bizler onun gibilerden hoşlanmayız. Bir de barda servis yapan Marlene var, anlıyorsunuz ya. Belki Miss Blacklock'un evinde değerli bir şeyler olduğunu zannetmiştir, diyor. Doğrusu hırsız orada ne aramış anlamadım. Miss Blacklock zengin bir kadın değildir. Pahalı mücevherleri filan yoktur. Yalnızca kocaman yalancı inciler takar. Marlene belki de hırsız incilerin sahici olduklarını düşünmüştür, diyor. Florrie ise (bizim

yaşlı Bellamy'nin kızı) onların kostüm ve aksesuvarları olduklarını iddia ediyor. Bir dizi inciye taktıkları isme bak. Kostüm aksesuvarları. Bir zamanlar asilzadeler onlara Roma incileri, Paris'in elmasları derlerdi. Karım bir hanımefendinin yanında çalışırdı da oradan biliyorum.

"Bunların ne anlamı var, hepsi cam parçası! Sanırım genç Miss Simmons'un taktığı sarmaşık yaprağı ve kedi köpek şeklindeki takılar da kostüm aksesuvarı. Bu günlerde gerçek altın mücevherlere pek sık rastlanmıyor. Nişan yüzükleri bile platin denilen grimsi bir metalden. Çok pahalıya mal olsa da bana göre gösterişsiz."

Yaşlı Ashe nefes almak için durdu ve tekrar konuşmaya başladı:

"'Miss Blacklock'un evde fazla para tutmadığını biliyorum,' diyor Jim Huggins. Biliyor, çünkü karısı Little Paddocks'a temizliğe gidiyor. O kadın her şeye burnunu soktuğundan neler olup bittiğini bilir."

"Bayan Huggins'in bu konuda ne düşündüğünü söyledi mi?"

"Bu işte Mitzi'nin parmağı olduğunu düşünüyor. Çok kötü huylu sinirli bir kadın. Kendine bir havalar veriyor! Geçen sabah Bayan Huggins'in yüzüne hizmetçi, diye bağırmış."

Craddock bir an durdu ve yaşlı bahçıvanın yorumlarını aklından geçirdi. Chipping Cleghorn köyü hakkında oldukça bilgi edinmişti, ama bahçıvanın söylediklerinin soruşturmaya pek yararı dokunmamıştı. Arkasını dönüp uzaklaşmaya başlayınca, yaşlı adam öfkeyle seslendi.

"Belki onu elma bahçesinde bulursunuz. O genç olduğu için ağaçlara tırmanabiliyor."

Gerçekten Craddock, Phillipa Haymes'ı elma bahçesinde buldu. Müfettişin ilk gördüğü pantolonun sardığı biçimli bacaklar oldu. Genç kadın ağaçtan kolaylıkla kayarak yere atladı. Sarı saçları biraz karışmış, yanakları kızarmıştı. Hayretle genç adama baktı.

Craddock otomatikman, Rosalind rolüne çok yakışır, diye düşündü. Müfettiş bir Shakespeare hayranıydı ve Polis Yetimler Derneği yararına

sahneye konan *Sizin Nasıl Hoşunuza Gidiyorsa* adlı eserde melankolik Jaques rolünü büyük bir başarıyla oynamıştı.

Ama birkaç dakika sonra onun hakkındaki düşüncesi değişti. Phillipa Haymes Rosalind rolü için çok donuktu. Pembe beyaz teni ve sarı saçlarıyla tipik bir İngilizdi, ama on altıncı yüzyıl İngiliz kadınından çok yirminci yüzyıl kadınıydı. İyi yetişmiş, duygularını gizleyen, bir İngilizdi. Soğuk ve ruhsuzdu.

"Günaydın, Bayan Haymes. Sizi korkuttuysam, özür dilerim. Ben Middleshire Polis Merkezi'nden Müfettiş Craddock'um. Sizinle biraz konuşmak istedim."

"Dün gece hakkında mı?"

"Evet."

"Bu konuşma uzun sürer mi? Acaba..." Tereddütle etrafına bakındı.

Craddock yere devrilmiş bir ağaç kütüğünü işaret etti. "Bu işimize yarar. Fazla resmi bir konuşma sayılmayacak. Fakat sizi işinizden alıkoymak istemiyorum."

"Teşekkür ederim."

"Şimdi, formalite icabı sorayım: Dün gece işten kaçta döndünüz?"

"On yedi otuzda sanırım. Serdeki çiçekleri sulamak için yirmi dakika geç çıktım."

"Eve hangi kapıdan girdiniz?"

"Yan kapıdan. Böylece hem yol kısalmış oluyor hem de ön kapıdaki basamakları kirletmiyorum. Bazen üstüm başım çamur içinde oluyor da."

"Her zaman o kapıdan mı girersiniz?"

"Evet."

"Kapı kilitli değil miydi?"

"Hayır. Yazın genellikle ardına dek açık durur. Bu mevsimde ise kapatılır, ama kilitlenmez. O kapıyı çok kullanırız. İçeriye girdiğim zaman kapıyı kilitledim."

"Bunu her zaman yapar mısınız?"

"Son hafta yapmaya başladım. Zira saat on sekizde hava kararıyor. Miss Blacklock akşamları tavuklarla kazları kapamaya gidiyor. Fakat o genellikle mutfak kapısından çıkıyor."

"Dün gece yan kapıyı kilitlediğinizden eminsiniz, değil mi?"

"Evet, eminim."

"Pekâlâ, Bayan Haymes içeri girince ne yaptınız?"

"Çamurlu ayakkabılarımı bir kenara atıp yukarı kata çıktım. Duş aldım ve giysilerimi değiştirdim. Aşağıya indiğim zaman bir toplantı düzenlenmiş olduğunu anladım. O zamana dek o garip ilandan haberim olmamıştı."

"Hırsız geldiği zaman neler olduğunu anlatın lütfen."

"Işıklar aniden söndü..."

"Siz neredeydiniz?"

"Şöminenin önünde. Çakmağımı oraya bırakmıştım, onu arıyordum. Işıklar söndü... Herkes kıkır kıkır güldü. Sonra kapı açılarak o adam el fenerini içeriye doğru uzattı. Tabancasını çıkararak ellerimizi havaya kaldırmamızı söyledi."

"Ve siz de bunu yaptınız."

"Doğrusunu isterseniz, yapmadım. Bence bu eğlenceli bir şeydi, ama bütün gün yorulmuştum. Onun için ellerimi kaldırmamın pek de gerekli olmadığını düşündüm."

"Galiba aslında bu oyundan sıkılmıştınız, değil mi?"

"Eh, biraz. Sonra ateş edildi. Silah sesinden kulaklarım sağır oldu sanki. İşte o zaman gerçekten korktum. El feneri döndü. Yere fırladı. Ve söndü. Sonra Mitzi ciyak ciyak bağırmaya başladı. Duyan, bir domuz yavrusunu boğazlıyor sanırdı."

"Işık gözlerinizi kamaştırdı mı?"

"Hayır, pek de kamaştırmadı. Fakat fener gerçekten kuvvetliydi. Bir an Miss Bunner'ı aydınlattı. Zavallının yüzü bembeyaz kesilmiş, gözleri

adeta yuvalarından uğramıştı. Ağzı bir karış açıktı. Korkak bir hayalete benziyordu."

"Adam feneri etrafta dolaştırdı mı?"

"Evet. Bütün odayı taradı."

"Sanki birini arar gibi mi?"

"Hayır, hayır. Bence o birini aramıyordu."

"Ondan sonra Bayan Haymes?"

Phillipa Haymes kaşlarını çattı. "Ortalık karıştı tabii. Edmund Swettenham'la Patrick Simmons çakmaklarını çakarak hole çıktılar. Biz de peşlerinden gittik. Biri yemek odasının kapısını açtı. Oranın ışıkları sönmemişti. Edmund Swettenham olanca kuvvetiyle Mitzi'ye bir tokat indirdi. Kadın o zaman bağırmaktan vazgeçti... Ondan sonra yine eski karmaşa devam etti."

"Adamın cesedini gördünüz tabii?"

"Evet."

"Onu tanıyor muydunuz? Kendisini daha önceden görmüş müydünüz?"

"Hayır."

"Ne dersiniz, acaba adam kazara mı öldü? Yoksa kendisini bilerek mi vurdu?"

"Doğrusu bu konuda bir şey söyleyemeyeceğim."

"Adam daha önce eve geldiği zaman kendisini görmüş müydünüz?"

"Hayır. Sanırım o ben çalıştığım sırada gelmiş. Ben eve ancak akşamları dönebiliyorum."

"Teşekkür ederim, Bayan Haymes. Bir şey daha soracağım. Kıymetli mücevherleriniz var mı? Yüzükler, bilezikler..."

Phillipa başını salladı. "Sadece nişan yüzüğümle bir, iki broşum var."

"Sizce evde öyle kıymetli bir şey yok, değil mi?"

"Hayır. Gümüşler çok güzel, ama bunlar da öyle üzerine düşülecek şeyler değil."

"Teşekkür ederim, Bayan Haymes."

II

Craddock mutfak bahçesinden geri dönerken kırmızı ablak yüzlü bir kadınla burun buruna geldi.

Kadın kavgacı bir sesle, "Günaydın," dedi. "Burada ne arıyorsunuz?"

"Bayan Lucas mı? Ben Müfettiş Craddock."

"Ah, siz polis misiniz? Özür dilerim. Yabancıların bahçeme girip bahçıvanın zamanını boşa harcamaları hoşuma gitmez. Ama sizin görevinizi yapmak zorunda olduğunuzu biliyorum."

"Evet, öyle."

"Dün gece Miss Blacklock'un evinde meydana gelen olaya sık sık tanık olacak mıyız? Bu bir çete işi mi?"

"Hayır, Bayan Lucas, bir çete işi olmadığı anlaşıldı."

"Son zamanlarda hırsızlık vakaları çoğaldı. Polis işi ağırdan alıyor." Craddock yanıt vermedi. "Sanırım az önce Phillipa Haymes'la konuştunuz?"

"Görgü tanığı olarak ondan bilgi aldım."

"Saat on üçü bekleyemediniz, değil mi? Onunla öğle tatilinde görüşebilirdiniz. *Benim* zamanımı..."

"Hemen merkeze dönmek zorundayım."

"Bu günlerde kimse anlayış göstermiyor. Tam gün çalışmak nedir bilmiyorlar. Yarım saatlik işi on saatte yapıp fazla mesai istiyorlar. Saat onda bitip tükenmeyen kahve molası veriyorlar. Hele yağmur başladı mı işi hemen paydos ediyorlar. Çimlerin biçilmesi gerektiğinde ne hikmetse çim biçme makinesi bozuktur. On altı ellide işi paydos ederler."

"Bayan Haymes'ın dediğine göre dün on yedide değil on yediyi yirmi geçe paydos etmiş."

"Ah, evet. Doğrusu hakkını yemek istemem. Bayan Haymes görevinin bilincindedir. Ama bazı günler onu burada bulamıyorum. Tabii do-

ğuştan hanımefendi. Bu zavallı savaş dullarına yardım etmek gerektiğine inanıyorum. Ama onlarla çalışmak kolay değil. Uzun okul tatillerinde fazladan izin kullanıyor. Ona şimdilerde harika kamplar olduğunu söyledim. Çocuklar orada daha çok eğleniyor. Bence ebeveynlerinin yanına gelmektense tüm yaz tatilini kamplarda geçirmeleri daha zevkli."

"Ama Bayan Haymes bu önerinizi dikkate almadı, değil mi?"

"Evet, o kız katır kadar inatçı. Tam tenis kortunun çimleri biçilip çizgileri çekileceği zaman izin ister. Kortun çizgileri hemen hemen her gün bakım istiyor. Yaşlı Ashe çizgileri çarpık çiziyor. Ama benim isteklerime kimse önem vermiyor."

"Sanırım Bayan Haymes normalinden daha az maaş alıyor, değil mi?"

"Kuşkusuz daha fazla ne bekleyebilir ki?"

"Eminim hiçbir şey," dedi Craddock. "İyi günler, Bayan Lucas."

III

Bayan Swettenham neşeyle, "Korkunç bir şeydi bu," dedi. "Korkunç... korkunç... *Gazette* yöneticileri de aldıkları ilanlara daha fazla dikkat etmeliler. İlanı gazetede okuduğum zaman bunu pek garip bulmuştum. Öyle değil mi Edmund?"

Müfettiş sordu. "Elektrikler söndüğü sırada ne yaptığınızı hatırlıyor musunuz Bayan Swettenham?"

"Şimdi eski dadımı anımsadım! *Işıklar söndüğünde Musa neredeydi?* diye sorardı. Tabii yanıt, 'Karanlıktaydı.' Tıpkı dün akşam olduğu gibi. Hepimiz ortalıkta dolaşıyor ve ne olacağını düşünüyorduk. Sonra aniden ortalık zifiri karanlık olunca bayağı *heyecanlandık.* Kapı açıldı. Orada şöyle bir yüz belirdi. Elinde tabanca vardı. Fenerinin ışığı insanın gözünü

alıyordu. Korkunç bir sesle, 'Ya paranız ya canınız!' dedi. Doğrusu ömrümde hiçbir şeyden bu kadar zevk almadım. Tabii sonra durum *feci* bir hal aldı. Gerçek kurşunlar, kulaklarımızı sıyırarak geçiyordu. Herhalde savaşta komandolar da böyle savaşır."

"O sırada siz neredeydiniz, Bayan Swettenham? Oturuyor muydunuz? Ayakta mıydınız?"

"Gerçekten, neredeydim ben? Edmund o sırada ben kiminle konuşuyordum?"

"Hiç farkında değilim, anne."

"Soğukta tavuklara balıkyağı vermenin doğru olup olmadığını sorduğum Miss Hinchcliffe miydi? Yoksa Bayan Harmon mu? Hayır, hayır. O sırada o yeni gelmişti. Sanırım Albay Easterbrook'a İngiltere'de atom reaktörünün bulunmasının çok tehlikeli olduğunu söylüyordum. O reaktörü ıssız bir adaya kurmalılar. Sonuçta etrafa radyo aktivite yayılabilir."

"Oturuyor muydunuz, yoksa ayakta mıydınız?... Bunu hatırlamıyor musunuz?"

"Bu o kadar önemli mi, Müfettiş Bey? Pencerenin veya şöminenin önünde bir yerdeydim. Zira saat çaldığı zaman onun pek yakınında olduğumu hatırlıyorum... Çok heyecanlı bir andı! Bir şey olup olmayacağını anlamaya çalışıyorduk."

"Fenerin ışığının göz aldığından söz ettiniz. Bunu size doğru mu tuttular?"

"Işık tam gözüme geliyordu. Hiçbir şey göremiyordum."

"Adam, feneri hiç kımıldatmadan mı tuttu? Yoksa bunu odada dolaştırdı mı?"

"Doğrusu bilmiyorum. Adam ne yaptı, Edmund?"

"Işığı üzerimizde ağır ağır dolaştırdı. Sanırım ne yaptığımızı anlamaya çalışıyordu. Herhalde üzerine atılacağımızdan korkuyordu."

"Ya siz odanın neresindeydiniz, Bay Swettenham?"

"Ben Julia Simmons'la konuşuyordum. İkimiz de salonun ortasında durmuştuk."

"Herkes o odada mıydı? Yoksa diğer odada da birileri var mıydı?"

"Phillipa Haymes o tarafa doğru gitmişti sanırım. Diğer uçtaki şöminenin önündeydi. Galiba bir şey arıyordu."

"Ne dersiniz? Üçüncü kurşun kaza mıydı? Yoksa bu özellikle mi atıldı?"

"Bu konuda hiçbir fikrim yok. Adam aniden döndü. Sonra da dizleri bükülerek yere yığıldı. Fakat her şey kafamda karmakarışık. O karanlıkta iyice göremediğimizi unutmayın. Sonra o yabancı kız ciyak ciyak bağırmaya başladı."

"Anladığıma göre, yemek odasının kapısını siz açmış ve onu dışarı çıkarmışsınız."

"Evet."

"Kapının kilitli olduğundan emin misiniz?"

Edmund merakla ona baktı. "Tabii eminim. Yoksa siz..."

"Her şeyi iyice öğrenmek istiyordum. Teşekkür ederim, Bay Swettenham."

IV

Müfettiş Craddock, Albay Easterbrook'la karısının yanında bir hayli oturmak zorunda kaldı. Olayın psikolojik tarafı hakkında uzun bir konferans da dinledi.

Albay, ona, "Bu konuyu psikolojik bakımdan incelemek lazım," dedi. "Katilin ruh halini anlamalısınız. Benim gibi tecrübesi olan bir insan olayı çabucak tahlil edebilir. Bu adam neden gazeteye ilan verdi. Sebep? Psikoloji. Dikkati üzerine çekmek istiyordu. Yabancı olduğundan diğer çalı-

şanlar tarafından dışlanmış olabilir. Kimbilir belki de bir kız tarafından reddedilmişti. Sevgilisinin ilgisini uyandırmayı istiyordu. Son zamanlarda sinemada en çok hoşlanılan tip kim? Sert erkekler. O halde o da sert bir erkek olacaktı. Zor kullanarak, soygun yapacaktı. Bir maske?... Bir tabanca?... Fakat onun seyirciye de ihtiyacı vardı. Bunu da temin etti. Fakat en kritik anda kendinden geçti. Artık o sadece bir hırsız değil, aynı zamanda bir katildi de. Gelişigüzel ateş başladı."

Müfettiş Craddock sevinçle bu söze parmağını bastı. "Gelişigüzel dediniz, Albay Easterbrook. Yani sizce adam birine... daha doğrusu Miss Blacklock'a ateş etmiyor muydu?..."

"Hayır, hayır. Dediğim gibi tabancayı çekip gelişigüzel ateş açtı. Zaten kendisine gelmesine de bu sebep oldu. Kurşun birine isabet etti. Aslında kadının kulağı sadece sıyrılmıştı, ama adam bunu bilemezdi. Aniden aklı başına geldi. Bütün bu hayaller gerçekti. O sırada birine ateş etmiş, belki de onu öldürmüştü. Sonu gelmişti artık. Paniğe kapılarak silahını kendisine çevirdi."

Albay Easterbrook bir an durdu. Hafifçe öksürdükten sonra memnun bir tavırla ekledi. "Durum gün gibi aşikâr. Evet gün gibi aşikâr."

Bayan Easterbrook hayranlıkla mırıldandı. "Ne güzel! Olanları hemen anladın, Archie."

Müfettiş Craddock da güzel olduğunu düşünüyordu, ama bu açıklamaya sıcak bakmıyordu.

"Siz odanın neresinde duruyordunuz, Albay Easterbrook? Yani ateş açıldığında tam olarak neredeydiniz?"

"Karımla üzerinde çiçekler olan orta masanın yakınındaydık."

"Olay olunca ben senin kolunu tuttum değil mi, Archie? Doğrusu ödüm patlamıştı. İyi ki sen vardın."

Easterbrook gülümsedi. "Zavallı yavrum..."

V

Müfettiş Craddock, Miss Hinchcliffe'i domuz ağılında buldu.

Kadın hayvanlardan birinin kırışık, pembe sırtını kaşıyarak, "İyi yaratıklardır domuzlar!" diye başını salladı. "İyice şişmanlamış değil mi? Noel' de bol bol jambon yiyeceğiz. E... beni ne hakkında görmek istediniz? Dün gece diğer polislere adamı hiç tanımadığımı söyledim. Onu bu civarda dolaşırken de görmedim. Bizim hizmetçi, onun Medenham'daki büyük otellerden birinde çalıştığını söyledi. Madem öyleydi, neden otel müşterilerinden birini soymadı? Böylece eline daha bol para geçerdi."

Bu doğruydu tabii. Craddock sorularına başladı. "Olay olduğu sırada siz neredeydiniz?"

Miss Hinchcliffe hemen cevap verdi. "Şöminenin rafına dayanmıştım. Birinin bana bir içki ikram edeceğini umuyordum."

"Sizce adam gelişigüzel mi ateş etti? Yoksa birine nişan mı almıştı?"

"Yani Letty Blacklock'a mı? Bunu nereden bileyim? İnsan olay olup bittikten sonra neler geçtiğini tam anlamıyla hatırlayamıyor. Bütün bildiğim şu: Işıklar söndü... El feneri odada dolaşarak hepimizin gözünü kamaştırdı. Sonra ateş edildi. O zaman, 'Budala Patrick Simmons tabancayla şakaya kalktıysa, kesinlikle içimizden biri yaralanır,' diye düşündüm."

"Bu işi Patrick Simmons'un yaptığını mı düşündünüz?"

"En uygun oydu. Edmund Swettenham tam anlamıyla kitaplara düşkün, kültürlü ve ciddi bir gençtir. Kitap yazar o. Bu gibi şakalardan da hoşlanmaz. Fakat Patrick delişmendir. O sırada böyle düşündüğüm için kendisinden özür dilemem lazım."

"Arkadaşınız da bu işi Patrick Simmons'un yapmış olabileceğini düşündü mü?"

"Murgatroyd mu? Onunla kendiniz konuşun daha iyi. Hoş sözlerinden pek bir şey anlayamazsınız ya o da başka. Kendisi meyve bahçesinde. İsterseniz çağırayım." Miss Hinchcliffe olanca sesiyle avaz avaz bağırdı. "Heeey! Murgatroyd!..."

İnce bir ses duyuldu. "Geliyorum."

Miss Hinchcliffe kükredi. "Çabuk ol. Polis geldi."

Miss Murgatroyd telaşla yanlarına koştu. Saçları filenin arasından fırlamış, eteği sökülmüştü. Yuvarlak, sakin ifadeli çehresini aydınlatan bir tebessümle müfettişe baktı.

Soluk soluğa, "Scotland Yard'dan mısınız?" diye sordu. "Geleceğinizi bilmiyordum. Yoksa evden çıkmazdım."

"Scotland Yard'ı henüz çağırmadık, Miss Murgatroyd. Ben Milchester'dan Müfettiş Craddock'um."

Miss Murgatroyd dalgın dalgın mırıldandı. "Ne iyi... Ne iyi... İpuçları bulabildiniz mi?"

Miss Hinchcliffe atıldı. "Senin cinayet saatinde nerede olduğunu öğrenmek istiyor," diyerek Craddock'a göz kırptı.

Miss Murgatroyd inledi. "Eyvah. Doğrusu önceden hazırlanmam lazımdı. Bunu soracağınızı bilmeliydim. Şey... tabii *tanıklar*. O sırada ben de herkesle birlikteydim."

Miss Hinchcliffe başını salladı. "Benim yanımda değildin."

"Ya?... Gerçek mi, Hinch?... A, evet. Krizantemlere bakıyordum. Sonra olanlar oldu. Fakat meselenin ciddi olduğundan haberim yoktu. Adamın elindekinin gerçek tabanca olduğunu bir an bile düşünmedim. Karanlıkta ne yapacağımı şaşırmıştım. Sonra hizmetçi de ciyak ciyak bağırıyordu. Biliyor musunuz, meseleyi tamamen yanlış anladım. Holde bir yerde Mitzi'nin gırtlağını kestiklerini sandım... Kapıdakinin de erkek

olup olmadığı belli değildi. Sadece bir ses duyduk. 'Lütfen ellerinizi yukarıya kaldırın!'"

Arkadaşı düzeltti. "Adam, 'Lütfen,' filan demedi."

"Şimdi düşünüyorum da bayağı üzülüyorum. Zira hizmetçi kız bağırmaya başlayıncaya kadar bayağı eğleniyordum. Yalnız karanlıkta kalmak çok sıkıcıydı. Üstelik biri de nasırıma basmıştı. Canım acıyordu. Öğrenmek istediğiniz başka bir şey var mı, Müfettiş Bey?"

Craddock, Miss Murgatroyd'u düşünceli bakışlarla süzdü. "Hayır. Olduğunu sanmıyorum."

Miss Hinchcliffe havlar gibi güldü. "Müfettiş, sana notunu verdi, Murgatroyd."

Miss Murgatroyd, "Ben her şeyi söylemeye hazırım, Hinch," diye mırıldandı.

Arkadaşı gülümsedi. "Onun istediği bu değil." Müfettişe baktı. "Madem bu taraftasınız, şuradan rahibin evine gidin. Orada bir şeyler öğrenebilirsiniz. Bayan Harmon dalgın bir kadındır, ama bazen onun çok zeki olduğunu düşünüyorum. Belki size bir şeyler söyleyebilir."

Müfettiş Craddock'la Dedektif Fletcher uzaklaşırlarken onların arkasından bakan Amy Murgatroyd içini çekti. "Çok mu kötüydüm, Hinch? Bazen o kadar şaşırıyorum ki."

Miss Hinchcliffe gülümsedi. "Hayır, bence çok iyiydin."

VI

Müfettiş Craddock etrafına, eski eşyalarla döşenmiş geniş odaya beğeniyle baktı. Burası ona biraz da Cumberland'daki kendi evini hatırlatmıştı. Solmuş kretonlar... Büyük, eski koltuklar... Etrafa saçılmış kitaplar ve çiçekler... ve bir sepetin içinde yatan İspanyol cinsi köpek. Genç adam

üstü başı dağınık olan Bayan Harmon'un samimi ifadeli yüzünden ve o dalgın halinden de hoşlanmıştı.

Fakat kadın daha onu görür görmez büyük bir açıksözlülükle, "Korkarım size yardım edemeyeceğim," dedi. "Zira gözlerimi kapamıştım. Çünkü gözlerimin kamaşması hiç hoşuma gitmez. Silah seslerini duyunca gözlerimi daha da sıkı kapadım. Ah, diye düşündüm. Keşke bu *sessiz* bir cinayet olsaydı. Gürültüden hoşlanmam."

"Demek hiçbir şey görmediniz?" Müfettiş, kadına gülümsedi. "Fakat muhakkak ki bazı şeyler duydunuz..."

"Tabii. Duyulacak o kadar çok şey vardı ki. Kitaplar açılıp kapanıyor, herkes garip şeyler söylüyor, bağırıyor, Mitzi lokomotif gibi sesler çıkarıyordu. Zavallı Bunner ise tuzağa düşmüş bir tavşan gibi inlemekteydi. Herkes birbirini itiyor, yanındakinin ayaklarına takılıyordu. Fakat silah sesleri kesilince gözlerimi açtım. Herkes ellerinde mumlarla hole doluşmuştu. Sonra ışıklar yandı ve aniden her şey eski halini aldı. Yani yine kendimizdik. Karanlıkta kargaşa yaratan insanlar değil... İnsanlar karanlıkta kalınca değişiyorlar, değil mi?"

"Ne demek istediğinizi anladığımı sanıyorum, Bayan Harmon."

Bayan Harmon, ona gülümsedi. "Sonra adamı gördüm. Sansar suratlı bir yabancıydı. Pembe yüzünde şaşkınlık dolu bir ifade vardı. Yanında bir tabanca yerde yatıyordu. Ölmüştü. Doğrusu... bütün bunlara bir *anlam* veremedim."

Müfettiş de veremiyordu zaten.

Mesele onu endişelendirmeye başlamıştı.

Bölüm 8

Miss Marple İşe Karışıyor

I

Craddock ifadelerin daktiloyla yazılmış bir kopyasını polis müdürünün önüne koydu. Rydesdale, İsviçre polisinden gelmiş bir telgrafı okuyordu. "Tamam... Adamın gerçekten sabıkası varmış. Tahminimizde yanılmamışız."

"Evet, efendim."

"Mücevher... Yanlış hesap... Çek... Ahlaksızın biriymiş."

"Evet. Ufak çapta işler gören bir adammış."

"Orası öyle. Ama ufak işler, büyüklerine yol açar."

"Acaba?..."

Polis müdürü başını kaldırıp baktı. "Ne o?... Endişeli gibisin Craddock."

"Endişeliyim, efendim..."

"Neden? Dümdüz, bir olay bu. Yoksa değil mi? Bakalım konuştukların neler söylemişler." Raporu eline alıp çabucak bir göz attı. "Malum şeyler... Bazı tezatlar var... Fakat bu da normal. Heyecanlı bir anı anlatan

şahitlerin sözleri hiçbir zaman birbirini tutmaz. Fakat bence esas mesele yeterince açık."

"Biliyorum, efendim. Fakat bu bana yeterli gelmiyor. Bazı eksiklikler var gibi. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz sanırım."

"Pekâlâ, şimdi bildiklerimizi gözden geçirelim. Bir, Rudi Scherz saat 17.20'de Medenham'dan otobüse biniyor ve on sekizde Chipping Cleghorn'a varıyor. Bunu biletçinin ve iki yolcunun verdiği ifadeden biliyoruz. Otobüs durağından Little Paddocks yönüne doğru yürüyor. Herhangi bir zorlukla karşılaşmadan eve giriyor, sanırım ön kapıdan. Evdekileri silahla tehdit ediyor ve iki el ateş ediyor. Kurşunlardan biri Miss Blacklock'u hafifçe yaralıyor. Sonra üçüncü kurşunu kendine sıkıyor, artık bunu kazayla mı yoksa bilerek mi yaptığını gösteren yeterli kanıt yok. Bu işi *neden* yaptığını bilmiyoruz. Ama bu *nedenin* yanıtını bizim vermemiz gerekmiyor. Olay yeri uzmanları bunu bir kaza ya da intihar olarak tanımlayacaklar. Karar ne olursa olsun, bizi ilgilendirmiyor. Dosyayı kapatabiliriz."

Craddock asık suratla, "Yani Albay Easterbrook'un psikolojik açıklamasını dikkate almamıza gerek yok," dedi.

Rydesdale gülümsedi. "Albay çok deneyimli olabilir, ama bu günlerde herkesin psikolojik tanımlamalar yapmasından sıkıldım. Onun söylediklerini de kesinlikle dikkate almamalıyız."

"Bazı şeyler beni hâlâ rahatsız ediyor."

"Chipping Cleghorn köyündekilerden birinin sana yalan söylediğini düşünmem için bir sebep var mı?"

Craddock tereddüt etti. "Bence o yabancı kız bildiklerini saklıyor. Fakat böyle düşünmeme peşin hükümlerim de sebep olabilir."

"Yani sence o kız, adamın suç ortağı mıydı? Onu eve o mu aldı? Bu hırsızlık fikri onun muydu?"

"Öyle bir şey, efendim. Kadından böyle bir şey beklenir. Fakat o zaman da evde çalmaya değecek bir şey olması lazım. Para veya mücevher. Ya da Miss Blacklock, Little Paddocks'ta böyle bir şey olmadığını kesin bir şekilde söyledi. Geriye bir tek ihtimal kalıyor. Belki evde kıymetli bir şey var, ama kimse bunun farkında değil..."

"Tam romanlara yakışacak bir konu."

"Bunun gülünç olduğunu biliyorum, efendim. Bir şey daha var. Miss Bunner, Rudi Scherz'in Letitia Blacklock'u öldürmeye çalıştığından emin."

"Fakat sözlerinden... ve burada yazılı olanlardan, Miss Bunner'ın..."

Craddock hemen atıldı. "Biliyorum, efendim, biliyorum. O hiçbir zaman güvenilemeyecek bir şahit. Hemen etki altında kalıyor. İsteyen bir fikri kafasına kolaylıkla sokabilir. Fakat meselenin ilgi çeken tarafı şu: söz ettiğim kadının kendi inancı. Bunu ona kimse söylememiş... Diğerleri bunun aksini iddia ediyor. Dora Bunner nasıl olduysa herkesin fikrini kabule yanaşmıyor. Onda bu intiba uyanmış."

"Peki, ama Rudi Scherz, Miss Blacklock'u öldürmeye neden kalksın?"

"Bütün mesele bu ya! Bilmiyorum, efendim. Miss Blacklock'un da bir şeyden haberi yok. Tabii o usta bir yalancıysa o başka. Bu konuda kimse bir şey bilmiyor. Bu yüzden Dora Bunner'ın yanıldığını kabul etmekten başka çare yok." İçini çekti.

Polis müdürü, "O kadar somurtma," diye cevap verdi. "Sir Henry'yle seni yemeğe götüreceğim. Royal Spa Oteli'nde ziyafet çekeceğim."

"Teşekkür ederim, efendim." Craddock biraz şaşırmış gibiydi.

"Bir mektup aldık..." Kapı açıldığı için sustu. İçeriye Sir Henry Clithering girdi. "Hah. Geldin mi, Henry."

Sir Henry bugün o resmi tavırlarını takınmamıştı. Müfettiş Craddock'a gülümsedi. "Günaydın, Dermot."

Polis müdürü, "Sana hoşuna gidecek bir şey göstereceğim," diye bağırdı.

"Neymiş o?"

"Bir 'ihtiyarcık'tan gelen bir mektup. Royal Spa Oteli'nde kalıyormuş. Chipping Cleghorn olayıyla ilgili bir meseleyi öğrenmemiz gerektiğini düşünüyor."

Sir Henry zaferle bağırdı. "Demedim mi? İhtiyarcıklar her şeyi duyarlar, her şeyi görürler. Üstelik dillerini tutmaz, bundan söz ederler de. Bu 'ihtiyarcık' ne görmüş?"

Rydesdale mektuba bakarak, "Tıpkı büyükannemin yazısına benziyor," diye yakındı. "Kargacık burgacık... Gören de mürekkep şişesine düşmüş bir örümcek, telaşla kâğıdın üzerinde koşmuş sanır... Kadının adı neydi? Jane... Murple... hayır, hayır. Marple... Jane Marple."

Sir Henry, "Aman Tanrım," dedi. "Mümkün mü bu?... George bu benim ihtiyarcık! O harika ihtiyarcık! St. Mary Mead'deki evinde rahat rahat oturacağına, kalkmış bir cinayete karışmak için tam zamanında Medenham'a gelmiş. Bu cinayet sırf Miss Marple eğlensin, diye işlendi galiba."

Rydesdale alaycı bir ifadeyle güldü. "Senin şu insanüstü yaratığı görmeyi çok istiyorum. Haydi! Royal Spa Oteli'nde yemek yer, sonra da Miss Marple'la konuşuruz. Craddock'un kadının bu yeteneklerine hiç inanmadığı belli."

Craddock terbiyeli bir tavırla, "Hiç de değil," diye cevap verdi. Fakat kendi kendine, bazen isim babam da fazla abartıyor, diye düşündü.

II

Miss Jane Marple tam anlamıyla değilse bile, hemen hemen Craddock'un tahmin ettiği gibiydi. Yalnız kadın, müfettişin düşündüğünden

çok daha müşfik ve çok daha yaşlıydı. Sanki yüz yaşındaydı. Kar gibi beyaz saçları pembe kırışık bir yüzü ve masum bakışlı mavi gözleri vardı. Yumuşak yünden örülmüş bir şala sarılmıştı. Kendisi de bir şeyler örüyordu.

Sir Henry'yi görünce sevincinden ne söyleyeceğini şaşırdı adeta. Polis müdürü ve Craddock, kendisiyle tanıştırılınca da bayağı şaşırdı.

"Ne tesadüf, Sir Henry... Doğrusu çok şanslıyım. Çok şanslı... Sizi görmeyeli çok oldu... Evet, son zamanlarda romatizmam çok arttı. Tabii ben bu otelin masraflarını karşılayamam, biliyorsunuz çok pahalı bir yer. Fakat yeğenim Raymond... belki kendisini hatırlarsınız, Raymond West'den bahsediyorum..."

"*Onun adını* bilmeyen yoktur."

"Evet, o zarif esprili kitaplarıyla çok meşhur oldu. Raymond hiçbir zaman hoş bir şey yazmadığını söyleyerek bununla övünüyor. Zavallı yavrum, bütün masraflarımı ödemekte ısrar etti. Karısı da bir ressam olarak isim yapmaya başladı. O da solmuş çiçeklerle dolu sürahilerin, pencerenin pervazlarına konulmuş kırık tarakların resmini yapıyor. Ona söylemeye cesaret edemiyorum, ama ben yine eski ressamların eserlerini beğeniyorum. Tanrım!... Yine gevezeliğim tuttu. Üstelik polis müdürü kendisi kalkıp gelmiş. Bunu hiç beklemiyordum. Boş yere vaktini de alacağım..."

Craddock öfkeyle, bu kadın bunağın biri, diye düşündü.

Rydesdale, "Müdürün odasına gidelim," dedi. "Orada daha rahat konuşuruz."

Miss Marple elindeki örgüyü bıraktı ve telaşla konuşarak onlarla birlikte Bay Rowlandson'un odasına gitti.

Polis müdürü, yaşlı kadına gülümsedi. "Şimdi anlatın bakalım, Miss Marple."

Jane Marple umulmadık bir şekilde hemen konuya girdi. "Bir çek meselesi bu. O bunun üzerinde tahrifat yapmış."

"O?..."

"Burada resepsiyon görevlisi olan çocuk. Hani hırsızlığa kalktığından ve sonra da kendisini vurduğundan söz edilen genç."

"Bir çekin üzerinde tahrifat mı yapmış?"

Miss Marple başını salladı. "Evet. Çek burada." Çeki çantasından çıkararak masanın üzerine koydu. "Bu sabah diğer çeklerle birlikte bankadan geldi. Bakın bu yedi sterlinlik bir çek. O tutarı on yediye çıkarmış. Hem de bu işi ustalıkla yapmış. Galiba bu konuda biraz tecrübesi varmış. Mürekkep aynı. Çünkü ben çeki resepsiyonda yazdım. Herhalde daha önce de böyle şeyler yapmış. Siz de aynı fikirde değil misiniz?"

Sir Henry mırıldandı. "Bu kez yanlış insanı seçmiş."

Miss Marple aynı fikirde olduğunu belirtmek ister gibi tekrar başını salladı. "Evet. Korkarım o dolandırıcılık ve hırsızlıkta pek fazla ilerleyemeyecekti. İşi başından aşkın, evli bir genç kadın... bir aşk macerasına atılmış olan bir genç kız... Ancak onların çeklerine kolaylıkla tahrifat yapılabilir. Zira onlar bankadan gelen kâğıtlara dikkatle bakmazlar bile."

Sir Henry gözlerinde alaycı bir pırıltıyla onu konuşturmaya çalıştı. "Belki de o size birini hatırlattı?"

Miss Marple güldü. "Çok hınzırsınız, Sir Henry. Gerçekten öyle. Kendisini balıkçıdaki Fred Tyler'a benzettim. O da hesabı şişirmeye meraklıydı..." Bir an durdu. "Buraya geldiğim ilk hafta hesabımda bir yanlışlık oldu. Bunu çocuğa gösterdim. Kibarca özür diledi. Çok da üzülmüş gibi bir hali vardı. Fakat ben kendi kendime, 'Sende hilebaz gözü var, delikanlı,' dedim. Yani... tam gözlerinizin içine bakıyordu. Ne bakışlarını kaçırıyordu ne de gözlerini kırpıştırıyordu."

Kısa bir zaman önce yakaladığı tanınmış bir dolandırıcıyı hatırlayan Craddock tıpkı Jim Kell gibi, diye düşünerek Miss Marple'a baktı.

Rydesdale, "Rudi Scherz ahlaksızın biriymiş," dedi. "İsviçre polisi sabıkası olduğunu bildirdi."

Miss Marple mırıldandı. "Herhalde İsviçre'de rahat edemeyeceğini anladı. Sahte evraklarla buraya geldi."

Polis müdürü, "Tamam," diye bağırdı.

Miss Marple, "Rudi Scherz lokantada çalışan kızıl saçlı garson kızla geziyordu," diye içini çekti. "Neyse ki kız ona âşık değildi. Sadece 'değişik' biriyle gezmekten hoşlanıyordu. Üstelik Rudi, İngiliz delikanlılarının pek yapmadığı bir şeyi yapıyor, kıza çikolata ve çiçek getiriyordu." Aniden Craddock'a döndü. "Kız size bütün bildiklerini anlattı mı? Yoksa tamamen açılmadı mı?"

Craddock düşünceli bir tavırla cevap verdi. "Pek emin değilim."

Miss Marple, "Bana kalırsa o size bir şeyler daha anlatacak," dedi. "Zira kızın endişeli bir hali var. Bu sabah bana ringa yerine sombalığı getirdi. Süt ibriğini de unuttu. Halbuki aslında çok becerikli bir garson. Evet, kız bir hayli endişeli. Fakat..." Çocuksu mavi gözleriyle Müfettiş Craddock'un atletik vücudunu ve biçimli yüzünü ancak Viktorya döneminde rastlanılacak tam kadınca bir takdir ve hayranlıkla süzdü. "Herhalde onu, size bütün bildiklerini anlatması için ikna edersiniz."

Craddock kızardı. Sir Henry bir kahkaha attı.

Miss Marple, "Bu önemli olabilir," diye devam etti. "Rudi, kıza kim olduğunu söylemiştir?"

Rydesdale hayretle ona baktı. "Kimin... kim olduğunu?"

"Ben de düşüncelerimi öyle kötü bir şekilde ifade ederim ki. Yani onu bu işe kimin teşvik ettiğini demek istedim."

"Demek onu bu işe birinin teşvik ettiğini düşünüyorsunuz?"

Miss Marple gözlerini hayretle iri iri açtı. "Fakat... Tabii... Yani. O yakışıklı gençti. Şuradan buradan ufak tefek şeyler çalıyordu. Hesaplarda, bazen küçük çeklerde tahrifat yapıyordu. Şık giyinmek ve kızlarla dolaşabilmek için gerekli parayı böyle temin ediyordu... Sonra birdenbire

coştu ve tabancayla bir salon dolusu insanı soymaya kalktı. Üstelik ateş de etti. O aslında böyle bir şey yapacak bir genç değildi. Kesinlikle değildi! Onun için olaya bir anlam veremedim."

Craddock nefesini tuttu. Letitia Blacklock da aynı şeyleri söylemişti. Rahibin karısı da öyle.

"Belki ne olduğunu siz bize anlatmak istersiniz, Miss Marple." Sesi aniden sertleşivermişti.

Yaşlı kadın hayretle ona döndü. "Fakat ne olduğunu ben nereden bileyim? Olayı gazetedeki haberden öğrendim ama olay hakkında bir bilgim yok."

Sir Henry, polis müdürüne baktı. "George, Craddock'un konuştuğu kimselerin neler söylediklerini Miss Marple'ın öğrenmesini istiyorum. Raporu ona okutmamız kanuna aykırı olur mu?"

Rydesdale, "Belki aykırı olur," dedi. "Fakat ben bu mevkiye kanunlara uyduğum için gelmedim... Miss Marple raporu okuyabilir. Onun bu konuda neler söyleyeceğini merak ediyorum."

Miss Marple utanmıştı. "Korkarım Sir Henry, size bir şeyler anlatmış. Sir Henry çok naziktir. Aslında benim öyle özel bir yeteneğim filan yok. Ben sadece insanları iyi tanırım. Sonra maalesef en kötü şeylere inanırım. İyi bir huy değil bu. Fakat sonradan olanlar beni her zaman haklı çıkarır."

Rydesdale daktiloyla yazılmış sayfaları yaşlı kadına uzattı. "Bunları okuyun. Fazla uzun sürmez. Bir soruşturmaya son vermek üzereydik. Fakat Craddock durumdan memnun değil. O da olaya sizin gibi bir anlam veremiyor."

Miss Marple kâğıtları okurken derin bir sessizlik oldu. Sonunda yaşlı kadın raporu bıraktı. "Çok ilgi çekici," diye içini çekti. "Herkes başka başka şeyler söylüyor... Taban tabana zıt şeyler düşünüyor. Saman yığınının içinde iğne aramak gibi bir şey."

Craddock düş kırıklığına uğramıştı. Bir an Sir Henry'nin bu garip ihtiyar kadın konusunda haklı olabileceğini bile düşünmüştü. Halbuki o alışılmış klişeleri tekrarlıyordu. Müfettiş, Miss Marple'a fena halde kızmıştı... Sert bir sesle, "Gerçek ortada," dedi. "Belki ayrıntı üzerinde anlaşamıyorlar ama konular aynı. Hepsi de elinde fener olan maskeli bir adamın kapıyı açtığını görmüşler... Yabancı tabancasını sallayarak, 'Eller yukarı,' demiş."

Miss Marple şefkatle, "Fakat..." diye mırıldandı... "Onların bir şey görmüş olmaları imkânsız."

Craddock nefesini tuttu. Tamam! Yaşlı kadın önemli bir noktaya parmak basmıştı.

"Anladığıma göre dışarıdaki holün lambası yanmıyormuş." Miss Marple'ın yanakları kızarmıştı. Çocuksu bir sevinçle gözleri pırıl pırıl parlıyordu. "Yukarıdaki sahanlıkta da ışık yokmuş."

Craddock, "Evet," dedi.

"O halde... eşikte bir adam durduğu ve kuvvetli bir el feneriyle odayı taradığı takdirde *hiçbiri o ışıktan başka bir şey göremezlerdi.*"

"Öyle. Ben bunu denedim de."

"Şimdi maskeli bir adam gördüklerini söylüyorlar. Aslında ışıklar yandıktan sonra karşılaştıkları manzara yüzünden böyle söylüyorlar. Bu yüzden Rudi Scherz'in kurban olduğunu düşünebiliriz."

Rydesdale, ona öyle büyük bir şaşkınlıkta baktı ki, kadıncağızın yanakları büsbütün kızardı. "Şey..." diye mırıldandı. "Yani... Rudi Scherz işlemediği bir suçla itham ediliyor. Bence tam bu işe göre bir tipti. Aslında pek akıllı sayılmazdı. Özellikle aptaldı. Açgözlü ve belki biraz safdilliydi de."

Rydesdale alaycı bir tavırla gülümsedi. "Yani biri onu gidip bir oda dolusu insana ateş etmesi için mi kandırdı? Artık bu pek de inanılacak bir şey değil."

Miss Marple, "Bence ona bunun bir şaka olduğu söylendi," dedi. "Tabii bu iş için kendisine para verdiler. Yani... gazeteye ilanı vermek, gidip evi kolaçan etmek... sonra da o gece istenileni yapmak için para aldı o. Rudi'ye o akşam maske takıp pelerine sarılması, salonun kapısını açarak cep fenerini içeriye tutması ve 'Eller yukarı!' diye bağırması söylendi."

"Tabancayla ateş etmesi de söylenildi mi?"

Miss Marple bağırdı. "Hayır, hayır. Onun tabancası yoktu ki."

Rydesdale, "Fakat bütün şahitlerin sözlerine göre..." Sonra aniden durakladı.

Miss Marple başını salladı. "Evet. Rudi de tabanca olsaydı bile bunu kimse göremezdi. Bence silahı yoktu onun. Bana kalırsa Rudi, 'Eller yukarı,' diye bağırdıktan sonra biri karanlıkta yavaşça onun arkasına sokuldu ve delikanlının omzunun üstünden iki el ateş etti. Bu Rudi'yi çok korkuttu tabii. Telaşla döndü. Aynı anda diğer şahıs onu vurdu. Sonra da tabancayı yere yığılan Rudi'nin yanına bıraktı."

Üç erkek, yaşlı kadına baktılar. Sir Henry yavaşça mırıldandı. "Bu mümkün."

Polis müdürü, "Fakat... karanlıkta Rudi Scherz'in yanına sokulan Bay X kim?" diye sordu.

Miss Marple öksürdü. "Miss Blacklock'tan ona kimin düşman olduğunu öğrenmelisiniz."

Craddock, aferin Dora Bunner'a, diye düşündü... Her seferinde içgüdü zekâyı yeniyor.

Rydesdale, "Siz de meçhul şahsın Miss Blacklock'u öldürmeye çalıştığına mı inanıyorsunuz?" dedi.

Miss Marple başını salladı. "Öyle gibi gözüküyor. Fakat bunu desteklemeyen bir iki nokta da yok değil... Neyse... Herhalde Rudi Scherz'i tu-

tan kimse ona bu konudan kimseye söz etmemesini sıkı sıkı da tembih etti. Fakat belki Rudi Scherz o kıza... yani Myrna Harris'e bazı imalarda bulundu. Hatta belki kendisine teklifte bulunan kimsenin nasıl biri olduğundan söz etti."

Craddock ayağa fırladı. "Ben bu kızı hemen görmeliyim."

Miss Marple başını salladı. "İyi olur, Müfettiş Bey... Onunla konuşursanız, içim rahatlayacak. Zira kız bildiğini anlattığı takdirde tehlikeden kurtulacak."

"Tehlikeden mi kurtulacak?... Evet, anlıyorum."

Odadan çıktı. Polis müdürü, kibarca, "Bize ipucu verdiniz Miss Marple," diye mırıldandı. Fakat bundan şüphesi olduğu da belliydi.

III

Myrna Harris, "Çok üzgünüm," diye fısıldadı. "Gerçekten çok üzgünüm. Bu yüzden bana kızmadığınıza sevindim. Anlayacağınız annem çok hırçın bir kadındır. Beni Rudi'nin suç ortağı diye düşünmenizden korktum. Benim ismimi kimseye açıklamazsınız değil mi? Annemin yüzünden korkuyorum. Her şey Rudi'nin randevuya gelemeyeceğini söylemesiyle başladı. O akşam sinemaya gidecektik. Tabii ben çok kızdım. Onun üzerine Rudi, 'Bir işim var,' dedi. 'Eğlenceli bir şey olacak bu. Para da kazanacağım. Ne dersin, sana bir kol saati alayım mı?' 'Eğlenceli bir şey' derken neyi kastettiğini sordum. Onun üzerine, 'Sakın kimseye söyleme,' diye cevap verdi. 'Bir yerde parti veriliyor. Ben de onları yalandan soymaya kalkacağım.' Sonra bana gazeteye verdiği ilanı gösterdi. Çok üzüldüm. Rudi bu şakadan biraz korkarak söz ediyordu." Bir an durdu. "Fakat olayı gazetede okuduğum zaman bunun şakaya benzer bir tarafı olmadığını anladım. Rudi birilerine ateş etmiş, sonra da kendisini vurmuştu. O zaman

beni suç ortağı sayabileceğinizi düşündüm. Halbuki Rudi meseleden söz ettiği zaman bu gerçekten bana da şaka gibi gelmişti. Onun bu konuda samimi olduğuna yemin edebilirdim. Üstelik Rudi'nin tabancası olduğunu da bilmiyordum. O bana yanına silah alacağını da söylememişti."

Craddock, kızı sakinleştirdikten sonra o çok önemli soruyu sordu. "Bu partiyi hazırlayan kimdi?"

Fakat umduğu cevabı alamadı.

"Rudi, kendisini kimin tuttuğunu hiç söylemedi... Herhalde aslında böyle bir kimse yoktu. Belki de her şeyi Rudi planlamıştı."

"Hiç isim vermedi mi? 'O kadın' veya 'O adam' diye bir şey de söylemedi mi?"

"Sadece olayların pek gülünç olduğunu söyledi. 'Kimbilir hepsinin yüzü ne hal alacak. Gülmekten katılacağım,' dedi."

Craddock, fazla gülmemiş, diye düşündü.

IV

Arabayla geri dönerlerken Rydesdale, "Bu sadece bir düşünce," diye mırıldandı. "Bunu destekleyecek bir şey yok... Hiçbir şey yok. Bunu ihtiyar bir kızın safsataları olarak kabul edelim. Olsun bitsin."

"Bunu yapmak istemem, efendim."

"Fakat imkânsız bir şey bu. Karanlıkta İsviçreli dostumuzun yanında Bay X beliriveriyor. Peki o adam nereden gelmiş? Adı ne? Neredeydi?"

Craddock cevap verdi. "Scherz'in yaptığı gibi yan kapıdan girmiş olabilir... ya da mutfaktan gelmiş olabilir," dedi yavaşça.

"Yani mutfaktan girmiş olabilir mi?"

"Evet efendim. Bu da bir olasılık. O yabancı kız, beni rahatsız ediyor. Sağlam ayakkabı değil. Öyle bağırmalar, çağırmalar, bence numara yapı-

yor. Bu genç adamı kandırmış olabilir. Tam zamanında onu içeri alıp bir dalavere çevirerek onu vurmuştur. Sonra da yemek odasına kaçıp gümüşleri parlatma numarasıyla kendini odaya kilitleyip sonra da bağırıp çağırarak rol yapmıştır."

"Ama şeyin dediğine göre ay... ismi neydi, ah, evet Edmund Swettenham kapının kilidini açıp onu dışarı çıkardığını söylüyor. Evin o bölümünde başka kapı var mı?"

"Evet, arka merdivenlere açılan bir kapı var. Mutfak da tam merdivenlerin altında. Fakat üç hafta önce kapının kulpu yerinden çıkmış ama henüz tamir edilmemiş. Buna inanıyorum. Kapının iki kolu ve vidaları holdeki rafta duruyor. Üstleri de bir parmak kalınlığında toz tutmuş. Tabii profesyonel biri de o kapıyı kolayca açıverir."

"Kızın kayıtlarını araştırın. Bakalım evrakları tamam mı? Tabii bu konuştuklarımızın hepsi farazi."

Polis müdürünün tekrar yardımcısının yüzüne baktı.

Craddock yavaşça cevap verdi.

"Biliyorum efendim. Tabii siz soruşturmanın sona erdirilmesine taraftarsanız o zaman öyle yaparız. Fakat bu konu üstünde biraz daha çalışmama izin verirseniz çok sevinirim."

Polis müdürü, takdirle, "Aferin," dediğini duyan Craddock şaşırdı.

"Tabanca üzerinde çalışabiliriz. Eğer bu düşünce doğruysa o zaman silah Scherz'in değildi. Zaten şimdiye kadar Scherz'in silahı olduğunu söyleyen kimse çıkmadı."

"Alman tabancası o."

"Biliyorum, efendim. Fakat memlekette Avrupa'da yapılmış bir sürü silah var."

"Doğru... Başka?"

"Bu olayın bir sebebi olmalı. Eğer düşünce doğruysa o zaman cuma gecesi olanlar bir şakadan ibaret değildi. Hırsızlık da olamazdı. Biri so-

ğukkanlılıkla cinayete teşebbüs etti. *Miss Blacklock*'u öldürmeye çalıştı. Neden? İşte bu soruyu ancak Miss Blacklock kendisi cevaplandırabilir."

"Fakat kadın böyle bir ihtimal olamayacağını söylemiş."

"Kadın, *Rudi Scherz*'in kendisini öldürmesi için hiçbir sebep olmadığını iddia etti. Bu konuda da haklıydı. Bir şey daha var, efendim?"

"Evet."

"Katil, yeniden harekete geçebilir."

Polis müdürü güldü. "Bu da farazinin doğru olduğunu ispat eder. Ha, aklıma gelmişken Miss Marple'ı da korumaya çalış. Olur mu?"

"Miss Marple'ı mı? Neden?"

"Anladığıma göre o Chipping Cleghorn'da rahibin evinde kalacakmış. Haftada iki defa Medenham'a, oradaki kaplıcalara gidecekmiş. Rahibin karısı Miss Marple'ın eski bir arkadaşının kızıymış."

Craddock ciddi bir tavırla, "Keşke gelmese," diye cevap verdi.

"Ayak altında dolaşmasından mı korkuyorsun?"

"Hayır, efendim. O şirin bir ihtiyarcık. Kendisine bir şey olmasını istemem... Yani... tabii tahminleri doğruysa..."

Bölüm 9

Kapı Meselesi

I

"Sizi tekrar rahatsız ettiğim için özür dilerim, Miss Blacklock..."

"Zararı yok, zararı yok. Herhalde daha fazla delil toplamaya çalışıyorsunuz."

Müfettiş Craddock başını salladı. "Şimdi... Miss Blacklock, Rudi Scherz, Montreux'daki Des Alp Oteli'nin sahibinin oğlu değilmiş. Bir zamanlar Berne'de bir hastanede hademe olarak çalışırmış. Hastalardan çoğunun ufak tefek mücevherleri kaybolmaya başlamış. Sonra Scherz kış sporları yapılan küçük bir yerde garsonluğa başlamış. Orada da hesap şişirdiği anlaşılmış. Ondan sonra Zürich'te bir mağazaya girmiş. O, orada çalışırken mağazadaki hırsızlıklar da artmış. Ve bu hırsızlıkların müşteriler tarafından yapılmadığı ortaya çıkmış."

Miss Blacklock ağzının içinden mırıldandı. "Demek Rudi Scherz ufak tefek şeylere meraklıymış. O halde kendisini daha önceden görmediğimi düşünmekte haklıymışım, değil mi?"

"Tabii haklıymışsınız. Herhalde sizi Scherz'e Royal Spa Oteli'nde gösterdiler. O da sizi tanırmış gibi rol yaptı. Rudi Scherz İsviçre polisin-

den yakasını sıyıramayacağını, ülkesinde rahat edemeyeceğini anlayınca sahte evraklarla İngiltere'ye gelerek Royal Spa Oteli'ne girmiş."

Miss Blacklock alaycı bir tavırla başını salladı. "Tam avlanılacak yer. Orası çok pahalı. Otelde ancak durumu iyi olan insanlar kalabiliyor. Herhalde onlardan bazıları hesaplarına pek fazla dikkat etmiyorlar."

Craddock, "Evet," dedi. "Rudi Scherz orada iyi avlar yakalayabilirmiş."

Miss Blacklock kaşlarını çattı. "Bütün bunları anlıyorum. Fakat anlayamadığım bir şey var. Rudi Scherz buraya neden geldi? Burada Royal Spa Oteli'nden daha cazip ve kıymetli ne vardı?"

"Evinizde kıymetli bir şey olmadığı konusunda hâlâ ısrar ediyor musunuz?"

"Tabii. Böyle bir şey yok. Bunu ben bilmeyeceğim de kim bilecek? Emin olun Müfettiş Bey evde bilinmeyen bir Rembrandt tablosu filan yok."

"O halde arkadaşınız, Miss Bunner'a hak vermemiz lazım. Adam buraya sizi vurmaya geldi."

"Sana söylememiş miydim, Letty!"

"Saçmalama, Bunner."

Craddock, "Bu gerçekten saçma mı?" diye sordu. "Siz bu iddianın doğru olduğunu biliyorsunuz sanırım."

Miss Blacklock, ona dik dik baktı. "Yani siz bu gencin, köyün yarısını heyecan içerisinde buraya çekmek için mi gazeteye ilan verdikten sonra kalkıp Little Paddocks'a geldiğini..."

Dora Bunner heyecanla onun sözünü kesti. "Belki genç adamın amacı komşuları buraya çekmek değildi... Belki o ilan sana yapılmış korkunç bir ihtardı, Letty. İlanı ilk okuduğum zaman bunun esrarlı ve korkunç bir şey olduğunu sezdim. Eğer her şey istediği gibi olsaydı, seni vurup kaçacaktı. Onun kim olduğunu da hiçbir zaman öğrenemeyecektik."

Letitia Blacklock, "Orası doğru..." diye mırıldandı. "Fakat..."

"İlanın bir şaka olmadığını biliyordum, Letty. Bunu sana da söyledim. Mitzi'yi unutma. O da korkmuştu."

Craddock, "Ah," dedi. "Mitzi. Onun hakkında daha fazla bilgi edinmek isterim."

"Pasaportu ve diğer evrakları gayet mükemmel."

Craddock alaycı bir tavırla güldü. "Bundan hiç şüphem yok. Scherz'in kâğıtları da mükemmelmiş."

"Fakat bu Rudi Scherz denilen genç, beni öldürmeyi neden istesin? Siz bunu açıklamıyorsunuz, Müfettiş Craddock."

Craddock ağır ağır, "Scherz'i bu işe başka biri teşvik etmiş olabilir," dedi. "Bunu hiç düşündünüz mü?"

Bu sözleri mecazi anlamda kullanmıştı. Ama eğer Miss Marple'ın ileri sürdüğü teori doğruysa kelimeler ciddi bir anlam kazanacaktı.

Letitia Blacklock aldırmadı bile. "Bu durumu değiştirmez ki. Mesele yine aynı. Beni neden öldürmek istesinler?"

"İşte bu soruyu sizin cevaplandırmanızı istiyorum, Miss Blacklock."

"Ben bunu yapamam! Anlaşıldı mı? Hiç düşmanım yok benim! Komşularımla her zaman iyi geçinirim. Kimsenin tehlikeli sırlarını bilmem. Bence iddianız çok gülünç! Demin Mitzi'nin de bu işle bir ilgisi olduğunu ima ettiniz. Bu da saçma! Miss Bunner'ın da söylediği gibi ilanı gördüğü zaman çok korktu Mitzi. Hemen eşyasını toplayıp evden ayrılmaya kalktı."

"Bu zekice bir şaşırtmaca olabilir. Kalması konusunda ısrar edeceğinizden emindi herhalde."

"Tabii Mitzi hakkında kesin kararınızı verdiyseniz artık her şeye bir kulp bulabilirsiniz. Fakat o benden nefret etmeye başlarsa böyle uzun sıkıntılara katlanmaz, yemeğime zehir koyar. Gülünç bir iddia bu. Siz polislerde bir yabancı düşmanlığı var galiba. Mitzi yalancının biri ama onun soğukkanlı bir katil olduğunu hiç sanmıyorum. İsterseniz gidip onu sıkıştırın. Fakat sinirli bir şekilde buradan ayrılır veya odasına kapanarak ulu-

maya başlarsa, o zaman yemeği de size pişirtirim. Bayan Harmon bugün onlarda kalan yaşlı bir hanımı bize çaya getirecek. Mitzi'nin o küçük pastalardan yapmasını istiyordum. Fakat kadının dengesini bozacaksınız. Tanrı aşkına başkasından *şüphelenemez* misiniz?"

II

Craddock mutfağa gitti. Mitzi'ye daha önce de sorduğu soruları tekrarladı. Kadından da yine aynı cevapları aldı.

"Evet, ön kapıyı saat on altıdan sonra kilitledim. Her zaman böyle yapmazdım, ama gazetedeki o ilandan sonra sinirim bozulmuştu. Yan kapıyı kilitlemek faydasızdı. Zira Miss Blacklock'la Miss Bunner kazları kapamak ve tavuklara yem vermek için o kapıdan çıkarlar. Bayan Haymes de işten dönünce yine o kapıyı kullanır."

"Bayan Haymes yan kapıyı 17.30'da eve döndüğü zaman kilitlediğini söylüyor."

"Demek ona inanıyorsunuz? Oh, evet ona inanıyorsunuz..."

"Sence ona inanmamamız mı lazım?"

"Benim fikirlerim o kadar önemli mi? Nasıl olsa bana inanmayacaksınız."

"Bir dene bakalım. Sence Bayan Haymes kapıyı kilitlemedi mi?"

"Bence kapıyı kilitlememeye özen gösterdi."

Craddock, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"O delikanlı herhalde tek başına değildi. Çünkü *nereye* gideceğini... buraya geldiği *zaman* kapıyı açık bulacağını biliyordu."

"Ne söylemek istiyorsun?"

"Sözlerimin ne önemi var? Nasıl olsa beni dinlemeyeceksiniz ki. Ben durmadan yalan söyleyen zavallı bir göçmenim. Öyle değil mi? Bayan

Haymes ise sarı saçlarıyla tam bir İngiliz leydisi. O yalan söyleyecek değil ya!... Çünkü o İngiliz... Onun için de bana değil, Bayan Haymes'a inanacaksınız. Halbuki size neler anlatabilirdim, neler..."

Tencereyi öfkeyle ocağın üstüne koydu.

Craddock ikilem içindeydi. Kadının söyledikleri gerçek miydi yoksa, öç almak için mi böyle konuşuyordu.

"Bize anlatılan her şeyi kaydederiz," dedi.

"Size her şeyi anlatacak değilim. Siz, benim gibi zavallı yabancıları hor görüyor, onlara işkence yapıyorsunuz. Şimdi size, 'O delikanlı buraya gelip Miss Blacklock'tan para istediği ve kadın tarafından kovulduğu gün, daha sonra Bayan Haymes'la kameriyede konuştu', desem bana ne cevap verirsiniz. Herhalde, 'Bunu sen uydurdun,' diye bağırırsınız."

Craddock kendi kendine, "Uydurmuş olman da mümkün," dedi. Sonra Mitzi'yi süzdü. "Kameriyede konuşulanları duyamazdın ki."

Mitzi zaferle avaz avaz bağırdı. "İşte bunda yanıldınız. Bahçeye ebegümeci toplamaya çıkmıştım. Sık sık ebegümeci pişiririm. Sağlıklı bir sebze, ama evdekiler onu sebzeden saymıyorlar. Sakın ebegümeci pişirdiğimi onlara söylemeyin. Her neyse onların kameriyede konuştuklarını duydum. Delikanlı, 'Fakat nereye saklanacağım?' dedi. Kadın, 'Sana gösteririm,' diye cevap verdi. Daha sonra da, 'Tam on sekiz on beşte,' dedi." Ben de içimden, 'Demek böyle hanımefendi!' dedim."

"İşten eve döndükten sonra, çıkıp bir erkekle buluşacaksın. Onu eve getireceksin." Bu Miss Blacklock'un hiç hoşuna gitmeyecek. Seni kapı dışarı edecek. Önce gözleyeceğim, düşüneceğim ve onları dinledikten sonra Miss Blacklock'a söyleyeceğim, diye düşündüm. Ama şimdi yanıldığımı anladım. O delikanlı ile aşk buluşması değil, hırsızlık ve cinayet planı yapıyormuş. Ama belki siz tüm bunları uydurduğumu düşüneceksiniz. Kötü kalpli Mitzi'yi tutuklayıp hapse atacaksınız."

Craddock, kadın acaba yalan mı söylüyor, diye merak etti. Belki de söyledikleri gerçekti...

Craddock şaşkınlıkla sordu. "Bayan Haymes'ın konuştuğu adamın Rudi Scherz olduğundan emin misiniz?"

"Tabii eminim. Onun kameriyeden çıkarak uzaklaştığını gözlerimle gördüm. Ondan sonra da dönüp ebegümeci topladım."

Müfettiş acaba ekim ayında ebegümeci olur mu, diye düşündü. "Belki de Mitzi bahçeye neden çıktığını açıklamak zorunda kalmıştı. Anlaşılan neler döndüğünü ve onları gözetlemek için dışarıya çıkmış olabilirdi." Kadına baktı. "Bana anlattıklarından başka bir şey duymadın mı?"

Mitzi sinirlendi. "Duyamadım ki! Miss Bunner dedikleri o uzun burunlu kadın ciyak ciyak bağırarak beni çağırdı. Ben de içeri koştum tabii. Her işe burnunu sokar. Bana yemek pişirmeyi öğreteceğini söylüyor. Pişirdikleri de bir şeye benzese bari! Hepsi tatsız tuzsuz!"

Craddock kaşlarını çatarak, "Bunları neden geçen gün söylemedin?" diye sordu.

"Hatırlamadım çünkü... Üstünde durmamıştım... sonra kendi kendime bu planlanmış bir iş... hem de o planlamış, diye düşündüm."

"Kameriyedeki kadının Bayan Haymes olduğundan emin misin?"

"Tabii eminim. Kesinlikle eminim. Bayan Haymes denilen o kadın hırsızın biri! Hem hırsız hem de hırsızlarla işbirliği yapıyor. Bahçede çalışarak para kazanıyor, ama bu onun gibi kibar bir hanımefendiye yeterli değil. Onun için kendisine iyilik eden Miss Blacklock'u da soymaya kalktı. Ah, o çok çok kötü bir kadın."

"Biri seni, Rudi Scherz'le konuşurken gördüğünü söylerse ne yaparsın?" Müfettiş, kadını dikkatle süzüyordu. Fakat bu sözleri Mitzi'yi fazla etkilemedi.

Kadın başını arkaya atarak, "Bunu iddia edenin yalancı olduğunu söylerim," diye nefretle homurdandı.

"İnsanlar hakkında yalan söylemek kolay. Ama İngiltere'de söylediklerinizin doğru olduğunu kanıtlamak zorundasınız. Miss Blacklock, bana öyle söyledi, doğru değil mi? Ben hırsızlarla canilerle arkadaşlık etmem. Hiçbir İngiliz polisi de bunun aksini söyleyemez. Siz burada beni lafa tutarsanız ben nasıl yemek pişireceğim? Lütfen mutfağımdan çıkın. Şimdi bir sos yapmam gerek."

Craddock düşünceli bir tavırla mutfaktan çıktı. Acaba Mitzi hakkında yanıldım mı, diye düşündü. Phillipa Haymes hakkında söyledikleri oldukça inandırıcıydı. Mitzi yalancı olabilirdi, ama anlattığı bu öyküde gerçek payı da vardı. İlk fırsatta Phillipa Haymes'la konuşmaya karar verdi. Onun ifadesini alırken kadının çok iyi yetişmiş iyi terbiye almış biri olarak düşünmüş ve ondan asla şüphelenmemişti.

Holü geçti ve dalgınlıkla yanlış bir kapıya doğru uzandı. Merdivenlerden inmekte olan Dora Bunner telaşla atıldı. "O kapı açılmaz... Sizin aradığınız soldaki. Ne çok kapı var değil mi? İnsanın aklı karışıyor."

Craddock dar holde etrafına bakındı. "Gerçekten çok kapı var."

Dora Bunner kibarca açıkladı. "Birincisi gardırop odasının. İkincisi dolap. Üçüncüsü yemek odasının. Bu, şu taraftakiler. Bir tarafta ise açmaya çalıştığınız sahte kapı var. Ondan sonra salonun kapısı. En dipteki ise yan kapı... Dedim ya insanın aklı karışıyor... Özellikle bu iki kapının birbirlerine yakın olmaları çok fena. Ben de genelde yanlışlıkla diğerine uzanırım. Önce holdeki masa ona dayalı duruyordu. Sonra bunu duvarın önüne koyduk."

Craddock açmaya çalıştığı kapının üzerinde enlemesine, ince bir çizgi olduğunu fark etmişti. Buna daha önce orada dayalı duran masa sebep olmuştu demek? "Masayı oradan kaldırdınız mı? Ne zaman yaptınız bunu?"

Dora Bunner'a soru sormaya gerek yoktu. Geveze kadın her şeyi seve seve açıklıyordu.

"Durun bakayım... Son zamanlarda... On, on beş gün önce sanırım."

"Masayı neden yerinden kaldırdınız?"

"Pek iyi hatırlayamıyorum. Galiba bunun çiçeklerle bir ilgisi vardı. Phillipa büyük bir vazoya çiçek doldurmuştu. O çiçek düzenlemeyi gerçekten iyi bilir. Vazoya sonbahar çiçekleri yerleştirmişti. Fakat gelip geçerken dallar saçımıza takılıyordu. Phillipa, 'Neden masayı oradan kaldırmıyoruz,' dedi. Zaten çiçekler de kapıdan daha çok boş duvarın önünde daha güzel durur."

Craddock kapıya baktı. "O halde bu gerçek. Yani... sahte bir kapı değil. İstenilince açılabilecek."

"Tabii, tabii. Gerçek bir kapı bu. Aslında küçük salona açılıyor. Fakat o iki oda birleştirilince buna ihtiyaç kalmamış. Onun için bunu kapatmışlar."

"Kapatmışlar mı?" Craddock tekrar yavaşça tokmağı çevirdi. "Yani çivilemişler mi? Yoksa sadece kilitlemişler mi?"

"Kilitlemişler sanırım. Sürgüsünü de sürmüşler."

Craddock sürgünün tepede olduğunu gördü. Buna uzanıp çekti. Sürgü kolaylıkla geri kaydı. Çok kolaylıkla.

Dora Bunner'a, "Kapı en son ne zaman açılmış?" diye sordu.

"Seneler önce sanırım. Burası benim zamanımda hiç açılmadı."

"Anahtarı nerede biliyor musunuz?"

"Masanın çekmecesinde bir sürü anahtar var. Herhalde onların arasındadır."

Craddock, kadının peşi sıra giderek paslı bir sürü anahtara baktı. Bunlardan biri diğerlerinden farklı gibiydi. Bunu alarak tekrar kapının önüne döndü. Anahtar kilide girerek kolaylıkla içeriye kaydı. Craddock dayandı ve kapı sessizce açıldı.

Dore Bunner bağırdı. "Dikkatli olun. Belki arkasına bir şey dayanmıştır. Bu kapıyı hiç açmayız."

Müfettiş mırıldandı. "Öyle mi?" Yüzü çok ciddiydi. Kelimelere basa basa, "Bu kapı son zamanlarda açılmış, Miss Bunner," dedi. "Hem kilit hem de menteşeler yağlanmış."

Kadın yüzünde aptalca bir ifadeyle ona baktı. Ağzı bir karış açılmıştı. "Fakat bunu kim yapmış olabilir?"

Craddock sinirli bir şekilde homurdandı. "Ben de bunu öğrenmek istiyorum işte." Bir taraftan da, X, diye düşünüyordu. O dışarıdan mı geldi? Hayır, X o gece... burada... bu evde... salondaydı...

Bölüm 10

Pip ve Emma

I

Miss Blacklock bu kez onu daha dikkatle dinledi... Craddock'un da bildiği gibi zeki bir kadındı. Craddock'un anlattıklarının ne anlama geldiğini hemen anladı.

Yavaşça, "Evet," diye mırıldandı. "O zaman durum değişiyor. Kimsenin o kapıyla oynamaya hakkı yoktu. Doğrusu ben birinin kapıyla oynadığından da haberdar değildim."

Müfettiş ısrar etti. "Bunun ne anlama geldiğini anlıyorsunuz değil mi? O gece ışıklar söndüğü zaman odadakilerden herhangi biri yavaşça o kapıdan çıkabilir. Scherz'in yanına sokularak size ateş edebilirdi."

"Kendisini görmez veya fark etmezler miydi? Çıkacak gürültüyü duymazlar mıydı?"

"Duymazlar, görmezler ve fark etmezlerdi. Işıklar söndüğü zaman herkes itişip kakışıyor ve bağırışıyordu. Ondan sonra da sadece el fenerinin ışığını görebildiler."

Miss Blacklock ağır ağır, "Yani," dedi. "Siz, benim o iyi ve alelade komşularımdan birinin yavaşça dışarı çıkıp beni öldürmeye çalıştığını mı

sanıyorsunuz? Beni öldüreceklerdi demek? Fakat *neden?* Rica ederim söyleyin. *Neden?*"

"Bana kalırsa bu sorunun cevabını siz biliyorsunuz, Miss Blacklock. "O halde o meseleyi incelemeye başlayalım. Siz ölünce paranız kime kalacak?"

Miss Blacklock gönülsüzce cevap verdi. "Patrick'le Julia'ya. Bunner'a bu evin eşyasıyla biraz para bırakacağım. Aslında öyle fazla bir şeyim yok. Biraz Alman ve İtalyan tahvillerine yatırım yaptım, ama onların da değerleri çok düşük. Vergiler de çıktıktan sonra ödedikleri yüzde çok az. Emin olun öldürülmeye değecek kadar zengin değilim. Geçen yıl paranın çoğunu yıllık faize yatırdım."

"Fakat yine de bir geliriniz var, Miss Blacklock. Ve bu para yeğenlerinize kalacak."

"Yani Patrick'le, Julia, beni öldürmeye mi çalışıyorlar? İşte buna hiç inanamam. Bir kere onlar parasız değiller."

"Bundan emin misiniz?..."

"Hayır... Tabii ben, sadece bana anlattıklarını biliyorum... Fakat onlardan kesinlikle şüphe edemem. Tabii günün birinde öldürülmeye layık bir hale gelebilirim. Fakat şu an öyle değilim."

Craddock hemen atıldı. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Günün birinde... belki de pek yakında... son derece zengin bir kadın olabilirim."

"İşte bu çok ilgi çekici. Biraz açıklar mısınız?"

"Tabii. Belki haberiniz yok, ama ben tam yirmi sene Randall Goedler'in sekreterliğini yaptım."

Craddock iyice meraklanmıştı. Büyük ve tanınmış bir maliyeciydi Randall Goedler. Göz alıcı reklamlarla yaptığı riskli yatırımlarla unutulacak bir şahsiyet değildi. Eğer Carddock doğru hatırlıyorsa adam 1937 ya da 1938'de ölmüştü.

Miss Blacklock, "Herhalde o öldüğü zaman siz henüz çocuktunuz," dedi. "Fakat belki adını duymuşsunuzdur."

"Tabii duydum. O bir milyonerdi değil mi?"

"Milyarderdi. Fakat her seferinde parasını tehlikeye atarak yeni işlere girişirdi." Yaşlı kadına bir canlılık gelmişti. Hatıralar gözlerinin parlamasına sebep olmuştu. "Öldüğü zaman çok zengindi. Hiç çocuğu olmamıştı. Parasını karısına bıraktı. O hayata benden önce gözlerini kapadığı zaman da Goedler serveti bana geçecekti."

Müfettişin belleğinde belli belirsiz bir anı canlandı.

SADIK SEKRETER BÜYÜK
SERVETE KONACAK

Letitia Blacklock gülümseyen bir tavırla Craddock'a baktı. "Anlayacağınız Bayan Goedler'i ortadan kaldırmam için çok önemli bir sebep var. Fakat bu herhalde işinize yaramaz."

"Affedersiniz... Bayan Goedler, kocasının servetini bu şekilde bırakmasına kızmadı mı?"

Letitia Blacklock sıkıntılı bir şekilde ona bakıyordu şimdi. "O kadar sıkılmayın canım. Aslında Randall Goedler'in metresi olup olmadığımı anlamaya çalışıyorsunuz değil mi? Hayır, değildim. Randall'ın beni bir gün olsun romantik bir şekilde düşündüğünü sanmıyorum. Ben de öyle. O karısı Belle'e âşıktı. Ölünceye kadar da onu sevdi. Bana kalırsa Randall'ın vasiyetnamesini bu şekilde hazırlaması bana karşı duyduğu minnet duygularıydı. Anlayacağınız ilk günlerde Randall daha servetini yapmadığı sıralarda az kalsın felakete sürükleniyordu. Birkaç bin sterlin bulduğu takdirde her şey düzelecekti. Büyük bir darbeydi bu. Çok cüretkârca, insana heyecan veren bir şeydi. Onun bütün işleri böyleydi zaten. Fakat o sırada o kadar parası yoktu. Ben yardımına yetiştim. Biraz param vardı.

Randall'a inanıyordum. Paramın hepsini ona verdim. Bu sayede başarılı oldu. Bir hafta sonra sayılı zenginler arasına girmişti. Ondan sonra bana sekreteri değil de, sanki işe biraz para yatırmış bir ortağıymışım gibi muamele etmeye başladı. Ah, ne heyecanlı günlerdi onlar." İçini çekti. "Onların zevkini iyice çıkardım. Sonra babam öldü. Hasta kız kardeşim hayatta yapayalnız kalmıştı. Bütün bunları terk ederek kız kardeşimin yanına gitmek, ona bakmak zorunda kaldım. Randall ise birkaç sene sonra öldü. Onunla çalıştığım sıralarda bir hayli para kazanmıştım. Randall'ın bana bir şey bırakacağını sanmıyordum. Fakat Belle benden önce ölürse her şeyin bana kalacağını öğrenince çok duygulandım. Gurur da duydum. Belle çok iyi bir insandır. Vasiyetnamedeki bu şart onun da hoşuna gitmiş. Çok tatlı bir kadındır o. Şimdi İskoçya'da oturuyor. Kendisini yıllardır görmedim. Sadece Noel'de birbirimize kart göndeririz... Ben, işten ayrıldıktan sonra kız kardeşimi arayarak İsviçre'ye gittim. O orada bir sanatoryumda veremden yatıyordu." Bir an durdu. "İngiltere'ye bir yıl kadar önce döndüm."

"Pek yakında zengin bir kadın olabileceğinizi söylediniz. Ne kadar yakında?"

"Belle Goedler'e bakan hastabakıcı bana onun gitgide kötüleştiğini haber verdi. O belki... sadece birkaç hafta daha yaşayacak." Üzüntülü bir şekilde ekledi. "Artık o paranın benim için hiç kıymeti yok. İhtiyaçlarım çok basit. Kendi param bana yetiyor. Bir zamanlar borsa oyunlarından hoşlanırdım ama şimdi... İnsan yaşlanıyor. Fakat şunu anlamanız lazım, Müfettiş Bey... Patrick'le Julia, beni para için öldürmeyi düşünselerdi herhalde delilik etmez, birkaç hafta daha beklerlerdi."

"Evet, Miss Blacklock. Peki, siz Bayan Goedler'den önce ölürseniz ne olacak? Servet o zaman kime kalacak?"

"Biliyor musunuz? Bunu hiç düşünmedim. Herhalde Pip'le Emma'ya..."

Craddock şaşkınlıkla baktı. Letitia Blacklock güldü.

"İsimlerini söylerken insan saat ayarını verdiğini sanıyor, değil mi?... Anladığıma göre eğer ben Belle'den önce ölürsem o zaman para Randall'ın kız kardeşi Sonia'nın çocuklarına kalacak. Sandall, kız kardeşine dargındı. Zira Sonia, Randall'ın sahtekârın biri olduğuna inandığı bir adamla evlenmişti."

"Adam gerçekten sahtekâr mıydı?"

"Evet. Fakat kadınları cezbeden bir insandı. Yunan mıydı, Romanyalı mıydı ne? Adı neydi? Hah, buldum. Dmitri Stamfordis."

"Kız kardeşi bu adamla evlenince Randall Goedler, kız kardeşini vasiyetnamesinden çıkarmış mıydı?"

"Aslında Sonia da çok zengindi. Şahsi serveti vardı onun. Randall ona kocasının elini süremeyeceği bir şekilde bir hayli para vermişti. Sanırım avukatlar benim Belle'den önce ölmem ihtimalini göze almasını da söyledikleri zaman vasiyetnameye istemeye istemeye Sonia'nın çocuklarını yazmış. Çünkü aklına başkası gelmemiş. Üstelik o parasını hayır cemiyetlerine bırakacak tip bir erkek de değildi."

"Randall'ın kız kardeşinin çocukları oldu demek?"

"Evet, Pip'le Emma." Bir kahkaha attı. "Biliyorum, bir şey. Sadece Sonia evlendikten sonra Belle'e bir mektup yazmış, son derecede mesut olduğunu bildirmişti. Mektubunda yeni ikiz çocukları olduğundan ve onlara Pip'le Emma adını verdiklerinden söz ediyordu. Ondan sonra yazmadığını sanıyorum. Tabii Belle size bu konuda daha geniş bilgi verebilir."

Miss Blacklock'un neşeli bir hali vardı. Fakat yaşlı kadının anlattıkları Craddock'u hiç de eğlendirmemişti.

"Geçen gece ölseydiniz, iki kişi büyük bir servete konacaktı. Sizin ölümünüzü isteyecek kimse olmadığını söylediğiniz zaman çok yanılıyordunuz. Bununla ilgileri olan en aşağı iki kişi var. İki kardeş. Bir kız ve bir erkek. Acaba şimdi onlar kaç yaşında?"

Letitia Blacklock kaşlarını çattı. "Durun bakayım... Hayır, hatırlayamayacağım. Herhalde yirmi beş, yirmi altı yaşlarındadırlar." Yüzü ciddileşti. "Yani siz..."

"Bence biri sizi öldürmek için ateş etti. Bu kişi ya da kişiler bunu tekrar deneyebilir. Bundan sonra çok dikkatli davranmalısınız, Miss Blacklock. Bir cinayet işleneceği ilan edildi, fakat bu vaat yerine getirilmedi. Belki yakında ikinci bir cinayet ilanı daha çıkar."

II

Phillipa Haymes doğrularak terli alnına yapışan saçlarını düzeltti. Genç kadın bir çiçek tarhını temizliyordu. "Buyrun Müfettiş Bey?"

Craddock'a sorarcasına baktı. Müfettiş de onu dikkatle inceledi. Evet, güzel bir kadındı, beyaza yakın sarı saçları hafif uzun yüzüyle tipik bir İngiliz güzeliydi. Dudaklarından ve çenesiden inatçı olduğu belliydi. Gergin bir hali vardı. Masmavi gözlerindeki dik bakışlardan neler hissettiği anlaşılmıyordu. Craddock sır saklamasını bilen bir kız, diye düşündü.

"Sizi her zaman çalışırken rahatsız ediyorum Bayan Haymes. Özür dilerim. Öğle yemeğine gelmenizi beklemek istemedim. Ayrıca Little Paddocks'tan uzakta daha rahatça konuşacağımızdan emindim."

"Evet?" Phillipa'nın sesi gayet ifadesizdi.

"Bu sabah bana sizin hakkınızda bir açıklamada bulundular." Genç kadın hafifçe kaşlarını kaldırdı. Bana, Rudi Scherz'i hiç tanımadığınızı söylediniz."

"Tabii. Kendisini tanımıyordum."

"Onu yerde ölmüş yatarken ilk kez gördüğünüzü mü söylüyorsunuz?"

"Kesinlikle. Onu daha önce hiç görmemiştim."

"Yani kendisiyle Little Paddocks'taki küçük kameriyede konuşmadınız mı?"

"Küçük kameriyede mi?"

Craddock'a genç kadının sesinde gizli bir korku varmış gibi geldi.

"Evet, Bayan Haymes."

"*Kim* söyledi bunu?"

"Bana, Rudi Scherz'le konuştuğunuzu, onun size nerede saklanabileceğinizi sorduğunu... sizin de bunu göstereceğinizi söylediğinizi bildirdiler. Bu arada 'Saat on sekiz on beşte; dediğinizi de anlattılar. Scherz de olay gecesi otobüs durağından buraya ancak on sekiz on beşte gelebilirdi."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Phillipa gülümsedi. "Bunu size kimin söylediğini bilmiyorum. Ama bunu tahmin edebilirim. Beceriksizce bir yalan... kuşkusuz çok da kötü. Nedense Mitzi en fazla benden nefret ediyor."

"Demek bunlar yalan?"

"Tabii yalan ya... Rudi Scherz'i ömrümde hiç görmedim. O sabah da kameriyenin yanından bile geçmedim. Burada çalışıyordum."

Craddock yavaşça sordu. "Hangi sabah?"

Kısa bir sessizlik oldu. Phillipa gözlerini kırpıştırdı. "Her sabah. Ben her sabah buradayım. İşten on üçte ayrılıyorum." Özellikle ekledi. "Mitzi'nin sözlerini dinlemeyin. Yalancının biridir o."

III

Craddock, Dedektif Fletcher ile uzaklaşırken, "İşte böyle," dedi. "İki genç hanımın anlattıkları birbirinden farklı. Şimdi hangisine inanmalıyım?"

Fletcher, "Herkes yabancı kızın yalan söylediğini düşünüyor," dedi. "Yabancılarla olan ilişkilerimden edindiğim deneyimlerden biliyorum. Ne-

dense yalan söylemek onlara doğru söylemekten daha kolay geliyor. Bayan Haymes'tan nefret ettiği de çok aşikâr."

"Demek benim yerimde olsan, sen Bayan Haymes'a inanacaksın öyle mi?"

"Tabii aksini düşünecek bir neden yoksa, efendim."

Craddock'un aksini düşünecek bir nedeni yoktu. Yalnız *o sabah* dediği zaman mavi gözlerde belirip kaybolan pırıltı ve hızla yaptığı açıklama dışında kuşku uyandıracak bir şey yoktu. Anımsadığı kadarıyla kameriyede geçen konuşmadan söz ederken sabah ya da öğleden sonra gibi kelimeler kullanmamıştı.

Ama Miss Blacklock ya da Miss Bunner o sabah İsviçre'ye yol parasını denkleştirmek için para yardımı istemeye gelen yabancıdan söz etmiş olabilirlerdi. Bayan Haymes de iki kişi arasındaki konuşmanın o sabah geçmiş olduğunu düşünebilirdi.

Ama Craddock, kadının, "O sabah mı?" diye sorarken sesinin korkudan titrediğini fark etmişti.

Bu konuyu daha detaylı düşünecekti.

IV

Rahibin evinin bahçesi pek hoştu. Hava da bir hayli sıcaktı. Tatlı bir sonbahar günüydü. Craddock bir bahçe sandalyesine oturmuştu. Yine şallara bürünmüş olan Miss Marple ise karşısında örgü örüyordu.

Güneş, sükûnet, Miss Marple'ın şişlerinin sesi, müfettişin uykusunu getirmişti, ama aklının gerisindeki bir düşünce karabasan gibi peşini bırakmıyordu. Altında kötülük yatan bir rüyaydı sanki. Gittikçe büyüyor ve sonunda dehşete dönüşüyordu.

Genç adam aniden, "Buraya gelmemeliydiniz," dedi.

Miss Marple bir an örgü örmekten vazgeçerek, çini mavisi gözleriyle ona baktı. "Ne demek istediğinizi anlıyorum. Fakat merak etmeyin. Bunch'ın babası bizim bölgenin rahibiydi. O da, çok ilginç bir kadın olan karısı da eski dostlarımdır. Medenham'dayken gelip biraz Bunch'da kalmam kadar normal bir şey olamaz."

Craddock mırıldandı. "Etrafta dolaşıp sorular sormayın. Ben... can güvenliğinizden endişe ediyorum."

Miss Marple hafifçe güldü. "Fakat korkarım biz yaşlı kadınlar her zaman etrafta dolaşıp sorular sorarız. Şimdi ben böyle yapmazsam bu dikkati çeker. İnsan soru sora sora karşısındakinin iddia ettiği kimse olup olmadığını anlar." Bir an durdu. "Sizi de bu endişelendiriyor, değil mi?"

Craddock o zaman Miss Marple'a Randall Goedler'le Pip ve Emma'yı anlattı. "Elimde sadece iki isim var... Üstelik asıl adları da değil bu. Sadece takma isimleri. Belki ikisi de ölüp gittiler. Belki şimdi Avrupa'da düzgün bir yaşam sürüyorlar." İçini çekti. "Veya belki de biri... veya her ikisi de şu anda, Chipping Cleghorn'dalar. Yaklaşık yirmi beş yaşlarındaymışlar. Bu tarife kim uyuyor. Mesela Miss Blacklock'un yeğenleri. Daha doğrusu kuzeni Patrick'le kuzeni Julia. Acaba kadın onları en son ne zaman görmüştü. Zira buraya gelmeden önce Güney Avrupa'da yaşıyorlarmış."

Miss Marple yavaşça, "Size bunu öğreneyim mi? "diye sordu.

"Rica ederim, Miss Marple, sakın..."

"Endişelenmeyin, Müfettiş Bey. Basit bir iş bu... Resmi bir soruşturma olmadığı için kimse işi fark edemez."

Craddock, Pip ve Emma, diye düşündü. "Pip'le Emma... Aklım onlara takıldı. O yakışıklı, pervasız Patrick. Soğuk bakışlı, güzel Julia." Sonra yüksek sesle, "Onlar hakkında yeni şeyler öğreniriz belki," dedi. "Zira ben

İskoçya'ya gideceğim. Belle Goedler'in onlar hakkında daha fazla bilgisi vardır tabii. Ama bilmiyorum kadın konuşacak halde mi?"

"İskoçya'ya gitmek çok iyi bir fikir." Miss Marple bir an tereddütle durdu. "Miss Blacklock'a dikkatli olmasını tavsiye ettiğinizi umarım."

"Evet, ona her şeyi açıkladım. Burada her şeyi gizlice gözaltında bulundurması için bir memur da bırakacağım." Craddock, yaşlı kadına baktı. "Siz de dikkatli olmayı unutmayın, Miss Marple."

Miss Marple başını salladı. "Emin olun, Müfettiş Bey, ben kendimi korumasını çok iyi bilirim."

Bölüm 11

Miss Marple Çaya Geliyor

I

Bunch Harmon yanında yaşlı misafiriyle çaya geldiği zaman Letitia Blacklock biraz dalgındı belki. Eğer öyleyse bile misafir Miss Marple bunu fark etmedi. Zira Letitia Blacklock'u ilk defa görüyordu.

Yaşlı Miss Marple şirin ve nazikti. Biraz dedikoducuydu tabii. Daha konuşmaya başlar başlamaz onun hırsızlardan çok korktuğunu... bunun kendisinde adeta sabit bir fikir halini aldığını fark ettiler.

Ev sahibesine gülümsedi. "Onlar her yere girebilirler, yavrum... *Her yere.* Ben eski tip bir usule başvuruyorum. Hırsızlar yeni kilitleri açabiliyor ama pirinç bir çengel karşısında yeniliyorlar. Siz hiç çengel takmayı denediniz mi?"

Letitia Blacklock neşeyle, "Korkarım biz kapıları doğru dürüst kapamasını bile bilmiyoruz," diye cevap verdi. "Ama zaten evde de çalınacak bir şey yok."

Miss Marple bir tavsiyede bulundu. "Ön kapıya zincir takın. O zaman hizmetçi kapıyı aralayıp dışarı bakar. Kimse de zorla içeri giremez."

"Bizim Orta Avrupalı Mitzi bundan çok hoşlanır herhalde."

Miss Marple, "Herhalde o hırsızlık olayı sizi çok korkuttu," dedi. "Bunch, bana olayı anlattı."

Bunch başını salladı. "Çok korktum."

Letitia Blacklock, "Korkunç bir olaydı," diye itiraf etti.

"İşte ilahi adalet, adamın eli ayağına dolaşmış ve kendini vurmuş. Son zamanlarda hırsızlar da silah kullanır oldu. Adam içeri nasıl girmiş?"

"Kapıları kilitlemek gibi bir âdetimiz yok."

Dora Bunner, "Ah, Letty," diye bağırdı. "Sana söylemeyi unuttum. Müfettiş Craddock'un bu sabah bütün garipliği üzerindeydi. Şu hiç açılmayan kapıyla uğraştı durdu. Onu açmak için ısrar etti."

Letitia Blacklock'un kendisine susmasını işaret ettiğini daha sonra fark ederek ağzı bir karış açık durakladı. "Ah, Letty affedersin. Yani... özür dilerim, Letty. Ne kadar da aptalım."

Letitia Blacklock mırıldandı. "Önemli değil." Fakat sinirlenmişti. "Müfettiş Craddock'un bundan söz edilmesini istemediğini sanıyorum. Müfettiş kapılarla uğraşırken senin burada olduğunu bilmiyordum, Dora... anlıyorsunuz, değil mi Bayan Harmon?"

Bunch, "Tabii, tabii," dedi. "Bundan hiç kimseye söz etmeyiz değil mi Jane Teyze. Acaba neden?..."

Derin bir düşünceye daldı. Huzursuz olan Miss Bunner perişan bir haldeydi. Sonra dayanamayıp patladı. "Her zaman pot kırarım... Ah, canım, Letty sürekli seni sıkıntıya sokuyorum."

Miss Blacklock, "Dora boş yere canını sıkma. Benim en yakın dostumsun. Ayrıca Chipping Cleghorn gibi küçük bir köyde pek fazla sır yoktur," dedi.

Bayan Marple, "Evet, doğru," dedi. "Küçük yerlerde asla sır saklanmaz. Hizmetkârların ağızlarında bakla ıslanmaz. Tabii bugünlerde bir

avuç insan hizmetçi kullanıyor. Ama gündelikçi kadınlar evden eve laf taşımaya devam ediyorlar."

Bunch Harmon birdenbire, "Oh! Şimdi anladım!" dedi. "Tabii, eğer o kapı açılabiliyorsa, birisi karanlıkta oradan dışarı çıkıp hepinizi rehin alabilir, onun Royal Spa Oteli'nde çalışan genç olup olmadığını bilmiyorum... Hayır aklım ermiyor," diyerek kaşlarını çattı.

Miss Marple etrafına bakıyordu. "Demek olay bu odada oldu? Miss Blacklock korkarım benim çok meraklı olduğumu düşüneceksiniz. Fakat o kadar heyecanlı bir olay ki... Bu gibi şeyleri ancak gazetede okuruz. Olayı gözlerimin önünde canlandırmayı isterdim."

Dora Bunner'la Bunch hemen heyecanla ona olayı anlatmaya başladılar. Letitia Blacklock da arada sırada söze karışarak onların hatalarını düzeltiyordu. O sırada Patrick de geldi ve o da bu eğlenceye karıştı. Hatta Rudi Scherz'in rolünü bile oynadı.

"Letty Hala ise şuradaydı. Kemerin yanındaki köşede. Haydi, gidip orada durun Letty Hala."

Letitia Blacklock istenileni yaptı. Sonra Miss Marple'a kurşun deliklerini gösterdiler. Yaşlı kadın, "Tanrı acımış da ölümden kurtulmuşsunuz," diye bağırdı.

"Tam o sırada ben misafirlere sigara vermek üzereydim..." Letitia Blacklock masanın üstündeki büyük, gümüş kutuyu gösterdi.

Dora Bunner sinirli bir şekilde, "Sigara içenler pek dikkatsiz oluyorlar," diye homurdandı. "Artık kimse eskisi gibi güzel eşyalara dikkat etmiyor. Bak, sigaralarını bırakarak şu canım masayı yakmışlar. Çok kötü!"

Letitia Blacklock içini çekti. "Bazen insan eşyalarına fazla önem veriyor."

"Fakat bu çok güzel bir masa, Letty."

Dora Bunner, arkadaşının eşyalarını sanki bunlar kendisininmiş gibi çok sever, onu hiç kıskanmazdı. Bunch Harmon, onun bu halini çok takdir ederdi.

Miss Marple kibarca, "Gerçekten güzel bir masa," dedi. "Üzerindeki porselen lamba da pek hoş."

Dora Bunner sanki lambanın sahibiymiş gibi bu iltifatı cevaplandırdı. "Ne şirin değil mi? Dresden porseleni. Lambalar bir çift. Diğeri sandık odasında sanırım."

Letitia Blacklock neşeyle ona baktı. "Bu evde her şeyin yerini biliyorsun. Veya bildiğini sanıyorsun, Bunner. Eşyalarıma da benden fazla itina gösteriyorsun."

Dora Bunner kızardı. "Ben güzel şeylerden hoşlanırım." Sesinde hem gizli bir meydan okuma hem de hasret vardı.

Miss Marple söze karıştı. "Doğrusu ben de ufak tefek bazı eşyalarımın benim için çok kıymetli olduklarını itiraf etmeliyim. Onlarla ilgili o kadar çok anım var ki. Fotoğraflar da aynı. Son zamanlarda artık pek az kimse duvarlara fotoğraf asıyor. Halbuki ben yeğenlerimin bebeklik, çocukluk fotoğraflarını saklamayı çok severim. Onlar büyüdükçe albümüme yeni yeni fotoğraflar eklerim."

Bunch, "Sizde üç yaşında bir fotoğrafım var, Jane Teyze," diye atıldı. "Kucağıma bir köpek almış, gözlerimi de şaşılaştırmışım."

Miss Marple, Patrick'e döndü. "Herhalde halanızda bir sürü fotoğrafınız var."

Patrick, "Biz Letty Hala'yla uzaktan akrabayız," diye cevap verdi.

Miss Blacklock, "Sanırım annem bana senin bebeklik fotoğraflarından birini göndermişti. Korkarım onu saklamadım. Zaten annen bana mektup yazıp ikinizin İngiltere'ye döndüğünüzü bildirinceye kadar kaç çocuğu olduğunu bile bilmiyordum. İsimlerinizi de unutmuştum."

Miss Marple, "Bu da zamanın gereklerinden," diye başını salladı. "İnsan genç akrabalarını *tanımıyor bile.* Eski günlerde zaman zaman bütün aile bir araya toplanırdı... Tabii herkes de birbirini tanırdı."

Miss Blacklock, "Ben Patrick'le Julia'nın annesini en son otuz sene önce bir düğünde gördüm," dedi. "Çok güzel bir kadındı."

Patrick güldü. "İşte bu yüzden ben bu kadar yakışıklı oldum." Kız kardeşini işaret etti. "O da bu kadar güzel oldu."

Julia, "Letty Hala sizin albümünüz fevkalade," diye söze karıştı. "Hatırlıyor musunuz? Geçen gün buna baktık. O şapkalar neydi öyle?"

Letitia Blacklock içini çekti. "Biz de o zamanlar kendimizi pek şık sanırdık."

Patrick, "Aldırmayın Letty Hala," diye atıldı. "Julia da otuz sene sonra kendi eski fotoğraflarını gördüğü zaman şaşırıp kalacak."

II

Miss Marple'la Bunch eve dönerlerken genç kadın, "Fotoğraflardan bilerek mi söz ettiniz?" diye sordu.

"Miss Blacklock, Patrick'le Julia'yı çok uzun yıllardır görmemiş. Ne kadar ilginç değil mi? Bunun Müfettiş Craddock'u ilgilendireceğinden eminim."

Bölüm 12

Chipping Cleghorn'da Sabah Etkinlikleri

I

Edmund Swettenham çim biçme aletinin üzerine ilişti.

"Günaydın, Phillipa."

"Günaydın."

"İşin çok mu?..."

"Biraz."

"Ne yapıyorsun?"

"Görmüyor musun?"

"Görüyorum, ama anlamıyorum. Ben bahçıvan değilim. Galiba toprakla oynuyorsun."

"Kış marullarıyla uğraşıyorum." Phillipa bir an durdu. Sonra da soğuk soğuk, "Bir istediğin mi vardı?" diye sordu.

"Evet. Seni görmek istiyordum."

Phillipa, ona çabucak bir göz attı. "Buraya gelmen, hiç doğru değil. Bayan Lucas böyle şeylerden hiç hoşlanmıyor."

"Hayranların olmasına izin vermiyor mu?"

"Saçmalama."

"Hayranlar... Güzel bir kelime bu. Benim durumumu mükemmel bir şekilde anlatıyor. Seni uzaktan... hürmetle, fakat yine de ısrarla takip ediyorum."

"Lütfen git artık Edmund. Buraya gelmemeliydin. Burada hiçbir işin yok."

Edmund zafer dolu bir sesle cevap verdi. "İşte şimdi yanıldın. Burada işim var benim. Bayan Lucas bu sabah anneme telefon edip kabağın pek bol olduğunu söyledi."

"Orası öyle."

"Bayan Lucas birkaç kabağı bir kavanoz balla değiştirebileceğini söyledi."

"Haksızlık bu. Kabakları kimseye satmayacak ki. Herkeste bol bol var bundan."

"Tabii. Bayan Lucas da bize o yüzden telefon etti zaten. Sanırım geçen sefer de bize marullarımıza karşılık yağı alınmış süt verebileceğini söylemişti. *Yağı alınmış* süte karşılık. Halbuki marullar henüz turfandaydı."

Phillipa sesini çıkarmadı.

Edmund elini cebine sokarak bir kavanoz bal çıkardı.

"İşte kurtarıcım. Eğer Bayan Lucas karşımda belirirse, kendisine kabak almaya geldiğimi söyleyeceğim. Yani seninle bir ilgim yok."

"Anladım."

Edmund sohbet etmek istercesine, "Tennyson'un şiirlerini okur musun?" diye sordu.

"Pek sık okumam."

"Okumalısın. Son zamanlarda yine çok moda oldu. Radyoyu ne zaman açsam karşıma Tennyson'dan şiirler okuyan biri çıkıyor. Tennyson'un *Maud* adlı eserini okudun mu?"

"Yıllarca önce okumuştum."

Alçak sesle dizeleri yineledi: "Hiç kusursuz, buz gibi soğuk, şahane bir hiçlik. İşte bu sensin Phillipa."

"Bu bir iltifat değil!"

"Hayır iltifat etmek niyetiyle söylemedim." Maud nasıl o zavallının aklını başından almışsa, sen de benim aklımı başımdan aldın."

"Saçmalama, Edmund."

"Phillipa neden böylesin? Beni deli edeceksin!... Bu güzel yüzünün arkasında neler gizli?... Ne düşünüyorsun?... Neler *hissediyorsun?* Mutlu musun? Kötü müsün? Korkuyor musun? Bir şeyler hissetmelisin."

Phillipa yavaşça, "Hislerim sadece beni ilgilendirir," diye cevap verdi.

"Beni de ilgilendirir. Seni konuşturmak istiyorum. Kafandan geçenleri anlamalıyım. Bu benim hakkım. Sana âşık olmayı hiç istemedim... Ben sakin bir köşede oturup romanımı yazmak istedim. Dünyadaki mutsuzlukları dile getiren güzel bir roman olacaktı. Herkesin ne kadar mutsuz olduğunu görmek için fazla zeki olmaya gerek yok. Bu gerçekten bir alışkanlık. Burne Jones'un yaşam öyküsünü okuduktan sonra."

Phillipa ot yolmaktan vazgeçti. Kaşlarını çatarak hayretle ona baktı.

"Burne Jones'un ne ilgisi var?"

"Evet ilgisi var. PreRafalitleri okuyunca o devrin âdetlerini anlıyorsun. Adamlar yaşama dört elle sarılmışlar, zevk ve neşe içinde yaşamışlar. Her şey çok iyi ve çok güzelmiş. Âdet böyleymiş. Ne onlar bizden daha mutlu ve içtenmiş ne de biz onlardan daha mutsusuz. Son savaştan sonra her şey cinselliğe odaklandı. Şimdi ise her şey hayal kırıklığı. Neden bunları anlatıyorum? Bizim hakkımızda konuşmak istiyordum. Ama korktum ve çekindim. Çünkü bana hiç yardımcı olmuyorsun."

"Peki ama ne yapmamı istiyorsun, Edmund?"

"Konuşmanı istiyorum. Derdin neyse bana anlat... Kocanla mı ilgili bu? Ona tapar mıydın? O öldü, diye kendi kabuğuna mı çekildin? Eğer

öyleyse, bu hissini yenmelisin, Phillipa. Gençsin. Son derece güzelsin. Ve ben, sana delicesine âşığım. Bari o Tanrı'nın belası kocandan söz et. Bana onu anlat."

"Anlatılacak bir şey yok. Tanışıp evlendik."

"Herhalde o zaman çok gençtin."

"Gereğinden fazla gençtim."

"Onunla mutlu olmadın mı? Haydi anlat Phillipa."

"Anlatılacak başka bir şey yok ki. Evlendik. Biz de herkes kadar mutluyduk sanırım. Harry doğdu. Ronald askere gitti. Ve... ve... İtalya'da öldü."

"Ve şimdi Harry var. Öyle mi?"

"Evet şimdi Harry var."

"Ben Harry'yi seviyorum. Gerçekten çok şirin bir çocuk. Benden de hoşlanıyor. Onunla iyi dostuz. Ne dersin, Phillipa? Seninle evlenelim mi? Sen bahçenle uğraşırsın, ben kitabımı yazarım. Tatillerde ise çalışmayı bırakır, keyfimize bakarız. İşi ustalıkla idare eder, annemin yanında da oturmayız. O sevgili oğluna paraca biraz yardım da eder. Ben daha çok annemin sırtından geçiniyorum, saçma sapan kitaplar yazıyorum, gözlerim bozuk ve gevezenin de biriyim. En kötüsü de bu... Benimle evlenir misin, Phillipa?..."

Phillipa, ona baktı. Karşısında kocaman gözlüklü, endişeyle bakan bir yüz gördü. Sarı saçları dağınıktı ama gülümsemesi güven vericiydi.

Genç kadın, "Hayır," diye cevap verdi.

"Kararın kesin mi?"

"Kesinlikle hayır."

"Neden?"

"Benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır... Senin hiçbir şeyden haberin yok."

Edmund düşündükten sonra, itiraf etti. "Belki... Belki. Fakat kimin haberi var ki... Phillipa, sevgilim..." Durakladı. Bir köpek havlayarak yaklaşıyordu. "Phillipa... İsmin hiç de hoş değil. Dolmakalem markasına benziyor bu. Başka adın yok mu?"

"Var. Joan. Haydi git artık. Bayan Lucas geliyor."

"Joan, Joan, Joan. Bu daha iyi ama o kadar fevkalade bir isim de sayılmaz."

"Bayan Lucas..."

Edmund, "Kahretsin!" diye homurdandı. "Bana bir kabak ver bakalım."

II

Dedektif Fletcher, Little Paddocks'taki evde yalnızdı.

Mitzi'nin izin günüydü. Her zaman saat on bir otobüsüyle Medenham Wells'e inerdi. Dedektif Fletcher, Miss Blacklock ile anlaşmış ve evde yalnız kalabilmeyi sağlamıştı. Miss Blacklock ve Dora Bunner da köye inmişlerdi.

Fletcher hızla çalışıyordu. Evdekilerden birisi menteşeleri ve kiliti yağlayarak kapıyı hazır duruma getirmişti. Ve bunu yapan kimse, ışıklar söndüğünde kapının açılıp kapandığını oturma odasından fark edilmeyecek şekilde yapmıştı. Bu durumda Mitzi devre dışı kalıyordu. Çünkü o kapıyı kullanmıyordu.

Peki geriye kimler kalıyordu? Fletcher komşuları da devre dışı bırakmalıyım, diye düşündü. Hiçbiri bir fırsat bulup menteşeleri yağlayamazdı. Geriye Patrick ve Julia Simmons ile Phillipa Haymes ve büyük bir olasılıkla Dora Bunner kalıyordu. Genç Simmons'lar Milchester'a gitmiş-

lerdi. Phillipa Haymes işinin başındaydı. Dedektif Fletcher evin altını üstünü rahatça arayabilirdi. Ama evin masum görünümü ortada bir sır olmadığını belirtiyordu.

Elektrik işlerinden anlayan Fletcher sigortanın atmasını sağlayan hiçbir düzenek bulamadı. Evin tüm odalarını arayan dedektif kuşku uyandıracak hiçbir şeye rastlamadı. Phillipa Haymes'ın odasında küçük bir oğlan çocuğuna ait fotoğraflar, bir öğrencinin yazdığı mektuplar ve bir, iki tiyatro programı vardı. Julia'nın odasındaki çekmecede Güney Fransa'da mimoza ağaçlarının arasındaki villanın bahçesindeki yüzme havuzunun kenarında çekilmiş çeşitli fotoğraflar vardı. Patrick'in odasında ise deniz kuvvetlerinde olduğu günlerden kalan birkaç anı vardı. Dora Bunner'ın odasındaki kişisel eşyaları da oldukça zararsızdı.

Fletcher, ama evdekilerden biri o kapının menteşelerini ve kilidini yağlamış, diye düşündü.

Aşağıdan gelen bir gürültü düşüncelerini bölünce merdiven sahanlığından eğilip aşağıya baktı.

Bayan Swettenham kolunda bir sepetle holde duruyordu. Önce oturma odasına baktı sonra holü geçip yemek odasına girdi. Kolundaki sepetle tekrar dışarı çıktı.

Fletcher'ın üstüne bastığı tahtalar gıcırdayınca, kadın başını kaldırıp yukarıya seslendi.

"Miss Blacklock orada mısınız?"

"Hayır, Bayan Swettenham, benim," diye Fletcher yanıt verdi.

Bayan Swettenham hafif bir çığlık attı.

"Oh! Çok korkuttunuz. Sizi hırsız sandım."

Fletcher aşağıya indi.

"Bu ev hırsızlara karşı iyi korunaklı değil," dedi. "Herkes istediği gibi bu eve girip çıkabiliyor mu?"

Bayan Swettenham, "Bahçeden topladığım ayvalardan getirdim," diye açıkladı. "Miss Blacklock ayva marmelatı yapmak istiyor. Onun bahçesinde ayva ağacı yok. Ayvaları yemek odasına bıraktım."

Sonra gülümsedi. "Oh! Şimdi anladım. Hangi kapıdan içeri girdiğimi soruyorsunuz, değil mi? Şey, yan kapıdan içeri girdim. Hepimiz birbirimizin evine girip çıkarız dedektif. Hava kararıncaya dek kapısını kilitlemek hiç kimsenin aklına gelmez. Yani komşunuza getirdiğiniz şeyi içeri bırakamazsanız anlamı kalmaz, değil mi? Eski zamanlarda kapıyı çalınca hizmetkârlardan biri açardı," dedikten sonra Bayan Swettenham derin derin iç geçirdi. "Hindistan'da yaşadığım yıllarda tam on sekiz tane hizmetkârım vardı. Tabii Ayah'ı saymıyorum. Genç kızlığımda babamın evinde üç hizmetçimiz vardı. Aşçı tutamadığımız için annem çok fakir olduğumuzu düşünürdü. Bugünlerde yaşam çok garip oldu dedektif, ama Tanrı bu günleri de aratmasın."

Sonra kapıya doğru yürürken ekledi. "Sizi fazla lafa tutmayayım. İşiniz çoktur. Bu olaydan bir sonuç çıkmayacak, değil mi?"

"Neden böyle düşünüyorsunuz, Bayan Swettenham?"

"Sizi burada görünce merak ettim. Bunun bir çete işi olduğunu düşünüyorum. Ayvaları yemek odasına bıraktığımı Miss Blacklock'a söylersiniz, değil mi?"

Bayan Swettenham gitti. Fletcher birdenbire uyandı. Kapının menteşelerini evden birinin yağlamış olduğunu düşünmekle belki yanılıyordu. Evet bunu dışarıdan biri de yapmış olabilirdi. Mitzi, Letita Blacklock ve Dora Bunner evden uzaklaşana dek bekledikten sonra biri eve girebilirdi. Bu çok kolay bir fırsattı. O gece oturma odasında toplanan herkes şüpheliler listesine dahildi.

III

"Murgatroyd!..."

"Efendim, Hinch?"

"Ben bir şey düşündüm."

"Öyle mi, Hinch?"

"Evet. O harikulade beynim çalışmaya başladı. Biliyor musun, geçen geceki durum şüphe çekecek gibiydi."

"Şüphe çekecek gibi miydi?"

"Evet. Saçlarını topla, Murgatroyd. Şu ufak el küreğini al ve bunu tabancaymış gibi tut."

Amy Murgatroyd sinirli sinirli, "Ya..." diye mırıldandı.

"Haydi, haydi. Kürek seni ısıracak değil. Şimdi mutfak kapısına gel. Sen, hırsız olacaksın. *Şurada* dur. Şimdi içeri girecek ve bir sürü budalayı soymaya kalkacaksın. El fenerini al. Bunu yak."

"Fakat ortalık aydınlık."

"Düşgücünü kullan, Murgatroyd. Feneri yak."

Amy Murgatroyd istenileni beceriksiz bir tavırla yaptı. Bu iş için tabanca yerine geçen küçük küreği koltuğunun altına sıkıştırmak zorunda kalmıştı.

Miss Hinchcliffe başını salladı. "Haydi bakalım, içeri gir. Kadınlar enstitüsünde *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nda Hermia rolüne çıktığını unuttun mu? Rolünü iyi yap. Bütün yeteneğini kullan. 'Eller yukarı!' İşte bu sözleri söyleyeceksin. Sakın, 'Lütfen,' deyip de her şeyi berbat etme."

Amy Murgatroyd istenileni yerine getirip el fenerini kaldırdı. Küreği sallayarak mutfak kapısına yaklaştı. Lambayı sol eline alarak çabucak tokmağı çevirdi. İleri doğru bir adım atarken küreği tekrar sağ eline aldı. Titrek bir sesle, "Eller yukarı," diye bağırdı. Sonra da sinirli bir şekilde ekledi. "Bu iş çok güç, Hinch."

"Neden?"

"Kapının yüzünden, iki tarafa da açılıyor bu. Üzerime doğru geliyor. Halbuki iki elim de dolu."

Miss Hinchcliffe, "Tamam!" diye bağırdı. "Little Paddocks'taki salonun kapısı da çabucak kapanır. O bunun gibi iki tarafa açılmaz. Fakat kesinlikle aralık da durmaz."

Amy Murgatroyd, "Belki hırsız kapının açık durması için önüne bir şey koydu," dedi.

"Aklını kullan, Murgatroyd. Adam ne yaptı? Kapıyı açıp bir dakika mı dedi? Eğilip kapının önüne bir şey koyduktan sonra doğruldu ve, 'Eller yukarı!' diye mi bağırdı? Kapıyı omzunla tutmaya çalış."

Amy Murgatroyd yakındı. "Bu yine de pek rahatsız."

Hinchcliffe, "Tamam," diye gürledi. "Bir tabanca, bir el feneri ve açık tutulması gereken bir kapı. Bu kadarı da pek fazla değil mi? O halde cevap nedir?"

Amy Murgatroyd cevap vermeye kalkmadı. Hayran hayran zeki arkadaşına bakarak onun kendisini aydınlatmasını bekledi.

Miss Hinchcliffe, "Adamda tabanca olduğunu biliyoruz," dedi. "Çünkü bununla ateş etti. El fenerini de hepimiz gördük. Tabii hepimizi birden ipnotize ettiyse o başka. Neyse... Şimdi mesele şu: Biri adama yardım ederek kapıyı açık tuttu mu?"

"Fakat bunu kim yapmış olabilir?"

"Mesela sen bunu pekâlâ yapmış olabilirsin, Murgatroyd. Hatırladığıma göre ışıklar tam söndüğü sırada sen kapının arkasında duruyordun." Miss Hinchcliffe neşeyle gülmeye başladı. "Tam anlamıyla şüphe çekecek bir insansın, Murgatroyd. Fakat sana bakan bunu anlayamaz. Haydi şu küreği bana ver. İyi ki tabanca değildi. Yoksa şimdiye kadar kendini çoktan vurmuştun."

IV

Albay, "Çok garip," diye homurdandı. "Çok garip... Laura?..."

"Ne var, hayatım?"

"Bir dakika giyinme odama gelir misin?"

"Ne oldu, sevgilim?" Laura Easterbrook açık kapıda belirdi.

"Sana tabancamı göstermiştim. Bunu hatırlıyorsun, değil mi?"

"Evet, Archie. Korkunç, kapkara bir şeydi."

"Evet. Almanlardan hatıra kaldı. O bu çekmecedeydi değil mi?"

"Evet, oradaydı."

"Fakat tabanca şimdi çekmecede yok."

"A, çok garip!"

"Sen onu kaldırmadın, değil mi?"

"Ne münasebet! O iğrenç şeye elimi sürer miyim hiç?"

"Hizmetçi kaldırmış olmasın?"

"Hiç sanmam. Bayan Butt öyle şey yapmaz. Ona sorayım mı?"

"Hayır, hayır. Sorma daha iyi. Dedikodu çıkmasını istemiyorum. Tabancayı sana ne zaman gösterdiğimi hatırlıyor musun?"

"Bir hafta kadar önceydi sanırım. Gömleklerinin yakasından ve çamaşırlardan şikâyet ediyordun, çekmeceyi sonuna kadar açtın. Tabanca dipteydi. Sana, onun ne olduğunu sordum."

"Evet, tamam. Bir hafta önce. Tarihi hatırlamıyor musun?"

Bayan Easterbrook gözlerini kapatarak düşünmeye başladı. Aslında son derece zeki bir kadındı. "Tabii, şimdi hatırladım. Cumartesi günü oldu bu. Sinemaya gidecektik de sonra vazgeçtik."

"Ondan daha önce olmadığından emin misin? Mesela çarşamba... veya perşembe günü? Hatta bundan bir hafta önce?"

Laura Easterbrook, "Hayır, sevgilim," diye başını salladı. "Gayet iyi hatırlıyorum. Ayın 29'unda oldu bu. Başımıza gelenlerden sonra insan o

günün çok gerilerde kaldığını sanıyor. Sana tarihi böyle rahatça nasıl hatırladığımı da anlatayım. Miss Blacklock'lardaki hırsızlığın ertesi günüydü bu. Zira tabancanı görünce, hırsızın bir gece önce nasıl ateş ettiğini hatırladım."

Albay Easterbrook, "Oh," dedi. "Böylece ağır bir yükten kurtuldum."

"Öyle mi, Archie canım? Neden?"

"Tabancayı olaydan önce görmüş olsaydın o zaman İsviçrelinin benim silahımı çalmış olduğu düşünülebilirdi?"

"Fakat adam, senin tabancan olduğunu nereden bilirdi?"

"Bu gangsterlerin haber alma servisleri çok kuvvetlidir. Bir yerde neler olduğunu, evde kaç kişi oturduğunu hemen öğrenirler."

"Bilmediğin yok, Archie sevgilim."

"Ee, tabii. Biz de az şey görmedik yani. Fakat madem sen tabancamı olaydan sonra görmüşsün, o zaman mesele yok. Sonuçta İsviçrelinin kullandığı benim silahım olamaz."

"Olamaz ya."

"Tabii olamaz. Aksi takdirde polise gitmek zorunda kalacaktım. Onlar da insana bir sürü sıkıcı soru sorarlar. Bana mecburlar. Halbuki ben de tabanca için izin kâğıdı almadım. İnsan savaşlardan sonra barış zamanına ait kanunlara uymasını unutuyor. Zaten ben de tabancaya bir silah değil, bir hatıra gözüyle bakıyordum."

"Anlıyorum. Tabii."

"Fakat... O Tanrı'nın cezası tabanca nerede acaba?"

"Belki bunu hizmetçi Bayan Butt almıştır. Onun namuslu olduğunu sanıyorum. Fakat belki Little Paddocks'taki olaydan sonra sinirleri bozuldu. Evinde... bir silah bulunmasının doğru olacağını düşündü. Tabancayı aldığını bize hiçbir zaman itiraf etmeyecektir. Onun için ben de kadına bir şey soracak değilim. Kızabilir. O zaman ne yaparız? Bu ev o kadar büyük ki. Ben..."

Albay Easterbrook mırıldandı. "Tabii, tabii. Ona hiçbir şey söylememiz daha doğru olur."

Bölüm 13

Chipping Cleghorn'da Sabah Etkinlikleri (Devam)

Miss Marple, Chipping Cleghorn'da dolaşmaya çıkmıştı. Rahip Julian Harmon'un dişbudak ağacından yapılmış kalın bastonuna dayanarak hızla yürüdü. Anayoldan ilerlerken birdenbire Dora Bunner'ın "Mavi Kuş" adlı kafeye girdiğini gördü. Tabii hemen soğuk rüzgârın kendisini bir hayli üşüttüğüne, sıcak bir çay içmesinin yerinde bir hareket olacağına karar verdi.

İçeride birkaç kadın sabah alışverişinin yorgunluğunu çıkarmaya çalışıyorlardı. Miss Marple loş kafede gözlerini kırpıştırarak ne tarafa gideceğini bilmiyormuş gibi bir tavır takındı. Dora Bunner hemen yanında belirdi tabii.

"Günaydın, Miss Marple. Rica ederim, şöyle oturun. Ben yalnızım."

"Teşekkür ederim." Miss Marple, "Mavi Kuş"un maviye boyalı, küçük köşeli koltuğuna yerleşti. "Rüzgâr da o kadar sert ki. Bacağımda romatizma olduğu için pek hızlı da yürüyemiyorum," dedi.

"Ah biliyorum. Bir sene de benim siyatiklerim tutmuştu. Acıyla kıvrandım durdum."

İki kadın, garson kıza çayla pasta söyledikten sonra heyecanlı heyecanlı konuşmalarına devam ettiler. "Romatizma... Siyatik..."

Sonra Miss Marple, "Geçen gün sizin evden ayrılırken güzel bir kıza rastladık," dedi. "Pek hoşuma gitti o... Sanırım bahçıvanlık yapıyormuş. Adı Haymes miydi neydi?"

"Phillipa Haymes. Ondan 'Pansiyonerimiz,' diye söz ederiz." Dora Bunner kendi nüktesine yine kendisi güldü. "Sessiz, sakin bir kız. Gerçek bir hanımefendi."

"Hım... Bir Albay Haymes tanırdım. Acaba sizin Phillipa'nın babası mı?"

"Phillipa, dul. Bayan Haymes o. Kocası Sicilya ya da İtalya'da ölmüş. Sizin albay onun babası olabilir."

Miss Marple çapkın çapkın, "Havada aşk kokusu var galiba," diye gülümsedi. "Şu uzun boylu genç adamla."

"Patrick'i mi kastediyorsunuz? Hiç sanmıyorum."

"Hayır, hayır. Kastettiğim şu gözlüklü genç. Onu da etrafta gördüm."

"A, Edmund Swettenham. Hiş... Şuradaki onun annesi Bayan Swettenham. Şu köşedeki kadın. Doğrusu bu meseleyi bilmiyorum. Edmund, Phillipa'yı mı beğeniyor? O öyle garip bir genç ki. Bazen olmayacak şeyler söylüyor." Dora Bunner, onu hiç takdir etmediğini belirten bir tavırla ekledi. "Güya son derece zekiymiş."

Miss Marple başını salladı. "Zeki olmak yeterli değil ki. Ah, işte çayımız geldi." Birbirlerine pasta ikram ettiler. "Miss Blacklock'un okul arkadaşı olmanız çok hoşuma gitti. Gerçekten sizinki çok eski bir arkadaşlık."

"Gerçekten öyle." Dora Bunner içini çekti. "Pek az kimse sevgili Miss Blacklock gibi eski arkadaşlıklara saygı gösterir. Tanrım... O günler ne kadar gerilerde kaldı. O kadar güzel bir kızdı ki. Hayattan büyük bir zevk alırdı. Çok acı."

Miss Marple neyin acı olduğunu anlamamıştı ama içini çekti. "Hayat gerçekten çok acı."

Dora Bunner'ın gözleri doluverdi. "*Büyük bir derde cesaretle göğüs gerdi.* Aklıma daima bu mısra gelir. Gerçek sabır. Gerçek metanet. Böyle bir esaret ve sabrın ödüllendirilmesi gerekir. Ben buna inanıyorum. Bence sevgili Miss Blacklock her şeye layık. Kaderin ona getireceği her iyi şeye de layık."

Miss Marple, "Para," dedi. "İnsanın hayatını bir hayli rahat bir hale sokar."

Fakat bu sözleri Dora Bunner'ın tamamen başka şeyler düşünmesine sebep oldu. Kadın acı acı, "Para," diye bağırdı. "İnsan başına gelmedikçe parasızlığın ne demek olduğunu kesinlikle bilmiyor." Miss Marple anlayışlı bir tavırla, ak saçlı başını salladı. Dora Bunner ise gitgide artan bir heyecanla konuşuyordu artık. Yüzü iyice kızarmıştı. "Bazen kimisinin, 'Soframda çiçek olsun da yemek olmasın,' dediğini duyarsınız. Acaba bunu söyleyenler hayatlarında kaç defa aç kalmışlardır? Gerçek açlığın ne olduğunu bunu çekmeyen bilemez. Ekmek, margarin ve peynir... Her gün, her gün bunu yer ve et yemeklerinin hayalini kurarsınız. Bir tabak et. İki tabak sebze... Ya o kılıksızlık... Elbisenizi yamar ve bunun belli olmayacağını umarsınız. İş isterseniz, size çok yaşlı olduğunu söylerler. Veya işe girersiniz. Fakat gücünüz yoktur. Düşer bayılırsınız. Sonra... yine işsizlik başlar. Durmadan kira isterler. Kira, kira, kira... Ayın biri hemen geliverir. Kiranın ödenmesi gerekir. Aksi takdirde sizi sokağa atıverirler. Halbuki kirayı verince de üç kuruşluk maaşınızdan geriye hemen hemen hiçbir şey kalmaz."

Miss Marple şefkatle mırıldandı. "Biliyorum." Dora Bunner'ın seyiren yüzüne baktı.

"Letty'ye yazdım. Milchester Hastanesi yararına verilen yemeğe gidenler arasında onun ismi de vardı. Miss Letitia Blacklock. O zaman geç-

miş canlandı sanki. Onu yıllardan beri görmemiştim. Milyoner Goedler'in sekreteriydi Letitia. O zaten zeki bir kızdı. Hayatta başarılı olacağı belliydi. Güzel değildi, ama karakter sahibiydi. Adını görünce, 'Belki,' dedim. Belki beni hatırlar. O yardım... ufak bir yardım isteyebileceğim bir insan. Yani onu ta çocukluğumdan beri tanıyordum. Beraber okula gitmiştik. Beni biliyordu. Şey... benim mektupla dilenen insanlardan olduğumu düşünmezdi..." Dora Bunner'ın gözleri doldu... "Sonra Letty geldi ve beni alıp buraya getirdi. Tabii çok şaşırdım... çok çok şaşırdım. Gazeteler her şeyi doğru dürüst yazmazlar. Ne kadar iyi ne kadar anlayışlı biri... Eski günleri de öyle güzel hatırlıyordu ki... Doğrusu onun için yapamayacağım bir şey yok. Her şey... Elimden geleni de yapmaya çalışıyorum, ama bazen her şeyi karıştırdığım oluyor... Kafam hiç yerinde değil. Hatalar yapıyorum. Unutup saçma sapan şeyler söylüyorum. Fakat o çok sabırlı. Onun en iyi tarafı nedir biliyor musunuz? Sanki çok işine yarıyormuşum gibi davranması. Bu gerçek merhamet değil mi?"

Miss Marple şefkatle cevap verdi. "Evet, bu gerçek merhamet."

"Little Paddocks'a geldikten sonra bile... Miss Blacklock ölürse, benim halim ne olur, diye düşünür ve endişelenirdim. Sonuçta hemen her gün kaza oluyor. Arabaları çok hızlı sürüyorlar. İnsan ne olacağını bilemez ki. Öyle değil mi? Tabii bu konuda hiçbir şey söylemedim. Fakat o hissetti. Bir gün birdenbire bana biraz para bırakacağını, küçük bir gelirim olacağını söyledi. Daha da önemlisi o çok güzel eşyaları da benim olacaktı. Bunları duyunca neredeyse *bayılacaktım*... Fakat, 'Kimse onlara senin kadar kıymet vermez,' dedi. Bu doğru tabii. Canım porselenlerin kırılmasına, ıslak bardakların masalarda izler bırakmasına hiç dayanamam. Ben gerçekten onun eşyalarına çok özen gösteririm. Lakin bazı kimseler son derece dikkatsiz. Hatta dikkatsizden de kötü." Dora Bunner bir an durdu. "Ben göründüğüm kadar aptal değilim. Letty'yi istismar et-

tikleri zaman bunu hemen anlarım. Bazı kimseler... onların da adını verecek değilim... bazı kimseler istismarcı. Bence sevgili Miss Blacklock insanlara fazla güveniyor."

Miss Marple başını salladı. "İşte bu hata."

"Öyle. Siz ve ben, Miss Marple dünyayı tanıyoruz. Sevgili Miss Blacklock ise..." İçini çekti.

Miss Marple büyük bir maliyecinin sekreteri olan Letitia Blacklock'un da dünyayı tanıması lazım, diye düşündü. Herhalde Dora Bunner, onun hiçbir zaman parasızlık çekmediğini kastediyor.

Dora Bunner, Miss Marple'ın irkilmesine sebep olan bir heyecan ve sinirle, "Şu Patrick de," diye homurdandı. "En az iki defa Miss Blacklock'tan para sızdırdı. Sanki parası bitmiş gibi bir tavır takındı. Borcu olduğunu iddia etti. Miss Blacklock çok cömert. İtiraz ettiğim zaman bana, 'Patrick çok genç, Dora,' dedi. 'İnsan gençliğinde çılgınlıklar yapmalıdır'."

Miss Marple, "Bu doğru tabii," dedi. "Pek de yakışıklı bir genç."

Dora Bunner, "Yakışıklılığın faydası yok," diye cevap verdi. "İnsan iyi ahlaklı olmalı. Herkesle alay ediyor. Herhalde bir sürü de sevgilisi var. Ben, onun için eğlence konusuyum. İşte o kadar. Başkalarının da hisleri olabileceğinin farkında değil."

Miss Marple mırıldandı. "Gençler bu bakımdan çok dikkatsizdirler."

Dora Bunner aniden esrarlı bir tavırla öne doğru eğildi. "Kimseye bir şey söylemezsiniz, değil mi? Fakat bana, Patrick'in o korkunç işle bir ilgisi varmış gibi geliyor. Bana kalırsa Patrick o delikanlıyı tanıyordu. O veya Julia... Böyle bir şeyi sevgili Miss Blacklock'a ima edemem. Daha doğrusu ettim, bana çok kızdı. Tabii sonuçta hoşa gidecek bir şey değil bu. Patrick, onun yeğeni... daha doğrusu kuzeni. İsviçreli kendisini vurduysa, bundan Patrick'i de sorumlu tutabilirler, değil mi? Yani... İsviçreli

bu işe teşvik ettiyse. Doğrusu o olay aklımı çok karıştırdı. Herkes salona açılan diğer kapıyla meşgul. Beni endişelendiren diğer şey de bu. Dedektif kapının menteşelerinin yağlanmış olduğunu söyledi. Çünkü ben..." Aniden sustu.

Miss Marple sözlerine dikkat çekti. "Sizin için çok güç bir şey bu." Sesi müşfikti. "Tabii meselenin polisin kulağına gitmesini istemezsiniz."

Dora Bunner, "Tamam," diye bağırdı. "Bütün mesele de bu ya. Geceleri endişeden uykum kaçıyor. Çünkü geçen gün bahçede Patrick'e rastladım. Yumurta arıyordum. Zira tavuklardan biri kümesten dışarıda yumurtlamaktan hoşlanıyor. Birdenbire Patrick'e rastladım. Elinde bir tavuk tüyüyle bir kap vardı. Yağlı bir kap. Beni görünce suçlu suçlu irkildi. Sonra da, 'Bunun burada ne işi olduğunu düşünüyordum,' dedi. Tabii çok zeki bir delikanlı. Kendisini yakalayınca hemen bunu uyduruverdi. O kapla tüyü otların arasında nasıl buldu? Kesinlikle onların o köşede olduğunu biliyordu. Tabii ben bir şey söylemedim."

"Tabii, tabii."

"Fakat ona şöyle bir baktım." Dora Bunner elini uzatarak garip pembe renkli bir pastayı aldı ve dalgın dalgın bunu ısırdı. "Sonra geçen gün onun Julia'yla konuştuğunu duydum. Pek garip konuşmaydı bu. Galiba kavga ediyorlardı. Patrick, 'Senin öyle bir şeyle ilgin olduğunu bilseydim..' diyordu. Julia, 'E, ağabeyciğim,' diye cevap verdi. 'O zaman ne yaparsın?' Ne yazık ki aynı anda ben o daima gıcırdayan tahtaya bastım. Benim geldiğimi gördüler tabii. Hemen sustular. Sonra bana kalırsa Patrick sigortanın atması için misafir salonundaki o masanın üzerinde duran Dresden lambayla da oynadı. Çünkü hatırladığıma göre masadaki erkek değildi. *Çoban kızıydı* o. Ertesi gün ise..." Durakladı. Yüzü kıpkırmızı kesildi.

Miss Marple başını çevirdi. Letitia Blacklock arkasında duruyordu. Herhalde kadın çayhaneye yeni girmişti.

Letitia Blacklock sitem dolu bir sesle, "Çay içip dedikodu yapıyorsun galiba, Bunner?" dedi. "Günaydın, Miss Marple. Hava ne soğuk değil mi?"

Dora Bunner telaşla, "Şundan bundan söz ediyorduk," diye cevap verdi.

Kapılar büyük bir gürültüyle açılarak rahibin karısı Bunch Harmon paldır küldür içeriye daldı. "Merhaba!... Çaya geç mi kaldım?"

Miss Marple, "Hayır, yavrum," dedi. "Otur bakalım."

Letitia Blacklock, Dora Bunner'a baktı. "Artık eve gitmemiz gerek. Alışverişin bitti mi, Bunner?" Sesi yine müsamahayla doluydu ama bakışlarında yine hafif bir sitem vardı.

"Evet, evet. Teşekkür ederim, Letty. Geçerken eczaneye uğrayıp aspirinle nasır ilacı alacağım."

Mavi Kuş'un kapıları arkalarından kapanırken Bunch, Miss Marple'a döndü. "Neden söz ediyorsunuz?"

Miss Marple hemen cevap vermedi. Bunch'ın çay söylemesini bekledi. Sonra da, "Aile bağları çok kuvvetlidir," dedi. "Çok kuvvetlidir. İnsan... kendi ailesinden birinin asılmasını istemez, değil mi? Bu... uzak bir akraba, bir yeğen veya kuzen olsa bile..."

Bunch düşündü. "Tabii istemez."

Miss Marple koltuğunda arkasına yaslandı. Yavaşça, "İnsanlar her yerde birbirinin aynı," diye mırıldandı.

"Ben kime benziyorum?"

"Sen, yavrum, kendine benziyorsun... Tabii bazen..."

Bunch güldü. "Tamam, tamam. Dinliyorum."

"Bana eski bir hizmetçimi hatırlatıyorsun."

"Hizmetçiniz mi? Doğrusu ben becerikli bir hizmetçi olamazdım."

"O da iyi bir hizmetçi değildi zaten... Bilhassa servis yapmasını hiç bilmez, sofrayı kurarken her şeyi birbirine karıştırırdı. Bonesi de her zaman çarpıktı."

Bunch hemen şapkasını düzeltti. "Başka?"

"Fakat o kadar şirin ve tatlı bir kızdı ki, kendisini kovmaya gönlüm elvermezdi. Beni çok güldürür... düşüncelerini de açık açık söylerdi."

Bunch sordu. "Peki o cinayet işledi mi?"

Miss Marple başını salladı. "Hayır, yavrum. Bir rahiple evlendi o. Beş de çocuğu oldu."

Bunch, "Tıpkı benim gibi," diye bağırdı. "Fakat benim henüz iki çocuğum var. Susan'la Edward." Kısa bir sessizlikten sonra ekledi. "Şimdi kimi düşünüyorsunuz, Jane Teyze?"

Miss Marple dalgın dalgın cevap verdi. "Birçok kimseyi yavrum. Birçok kimseyi."

"Bu düşündükleriniz St. Mary Mead'den mi?"

"Bir çoğu öyle. Mesela bir hemşire vardı. Çok iyi, çok sadık bir kadındı. Yaşlı bir kadına bakıyordu, ona çok da düşkündü. Zavallı çok geçmeden öldü. Hemşirenin ondan sonra baktığı yaşlı kadın da öyle. Sonunda hemşirenin hastalarını morfinle öldürdüğü ortaya çıktı. Üstelik bu işi büyük bir merhametle yapmıştı. İşin kötüsü hemşire korkunç bir şey yaptığının da farkında değildi. Zaten fazla ömürleri kalmamıştı, dedi. Birisi kanser hastasıydı. Çok acı çekiyor. Ya..."

"Yani... hemşire onları acı çektikleri için mi öldürmüştü?"

"Hayır, hayır... Hastalar paralarını ona bırakmaya karar vermişlerdi. Kadın paraya çok düşkündü anlayacağın." Bir an durdu. "Sonra bir tanıdığın yeğeni. Bir gemide çalışıyordu. Kadıncağızın ise küçük bir dükkânı vardı. Yeğeni çaldığı şeyleri ona getirir, 'Bunları Avrupa'dan satın aldım,' diyerek onları zavallı kadına sattırırdı. Kadının şüphelenmek hiç aklına

gelmemişti. Nihayet polis gelip onu sorguya çekmeye kalkışınca, delikanlı kadının başına ağır bir darbe vurarak öldürmeye çalıştı. Onun kendisini ele vereceğinden korkuyordu. Ahlaksız biriydi, ama son derece yakışıklıydı. İki kız, ona âşıktı. Onlardan birine bir hayli para yedirdiği de anlaşıldı."

Bunch, "Herhalde parayı ahlaksızına yedirdi," dedi.

"Öyle yavrum. Sonra yüncüde çalışan yaşlı kadın. Oğluna çok düşkündü. Onu bir hayli şımartırdı. Sonunda delikanlı kötü insanlarla arkadaşlığa başladı. Joan Croft adlı bir kız vardı, Bunch. Onu hatırlıyor musun?"

"Hayır. Sanmıyorum."

"Belki bana geldiğin zaman onu görmüşsündür, diye düşündüm. Sigara veya pipo içerek erkekmiş gibi ortalarda dolaşırdı. Günün birinde bir haydut bankayı soymaya kalktı. Joan da oradaydı. Adamı bir yumrukta bayıltarak, tabancasını elinden aldı. Hakim sonradan kendisini tebrik etti."

Bunch dikkatle dinliyordu. Neredeyse Miss Marple'ın sözlerini ezberleyecekti sanki. "Sonra?"

"Bu yaz karşılaştığım kız. Son derece sessiz ve sakin biriydi. Herkes ondan hoşlanıyordu ama kendisiyle bir türlü samimi olamıyorlardı... Sonradan kocasının bir sahtekâr olduğunu öğrendi. Kızcağız bu yüzden kimseye yaklaşmak istemiyordu. Sonunda da bu yüzden biraz garipleşti. Karamsarlık insanın sinirlerini bozuyor."

"Hindistan'dan gelmiş albay tanıdıkların yok mu, Jane Teyze?"

"Tabii, yavrum. Larches'da Binbaşı Vaughan ve Simla Kışlası'nda Albay Wright var. Fakat onlar dürüst insanlardı. Yalnız bizim bankanın müdürü Bay Hodgson'un gemiyle yolculuğa çıktığını ve orada rastladığı, kızı yaşında bir kadınla evlendiğini hatırlıyorum. Kadının kendisi hakkında anlattıklarından başka hiçbir şey de bilmiyordu zavallı."

"Peki, kadının anlattıkları yalan mıydı?"

"Maalesef yalandı, yavrum."

"Fena değil..." Bunch parmaklarıyla saymaya başladı. "Sadık Dora... Yakışıklı Patrick... Bayan Swettenham ve oğlu Edmund... Phillipa Haymes... Albay Easterbrook ve Laura... Bana sorarsan Laura konusunda çok haklısın, derim. Fakat kadının Letitia Blacklock'u öldürmesi için hiçbir sebep yok."

"Belki Miss Blacklock, onun hakkında kadının duyulmasını istemediği bir şey biliyor."

Bunch aniden, "Ne demek istediğini anlıyorum," dedi. "Hayatta mücadele etmişsin... sonra da soğuktan tir tir titreyen, ıslak bir sokak kedisi gibi kendine sıcak bir yuva... içi süt dolu bir kâse ve seni sevgiyle okşayan bir el bulmuşsun. Sana, 'Cici kedi,' demişler. Adeta başlarına taç etmişler. Bütün bunları kaybetmemek için her şeyi yapabilirsin... Her neyse bana hemen herkesin bir benzerini anlattın."

Miss Marple gülümsedi. "Ama sen hepsini anlayamadın."

"Öyle mi? Nerede hata yaptım? Julia'da mı? Bizim güzel Julia da bir hayli garip..."

Garson kız yanlarında belirdi. "Hesap..." Sonra da derin derin soluyarak, "Bana neden, 'Bir hayli garip' dediğinizi öğrenmek isterim, Bayan Harmon?" diye mırıldandı.

Bunch şaşırmıştı. "Çok üzgünüm, fakat ben sadece bir şarkının bir mısrasını tekrarladım. Sizden söz etmiyordum. Adınızın Julia olduğundan haberim yoktu."

Somurtkan garson kız aniden neşelendi. "Ne tesadüf değil mi? Kusura bakmayın. Fakat adımı duyunca benden söz ettiğinizi sandım. Ben de insanım tabii. Dayanamayıp dinledim. Teşekkür ederim..." Bahşişini alarak uzaklaştı.

Bunch, "Jane Teyze," dedi. "O kadar üzgün durmayın. Ne var?"

Miss Marple, "Fakat..." diye mırıldandı. "Olamaz ki. Ortada hiç sebep yok..."

"Jane Teyze!"

Miss Marple içini çekti. Sonra da gülümsedi. "Bir şey yok, bir şey yok."

Bunch sordu. "Katilin kim olduğunu bildiğini mi sandın?... Kim o?..."

Miss Marple başını salladı. "Bilmiyorum... Bir an aklıma bir şey geldi. Sonra bunu unuttum. Keşke katilin kim olduğunu bilseydim. Vakit o kadar az ki."

"Ne demek az?"

"İskoçya'daki o yaşlı kadın her an ölebilir."

Bunch hayretle ona baktı. "Demek Pip ve Emma'ya gerçekten inanıyorsunuz? Bu işi onların yaptığını... yeniden harekete geçeceklerini düşünüyorsunuz."

Miss Marple adeta dalgın denilebilecek bir tavırla cevap verdi. "Tabii tekrar harekete geçecekler! Eğer cinayet işlemeyi akıllarına koydularsa yeni bir teşebbüste daha bulunacaklardır. Birini öldürmeye karar verirsen, birincisinde başarılı olamadın, diye bundan vazgeçmezsin. Özellikle senden şüphelendiklerini düşünmeye başlamışsan."

Bunch homurdandı. "Fakat katiller Pip'le Emma'ysa... o zaman onların Patrick'le Julia olması lazım. Onlar kardeş. Sonra yaşları da uyuyor."

"Mesele o kadar basit değil, yavrum. Mesela... Pip evlendiyse karısını da dikkate almamız lazım. Emma evlendiyse de kocasını. Çocukların anneleri Sonia'yı da unutma. Belki para ona doğrudan doğruya kalmayacak ama servet kendisini de ilgilendiriyor. Letty Blacklock, Sonia'yı otuz seneden beri görmediyse şimdi karşılaşınca herhalde onu tanıyamaz. Zaten yaşlı kadınlar birbirlerine çok benzerler. Unuttun mu? Bayan Wotherspoon, yalnız kendi dul maaşını değil, aynı zamanda Bayan Bartlett'inkini de alırdı. Halbuki Bayan Bartlett öleli seneler olmuştu. Zaten Miss Blacklock miyop da. Herkese nasıl baktığını fark etmedin mi? Sonra, Pip'le Emma'nın babası da var. Ahlaksızın biriymiş o."

"Evet ama adam yabancıymış."

"Canım, yabancıysa onun İngilizceyi garip bir aksanla konuşan, elleriyle işaret yapan bir adam olması şart değil ya. Dimitri Stamfordis pekâlâ emekli bir albay rolünü oynayabilir."

"Buna inanıyor musunuz?"

"Hayır, inanmıyorum. Gerçekten inanmıyorum, yavrum. Ben sadece bu meselenin büyük bir servetle ilgili olduğunu düşünüyorum. İnsanların, işin içine para girdi mi bunu elde etmek için neler yapacaklarını maalesef iyi biliyorum."

Bunch, "Herhalde..." dedi. "Ama eninde sonunda bu paranın onlara bir yararı dokunmuyor. Öyle değil mi?"

"Öyle ama bunu bilmiyorlar."

"Bunu pekâlâ anlıyorum." Bunch her zamanki gibi ağzını hafifçe çarpıtarak tatlı tatlı güldü. "İnsan kendisinin başka olacağını düşünür. Bunu ben bile hissediyorum... O parayla bir sürü hayır işleyeceğini söyleyerek kendi kendini kandırırsın..." Yüzü ciddileşti. Gözlerinin rengi acıyla adeta koyulaştı. "Ne düşündüğünüzü biliyorum. Benim korkunç bir katil olacağıma eminsiniz... Çünkü kendi kendimi aldatacağımı biliyorsunuz..." Aniden eski halini aldı. "Merak etmeyin, Jane Teyze. Ben kimseyi öldürmem."

Bölüm 14

Geçmişe Dönüş

Müfettiş Craddock trenle yaptığı gece yolculuğundan sonra kendisini İskoçya'da küçük bir kasabada buldu.

Zengin Bayan Goedler'in -yatalak dahi olsa- Londra'nın en gözde semti Hampshire'da bir malikânesi, Güney Fransa'da bir villası olmasına rağmen İskoçya'nın bu ıssız köşesindeki kasvetli eve yerleşmesini Müfettiş Craddock biraz garip buldu. Kadın burada dostlarından uzakta yaşıyordu. Çok yalnız bir yaşamı olmalıydı ya da çevresinin farkına varamayacak kadar hasta mıydı?

Müfettiş karşılamaya yaşlıca bir şoförün kullandığı eski model Daimler marka bir araba göndermişlerdi. Hava güneşliydi. Müfettiş yirmi millik yolun keyfini çıkarttı. Issız bölgenin güzel manzarasını hayranlıkla seyretti. Şoförden bazı bilgiler aldı.

"Burası Bayan Goedler'in genç kızlık evi. Ailenin son kalan ferdi. Bay Goedler hayattayken her fırsatta Londra'dan buraya kaçarlardı. Burada yaşamak onlara mutluluk verirdi."

Evin gri duvarları gözükünce Craddock zamanın geriye gittiğini hissetti. Kapıyı yaşlı bir uşak açtı. Müfettiş yıkanıp tıraş olduktan sonra, büyük bir şöminenin yandığı odada kahvaltı yaptı.

Kahvaltıdan sonra adının McClelland olduğunu söyleyen, orta yaşlı, üniformalı, hoş bir hemşire, "Hastamı sizin için hazırladım, Bay Craddock. Sizi görmek için bayağı sabırsızlanıyor," dedi.

Craddock söz verdi. "Onu heyecanlandırmamaya çalışırım."

"Yalnız haberiniz olsun, Bayan Goedler'in halini normal bulacaksınız. Sizinle konuşacak... bu sohbetten hoşlanacak da. Fakat sonra aniden halsizleşecek. O zaman hemen odadan çıkın ve beni çağırın. Anlayacağınız Bayan Goedler her zaman morfinin etkisi altında. Zaten ölmek üzere, yaşarsa ancak birkaç hafta daha yaşar."

Craddock'u büyük bir odaya soktular. Şöminede ateş yanıyordu. Geniş karyolada yaşlı bir kadın yatmaktaydı. Beyaz saçları dikkatle taranmıştı. Omuzlarını ve boynunu köpük gibi duran uçuk mavi yün bir şal sarmıştı. Tatlı ifadeli yüzünde acının derinleştirdiği çizgiler vardı. Craddock, kadının uçuk mavi gözlerinde muzipçe bir pırıltı olduğunu da fark etti.

"Doğrusu çok ilginç bu. Polis her gün beni ziyarete gelmez. Anladığıma göre o olayda Letitia Blacklock ağır şekilde yaralanmamış. Benim sevgili Blackie'im nasıl?"

"Çok iyi, Bayan Goedler. Size sevgilerini yolladı."

"Onu yıllardır görmedim. Yıllardan beri kendisinden sadece Noeller'de bir kart alıyorum. Kız kardeşi Charlotte'un ölümünden sonra buraya gelmesini yazdım, fakat bu kadar uzun zaman sonra bu buluşmanın acı olacağını bildirdi. Belki de haklıydı. Blacklock çok makul, aklı başında bir kızdı zaten. Bir sene önce eski bir okul arkadaşım buraya geldi. Tanrım! Birbirimizin içini sıkmaktan başka bir şey yapmadık." Kadın bir an durdu... Sonra da zekice bir tavırla, "Herhalde bana parayı sormak istiyorsunuz," diye güldü. "Ölümümden sonra Randall'ın serveti Blacklock'un olacak. Tabii Randall aslında kendisinin benden önce öleceğini aklına bile getirmemişti. Güçlü kuvvetli, iriyarı bir adamdı. Ömründe bir gün bile hastalanmadı. Ben

ise her zaman sızlanır, iyi olmadığımdan yakınırdım. Doktorlar gelir bana bakarak ciddi tavırlarla başlarını sallarlardı."

"Bayan Goedler yakınmanın doğru bir ifade olduğunu sanmıyorum."

Yaşlı kadın kıkırdayarak güldü.

"Bunu gerçek yakınma anlamında söylemedim. Kendime asla acımadım. Bünyemin zayıf olduğuna ve genç yaşta öleceğime inanmıştım. Ama öyle olmadı. Hayır... düşündüğüm gibi..."

"Kocanız parasını neden o şekilde bıraktı?"

"Neden Blackie'ye bıraktı demek istiyorsunuz, değil mi? Aklınıza gelen sebepten değil tabii." Gözlerindeki muzipçe pırıltı büsbütün arttı. "Siz polisler de ne fesat oluyorsunuz. Ne Randall, Blacklock'a âşıktı ne de kız, ona. Zaten Letitia'da daha ziyade bir erkek kafası vardır. Onda öyle kadınca hisler ve zayıflıklar yoktur. Onun bir erkeğe âşık olduğunu sanmıyorum. Güzel değildi. Giyinip süslenmezdi de." Yaşlı kadının sesinde bir merhamet vardı. "Kadınlığın ne zevkli bir şey olduğunu bilmezdi." Craddock'a gülümsedi. "Bence erkek olmak çok iç sıkıcı bir şey." Sonra düşünceli bir tavırla ekledi. "Randall, Blacklock'a sanki o küçük erkek kardeşiymiş gibi davranırdı. Letitia'nın her zaman fikrini sorardı. O çok akıllıydı tabii. Kaç defa Randall'ın başını beladan kurtardı."

"Bana bir kere parasıyla Bay Goedler'in yardımına koştuğunu anlattı."

"Bu doğru. Fakat yalnız o kadar mı? Bunca sene sonra doğruyu söyleyebilirim. Randall neyin hile, neyin dürüst bir iş olduğunu kesinlikle kestiremezdi. Ona doğru yolu Blacklock gösterdi. Doğrusu Letitia Blacklock dünyanın en dürüst insanlarından biridir. Dürüst olmayan hiçbir şey yapamaz. Ona karşı her zaman büyük bir hayranlık besledim. O iki kız korkunç bir çocukluk geçirmişler. Babaları yaşlı bir köy doktoruymuş. İnatçı, dikkafalı ve aksi bir adammış. Letitia, onun elinden kurtularak Londra'ya gelmiş ve muhasebecilik öğrenmiş. Kız kardeşi ise hastaymış. Sanırım bir sakatlığı varmış, sokağa çıkmaz, kimseyle konuşmazmış. Za-

ten Letitia da babası ölünce bu yüzden evine döndü. Kız kardeşine bakmak için her şeyden vazgeçti. Randall, onun gideceğini duyunca deliye döndü adeta. Fakat Letitia aldırmadı bile. Kız kardeşine bakmanın görevi olduğunu aklına koymuştu bir kere. Ne söyleseniz faydası yoktu artık."

"Kocanız ölmeden ne kadar önce bu oldu?"

"Birkaç sene önce sanırım... Randall, o şirketten ayrılmadan önce vasiyetnamesini hazırlamıştı ve sonra da onu değiştirmedi. Çocuğumuz olmadığı için servetinin ben öldüğüm zaman Letitia'ya verilmesini istiyordu. Parasını bırakacağı hiç kimse yoktu."

Craddock hemen bu fırsattan yararlandı. "Fakat bu pek doğru sayılmaz değil mi? Sanırım kocanızın bir kız kardeşi varmış."

"Sonia mı?... Fakat onlar yıllar önce birbirleriyle kavga ettiler ve bir daha da konuşmadılar."

"Kocanızın kız kardeşinin yaptığı evliliği onaylamadı sanırım."

"Evet. Sonia... adamın adı neydi?..."

"Stamfordis."

"Tamam, Sonia Dmitri Stamfordis'le evlendi. Kocam ise adamın ahlaksızın biri olduğundan emindi. Sanırım Stamfordis'in sabıkası da vardı. Randall adının takma olduğundan da emindi. Sonia bütün bunları biliyordu. Fakat Randall'ın anlayamadığı bir nokta vardı. Dmitri'nin kadınların başını döndürdüğünü anlayamıyordu. Üstelik adam da Sonia'ya delicesine âşıktı. Randall, onun kız kardeşiyle sırf parası için evlendiğinde ısrar ediyordu. Bu da doğru değildi. Zira Sonia gerçekten çok güzel bir kızdı... Üstelik azimli, iradeli bir insandı da. Âşık olduğu kocası onu aldattığı takdirde, adamı terk edebilirdi. Zengin bir kızdı. İstediği şekilde hareket edebilirdi..."

"Evlendikten sonra ondan mektup aldınız değil mi?"

"Evet... On sekiz ay sonra. Gayet iyi hatırlıyorum. Budapeşte'den yazmıştı bunu. Fakat adres vermemişti. Randall'a çok mutlu olduğunu, ikiz çocuklarının dünyaya geldiğini söylememi istiyordu."

"Onların adını yazmış mıydı?"

Belle gülümsedi. "Öğleden sonra doğdukları için onları 'Pip'le Emma' diye çağırmak niyetinde olduğundan bahsediyordu."

"Size tekrar yazmadı mı?"

"Hayır. Mektubunda kısa bir zaman kalmak için kocası ve çocuklarıyla birlikte Amerika'ya gideceğinden bahsediyordu. Ondan bir daha haber alamadım."

"Herhalde o mektubu saklamadınız?"

"Maalesef saklamadım... Mektubu Randall'a okuyunca homurdandı. 'Günün birinde o adamla evlendiğine çok pişman olacak,' dedikten sonra bu konuyu kapattı. Ve onu gerçekten unuttuk."

"Miss Blacklock sizden önce ölecek olursa, Bay Goedler tüm servetini kız kardeşinin çocuklarına bırakmış."

"Oh, bunu ben istedim. Kocam vasiyetname hakkında bana bilgi verince, 'Ya Blackie benden önce ölecek olursa?' diye sordum. Randall çok şaşırdı. Ben de, 'Blackie'nin bir at kadar sağlıklı olduğunu biliyorum, benim bünyem ise zayıf... ama bu dünyada kaza filan gibi beklenmedik olaylar da var,' dedim. 'Sonra ummadığımız bir mirasçı da ortaya çıkabilir,' deyince Randall, 'Bizim başka mirasçımız yok... hiç kimse yok,' diye yanıt verdi. Ben de, 'Sonia var,' dedim. Randall hemen karşı koydu. 'O herife paramı kaptırır mıyım? Kesinlikle olmaz! Öyleyse Sonia'nın çocukları mirastan yararlansın,' deyince homurdanarak çocukların isimlerini de vasiyetnameye ilave etti."

Craddock ağır ağır, "Ve," dedi. "Bugüne kadar da görümcenizle çocuklarını hiç görmediniz. Onlardan hiç haber almadınız."

"Öyle... Belki öldüler.. Veya yaşıyorlar. Şu anda her yerde olabilirler."

Craddock belki de şu anda Chipping Cleghorn'dalar, diye düşündü.

Belle Goedler, genç adamın kafasından geçenleri okumuş gibi, yavaşça fısıldadı. "Blacklock'a kötülük yapmalarına engel olun. Letitia iyi...

Gerçekten çok iyi bir kızdır..." Sesi iyice hafifledi. Craddock aniden kadının ağzıyla gözlerinin etrafında kurşuni gölgelerin oluştuğunu fark etti. "Yoruldunuz... Ben gideyim..."

Yaşlı kadın başını salladı. "Bana hemşireyi yollayın. Evet, yoruldum..." Eliyle hafifçe işaret yaptı. "Blacklock'u koruyun... Ona bir şey yapmasınlar..."

"Merak etmeyin, Bayan Goedler. Elimden geleni yapacağım..." Craddock yerinden kalkarak kapıya doğru gitti.

Kadının ince sesi onu takip etti adeta. "Pek yakında... öleceğim. O zaman... Blacklock'un yaşamı iyice tehlikeye girecek."

Hemşire McClelland hışımla odaya girerken Craddock huzursuzca mırıldandı. "Umarım ona zararım dokunmadı."

"Sanmıyorum, Bay Craddock, onun çok çabuk yorulduğunu size söylemiştim."

Craddock daha sonra hemşireye sordu. "Bayan Goedler'e eski fotoğrafları saklayıp saklamadığını sormayı unuttum. Eğer varsa..."

Hemşire, onun sözünü kesti. "Korkarım öyle bir şeyler yok. Bayan Goedler'ın tüm kişisel evrakları ve Londra'daki evin eşyaları savaştan önce bir depoya konmuş. O zamanlar Bayan Goedler çok hastaymış. Eşya deposu bombardımanda yıkılmış. Bayan Goedler kişisel eşyalarının ve aile yadigârlarının yok olmasına çok üzülmüş. Eski günlerden geriye hiçbir anı kalmamış."

Craddock, demek böyle, diye düşündü.

Ama buraya kadar boşu boşuna yolculuk yapmadığını düşünüyordu. Pip ve Emma hayali ikizler değillerdi. İkisi de gerçek kişilerdi.

Craddock düşündü. "Avrupa'nın bir ülkesinde büyüyen iki kardeş. Sonia Goedler evlendiğinde zengin bir kadınmış. Ama Avrupa'da para değer kaybetti. Savaş zamanında garip şeyler oldu ve suç dosyası olan bir

adamın iki çocuğu. Belki de İngiltere'ye geldiklerinde ceplerinde beş paraları yoktu. O zaman ne yapacaklardı? Zengin akrabalarını arayacaklardı. Büyük bir servetin sahibi olan dayıları ölmüştü. Herhalde ilk önce dayılarının vasiyetnamesine bakacak ve kendilerine para kalıp kalmadığını öğreneceklerdi. Böylece Somerset Malikânesi'ne giderek vasiyetnamenin içeriğini ve belki de Miss Letitia Blacklock'un varlığını öğrenmişlerdi. Sonra Randall Goedler'in dul karısını araştırmışlar ve onun İskoçya'da yaşadığını, yatalak ve çok hasta olduğunu ayrıca çok az ömrü kaldığını öğrenmişlerdi. *Eğer bu Letitia Blacklock yengelerinden önce ölecek olursa,* büyük bir mirasa konacaklardı. O zaman ne yapmaları gerekiyordu?

Craddock İskoçya'ya gitmezler, diye düşündü. Letitia Blacklock'un nerede yaşadığını araştırırlar. Ve birlikte oraya giderler, ama kimlik değiştirerek giderler... Peki birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı giderler? Emma... acaba tek başına mı gitti?... Yoksa Pip ve Emma... Pip ya da Emma'nın veya ikisinin birlikte şu anda Chipping Cleghorn'da olduklarına kalıbımı basarım.

Bölüm 15

Tatlı Ölüm

I

Little Paddocks'un mutfağında Letitia Blacklock, Mitzi'ye talimat veriyordu.

"Hem sardalyalı sandviçler hem de domatesli. O küçük çöreklerden ve sonra o güzel pastandan da isterim."

"Bir parti mi veriyorsunuz?"

"Bugün Miss Bunner'ın doğum günü. Bazı misafirler çaya gelecekler."

"Onun yaşındakiler doğum gününde parti vermez. Bu yaşta doğum günlerini unutmak daha iyidir."

"O unutmayı istemiyor. Birkaç kişi Miss Bunner'a hediye de getirecek. Onun için bir parti vermemiz daha doğru olur."

"Geçen sefer de böyle söylediniz, sonra bakın neler oldu."

Letitia Blacklock kendisini tuttu. "Bu kez bir şey olmayacak."

"Bu evde neler olacağını kim bilir? Bütün gün korkudan tir tir titriyorum. Geceleri odamın kapısını kilitlemeden önce birisinin saklanıp saklanmadığını anlamak için dolabın içine bakıyorum."

Miss Blacklock buz gibi bir sesle, "Çok iyi böylece kendini güvenceye alıyorsun," dedi.

"Hangi pastayı yapmamı istiyorsunuz?" diye Mitzi mırıldanır gibi sordu.

"Hani şu çikolatası bol olan pastadan istiyorum."

"Evet, ona bol malzeme gerek! Elimde hiçbir şey yok. O pastayı yapamam. Çikolata bol tereyağı, şeker ve kuru üzüm gerek."

"Amerika'dan gönderdikleri teneke kutudaki tereyağını kullanabilirsin. Noel'den arta kalan kuru üzüm. Büyük bir parça çikolata ve yarım kilo da toz şeker ver."

Birdenbire Mitzi'nin yüzü aydınlandı ve gülücükler saçmaya başladı.

"Öyleyse, size güzel lezzetli bir pasta yaparım," diye kendinden geçercesine mutlulukla bağırdı. "Bol çikolatalı. Ağzınızda dağılacak üstünde, *nice yıllara* yazan bir pasta pişireceğim. Siz İngilizlerin pastalarında lezzet yok. Tadı kum gibi pastalara çok lezzetli... çok lezzetli diyorsunuz."

Yüzü tekrar asıldı. "Bay Patrick pastama *Tatlı Ölüm* diyor. Benim pastama! Kimse pastama böyle bir isim takamaz!"

Letitia Blacklock içini çekti. "Aslında bu bir komplimandı. Patrick, 'İnsan bu pastanın lezzetinden ölebilir,' demek istiyordu." Mitzi'nin başka bir şey söylemesine fırsat vermeden çabucak dışarı çıktı. Holde Dora Bunner'la karşılaştı.

Bunner neşeyle gülümsüyordu. "Az önce Edmund Swettenham telefon etti. Doğum günümü kutladıktan sonra bu akşamüzeri geleceğini ve bana hediye de getireceğini söyledi. Ne iyi değil mi? Doğum günüm olduğunu nereden öğrendi acaba?"

"Bunu herkes biliyor galiba. Herhalde onlara doğum gününden söz ettin, Dora."

"Şey... Ben sadece bugün elli dokuzuma basacağımı söyledim."

Letitia Blacklock gözlerinde muzipçe bir pırıltıyla, "Sen altmış dört yaşındasın," diye cevap verdi.

"Miss Hinchcliffe, 'Yaşınızı hiç göstermiyorsunuz,' dedi. 'Ben kaç yaşında gösteriyorum, dersiniz?' Doğrusu o zaman sıkıldım. Miss Hinchcliffe öyle garip bir kadın ki. O her yaşta olabilir. O da bana hediye getireceğinden söz etti." Dora Bunner göğsüne taktığı yaprak şeklindeki küçük, pırlantalı iğneye gururla baktı. "Sen de bana bu harikulade broşu verdin."

"Onu beğendin mi? Buna memnun oldum. Zira ben mücevherden pek hoşlanmam."

"Bu broşa bayılıyorum."

"İyi öyleyse. Haydi şimdi gidip kazlara yem verelim."

II

Konuklar masanın etrafında yerlerini aldıktan sonra, Patrick dramatik bir sesle, "Aha, bu gördüğüm *Tatlı Ölüm* mü?" diye sordu.

Miss Blacklock, "Hişşt!" dedi. "Sakın Mitzi duymasın. Pastasını taktığın isme bozuluyor."

"Her neyse, o Tatlı Ölüm! Bunny'nin doğum günü pastası mı?"

Miss Bunner, "Evet," dedi. "Harika bir doğum günü kutlaması."

Albay Easterbrook hafifçe eğilerek, "Tatlı hanıma tatlı," diyerek şeker kutusunu ona verdiğinden beri Miss Bunner'ın yanakları heyecandan kızarmıştı.

Julia hızla başını çevirince, Miss Blacklock kaşlarını çatarak ona baktı.

Herkes çay eşliğinde lezzetli yiyeceklerden yedikten sonra masadan kalktılar.

Julia, "Kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Pasta ağır geldi. Geçen sefer de böyle olmuştu," dedi.

Patrick, "Her şeye rağmen çok lezzetliydi," dedi.

"Bu yabancılar şekerleme ve pasta işini iyi biliyorlar," dedi Miss Hinchcliffe. "Ama ne yazık ki basit bir sütlaç pişiremiyorlar," diye de ekledi.

Herkes saygıyla sustu, ama kim basit sütlaç tatlısı ister ki dememek için Patrick kendini zor tuttu.

Oturma odasına dönerlerken Miss Hinchcliffe, "Yeni bir bahçıvan mı tuttunuz?" diye Miss Blacklock'a sordu.

"Hayır, neden sordun?"

"Sizin kümesin arkasında etrafı gözetleyen bir adam gördüm. Doğru dürüst birine benziyordu."

Julia, "Ah, o mu?" dedi. "O bizim dedektif."

Bayan Easterbrook çantasını yere düşürdü. "Dedektif mi?" diye heyecanla bağırdı. "Ama... ama... neden?"

Julia, "Bilmiyorum," dedi. "Etrafta dolaşıp eve göz kulak oluyor. Sanırım Letty Hala'yı koruyor."

Miss Blocklock, "Çok saçma," dedi. "Ben kendimi koruyabilirim, teşekkür ederim."

Bayan Easterbrook, "Olay kapandı, ama soruşturmayı neden uzattıklarını size soracaktım," dedi.

Kocası, "Bunun anlamı polis tatmin olmamış demektir," dedi.

"Ama neden tatmin olmamışlar?"

Albay Easterbrook bu konuda çok şey biliyormuş gibi bir ifadeyle başını salladı.

Albaydan hiç hoşlanmayan Edmund Swettenham da, "Aslında hepimizden şüpheleniyorlar," dedi.

Bayan Easterbrook, "Ama neden şüpheleniyorlar?" diye yineledi.

Kocası, "Uzatma sevgilim," dedi.

"Bilerek oyalanıyorlar," dedi Edmund. "İlk fırsatta bir cinayet işlenmesini bekliyorlar."

"Oh, lütfen... lütfen böyle konuşmayın, Bay Swettenham," diyerek Dora Bunner ağlamaya başladı. "Burada bulunanlardan hiç kimse sevgili Letty'yi öldürmez. Bundan eminim."

Bir an korkunç bir sessizlik oldu. Edmund'un yüzü pancar gibi kızardı. Ve, "Sadece şaka," yaptım diye mırıldandı.

"Haydi on sekiz haberlerini dinleyelim," diye Phillipa öneride bulundu. Bu teklifi herkes sevinçle karşıladı.

Patrick, "Bayan Harmon'un da burada olması gerekirdi," diye Julia'ya mırıldandı. "O kalın sesiyle, ilk fırsatta seni ortadan kaldırmayı bekleyen biri var, sanırım Miss Blacklock," diye bağırdı.

Julia, "O kadınla yaşlı Miss Marple'ın gelemediklerine sevindim. O yaşlı kadın her şeye burnunu sokan bir tip. Bulaşık teknesi gibi bir kafası var. Tipik eski kafalı biri," dedi.

Haberleri dinlerken herkes atom bombalarının tehlikesinden söz etmeye başladı. Albay, Rusların dünya için büyük bir tehlike yarattıklarını söyleyince, Edmund da birkaç yakın dostunun Rus olduğunu belirtti, bundan sonra da odada soğuk bir hava esti.

Konuklar ev sahibesine teşekkür ederek evden ayrıldılar.

Son konuk da gittikten sonra Letitia Blacklock, Dora Bunner'a döndü. "E, eğlendin mi, bari, Bunner?"

"Hem de nasıl. Ama başım çok ağrıyor. Herhalde buna duyduğum heyecan sebep oldu."

Patrick atıldı. "Onun sebebi pasta. Benim de hafifçe midem bulanıyor. Üstelik sen sabahtan beri çikolata yiyip duruyorsun."

Dora Bunner içini çekti. "Gidip biraz yatayım. Bir, iki aspirin alıp biraz uyumaya çalışırım."

Letitia Blacklock başını salladı. "Bu çok iyi olur."

Dora Bunner yukarıya çıktı.

"Kazları sizin yerinize ben kapatayım mı, Letty Hala?"

Letitia Blacklock ciddi bir tavırla Patrick'e baktı. "Kapıyı sürgülersen, kapat."

"Sürgüleyeceğim. Yemin ederim, sürgüleyeceğim."

Julia söze karıştı. "Biraz şeri için Letty Hala. Hiç olmazsa mideniz yatışır."

"Öyleyse içeyim. İşin doğrusu şu. Ben Mitzi'nin pastası gibi fazla tatlı şeylere alışık değilim... Ah, Bunny! Ödümü patlattın. Ne var?"

Dora Bunner üzüntüyle, "Aspirinlerimi bulamadım," diye inledi.

"Benimkinden al, şekerim. Aspirin kutusu yatağımın başucunda."

Phillipa da, "Benim tuvalet masamın üstünde de var," dedi.

"Teşekkür ederim, teşekkür ederim. Benimkini bulamıyorum. Acaba nereye koydum? Kutuyu henüz açmamıştım bile."

Julia sabırsızca bağırdı. "Banyoda dolu aspirin var. Ev aspirinden geçilmiyor zaten."

Dora Bunner tekrar merdivenlerden çıkmaya başladı. "Eşyalarımı kaybetmek sinirime dokunuyor."

Julia kadehini kaldırıp, "Zavallı Bunny," dedi. "Acaba ona da bir kadeh şeri versek mi?"

Miss Blacklock, "Aman vermeyin," dedi. "Yeterince heyecanlı bir gün geçirdi. Fazla heyecan ona yaramaz. Korkarım yarın daha kötü olacak. Yine de çok eğlendiğine eminim."

Phillipa, "Çok hoşuna gitti," dedi.

Julia, "Haydi Mitzi'ye bir kadeh şeri verelim," diye öneride bulundu. Erkek kardeşinin yan kapıdan içeri girdiğini duyunca, "Hey Pat, Mitzi'yi çağırsana," diye seslendi.

Mitzi oturma odasına gelince Julia kadehlere şeri doldurdu.

Patrick, "Dünyanın en iyi aşçısının şerefine," dedi.

Mitzi memnun olmuştu ama hemen itiraz etti.

"Hayır ben iyi bir aşçı değilim. Kendi ülkemde entelektüel çalışmalar yapıyordum."

Patrick, "Öyleyse burada harcanıyorsun," diyerek kadehini havaya kaldırdı. "O nefis Tatlı Ölüm'ün şerefine içiyorum."

"Ooo... bu isim hiç hoşuma gitmiyor..."

Patrick, "Hoşuna gider ya da gitmez boş ver. Ben ona böyle diyorum. Ve onun şerefine içiyorum."

III

"Phillipa, yavrum, seninle konuşmak istiyorum."

"Buyurun, Miss Blacklock." Phillipa Haymes hafif bir şaşkınlıkla başını kaldırmıştı.

"Sen bir şeye mi üzülüyorsun?"

"Hayır, hayır, Miss Blacklock."

"Şey... Belki Patrick'le senin..."

Phillipa iyice şaşırdı. "Patrick mi?..."

"Demek aranızda bir şey yok. Küstahlık ettiysem, kusuruma bakma yavrum. Burada birbirinizi sık sık görüyorsunuz. Patrick benim kuzenim ama onun iyi bir koca olabileceğini hiç sanmıyorum."

Phillipa'nın yüz hatları gerildi. "Ben bir daha evlenmeyeceğim."

"Öyle söyleme... Elbet sen de günün birinde tekrar evleneceksin, yavrum. Çok gençsin... Fakat şimdi bundan bahsetmenin sırası değil. Başka bir derdin yok mu?... Mesela... para için endişelenmiyor musun?"

"Hayır, hayır."

"Bazen çocuğunun tahsili yüzünden endişe duyduğunu biliyorum, Phillipa. İşte bu yüzden sana bir şey söylemek istedim. Bugün öğleden sonra Milchester'a avukatım Bay Beddingfeld'i görmeye gittim. Son zamanlarda her şey karıştı. Yeni bir vasiyetname yapmaya karar verdim. Bazı olasılıkları göz önüne almam gerekiyordu. Bunner'a bıraktıklarım hariç, her şey senin olacak, Phillipa."

"Ne?..." Phillipa şaşkınlıkla ona baktı. Üzüntülü, hatta korkmuş gibi bir hali vardı. "Fakat ben o parayı istemiyorum. Kesinlikle istemiyorum... Zaten, paranızı neden *bana* bırakıyorsunuz? Neden bana?"

Letitia Blacklock garip bir sesle, "Belki paramı bırakacak başka kimsem yok da ondan," diye cevap verdi.

"Fakat... Patrick'le Julia var."

"Evet, Patrick'le Julia var." Letitia Blacklock'un sesi hâlâ garipti.

"Onlar sizin akrabalarınız."

"Uzak akrabalarım. Paramın üzerinde bir hak iddia edemezler."

"Fa... fa... fakat ben de edemem. Bilmem ne düşünüyorsunuz... Hayır, hayır, paranızı istemem." Bakışlarında minnetten daha çok düşmanlık vardı. Sanki korkmuş gibiydi.

"Ben ne yaptığımı biliyorum, Phillipa. Seni kendime çok yakın hissetmeye başladım. Sonra oğlun da var... Şimdi ölürsem, eline fazla para geçmeyecek. Fakat bir, iki hafta sonra durum değişebilir." Phillipa'nın gözlerinin içine baktı.

Genç kadın itiraz etti. "Ama ölmeyeceksiniz!"

"Bazı önlemler alırsam, ölmem tabii."

"Önlemler mi?"

"Evet... bu meseleyi düşün ve artık boş yere endişelenme." Aniden odadan çıktı. Phillipa, onun holde Julia'yla konuştuğunu duydu.

Sonra genç kız içeriye girdi. Gözlerinde tehlikeli bir pırıltı vardı. "Kozlarını iyi kullandın, değil mi Phillipa?... Senin o sessiz ve sinsi yaratıklardan olduğun anlaşılıyor."

"Demek duydun..."

"Evet duydum. Sanırım Letty Hala da bu konuşmayı duymamı istiyordu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bizim Letty aptal değil... Artık işlerin yolunda sayılır, Phillipa."

"Ah, Julia... ben hiçbir zaman... hiçbir zaman..."

"Öyle mi? Kimi kandırıyorsun? Çok sıkıntıdasın değil mi? Paran yok. Fakat şunu unutma. Biri Letty Hala'yı ortadan kaldırırsa, ilk iş senden şüphe edecekler."

"Ben, onu öldürecek değilim. Böyle yaparsam aptallık etmiş olurum. Eğer beklersem..."

"Demek İskoçya'da ölüm halinde olan o kadından senin de haberin var? Ben de düşünüyordum... Phillipa, senin gerçekten gizemli bir kadın olduğuna inanmaya başlıyorum."

"Patrick'le senin hakkını almak istemem."

"Öyle mi şekerim. Çok üzgünüm. Fakat sana inanmıyorum."

Bölüm 16

Müfettiş Craddock Dönüyor

Müfettiş Craddock eve dönüş yolunda trende kötü bir gece geçirdi. Gördüğü rüya, rüya değil karabasandı. Tekrar tekrar eski bir şatonun karanlık soğuk koridorlarında ümitsizce koşarak bir yerlere varmaya ve bazı olacakları zamanında önlemeye çalışıyordu. Sonunda rüyasında uyandığını gördü. Ve birdenbire rahatladı. Sonra kompartımanın kapısı yavaşça açıldı ve yüzünden kanlar akan Letitia Blacklock başını içeri uzatıp sitemle, "Neden beni kurtarmadın? Eğer isteseydin kurtarabilirdin," dedi.

Bu kez müfettiş gerçekten uyandı.

Müfettiş Craddock, Milchester'a ulaşır ulaşmaz hemen Rydesdale'e giderek olanları anlattı. Polis müdürü, onu dikkatle dinledikten sonra, "Yine fazla bir şey öğrenemedik," diye mırıldandı. "Fakat Miss Blacklock'un sözleri böylece doğrulanmış oldu. Pip'le Emma... Hım... Acaba..."

"Patrick ve Julia Simmons uygun yaştalar, efendim. Eğer Miss Blacklock'un onları çocukluklarından beri görmediğini ispat edebilirsek..."

Rydesdale hafifçe güldü. "Yardımcımız Miss Marple bunu çoktan öğrendi. Aslında Miss Blacklock onları iki ay öncesine kadar hiç görmemiş."

"O halde..."

"İş o kadar kolay değil, Craddock. Meseleyi tekrar tekrar gözden geçiriyorum. Öğrendiklerimize göre Patrick'le Julian'ın Pip ve Emma'yla ilgileri yok. Patrick'in deniz kuvvetlerinde olduğu doğru. Sicili de iyi. Cannes'e telefon ettik... Bayan Simmons sinirli bir şekilde, 'Tabii, oğlumla kızım Chipping Cleghorn'da kuzinim Miss Letitia Blacklock'un yanında,' diye cevap verdi."

"Peki Bayan Simmons *gerçek* Bayan Simmons mu?"

Rydesdale kupkuru bir sesle, "Bütün bildiğim kadının uzun zamandır Bayan Simmons olduğu," dedi.

"Anlaşılıyor. Halbuki... yalnız o ikisi Pip'le Emma'ya uyuyordu. Yaşları uygun. Bayan Blacklock, onları hiç görmemiş. Pip ve Emma, işte karşınızda."

Polis müdürü düşünceli bir tavırla başını salladıktan sonra önündeki kâğıdı Craddock'a doğru itti. "İşte Bayan Easterbrook hakkında öğrendiklerimiz."

Müfettiş kâğıda göz gezdirdikten sonra kaşlarını kaldırdı. "Çok ilginç," dedi. "Yaşlı kadını iyice kandırmış, değil mi? Fakat anladığıma göre bu meselenin Rudi Scherz'in ölümüyle bir ilgisi yok."

"Öyle görünüyor."

"Şu da Phillipa Haymes'la ilgili."

Craddock'un kaşları yine kalktı. "Bayan Haymes'la tekrar konuşmam iyi olur."

"Bunun bizim meseleyle bir ilgisi var mı dersin?..."

"Olabilir..."

İki adam bir süre sessiz sedasız oturdular.

"Fletcher'ın çalışmaları nasıl gidiyor, efendim?"

"Fletcher yerinde duramıyor. Miss Blacklock'un izniyle, evi baştan aşağı aradı, ama belirli bir şey bulamadı. Sonra kapının menteşelerini ki-

min yağlamış olabileceğini araştırdı. Yabancı kızın izin günlerinde eve giren çıkanı kontrol etti. Düşündüğümüzden daha karmaşık, çünkü kız her gün öğleden sonra yürüyüşe çıkıyor. Genellikle köydeki Mavi Kuş kafesinde oturup bir fincan kahve içiyor. Miss Blacklock ve Miss Bunner dışarı çıktıklarında -hemen hemen her gün böğürtlen toplamaya gidiyorlar- ev boş kalıyor."

"Ve kapılar hiç kilitlenmiyor değil mi?"

"Eskiden kilitlenmezmiş. Ama şimdi zannetmiyorum."

"Fletcher ne sonuca varmış? Ev boşken kim içeri girmiş?"

"Hemen hemen herkes."

Rydesdale önündeki rapora baktı. "Miss Murgatroyd bir sepet yumurta getirmiş. (Anlaşılmaz bir şey ama kendisi öyle söylüyor.) Dili birbirine dolanmış birbirinden çelişkili şeyler söylemiş, ama Fletcher, onun suçlu olduğu için değil de gerginlikten öyle davrandığını söylüyor."

Craddock, "Olabilir," dedi. "Fazlasıyla heyecanlı bir kadın."

"Sonra Miss Blacklock'un mutfak masasının üstünde bıraktığı et paketini almak için Bayan Swettenham gelmiş. Çünkü Miss Blacklock o gün arabayla Milchester'a gitmiş. Her zaman oradan Bayan Swettenham'a et alır getirirmiş. Sence bu mantıklı mı?"

Craddock bir süre düşündü. "Peki Miss Blacklock Milchester'dan dönerken neden et paketini Bayan Swettenham'ın evine bırakmamış?"

"Bilmiyorum, ama bırakmamış. Bayan Swettenham'ın söylediğine göre Miss B. her zaman et paketini mutfak masasının üstüne bırakırmış, Bayan S. de Mitzi evde olmadığı zaman gider paketi alırmış. Mitzi bazen çok kabalaştığı için Bayan S., onun evde olmadığı zamanı tercih ediyormuş."

"İyi bir bahane. Pekâlâ sonra ne var?"

"Miss Hinchcliffe. Son günlerde hiç oraya gitmediğini söylüyor ama gitmiş. Çünkü Mitzi bir gün onu yan kapıdan çıkarken görmüş. Ayrıca

Bayan Butt da (köyden biri) onu görmüş. Miss H. oraya gittiğini fakat bunu unutmuş olabileceğini itiraf etmiş. Niçin gittiğini hatırlamıyor. Geçerken uğramış olabileceğini söylemiş."

"Bu çok garip."

"Davranışı da garipmiş. Sırada Bayan Easterbrook var. Sevgili köpeklerini dolaştırırken örgü modeli almak için Miss Blacklock'a uğramış, ama onu evde bulamayınca bir süre oturup onu beklemiş."

"Demek öyle. Belki de gizlice etrafı kolaçan etmiştir. Ya da kapının menteşelerini yağlamıştır. Peki albaya ne dersin?"

"Bir gün oraya Miss Blacklock'un okumak istediği Hindistan hakkındaki kitabı götürmüş."

"Peki okumuş mu?"

"Söylediğine göre okumak istemiş, ama vakit bulamamış."

Craddock iç çekti. "Bu kadarı yeter. Eğer birisi okuması için sana kitap verirse, onu okuyacak zaman bulamazsın!"

"Edmund Swettenham'ın oraya gidip gitmediğini bilmiyoruz. Üstü kapalı konuşuyor. Arada sırada annesi için getir götür işleri yaptığını, ama son zamanlarda eve uğramadığını söylemiş."

"Doğrusu sonuç sıfıra sıfır elde var sıfır."

"Evet."

Sonra Rydesdale hafifçe gülerek, "Bizim Miss Marple da hayli faaliyet gösterdi," diye mırıldandı.

"Fletcher, onun Mavi Kuş'da çay içtiğini söyledi. Sonra Miss Marple, Boulders'da şeri, Little Paddocks'ta da çay içti. Bayan Swettenham'ın bahçesinde hayran hayran dolaştıktan sonra albayın Hindistan'dan getirdiği antikaları görmek için Easterbrook'lara uğradı."

"O Easterbrook'un gerçekten emekli bir albay olup olmadığını bize söyleyebilir."

"Adam gerçek bir albaya benziyor. Uzakdoğu yetkililerine sorup gerçek kimliğini öğrenebiliriz."

Craddock, "Acaba Miss Blacklock, Chipping Cleghorn'dan uzaklaşmaya razı olur mu?" diye sordu.

"Chipping Cleghorn'dan uzaklaşmaya mı?"

"Evet. Yanına sadık Dora Bunner'ı alır ve bilinmeyen bir yere hareket ederdi. Mesela o İskoçya'ya gidip Belle Goedler'in yanında kalabilir. Orası kolay kolay ulaşılabilecek bir yer değil. Yani... katil için demek istiyorum."

"Kadın İskoçya'da Belle Goedler'in ölmesini mi bekleyecek? Miss Blacklock'un bunu yapacağını sanmıyorum. İyi bir insan böyle bir teklifi kabul etmez."

"Fakat bu sayede hayatını kurtaracaksa..."

"Haydi Craddock birisini öldürmek o kadar kolay değil."

"Değil mi efendim?"

"Şey... bir bakıma kolay. Çeşitli yolları var. Yabani ot zehiri ile zehirleme. Tavukları kümese kapatırken başından alacağı bir darbe. Çitlerin ardından atılacak bir kurşun. Fakat şüpheyi üstüne çekmeden birini ortadan kaldırmak kolay değil. Şimdi hepsi gözaltında olduklarını biliyorlar. Özenle yapılan ilk plan suya düştü. Kimliği bilinmeyen katilimizin başka bir yol araması gerek."

"Biliyorum efendim. Ama zaman önemli bir unsur. Bayan Goedler ölmek üzere, her an ölebilir. Yani katilimizin beklemeye zamanı yok."

"Doğru."

"Bir şey daha var, efendim. Kadın ya da erkek herkesi gözaltında tuttuğumuzu bilmesi gerek."

Rydesdale iç çekti. "Bu biraz zaman alacak. Yani Doğu ve Hindistan soruşturmaları zaman alabilir. Bu uzun ve sıkıcı bir iş."

"Elimizi çabuk tutmamız için bir sebep daha var. Tehlikenin gerçek olduğu kesin. Söz konusu para çok büyük bir tutar. Eğer Belle Goedler ölürse..."

Birdenbire içeriye bir memur girince Craddock da sustu. Adam, polis müdürüne, "Legg, Chipping Cleghorn'dan telefon ediyor, efendim," dedi.

"Buraya bağla."

Müfettiş Craddock ahizeyi kulağına götürmüş olan polis müdürünün yüz hatlarının birdenbire gerildiğini gördü.

Rydesdale, "Pekâlâ," diye gürledi. "Müfettiş Craddock hemen oraya gelecek." Ahizeyi yerine bıraktı.

"O..." Craddock durakladı.

Rydesdale başını salladı. "Hayır. Bu seferki Dora Bunner. Aspirin içmek istemiş. Letitia Blacklock'un başucundaki kutudan iki tane almış. Zaten şişede de birkaç tane varmış. Dora Bunner iki tanesini alınca geride bir aspirin kalmış. Doktor bunu tahlil için laboratuvara göndermiş. Kutunun aspirin olmadığından eminmiş."

"Dora Bunner ölmüş mü?"

"Evet, bu sabah yatağında ölü bulunmuş. Doktor sağlığının kötü olmasına rağmen ölümün doğal olmadığına inanmış. Kadının uyuşturucuyla zehirlendiğine karar vermiş. Otopsi bu gece yapılacakmış."

"Letitia Blacklock'un başucundaki aspirin kutusu... Zeki köpek! Patrick, bana Letitia Blacklock'un yarım şişe şeriyi attığından söz etmişti. Kadın yeni bir şişe açtırmış. Aynı şeyi aspirin kutusuna yapmayı düşünememiş tabii. Şu son bir iki gün içinde eve kimler gelip gitti acaba?..."

Rydesdale, ona baktı. "Hırsızlık gecesi Little Paddocks'a gidenler dün de oradalardı. Zira Dora Bunner'ın doğum günü dolayısıyla bir parti verildi. İçlerinden herhangi biri çabucak yukarı çıkıp aspirinleri değiştirebilirdi. Tabii bu işi evdekilerden biri de yapmış olabilir."

Bölüm 17

Albüm

Yün şallara sarınan Miss Marple, rahibin evinin kapısında duruyordu. Bunch'ın uzattığı mektubu aldı.

Bunch, "Julian kendisi gelemediği için çok üzgün, bunu Miss Blacklock'a iletiverin," dedi. "Locke Hamlet de ölüm döşeğinde yatan kilise cemiyeti üyesinin başına gitti. Eğer Miss Blacklock, onu görmek istiyorsa öğleden sonra dönecek. Cenaze töreninin düzenlemeleri notta yazıyor. Eğer soruşturma salı günü yapılacaksa cenaze töreninin çarşamba günü yapılmasını öneriyor. Zavallı Bunny. Başkası için hazırlanan zehirli aspirini içmek tam ona göre bir iş. Hoşça kal canım. Umarım bu yürüyüş seni fazla yormaz. Ama çocuğu bir an önce hastaneye götürmem gerek."

Miss Marple yürüyüşün kendisini yormayacağını söyleyince, Bunch hızla uzaklaştı.

Miss Blacklock'a Rahip Julian Harmon'dan bir mektup getirmiş olan Miss Marple, kadını beklerken salonda etrafına bakındı. Dora Bunner o sabah Mavi Kuş'da bana, Patrick'in lambayla oynadığını söylediği zaman neyi kastetti acaba? Sonra, hangi lamba bu?... Kemerin yanındaki küçük masanın üstünde duran olmalı." Miss Marple gözlerini narin Dres-

den bibloya dikti. Mavi ceket pembe pantolonlu bir çobandı bu. Elini havaya kaldırmıştı. Önce mum sokulan yere şimdi bir ampul takılmış, üzerinede abajur geçirilmişti. Dora Bunner başka ne söyledi?... Onun bir çoban kızı olması lazımdı... Veya buna benzer bir şey... Şimdi hatırladım. Bunch'la buraya çaya geldiğimiz zaman Dora Bunner lambanın çift olduğundan söz etmişti. Tamam... Bir çoban ve bir çoban kızı... Olayın olduğu gece masanın üzerinde çoban kızı biblosu duruyormuş, ertesi günü bunun yerini bir çoban almış. Dora Bunner bu işi Patrick'in yaptığına inanıyordu. Neden?... Diğer lamba incelendiği zaman elektriğin nasıl sigortayı attırdığı anlaşılacağı için mi? Miss Marple lambayı dikkatle inceledi. Masanın üzerinden uzanan kordon duvardaki prize sokulmuştu. Tam ortada armut biçiminde düğme vardı.

Elektrik konusunda çok az bilgisi olan Miss Marple için bunların hiçbir anlamı yoktu.

Çoban kızı nerede acaba? Sandık odasında mı?... Yoksa onu attılar mı? Hem bunu hem de Dora Bunner'ın Patrick'e bahçede nasıl rastladığını anlatmalıyım. Genç adamın elinde tavuk tüyüyle yağlı bir kap varmış. Miss Marple bu ayrıntıları Müfettiş Craddock'a söylemeye karar verdi.

İlk başlarda Miss Blacklock gazeteye cinayet ilanı verenin yeğeni Patrick olduğunu düşünmüştü. Bu tür sezgilerin sonunda gerçek olduğu ortaya çıkardı. Ya da Miss Marple böyle olduğuna inanıyordu. Çünkü, insanları iyi tanıyorsanız, onların neleri yapabileceklerini bilirsiniz...

Patrick Simmons...

Yakışıklı bir gençti. Ayrıca çok da sevimliydi. Genç olsun, yaşlı olsun tüm kadınların hoşlanacağı bir tipti. Belki de Randoll Goedler'in kız kardeşi de böyle bir erkekle evlenmişti. Patrick Simmons, Pip olabilir miydi? Ama savaş sırasında donanmada olduğunu söylemişti. Polis bunu soruşturabilirdi.

Ama bazen taklit edilen kişiliklere insan şaşırıp kalıyordu.

İnsan yeterince cesur olursa her şeyi yapabilirdi.

Kapı açılarak Letitia Blacklock içeriye girdi. Sanki birdenbire kadıncağız çöküvermişti. Cansızlaşmış, enerjik hali kaybolmuştu.

Miss Marple, "Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi. "Fakat rahibin ölmekte olan birinin başında bulunması gerekti. Bunch ise hasta bir çocuğu hemen hastaneye götürmek zorunda kaldı. Rahip, size bu mektubu yolladı." Zarfı uzattı. Miss Blacklock bunu alıp açtı.

"Rica ederim oturun Miss Marple. Bunu getirmeniz büyük incelik."

Mektubu okudu. "Rahip çok anlayışlı bir insan. Cenaze hazırlıklarını burada bildirdiği gibi yaparız. *Yavaşça ışığı izle* en sevdiği ilahiydi." Sesi aniden titremeye başladı.

Miss Marple şefkatle mırıldandı. "Ben ne de olsa yabancıyım. Buna rağmen çok üzgünüm."

Birdenbire Letitia Blacklock dayanamayarak hüngür hüngür ağlamaya başladı. İnsanın içini burkan müthiş bir ıstırabın sebep olduğu gözyaşlarıydı bunlar. Kadının çok ümitsiz bir hali de vardı. Miss Marple hiç hareket etmeden oturdu.

Sonunda Letitia Blacklock doğruldu. "Şimdi... kaybımın ne olduğunu daha iyi anladım. Geçmişle olan tek bağım Bunny'di. Ondan başka *hatırlayan yoktu.* Şimdi o da gitti. Yapayalnız kaldım."

Miss Marple içini çekti. "Ne demek istediğinizi anlıyorum. *Hatırlayan* son insan ölünce yapayalnız kalıyorsunuz. Yeğenlerim, müşfik dostlarım var. Fakat benim genç kızlığımı hatırlayan... eski günleri bilen kimse yok artık. Ben de uzun zamandan beri yalnızım."

İki kadın bir süre sessiz sedasız oturdular.

Sonra Letitia Blacklock, "Derdimi çok iyi anladınız," diye mırıldandı. Yerinden kalkarak küçük yazı masasına gitti. "Rahibe bir cevap vermeliyim." Kalemi biçimsiz bir tavırla tutarak ağır ağır yazmaya başladı. "Artritim

var. Bazı günler hiç yazı yazamıyorum." Zarfı yapıştırarak üzerine adresi yazdı. "Acaba bunu rahibe götürmek nezaketini gösterir misiniz?" Aynı anda holden bir erkek sesi duydu. "Müfettiş Craddock geldi." Aynaya giderek küçük bir pudra pomponunu çabucak yüzünde dolaştırdı.

Craddock sert bir tavırla içeri girerek ters ters Miss Marple'a baktı. "Vay... Demek siz de buradasınız?"

Şöminenin önünde duran Letitia Blacklock döndü. "Miss Marple, rahipten bir mektup getirdi."

Yaşlı kadın telaşlı bir tavırla, "Hemen gidiyorum," diye bağırdı. "Hemen gidiyorum. Size engel olmak istemem."

"Dün burada çayda mıydınız?"

Miss Marple sinirli sinirli cevap verdi. "Hayır, hayır. Değildim. Bunch beni arabayla tanıdıklarıma götürüp bırakmıştı."

"O halde bana anlatabileceğiniz bir şey yok." Craddock anlamlı bir tavırla kapıyı açtı. Miss Marple mahcup bir ifadeyle dışarı çıktı. Müfettiş, "Bu yaşlı kadınlar da çok meraklı oluyorlar," diye homurdandı.

Letitia Blacklock, "Haksızlık yapıyorsunuz," dedi. "Bana gerçekten rahipten mektup getirdi."

"Tabii, tabii..."

"Buraya merakından gelmediğinden eminim."

"Belki haklısınız, Miss Blacklock. Fakat onda merakın bir hastalık halini aldığından eminim."

Miss Blacklock başını salladı. "O zararsız bir insan canım..."

Müfettiş Craddock, onun bir çıngıraklı yılan kadar tehlikeli olduğunu nereden bileceksiniz, diye düşündü. Fakat bunu kimseye açıklamak niyetinde değildi. Ortada bir katil dolaşıyordu ve tabii yerin kulağı vardı. Jane Marple'ın öldürülmesini istemiyordu. Letitia Blacklock'a baktı. "Size boş yere taziyede bulunacak değilim Miss Blacklock. Fakat Dora Bun-

ner'ın ölümünden kendimi sorumlu tuttuğumu bilmenizi isterim. Buna engel olmalıydık."

"Ne yapabilirdiniz ki?"

"Bilmiyorum... Herhalde bu iş kolay olmazdı... fakat artık hızla çalışmamız gerek. Bütün bunları yapan kim, Miss Blacklock?... Size iki el ateş eden katil kim olabilir? Onun sizi öldürmeye tekrar teşebbüs edeceğinden emin olabilirsiniz."

Letitia Blacklock titredi. "Bilmiyorum, Müfettiş Bey... bilmiyorum."

"Bayan Goedler ile görüştüm. Elinden geldiğince bana yardımcı oldu. Ama pek fazla bilgi veremedi. Sizin ölümünüzden yararlanacak birkaç kişi var. Birincisi Pip ve Emma. Patrick ve Julia Simmons ile aynı yaştalar. Ama onların geçmişleri yeterince temiz görünüyor. Zaten yalnızca bu ikisinin üstüne odaklanamayız. Söyleyin, Miss Blacklock. Sonia Goedler'i görseydiniz, onu tanır mıydınız?"

"Sonia'yı tanımak mı? Tabii..." Aniden durakladı. "Hayır, tanıyacağımdan pek emin değilim. Onu son gördüğümden bu yana aradan otuz yıl geçti. O da şimdi yaşlı bir kadın olmalı."

"Onu son gördüğünüz zaman nasıldı?"

"Sonia mı?" Letitia Blacklock bir an düşündü. "Oldukça ufak tefek ve esmerdi."

"Dikkati çekecek bir tarafı var mıydı? Davranışları filan?"

"Hayır, hayır. Bilhassa çok neşeliydi. Çok neşeli."

Müfettiş, "Şimdi neşeli olmayabilir," diye cevap verdi. "Siz de hiç fotoğrafı var mı onun? Belle Goedler'e bunu soramadım. Daha sonra hastabakıcıyla konuştum. Kadın bütün albümlerin, Londra'daki evin eşyalarıyla birlikte depoya kaldırıldığını söyledi."

"Sonia'nın fotoğrafını mı istiyorsunuz? Albümde bir fotoğrafı olacak sanırım."

"Hah. Ona bakabilir miyim?"

"Tabii, tabii. Acaba albümü nereye koydum."

"Miss Blacklock acaba Bayan Swettenham, Sonia Goedler olabilir mi?"

"Bayan Swettenham mı?" Letitia Blacklock, müfettişe büyük bir hayretle baktı. "Fakat onun kocası memurmuş. Önce Hindistan'da çalışmış, sonra da Hong Kong'da."

"Yani kadın size böyle söyledi. Aslında böyle olup olmadığını bilmiyorsunuz."

Letitia Blacklock ağır ağır, "Hayır..." diye mırıldandı. "Aslında böyle olup olmadığını bilmiyorum... Ama Bayan Swettenham? Oh, bu çok saçma!"

"Sonia Goedler hiç sahneye çıktı mı? Amatör tiyatrolarda?"

"Ah, evet, çok iyi rol yapardı."

"Gördünüz mü? Sonra bir şey daha var. Bayan Swettenham peruk takıyor... Daha doğrusu Bayan Harmon öyle söyledi."

"Evet... Başındaki peruk olabilir. Bütün o küçücük kırçıl bukleler. Fakat bence fikriniz saçma. O son derecede şirin bir kadındır, bazen insanı çok güldürür."

"Sonra Miss Hinchcliffe'le Miss Murgatroyd var... Onlardan biri Sonia Goedler olabilir mi?"

"Miss Hinchcliffe çok uzun boylu. Bir erkek kadar uzun o."

"Ya Miss Murgatroyd?"

"İmkânsız. Amy Murgatroyd, Sonia olamaz."

"Gözleriniz pek iyi görmüyor, değil mi Miss Blacklock?"

"Miyobum. Bunu mu kastediyorsunuz?"

"Evet. Şimdi Sonia Goedler'in o fotoğrafını görmek isterim. Bu uzun zaman önce çekilmiş olsa da, kadına fazla benzemese de bana gerekli. Bi-

zi benzerlikleri bulacak şekilde yetiştirdiler. Amatörlerin fark edemediği benzerlikleri buluruz biz."

"Fotoğrafı bulmaya çalışırım."

"Şimdi mi?"

"Ne? Hemen şimdi mi istiyorsunuz?"

"Bunu tercih ederim."

"Pekâlâ... O albümü en son dolapları yerleştirirken gördüm. Julia, bana yardım ediyordu. O günlerde giydiğimiz elbiselere bakarak güldüğünü hatırlıyorum. Kitapları salondaki etajere koyduk. Albümü ne yaptık?... Tanrım! Hafızam neden bu kadar zayıf belki Julia hatırlar. O bugün evde."

"Kendisini bulurum."

Craddock, Julia'yı aramaya çıktı. Genç kız aşağıdaki odalardan hiçbirinde yoktu. Mitzi'ye Julia'yı sorunca kadından aksi bir cevap aldı.

"Bu da benim üstüme vazife mi? Ben! Mutfakta öğle yemeğini pişirmekle meşgulüm. Kendim pişirmediğim hiçbir yemeği yemem. Beni duydunuz mu?"

Müfettiş merdivenlerden yukarıya, "Miss Simmons... Miss Simmons... Miss Simmons..." diye seslendi. Cevap alamayınca da basamaklardan çıkmaya başladı. Julia'yla sahanlığı dönerken burun buruna geldi. Kız küçük bir kapıdan çıkmıştı. Bunun arkasında dar, döner bir merdiven vardı.

Julia, "Tavan arasındayım," diye açıkladı. "Ne var?"

Craddock ne istediğini anlattı.

"O eski albümler mi? Evet, onları gayet iyi hatırlıyorum. Sanırım onları çalışma odasındaki dolaba koyduk. Şimdi bulurum."

Merdivenlerden indi ve çalışma odasının kapısını açtı. Pencerenin yanında duran büyük dolabın kapağını açtı. İçi tıkış tıkış bir yığın ıvır zıvırla doluydu.

Julia, "Hepsi çöp," dedi. "Ama yaşlılar hiçbir şeyi atmaya kıyamıyorlar."

Müfettiş eğildi ve alt raftan birkaç eski albüm aldı.

"Bunlar mı?"

"Evet."

Biraz sonra Müfettiş Craddock albümleri çalışma odasındaki masanın üstüne koymuş, bunlardan birinin sayfalarını çeviriyordu.

Letitia Blacklock yanlarına geldi. "Demek albümleri buraya koyduk. Bunu bir türlü hatırlayamadım." Eliyle başka bir albümü işaret etti. "Fotoğrafın bunda olması lazım. İkinci veya üçüncü sayfada. Baktığınızda Sonia evlenip gittikten sonra çekilen fotoğraflar var." Albümü açarak bir sayfa çevirdi. "Burada olacak..." Durakladı.

Sayfanın bazı yerleri boştu. Craddock eğilerek alttaki soluk yazıları okumaya çalıştı. "Sonia... Ben... R.G."; daha ileride, "Sonia'yla Belle Deniz Kıyısında..."; karşıki sayfada, "Skeyne'de Piknik..." yazılıydı. Bir sayfa daha çevirdi. Buraya da, "Charlotte, Ben Sonia ve R.G." diye kaydedilmişti.

Craddock doğruldu. Dudakları sinirden gerilmişti. "*Biri, bu fotoğrafları yerlerinden çıkarmış.* Hem de kısa bir zaman önce."

"Geçen gün bunlara baktığımız zaman böyle boş yerler yoktu değil mi, Julia?"

"Pek dikkat etmedim. Ben daha çok elbiselere baktım. Fakat haklısınız, Letty Hala. Albümde boş yer yoktu."

Craddock daha da sinirlendi. "Biri Sonia Goedler'in albümdeki bütün fotoğraflarını çıkarmış!"

Bölüm 18

Mektuplar

I

"Sizi tekrar rahatsız ettiğim için özür dilerim, Bayan Haymes."

Phillipa soğuk bir tavırla, "Zararı yok," diye cevap verdi.

"Şu odaya girelim mi?"

"Çalışma odasına mı? Nasıl isterseniz, Müfettiş Craddock. Fakat orası çok soğuk. Şömine yanmıyor."

"Zararı yok. Fazla kalacak değiliz. Oraya girersek konuştuklarımız duyulmaz."

"Bu önemli mi?"

"Benim için değil, Bayan Haymes. Fakat sizin için olabilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Bana kocanızın İtalya'da öldüğünü söylemiştiniz sanırım."

"E?..."

"Bana gerçeği... yani onun ordudan kaçtığını söyleseydiniz, daha iyi olmaz mıydı?"

Craddock, genç kadının yüzünün bir anda bembeyaz olduğunu fark etti. Ellerini açıp açıp kapıyordu. Acı acı, "Bütün kirli çamaşırları ortaya sermeniz gerekli mi?" diye fısıldadı.

Müfettiş kupkuru bir sesle cevap verdi. "Herkesin bize kendileri hakkında doğruyu söylediğini düşünürüz."

Phillipa bir an sesini çıkarmadı. Sonra, "E?..." dedi.

"E'den kastınız nedir, Bayan Haymes?"

"Yani... bu konuda ne yapacaksınız?... Bunu herkese söyleyecek misiniz? O zaman haksızlık etmiş olmaz mısınız?... Hem bu gerekli mi?"

"Meseleyi biliyorlar mı?"

"Burada kimse bilmiyor. Oğlum Harry'nin..." Sesi değişti. "Hiçbir şeyden haberi yok. Onun durumu öğrenmesini de istemiyorum. Hiçbir zaman öğrenmesini istemiyorum."

"O halde size büyük bir tehlikeyi göze aldığınızı söyleyeyim, Bayan Haymes. Oğlunuz durumu anlayacak yaşa gelince ona gerçeği anlatın. Eğer günün birinde durumu kendi kendine öğrenirse, bu onun için hiç de iyi olmaz. Çoğu çocuk babasının bir kahraman gibi öldüğünü anlatır."

"Ben bunu yapmıyorum, o kadar da yalancı değilim. Sadece bu konuyu açmıyorum. Babası... savaşta öldü onun. Zaten bu... bizim için böyle."

"Fakat kocanız hâlâ hayatta değil mi?"

"Belki. Nereden bileyim?"

"Kendisini en son ne zaman gördünüz, Bayan Haymes?"

Phillipa çabucak, "Onu yıllardan beri görmedim," diye cevap verdi.

"Bunun doğru olduğundan emin misiniz? Mesela, kendisini on beş gün önce görmediniz mi?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ben, sizin buradaki kameriyede Rudi Scherz'le konuştuğunuza pek ihtimal vermemiştim. Fakat Mitzi hikâyesinde ısrar ediyordu. Bence buluşmak için işten erken çıkıp geldiğiniz adam kocanızdı, Bayan Haymes."

"Ben kameriyede kimseyle buluşmadım."

"Belki parasız kalmıştı, kendisine yardım ettiniz."

"Onu görmedim ben. Kameriyede de kimseyle buluşmadım."

"Asker kaçaklarının çoğu her şeyi göze alırlar... Zaman zaman soygunlara karıştıkları da olur. *Genellikle yanlarında da dışarıdan getirdikleri tabancalar bulunur.*"

"Kocamın nerede olduğunu bilmiyorum. Onu yıllardan beri görmedim."

"Son sözünüz bu mu, Bayan Haymes."

"Size söyleyecek başka bir sözüm yok."

II

Craddock odadan sinirli ve biraz da şaşkın bir tavırla çıktı. Bu Phillipa Haymes da bir katır kadar inatçı.

Phillipa'nın yalan söylediğine emindi. Ama kadın inatla inkâr etmeye devam etmişti.

Eski yüzbaşı Haymes hakkında biraz daha fazla bilgi sahibi olabilmeyi diledi. Elindekiler yeterli değildi. Ordudaki kayıtlardan da fazla bir şey öğrenememişti. Ama ordu kayıtlarında adamın bir katil olduğu yazmıyordu.

Her neyse Haymes'ın kapı menteşelerini yağladığına inanmıyordu.

Bu işi evden biri ya da eve kolayca girip çıkan biri yapmıştı.

Holde durarak merdivenlere doğru baktı. Ve aniden, Julia'nın tavan arasında ne işi vardı, diye düşündü. Bizim kibar ve titiz Julia'ya göre bir yer değil, tavan arası. Kız orada ne yapıyordu acaba?

Merdivenlerden çabucak tavan arasına çıktı. Etrafta kimseler yoktu. Tavan arasında sandıklar, eski bavullar, bacağı çıkmış bir sandalye, kırık bir porselen lamba, çatlak tabaklar konulmuştu.

Genç adam sandıklara yaklaşarak bunlardan birinin kapağını açtı. İçi eski model, fakat iyi kumaşlardan yapılmış elbiselerle doluydu. Herhalde bunlar Letitia Blacklock veya ölen kız kardeşinin elbiseleriydi.

Diğer bir sandık ise ağzına kadar perdelerle doluydu.

Craddock küçük bir çantaya uzandı. Bunun içinde kâğıtlar ve mektuplar vardı. Mektupların kâğıtları zamanla iyice sararmıştı.

Çantasının üstünde C.L.B. markası vardı. Müfettiş, "Anlaşılan bu Letitia Blacklock'un kız kardeşi Charlotte'un," diye mırıldandı.

Mektuplardan birini açtı.

"Sevgili Charlotte,

Dün Belle'in sağlığı yerindeydi. Onun için piknik yaptık. R.G.'de çalışmadı. Asvogel işi başarıyla sonuçlandı. R.G. hayatından çok memnun."

Craddock mektubun gerisini atlayarak imzaya baktı.

"Seni çok seven Ablan Letitia."

Genç adam başka bir mektuba uzandı.

"Hayatım, Charlotte,

Bazen insanların içine çıkmaya karar vermeni o kadar istiyorum ki. İşi büyütüyorsun. Durum sandığın kadar kötü değil. İnsanlar böyle şeylere aldırmazlar. Bu sandığın gibi kötü bir sakatlık da sayılmaz."

Craddock başını salladı. Belle Goedler'in Charlotte'un bir sakatlığı olduğundan söz ettiğini hatırlamıştı. Letitia da en sonunda kız kardeşine bakabilmek için işinden ayrılmak zorunda kalmıştı. Bu mektuplardan Letitia'nın hasta kardeşini ne kadar sevdiğini anlamak da mümkündü.

Müfettiş aniden heyecanlandı. Belki bu mektuplardan birinde bir ipucu bulabilecekti. Craddock mektupları tekrar çantaya koyarak kapattı. Bunu alarak merdivenlerden indi.

Letitia Blacklock aşağıda sahanlıkta duruyordu. Ona hayretle baktı. "Tavan arasında dolaşan siz miydiniz?... Ayak sesleri duydum. Kim olduğunu anlayamadım..."

"Miss Blacklock, kız kardeşiniz Charlotte'a seneler önce yazmış olduğunuz mektupları buldum. Bunları alıp götürmeme ve okumama izin verir misiniz?"

Letitia Blacklock sinirinden kızardı. "Böyle bir şey yapmanız gerekli mi? Neden? Bu ne işinize yarayacak?"

"Bu sayede Sonia Goedler hakkında bazı şeyler öğrenebilirim."

"Bunlar özel mektuplar, Müfettiş Craddock."

"Biliyorum." Müfettiş inatla ekledi. "Fakat bir ipucu bulabilirim. Her çareye başvurmamız lazım. Emin olun, tehlike çok büyük."

Letitia Blacklock dudağını ısırdı. "Biliyorum. Bunner, benim için hazırlanan aspirinleri yuttuğu için öldü. Bundan sonra benim için zehirlenen bir bardak şarabı biri içer... ve ölür. Bu önünde ümit dolu bir hayat uzanan bir genç de olabilir. Pekâlâ, mektupları alın. Alın onları. Sonra da yakın onları. O mektupların sadece benimle Charlotte için kıymeti vardı. Her şey sona erdi. Şimdi kimse hatırlamıyor. "Elini, boynuna takmış olduğu o inci dizisine götürdü.

Craddock tüvit tayyörüyle pek garip duruyor bunlar, diye düşündü.

Kadın tekrarladı. "Mektupları alın."

III

Müfettiş ertesi gün öğleden sonra rahibin evine gitti. Karanlık, rüzgârlı bir gündü. Miss Marple koltuğunu ateşin önüne çekmiş, örgü örüyordu. Bunch ise yerde dizleriyle ellerinin üzerinde dolaşıyordu, patronla elbise biçmeye çalışıyordu.

Müfettiş, Miss Marple'a, "Şu mektuba bakmanızı istiyordum," diye gülümsedi. Tavan arasına çıkışını anlattıktan sonra, "Mektuplar insanın içine dokunuyor," diye ekledi. "Letitia Blacklock, kız kardeşinin hayata karşı ilgi duyması ve sağlığının bozulmaması için kalbini bu mektuplara dökmüş adeta. Bunlardan babaları yaşlı Dr. Blacklock'un da ne olduğu anlaşılıyor. İnatçı, bildiğinden şaşmayan bir adammış. Herhalde bu inadı yüzünden binlerce hasta öldürdü. Yeni usullere ve fikirlere tahammül edecek bir adam değilmiş."

Miss Marple güldü. "Doğrusu bu bakımdan onu suçlu bulmam. Bazen genç doktorlar deney yapmaya pek meraklı oluyorlar. Tüm dişlerimizi söküp bazı garip ilaçları üzerimizde deniyorlar. İçimizdeki organlarımızdan bazılarını kesip attıktan sonra bize uygulayabilecekleri hiçbir tedavi olmadığını itiraf ediyorlar. Ben eski moda ilaç tedavisini tercih ederim. Hani şu kahverengi büyük şişelerdeki şuruplar. Ne de olsa insan onları lavaboya dökebilir."

Craddock'un uzattığı mektubu aldı.

Müfettiş, "Bunu okumanızı şundan istiyorum," dedi. "O nesli siz benden daha iyi bilirsiniz. Doğrusu ben onların kafalarının nasıl çalıştığını bir türlü anlayamadım."

Miss Marple sararmış kâğıdı açtı.

"Sevgili Charlotte,

Sana iki gündür mektup yazmadım, zira evde durum karmakarışıktı. Randall'ın kız kardeşi Sonia'yı hatırlıyorsun değil mi? Hani o gün arabayla seni gezmeye götürmüştü? Sık sık sokağa çıksan ne iyi olacak. Ne diyordum? Sonia, Dmitri Stamfordis'le evlenmek istediğini açıkladı. Adamı bir kere gördüm. Son derece yakışıklı. Fakat güvenilecek bir insan olduğunu sanmıyorum. R.G., adamın ahlaksız bir dolandırıcıdan başka bir şey olmadığını söyleyip duruyor. Belle uzandığı kanepede sa-

dece gülümsüyor. Son derece sakin olan Sonia aslında çok çabuk kızar. Dün onun, R.G.'yi öldüreceğini bile düşündüm!

Ben elimden geleni yaptım. Sonia ve R.G. ile ayrı ayrı konuştum. Her ikisini de biraz ikna edebildim. Akıllarını başlarına toplamalarını söyledim. Bir araya geldiler ve bir süre sonra kavga tekrar başladı! Ne kadar yorucu olduğunu tahmin edemezsin. R.G. sürekli soruşturmalar yaptırıyor ve bu Stamfordis denilen adam gerçekten sağlam bir ayakkabı değil.

Bu arada R.G. işleri oldukça ihmal etti. Bana istediğimi yapabileceğimi söyleyerek yetki verdi. Oldukça eğlenceli bir durum. Dün, R.G. bana, 'Tanrı'ya şükür bu dünyada aklı başında bir kadın var. Blackie sen bir sahtekâra asla âşık olmazsın, değil mi?' diye sordu. Ben de ona herhangi birine âşık olacağımı sanmıyorum, diye yanıt verdim. R.G. 'Haydi şimdi konuyu saptırıp birkaç yeni riskli yatırım yapalım,' dedi. Bazen muzip bir şeytan gibi tehlikeli sulara yelken açıyor. 'Beni daracık doğru bir yolda tutmaya kararlısın, değil mi Blackie?' dedi geçen gün. Evet onu doğru yolda tutmaya kararlıyım! İnsanların neden sahtekârlık yaptıklarını bir türlü anlamıyorum. R.G. neyin dürüst neyin sahtekârlık olduğunu bir türlü ayırt edemiyor. O yalnızca neyin yasalara karşı olduğunu biliyor.

Belle bütün bunlara sadece gülüyor. Sonia hakkındaki kopartılan yaygarayı saçma ve gereksiz buluyor. 'Sonia'nın kendi parası var. Madem istiyor, o adamla neden evlenmesin,' dedi. Ben de o adamla evlenmenin büyük bir hata olacağını söyledim. Belle, 'Sonunda pişman olsan bile evlenmek istediğin biriyle evlenmek asla hata değildir,' dedi ve ekledi.

'Tabii Sonia, Randall'la ipleri koparmak istemez. Paraya düşkündür bizim Sonia.'

Şimdilik bu kadar. Babam nasıl? Ona sevgilerimi yollamıyorum. Ama sen istersen bunu söyleyebilirsin. İnsanlarla arkadaşlık kuruyor musun? Sevgilim, lütfen marazi olma.

Sonia, sana selamlarını yolluyor. Biraz önce yanıma geldi. R.G.'ye çok kızmış yine. Ellerini açıp açıp kapıyor. Bu haliyle tırnaklarını bileyen öfkeli bir kediye benziyor. Ağabeyiyle tekrar kavga etmişler sanırım. Sonia da bazen insanın sinirine dokunur doğrusu. O soğuk bakışlı gözleriyle insanı dik dik süzer.

Kucak dolusu sevgiler, hayatım. Cesaretin kırılmasın... İyot tedavisinin faydasını görebilirsin. Bu konuda soruşturmalar yaptım. İyi bir usulmüş bu.

Seni çok seven ablan,

Letitia."

Miss Marple mektubu katlayarak geri verdi. Dalgın dalgın baktı.

Craddock, "Pekâlâ, onun hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordu. "Sana göre nasıl bir insan?"

"Sonia mı? Bir insan hakkında diğer bir insanın görüşüne göre karar vermek zor... İnatçı biri olduğu kesin. Ve her şeyin en iyisine sahip olmak istiyor sanırım."

Craddock mırıldandı. "Öfkeli bir kedi gibi pençelerini *açıp açıp kapıyormuş.* Biliyor musunuz bu bana birini hatırlatıyor..." Kaşlarını çattı.

"Soruşturmalar yaptım," diye Miss Marple mırıldandı.

Craddock, "Bu soruşturmalardan bir sonuç çıkarabilsek," dedi.

Ağzı topluiğnelerle dolu Bunch anlaşılır bir şekilde, "Bu mektup sana St. Mary Mead'deki bir şeyi anımsatıyor mu?"

"Hatırlamıyorum, canım... Dr. Blacklock belki biraz Wesleyan Rahibi Bay Curtiss'e benzeyebilir. Kızının dişlerine tel takılmasına izin vermemişti. Kızımın dişlek olmasının Tanrı'nın emri olduğunu söylemişti. Ben

de ona, 'Pekâlâ sen saçını ve sakalını kesiyorsun. Onların uzamasını da Tanrı istemiyor mu?' diye sorunca, 'O başka,' diye yanıt verdi. Ama bunun şimdiki sorunumuzla ilgisi yok."

Müfettiş içini çekti. "Biliyor musunuz, tabancanın kimin olduğunu bile öğrenemedik. Chipping Cleghorn'da silahı olan biri..."

Bunch Harmon atıldı. "Albay Easterbrook'un bir tabancası var. Bu çekmecesinde duruyor."

"Bunu nereden biliyorsun Bayan Harmon?"

"Bunu bana gündelikçim Bayan Butt söyledi."

"Kadın tabancadan ne zaman söz etti?"

"Altı ay önce sanırım."

Craddock mırıldandı. "Albay Easterbrook mu?"

"Hani şu panayırlardaki gibi mi?" dedi Bunch ağzındaki topluiğneleri çıkarmadan. "Dön dolaş hep aynı yere gel."

Craddock, "Ne demezsin?" diye inledi.

"Albay Easterbrook bir kitap vermek için Little Paddocks'a gittiği gün o kapının menteşelerini yağlamış olabilir. Ama oraya gittiğini açıkça itiraf etti. Miss Hinchcliffe gibi davranmadı."

Miss Marple nazikçe öksürdü. "İçinde yaşadığımız zamanı göz önünde tutmalısınız, müfettiş," dedi.

Craddock, onun ne demek istediğini anlamadan yüzüne baktı.

Miss Marple, "Ne de olsa polis olan sizsiniz, değil mi? İnsanlar söylemek istedikleri pek çok şeyi polise söylemekten çekinirler, değil mi?"

Craddock, "Bence çok saçma. Gizleyecek bir suçu varsa insan böyle davranır," dedi.

Bunch yere düşen bir kâğıdı almak için masanın altına doğru emekledi. "Tereyağı demek istiyordu. Tereyağı ve tavukları için mısır, bazen krema der bazen de domuz pastırmasının kenarı der."

Bayan Marple, "Ona Miss Blacklock'un yazdığı notu göster," dedi.

"Bu notu bir süre önce yazmış ama birinci sınıf polisiye bir roman gibi."

"Ben onu nereye koydum? Jane Teyze sözünü ettiğiniz not bu mu?"

Miss Marple kâğıdı alıp baktı.

Tatminkâr bir sesle, "Evet bu," dedi. Ve notu müfettişe uzattı.

Miss Blacklock, "*Soruşturma yaptım. Perşembe günü uygun, saat on beşten sonra herhangi bir saat olabilir. Eğer benim için bir şey varsa her zamanki yere bırak,*" diye yazmıştı.

Bunch ağzındaki topluiğneleri çıkarıp güldü. Miss Marple müfettişin yüzüne bakıyordu.

Rahibin karısı açıklamaya başladı. "Civardaki çiftliklerden biri perşembe günü taze tereyağı yapar. İstedikleri kişilere bir miktar yağ verirler. Genellikle bunu Miss Hinchcliffe alır. Bütün çiftçilerle arası çok iyidir. Sanırım domuzlardan dolayı. Bu iş el altından yürütülür. Birisi tereyağı alır karşılığında salatalık verir ya da buna benzer bir şey veya domuz kesildiğinde ondan geriye ne kaldıysa. Arada sırada hayvan hastalanır ya da kazaya uğrarsa onu yok ederler. İşte bu işler nasıl olur bilirsiniz. Ama bazı kimseler polisle konuşmakta zorluk çekerler. Sanırım bu değiş tokuşun çoğu yasal değildir. Ama bunun nedenini hiç kimse doğru dürüst bilmez, çok karışıktır. Sanırım Hinch kimseye görünmeden Little Paddocks'a gidip bir paket yağı *her zamanki yere* bıraktı. Mutfaktaki en alttaki un çekmecesine koymuştur. Tabii o çekmecede un olması gerekmez."

Craddock derin derin iç geçirdi. "Siz bayanlarla konuştuğum iyi oldu," dedi.

Bunch, "Orada giysi kuponlarının da olması gerek," dedi. "Kimse para verip giysi almaz... bunun dürüst bir iş olmadığını düşünürler. Para el değiştirmez. Ama Bayan Butt ya da Bayan Finch veya Bayan Huggins'in kışın iyi bir yünlü giysiye ya da kışlık bir paltoya ihtiyaçları olunca bunu parayla değil kuponla alırlar."

Craddock, "Yasadışı bir iş olduğu için bana daha fazla bilgi vermeseniz daha iyi olur," dedi.

Ağzına tekrar topluiğneleri dolduran Bunch, "Böyle saçma yasalar olmamalı," dedi. "Julia'nın hoşuna gitmediği için ben böyle bir şey yapmıyorum. Ama neler olup bittiğinden haberim var."

Müfettiş Craddock umutsuzluğa kapılmak üzereydi.

"Bunlar sıradan şeyler hatta komik ve basit. Ama şimdiye dek bir kadın ve bir adam öldürüldü. Ben elime somut bir kanıt geçirinceye dek belki bir kadın daha cinayete kurban gidecek. Şimdilik Pip ve Emma için endişe etmiyorum. Tüm dikkatimi Sonia'nın üstüne odakladım. Keşke onun bir fotoğrafını elime geçirebilseydim."

"Elinize geçirdiğiniz fotoğrafın onun olduğuna nasıl emin olabilirsiniz? Onu tanımıyorsunuz ki."

"Miss Blacklock'un anlattığına göre ufak tefek, esmermiş."

Miss Marple kaşlarını kaldırdı. "Gerçek mi? İşte bu çok enteresan. Albümde bir genç kızın fotoğrafı da vardı. Bu bana gereksiz bir şekilde birini hatırlattı. Kız uzun boylu, sarışındı. Saçlarını tepesine toplamıştı. Onun kim olduğunu bilmiyorum, ama Sonia olamaz. Acaba Bayan Swettenham genç kızken esmer olabilir mi?"

Bunch, "Mavi gözlü, kumraldı," dedi.

"Umarım Dmitri Stamfordis'in bir fotoğrafı vardır, ben de çok fazla şey istiyorum." Mektubu aldı. "Bunun size bir şey anımsatmamasına üzüldüm Miss Marple."

Miss Marple, "Oh! Anımsatıyor," dedi. "Birçok şey anlatıyor. Müfettiş mektubu tekrar dikkatle okuyun, özellikle Randalf Goedler'in Dmitri Stamfordis hakkında soruşturma yaptırdığı satırları."

Craddock, ona baktı.

Bu sırada telefon çalmaya başladı. Bunch ayağa kalkarak dışarı çıktı. Telefon Viktorya dönemi âdetlerine göre holdeki masaya konulmuştu. Hâ-

lâ da oradaydı. Genç kadın, geri dönerek Müfettiş Craddock'a, "Sizi arıyorlar," dedi.

Müfettiş biraz şaşırmıştı. Odadan telaşla fırladı. Fakat kapıyı arkasından dikkatle kapamayı da unutmadı.

"Craddock? Ben, Rydesdale."

"Buyurun, efendim."

"Raporuna bakıyordum. Demek Phillipa Haymes kocasını ordudan kaçtıktan sonra yıllardır görmediğini söyledi."

"Evet, efendim. Bunda ısrar etti. Fakat bence bu yalandı."

"Ben de aynı fikirdeyim. On gün önce kamyon çarptığı için Milchester de hastaneye yatırılan adamı hatırlıyor musun?"

"Bir çocuğu kamyonun tekerlerinin altından kurtaran adamı mı?"

"Evet. Adam dün gece komadan çıkmadan ölmüş. Yalnız onun kim olduğunu öğrenmişler. Asker kaçağı Ronald Haymes'mış o."

"Phillipa Haymes'ın kocası mı?"

"Evet. Üzerinden Chipping Cleghorn otobüs bileti ve bir hayli de para çıkmış."

"Demek ki karısından gidip para istedi... Yalnız o kaza..."

Rydesdale, onun yerine cümleyi tamamladı. "Ayın 27'sinde olmuştu. Yani Little Paddocks'taki olaydan önce... adamın bu işle bir ilgisi yok gibi."

Craddock ağır ağır, "Yaptığı da gerçekten cesaret isterdi, değil mi, efendim?" diye mırıldandı.

"Çocuğu kamyonun altından kurtarması mı?... Evet. Cesur bir adammış. Herhalde askerden de korkak olduğu için kaçmadı. Onun kahramanca öldüğü söylenebilir."

"Phillipa Haymes'la oğlu adına memnun oldum."

"Evet. Artık çocuk babasından fazla utanmayacak. Genç kadın da yeni bir yuva kurabilecek."

Craddock, "Ben de onu düşünüyordum," dedi. "Şimdi ortaya yeni ihtimaller çıkıyor... Neyse... Gidip bu haberi Phillipa Haymes'a vereyim."

Bölüm 19

Cinayet Sahnesini Yeniden Canlandırma

I

Bunch, "Gitmeden önce lambayı yanınıza koyayım," diye gülümsedi. "Burası çok karanlık. Galiba fırtına çıkacak." Masanın diğer tarafındaki küçük abajurlu lambayı Miss Marple'ın yakınına itti. Masanın üzerinden uzanan kordon gerilirken Tiglath Pileser miyavlayarak atıldı ve bunu neşeyle tırmalayarak ısırdı.

"Yapma Tiglath Pileser. Ne kötü kedisin sen. Bakın, Jane Teyze kordonu neredeyse koparacakmış. Anlamıyor musun, aptal kedi, bunu ısırırsan seni elektrik çarpar."

Miss Marple mırıldandı. "Teşekkür ederim Bunch." Lambayı yakmak için elini uzattı.

"Düğme orada değil... Şurada... Kordonun tam ortasında... Durun şu çiçekleri çekeyim."

Masadaki yediveren gülleriyle dolu vazoyu kaldırdı. Tiglath Pileser, muzip bir tavırla pençesini uzatarak Bunch'ın koluna bir tırmık attı.

Genç kadının elindeki vazonun suları hem lambanın kordonuna hem de kedinin üzerine döküldü. Hayvan sinirli bir şekilde tıslayarak yere atladı.

Miss Marple küçük armut biçimindeki düğmeye bastı. Islak kordonun, Tiglath Pileser'ın dişlediği yerden bir alev çıktı. Bir çatırtı oldu.

Bunch, "Eyvah," diye inledi. "Kontak yaptı Tiglath Pileser, bu senin kabahatin işte. Jane Teyze... Jane Teyze, neyiniz var?"

"Hiç yavrum. Sadece... daha önce görmem gereken bir şeyi fark ettim."

"Gidip sigortayı değiştireyim. Sana Julian'ın çalışma odasından başka bir lamba getireyim."

"İstemem, yavrum. Benim yüzümden otobüsünü kaçırma. Ocağın alevleri bana yeter zaten. Haydi çabuk ol, Bunch. Yoksa otobüsünü kaçıracaksın."

Genç kadın gittikten sonra, Miss Marple birkaç dakika hareketsiz oturdu. Dışarıda kopmak üzere olan fırtına odanın havasını ağırlaştırmıştı. Sonra da önüne bir kâğıt çekerek birkaç kelime yazdı... Önce lamba? yazıp altına kalın bir çizgi çekti.

Birkaç dakika sonra başka bir kelime daha yazdı. Ve kâğıdın üstüne kısa kısa notlar aldı.

II

Boulders'in alçak tavanlı ve küçük pencereli oldukça karanlık oturma odasında Hinchcliffe'le Amy Murgatroyd tartışıyorlardı.

Miss Hinchcliffe, "Senin kusurun nedir biliyor musun, Murgatroyd," diye bağırıyordu. "Elinden geleni yapmıyorsun."

"Fakat sana söyledim, Hinch. Ben hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Buraya bak Amy Murgatroyd, bu konuyu iyice düşüneceğiz. Bu dedektiflik işinde hiç ustalık gösteremedik. Kapı konusunda da yanılmışım. Senin, katilin kapıyı açık tutmasına yardım etmediğinden eminim. Beraat ettin, Murgatroyd!"

Amy Murgatroyd ağlamaklı bir tavırla güldü.

"Chipping Cleghorn'da ağzı sıkı bir gündelikçi olduğu için şanslıyız," diye Miss Hinchcliffe devam etti. "Genellikle buna şükrederim, ama bu kez kötü oldu. Bu köyde herkes oturma odasındaki o ikinci kapının ne için kullanıldığını biliyor, ama biz bunu ondan öğrendik..."

"Ben hâlâ bir şey anlamış değilim."

"Çok basit. Biz doğru yerde duruyorduk. Sen hem kapıyı açıp hem feneri tutup aynı zamanda tabancayı ateşleyemezsin. Tabancayı devreden çıkarmamız gerek."

Miss Murgatroyd, "Ama adamın tabancası vardı," dedi. "Yerde yanında duruyordu."

"Evet öldüğü zaman tabanca yerde yanındaydı. Buna bir diyeceğim yok. Ama tabancayı o ateşlemedi..."

"Peki kim ateşledi?"

"İşte biz de bunu bulacağız. Tabancayı ateşleyen her kimse Letty Blacklock'un başucuna zehirli aspirinleri de bırakan o, ama kabak zavallı Dora Bunner'ın başına patladı. Ve bu Rudi Scherz olamaz çünkü ölmüştü. Cinayet gecesi ve doğum günü partisinde olan biri yaptı bunu. Ve bence bu kişi Bayan Harmon'dan başkası değil."

"Sence birisi zehirli aspirinleri doğum günü partisinin olduğu gün mü koydu?"

"Neden olmasın?"

"Ama nasıl olabilir?"

"Şey, o gün hepimiz tuvalete gitmedik mi?" dedi Miss Hinchcliffe.

"Pastadan yapış yapış olan ellerimizi banyoda yıkadım. Sweetie Easterbrook da o çirkin yüzünü Blacklock'un yatak odasında pudraladı değil mi?"

"Hunch! Onun yaptığını?..."

"Henüz bilmiyorum. Yapmış olması muhtemel. Ama zehirli ilaçları bıraktığında yatak odasında görülmek istemezsin, değil mi? Oh, evet daha sayamayacağım kadar çok fırsat var."

"Erkekler yukarı kata çıkmadılar."

"Arka merdivenler var. Zaten, odadan çıkan bir erkeği nereye gidiyor, diye takip edemezsin. Pek nazik bir davranış olmaz! Her neyse, Murgatroyd benimle tartışma. Şimdi Letty Blacklock'a yapılan saldırıya dönmek istiyorum. Önce, bütün gerçekleri iyice aklından geçir, çünkü bütün iş sana dayanıyor."

Miss Murgatroyd çok telaşlandı. "Oh, sevgili Hunch, beni düşünmeye zorlama. Biliyorum o zaman aklım iyice karışıyor."

"Bu işin beyin dediğin o gri pelteyle bir ilgisi yok. Göz meselesi bu. Gördüklerini hatırlamalısın."

"Fakat ben bir şey görmedim ki."

"Murgatroyd, senin sorunun dediğim gibi aklını çalıştırmıyorsun. Şimdi dikkat et. Olay şöyle oldu. Letty'yi öldürmeye teşebbüs eden her kimse o adam doğum günü partisinde de oradaydı. Onun erkek olduğunu tahmin ediyorum, çünkü bu daha kolay, ama kadın olmaması için de bir sebep yok. Evet oturma odasına açılan ve bir nedenle kilitli kapının menteşelerini daha önceden yağlamış olmalı. Bana bu işi ne zaman yaptığını sorma, çünkü işleri karıştırıyor. Aslında ben bile istediğim zaman istediğim saatte Chipping Cleghorn'daki herhangi bir eve girebilirim. Bu yalnızca gündelikçi kadınların hangi eve temizliğe gittikleri ev sahibinin hangi süreyle evden uzak kalacağına bağlı. Şimdi gelelim meseleye. Adam sessizce açılabilmesi için

ikinci kapının menteşelerini yağladı. Plan şöyleydi: Işıklar sönünce adam her gün kullanılan kapıdan içeri girdi. Buna A kapısı diyelim. Feneri yakıp eller yukarı, dedi. Bu arada hepimiz şaşkınlık içindeyken X kişi yavaşça B kapısından karanlık hole çıktı, İsviçreli aptalın arkasına geçip Letty Blacklock'a birkaç el ateş etti sonra da İsviçreliyi vurdu. Tabancayı yere bıraktı. Ve senin gibi aklını çalıştırmaya üşenen tembeller de İsviçrelinin ateş ettiğini düşündü. Ve biri elektrikleri tekrar yakana dek adam tekrar oturma odasına döndü. Anladın mı?"

"Evet... eevet, ama o kimdi?"

"Murgatroyd bunu senden başka kimse bilemez!"

"*Ben mi?*" Miss Murgatroyd korkudan neredeyse bayılacaktı. "Ama ben hiçbir şey bilmiyorum. Gerçekten hiçbir şey bilmiyorum, Hunch!"

"Haydi, beyin denilen o gri pelteyi biraz çalıştır. Şimdi tekrar başlayalım. Işıklar söndüğü zaman herkes neredeydi?"

"Bilmiyorum."

"Biliyorsun, biliyorsun. Sen insanı deli edersin, Murgatroyd. Sen, kendin neredeydin? Bunu hatırlıyorsun, değil mi? Sen kapının arkasındaydın."

"Evet, evet. Kapı açıldığı zaman nasırıma çarptı."

"Tamam... Sen kapının arkasındaydın. Ben, şöminenin önünde durmuş, dilim bir karış dışarıda birinin bir içki vermesini bekliyordum. Letty Blacklock kemerin yanındaki masadan sigaralığı alıyordu. Patrick Simmons, içkilerin durduğu küçük odaya geçmişti. Tamam mı?"

"Evet, evet. Bütün bunları hatırlıyorum."

"Şimdi... erkeklerden biri de Patrick'in peşinden o odaya gitti. Veya gitmeye kalktı. Fakat işin kötüsü bu Easterbrook muydu, yoksa Edmund Swettenham mı bunu bir türlü hatırlayamıyorum. Ya sen?"

"Ben de bilmiyorum."

"Tabii, nereden bileceksin. Küçük odaya biri daha geçti. Phillipa Haymes'tı bu. Bunu çok net hatırlıyorum, çünkü kendi kendime bu kızın sırtı dümdüz at binmek ona yakışır, diye düşündüm. Ona bakıp düşünürken, Phillipa diğer odadaki şöminenin yanına gitti. Ama orada ne aradığını bilmiyorum. Aynı anda ışıklar söndü.

"Şimdi durum şöyle. Oturma odasında Patrick Simmons, Phillipa Haymes veya Albay Easterbrook ya da Edmund Swettenham vardı. Hangisi olduğunu bilmiyoruz. Şimdi, Murgatroyd, beni iyi dinle. En akla yakın olasılık, bunu o üçünden birinin yapmış olması. O dipteki kapıdan çıkmak isteyen herhangi biri ışıklar söndüğünde oraya yakın bir yerde duracaktı. Dediğim gibi bu da ancak o üçünden biri olabilir. Bu durumda Murgatroyd, senin yapabileceğin hiçbir şey yok!"

Şimdi diğerlerine gelelim. Onlar nerelerdeydi, Murgatroyd? Bunu senin görmüş olman gerek."

"Ben hiçbir şey görmedim."

"Görmüş olmalısın. O anda etrafı görebilen tek insan sendin. Zira kapının arkasında duruyordun. Bu yüzden el fenerinin ışığının gözlerini kamaştırması imkânsızdı."

"Belki... ama ben hiçbir şey göremedim. Işık etrafta dolaştı, dolaştı..."

"Ve sen o zaman neler gördün? Işık herkesin yüzünü aydınlattı."

"Evet, evet... Mesela Dora Bunner ağzı bir karış açık korkmuş bir tavşan gibi duruyordu. Gözleri adeta yerinden çıkmıştı. Kirpiklerini kırpıştırıp duruyordu."

"Tamam, oldu." Miss Hinchcliffe rahat bir nefes aldı. "Senin beyin adını verdiğin o pelteyi kullanman da o kadar güç ki. Haydi, devam devam."

"Fakat ondan başka bir şey görmedim. Gerçekten görmedim."

"Yani bomboş bir oda mı gördün? Kimse ayakta durmuyor muydu? Oturan yok muydu?"

"Onu demek istemedim. Dora Bunner'ın ağzı bir karış açıktı. Bayan Harmon bir koltuğun kenarına ilişmişti. Gözlerini sıkıca kapatmış, ellerini de bir çocuk gibi ağzına götürmüştü."

"Sonra? Düşün Murgatroyd düşün. Salondakiler arasında eksik olan biri var mıydı?"

Bir dal, açık pencerenin camına vurunca Amy Murgatroyd telaşla zıpladı. Sonra da gözlerini kapatarak kendi kendine mırıldandı.

"Çiçekler... masadaydı... Büyük koltuk... Işık sana kadar gelmedi, Hinch... Bayan Harmon..."

Telefon çalmaya başladı. Miss Hinchcliffe buna cevap vermeye gitti.

Amy Murgatroyd ise hâlâ gözleri kapalı 29 Ekim gecesini yaşıyordu. Odayı tarayan ışık... Bir grup insan... Pencereler... Kanepe... Dora Bunner... Duvar... Lambanın durduğu masa... Kemer... Tabancanın ani gürültüsü... Amy Murgatroyd, "Fakat..." diye mırıldandı. "İşte bu çok garip..."

Miss Hinchcliffe hiddetle homurdanarak tekrar Miss Murgatroyd'un yanına döndü. "Şu bizim kırmızı setter. Hayvan sabahın sekizinden beri karakoldaymış. Zavallıya bir damla su bile vermemişler. Budalalar bana telefon etmeyi şimdi düşünebilmişler. Gidip köpeği alayım."

Odadan fırladı. Amy Murgatroyd ise onun peşinden koşarak tiz bir sesle bağırdı. "Fakat dinle Hinch. Pek garip bir şey var. Bunu anlayamıyorum."

Hinchcliffe garaja daldı. Bir taraftan da sesleniyordu. "Bunu döndüğüm zaman konuşuruz. Şimdi senin de benimle gelmeni bekleyemem. Baksana, ayağımda yine terliklerin var."

Motoru çalıştırarak arabayı geri geri garajdan çıkardı. Amy Murgatroyd çevik bir hareketle yana atıldı. "Fakat... dinle, Hinch! Bunu sana anlatmam lazım..."

"Döndüğüm zaman anlatırsın."

Araba dönerek ileri atıldı. Amy Murgatroyd'un heyecanlı sesi hafifçe duyuldu. "Fakat Hinch... *kadın orada değildi...*"

III

Havada kurşuni bulutlar toplanmıştı. Amy Murgatroyd uzaklaşan arabanın arkasından bakarken iri yağmur damlaları düşmeye başladı. Kadıncağız telaşla çamaşır ipinin gerili olduğu tarafa koştu. Oraya birkaç saat önce kuruması için birkaç kazakla bir yün fanila asmıştı. Kendi kendine mırıldanıp duruyordu. "Bu gerçekten çok garip... Tanrım! Bu çamaşırları çabucak indiremeyeceğim. Halbuki tam kurumak üzereydiler." Sıkışmış olan bir mandalla uğraşırken birinin yaklaştığını duyarak başını çevirdi. Sonra da dostça bir tavırla tatlı tatlı güldü. "Merhaba... Hemen içeri girin, ıslanacaksınız."

"Size yardım edeyim."

"Buna çok memnun olurum. Çamaşırlar tekrar ıslanırsa çok üzüleceğim. Aslında ipi indirmem lazım ama yukarıya ulaşacağımı sanmıyorum."

"Atkınız burada. Bunu boynunuza sarayım mı?"

"Ah, çok teşekkür ederim. İyi olur. Şu mandala ulaşabilseydim..."

Yün atkı boynuna sarıldı. Sonra... birdenbire sıkıca çekiliverdi.

Amy Murgatroyd'un ağzı açıldı, ama bağıramadı. Sadece gargara yapıyormuş gibi boğuk bir ses çıkardı.

Katil atkıyı çekiyor, çekiyordu...

IV

Miss Hinchcliffe karakoldan dönerken arabayı yolda telaşla ilerleyen Miss Marple'ın yanında durdurdu. "Merhaba," diye bağırdı. "Islanacaksınız. Gelin bizimle çay için. Bunch'ı otobüs beklerken gördüm. Evde yapayalnız kalacaksınız. Murgatroyd'la bu cinayetlerin üzerinde çalışıyoruz. Galiba bir ipucu bulduk. Köpeğe dikkat edin."

"Ne güzel köpek bu."

"Gerçekten öyledir." Küçük araba zıngırdayarak, Boulders'ın küçük arka bahçesine girdi.

Otomobilden inen iki kadının etrafını kazlarla tavuklar sardılar.

Hinchcliffe homurdandı. "Kahretsin! Murgatroyd bunlara yem vermemiş."

İleri doğru fırlamış olan köpek ulumaya başladı. Miss Hinchcliffe o tarafa doğru gitti. "Bu Tanrı'nın cezası hayvana da ne oluyor? Cutie! Buraya gel, Cutie! Köpeğin adı da pek tuhaf. Satın aldıklarımız ona bu ismi vermişler. Hayvanın adını değiştirmeli."

Kırmızı setter gergin çamaşır ipinin altında yatan bir şeyi kokluyordu. Yün kazaklar rüzgârda dalgalanmaktaydılar. "Murgatroyd çamaşırları toplamayı bile akıl edememiş." Köpek yerdeki çamaşır yığınını andıran şeyi burnuyla ittikten sonra tekrar ulumaya başladı.

"Nesi var bu hayvanın?" Miss Hinchcliffe çimlerin üzerinden ilerledi. Ani bir endişeye kapılan Miss Marple sırtındaki muşambayı hışırdatarak onun peşinden koştu. Orada, yağmurun altında yan yana durarak yerde yatan şeye... o mosmor çehreyle... dışarı sarkmış dile baktılar. Yaşlı kadın kolunu Miss Hinchcliffe'nin omzuna attı. Zavallının bütün adaleleri gerilmişti.

Miss Hinchcliffe yavaşça, "Bunu yapan kimse," diye fısıldadı. "Onu öldüreceğim... Kadın elimden kurtulamayacak..."

Miss Marple çabucak sordu. "Kadın mı?"

Miss Hinchcliffe acı dolu yüzünü ona döndü. "Evet. Katilin kim olduğunu hemen hemen biliyorum. Üç kadından biri o..." Bir an durup tekrar ölmüş olan arkadaşına baktı. Sonra da eve doğru yürümeye başladı. "Polise telefon etmeliyiz." Sesi kuru ve sertti. "Onları beklerken size meseleyi anlatırım. Murgatroyd'un şimdi yağmurun altında öyle yatması bir bakıma benim suçum. Cinayeti bir oyun haline soktum ben. Fakat cinayet oyun olamaz."

Miss Marple, "Hayır," dedi. "Cinayet oyun olamaz."

"Cinayet hakkında bir şeyler biliyorsunuz, değil mi?" diye Miss Hinchcliffe ahizeyi kaldırırken sordu.

Polise kısaca olayı anlattı.

"Birkaç dakikaya dek gelecekler... evet daha önce de bu tür olaylara karıştığınızı duydum... sanırım bunu bana Edmund Swettenham söyledi. Murgatroyd ile benim ne yaptığımızı dinlemek ister misiniz?"

Karakola gitmeden önce olanları abartarak anlattı.

"Tam arabayla uzaklaşırken arkamdan seslendi. İşte bu nedenle katilin erkek değil de kadın olduğunu biliyorum. Keşke bekleseydim. Keşke onu dinleseydim! Tanrı'nın belası köpek, yarım saat daha karakolda durabilirdi."

"Kendinizi suçlamayın. Bu iyi değil. Neler olacağını bilemezdiniz ki."

"Evet, bilemezdim. Hatırladığım kadarıyla biri camı tıklattı. Belki de katil dışarıdaydı... Kesinlikle oradaydı... herhalde eve geliyordu... Murgatroyd ile ben de avaz avaz bağırarak konuşuyorduk... Konuştuklarımızı duymuş olmalı..."

"Arkadaşınızın size söylediklerini bana anlatmadınız."

"Yalnızca bir cümle söyledi! '*Kadın orada değildi,*' dedi."

Hinchcliffe bir süre sustu. "Anladınız mı? Bayan Swettenham, Bayan Easterbrook ve Julian Simmons'u elememiştik. Bu üçünden biri orada değildi. Yani oturma odasında değildi. Çünkü diğer kapıdan sıvışıp hole çıkmıştı."

"Evet," dedi Miss Marple. "Anladım."

"Katil bu üç kadından biri. Hangisi olduğunu bilmiyorum, ama bulacağım."

Miss Marple, "Özür dilerim," dedi. "Arkadaşınız... Miss Murgatroyd aynen sizin söylediklerinizi mi söyledi?"

"Benim söylediğim gibi mi, yani ne demek istiyorsunuz?"

"Ah, canım nasıl açıklasam? Siz kelimelerin üstüne basa basa '*Kadın orada değildi,*' dediniz. Yani her kelimeyi eşit olarak vurguladınız. Bakın bunu üç değişik şekilde de söyleyebilirdiniz. '*Kadın* orada değildi.' Bu çok kişisel bir deyiş. 'Ya da kadın *orada* değildi.' Bu ise bir kuşkuyu teyit eder. Veya şöyle de diyebilirdiniz. 'Kadın orada *değildi*'."

Miss Hinchcliffe başını salladı. "Bilmiyorum. Hatırlamıyorum... Nasıl hatırlayabilirim ki? Sanırım, evet *kadın* orada değildi, dedi. Sanırım böyle dedi. Ama doğrusu bilmiyorum. Zaten ne fark eder ki?"

Miss Marple düşünceli bir ifadeyle, "Evet," dedi. "Ufak da olsa bir ipucu olabilir. Ve bu ipucu da önemli bir kanıt olabilir."

Bölüm 20

Miss Marple Kayboluyor

I

Chipping Cleghorn'daki postacıya son zamanlarda hem sabahları hem de akşamüzerleri mektup dağıtmasını söylemişlerdi. Bu hiç hoşuna gitmemişti adamın.

O gün akşamüzeri saat tam on altı ellide Little Paddocks'a üç mektup bıraktı.

Bunlardan biri Phillipa Haymes'ındı. Zarfın üzerindeki çocukça yazıdan oğlu Harry'den geldiği anlaşılıyordu. Diğer ikisi ise Letitia Blacklock'aydı. Yaşlı kadın ve Phillipa çay masasının başına geçtikten sonra mektupları açtılar. Sağanak halinde yağan yağmur yüzünden Phillipa o gün Dayas Malikânesi'nden erken ayrılmıştı.

Letitia Blacklock'a gelen ilk mektuptan tamir edilen mutfak kazanıyla ilgili fatura çıktı. Yaşlı kadın sinirli bir şekilde homurdandı. "Bu adam da her gün fiyatları arttırıyor."

İkinci zarfın üzerinde ise tanımadığı bir yazı vardı. Bunu da ağır ağır açtı.

"Sevgili kuzin Letty,

Salı günü size gelebilir miyim? Patrick'e iki gün önce yazdım, fakat cevap vermedi. Bu yüzden gelmemde bir sakınca olmadığını düşündüm. Annem gelecek ay İngiltere'ye dönecek. Sizi çok görmek istediğini yazmış.

Tren on sekiz on beşte Chipping Cleghorn'a varıyor. Bu sizin için uygun mu?"

Sevgiler,
Julia Simmons."

Letitia Blacklock mektubu önce büyük bir şaşkınlıkla okudu, sonra da müthiş bir sinirle. Oğlunun yazdıklarına tatlı bir tebessümle göz gezdiren Phillipa'ya baktı. "Julia'yla Patrick döndüler mi?"

Phillipa başını kaldırdı. "Evet, benden biraz sonra geldiler. Elbiselerini değiştirmek için yukarı çıktılar. Çok ıslanmışlardı."

"Onları çağırır mısın?"

"Tabii, tabii."

"Bir dakika. Şunu okumanı istiyorum." Aldığı mektubu genç kadına uzattı.

Phillipa mektuba bir göz attıktan sonra kaşlarını çattı. "Anlayamadım..."

"Ben de öyle... Ama işin içyüzünü öğrenmemin zamanı geldi sanırım. Patrick'le Julia'ya seslen, Phillipa."

Genç kadın merdivenin altından yukarı doğru bağırdı. "Patrick! Julia, Miss Blacklock sizi istiyor!"

Patrick merdivenlerden çabucak inerek odaya girdi.

Letitia Blacklock, "Gitme, Phillipa," dedi.

Patrick neşeyle gülüyordu. "Merhaba Letty Hala. Beni mi istediniz?"

"Evet. Belki bana bunu açıklarsın."

Patrick mektubu okurken yüzünde adeta komik denilecek derecede endişeli bir ifade belirdi.

"Tanrım! Ona telgraf çekecektim. Ne sersemim ben."

"Sanırım bu mektup kız kardeşin Julia'dan geliyor."

"Evet... öyle."

Letitia Blacklock sinirli bir şekilde homurdandı. "*O halde buraya Julia Simmons adıyla getirdiğin... kardeşin olduğunu iddia ettiğin kız kim?*"

"Şey... Letty Hala... bunu kolayca açıklayabilirim. Böyle bir şey yapmamalıydım. Ama bir anlık kapris uğruna böyle bir şey yaptım. Açıklamama izin verirseniz..."

"Ben de onu bekliyorum zaten. *O genç kız kim?*"

"Kendisiyle bir kokteylde tanıştım. Onunla arkadaş olduk. Ben buraya geliyordum... onu da getirmemin iyi olacağını düşündüm. Zira Julia... yani asıl Julia sahneye çıkmak istiyordu. Annem ise kriz geçirdi. Fakat Julia, Perth'de iyi bir tiyatro grubuna girme fırsatını elde etti. Fakat anneme, sanki burada oturuyormuş ve hastaneye staja gidiyormuş gibi mektuplar yazacaktı."

"Bana hâlâ diğer kızın kim olduğunu söylemedin."

Julia sakin ve soğuk bir tavırla içeri girince Patrick rahat bir nefes aldı. "İş ortaya çıktı."

Julia kaşlarını kaldırdı. Sonra da yine sakin bir tavırla bir sandalyeye yerleşti. "Ne yapalım?... Herhalde çok kızdınız." Letitia Blacklock'un yüzünü adeta tarafsız bir ilgiyle inceledi. "Sizin yerinizde olsaydım ben de kızardım."

"Siz kimsiniz?"

Julia içini çekti. "Her şeyi açık açık anlatmanın zamanı geldi. Başlıyorum. Ben Pip'le Emma ikilisinin yarısıyım. Yani adım... Emma Jocelyn Stamfordis... Annemle babam Pip'le ben doğduktan üç sene sonra ayrıl-

dılar. İkisi de başka başka yerlere gittiler. Babam beni aldı, annem de Pip'i. Bizimki pek iyi bir baba sayılmazdı, ama şirin bir insandı. Beni öğrenim için bir manastıra verdikten sonra ortadan kayboldu. Kendisini bir daha görmedim..." Bir an durdu. "Neyse uzatmayalım... Manastırdan çıktıktan sonra biraz çalıştım. Nihayet kalkıp İngiltere'ye geldim. Ve ciddi bir şekilde geleceğimi düşünmeye başladım. Annemin kötü şekilde kavga ettiği dayımın milyarder olduğunu biliyordum. Bana bir şey bırakıp bırakmadığını anlamak için vasiyetnamesine baktım. Ne yazık ki bana doğrudan doğruya bir şey kalmamıştı. Dul karısı hakkında soruşturmalar yaptım. Kadın ölmek üzereydi. Siz de o son nefesini verir vermez büyük bir servete konacaktınız. Halbuki bu paraya ihtiyacınız da yoktu. Onun için size yaklaşmaya karar verdim. Belki kimsesiz bir kıza acır, onu aylığa bağlardınız."

Letitia Blacklock sinirli bir şekilde homurdandı. "Öyle mi?"

"Ṭabii daha o zaman sizi görmemiştim. Sizin karşımda hüngür hüngür ağlayacak, yufka yürekli kadınlardan olduğunuzu sanıyordum. O arada şansım yardım etti ve bir partide Patrick'le karşılaştım. Onun sizin kuzeniniz olduğunu anladım. Kaçırılmayacak bir fırsattı bu. Patrick'in üstüne iyice düştüm. Neyse o bana âşık oldu. Asıl Julia ise tiyatro sanatçısı olmak için deli oluyordu. Onu Perth'e gitmeye, bunu sanatına borçlu olduğuna ikna ettim. Yeni bir Sarah Bernhardt olacaktı o... Patrick'e de fazla kızmayın. O benim dünyada yapayalnız olduğumu duyunca bana çok acıdı. Buraya kız kardeşiymişim gibi gelmemin iyi bir şey olacağını düşündü."

"Polise yalan söylemenize de göz yumdu değil mi?"

"Acıyın, Letty. O gülünç hırsızlık olayından sonra başımın belada olduğunu anladım. Açıkçasını isterseniz... sizi ortadan kaldırmam için güzel bir sebep vardı. Herhalde polise gidip kendimi suçlu listesinin başına yaz-

dıramazdım... Sıkı durmak ve zamanı gelince de ortadan kaybolmaktan başka çarem yoktu. Asıl Julia'nın yapımcı ile kavga edip Perth'den ayrılmaya kalkacağı nereden aklıma gelirdi? Budala Patrick'in ona, 'Sakın buraya gelme,' diye telgraf çekeceği yerde, aptal aptal ortada dolaşacağını nereden bilirdim." Sinirli bir şekilde Patrick'e baktı. "Sersem sen de." İçini çekti. "Milchester'da başına gelenleri de bilseniz. Tabii hastaneye gitmiyordum. Fakat bir yerde vakit geçirmem gerekiyordu. Onun için saatlerce saçma sapan filmleri seyrediyordum."

Letitia Blacklock, "Pip'le Emma," diye mırıldandı. "Müfettişin sözlerine rağmen nedense onların gerçekten var olduklarına bir türlü inanmamıştım." Dikkatle Julia'ya baktı. "Demek sen Emma'sın? Pip nerede?"

Julia iri masum bakışlı gözlerini onun yüzüne dikti. "Bilmiyorum. Bu konuda hiçbir fikrim yok."

"Bana kalırsa sen yalan söylüyorsun, Julia. Delikanlıyı en son ne zaman gördün?"

Acaba Julia konuşmadan önce hafifçe tereddüt etmiş miydi? Genç kız kelimelere basa basa, "Onu üç yaşımdan beri görmedim," dedi. "Annem kardeşimi alıp götürdü. Bir daha ne onunla karşılaştım ne de annemle. Onların nerede olduklarını da bilmiyorum."

"Söyleyeceklerin bu kadar mı?"

Julia yine içini çekti. "Etkilendiğimi söyleyebilirim. Fakat bu doğru olmayacak. Zira yine aynı şeyi yapabilirdim. Tabii arada cinayet işleneceğini bilseydim kalkıp buraya gelmezdim."

Miss Blacklock, "Julia," dedi. "Bu isme alıştığım için sana böyle hitap ediyorum. Sen Fransız Direniş Örgütü'nde miydin?"

"Evet, on sekiz ay."

"Sanırım silah kullanmasını biliyorsun?"

Buz gibi mavi gözler dik dik Miss Blacklock'a baktı. "Evet, birinci sınıf nişancıyım. Ama size ateş eden ben değildim, eğer etseydim kesinlikle ıskalamazdım."

II

Kapının önünde duran bir otomobilin gürültüsü bu gergin anın sona ermesine sebep oldu. Miss Blacklock kaşlarını kaldırdı. "Bu da kim?"

Mitzi dağınık saçlı başını kapıdan uzatarak gözlerini devirdi. "Polis geldi yine! İşkence bu! Başbakana kraliçenize mektup yazacağım."

Craddock sert bir tavırla kadını yana itti. Yüzünde öyle ciddi bir ifade vardı ki, hepsi de endişeyle ona baktılar. O sevimli genç adam tamamen gitmiş, yerine başkası gelmişti sanki.

Müfettiş, "Miss Murgatroyd öldürüldü," dedi. "Boğdular onu. Zavallı öleli bir saat bile olmadı." Gözleriyle Julia'yı aradı. "Siz... Miss Simmons... bütün gün neredeydiniz?"

Julia kendinden emin bir tavırla, "Milchester'daydım," diye cevap verdi. "Biraz önce geldim."

"Ya siz?" Craddock bu kez gözlerini Patrick'e dikti.

"Ben de öyle."

"Beraber mi döndünüz?"

Patrick, "Evet," dedi. "Evet, öyle."

Julia atıldı. "Hayır. Faydasız, Patrick. Bu hemen anlaşılabilecek bir yalan. Otobüslerin biletçileri ve şoförleri bizi iyi tanıyor. Ben daha önceki otobüsle geldim, Müfettiş Bey. On altı otobüsüyle."

"Ondan sonra ne yaptınız?"

"Yürüyüşe çıktım."

"Boulders tarafına doğru mu?"

"Hayır. Ben kırlarda dolaştım."

Müfettiş Craddock dikkatle kızı süzdü. Rengi uçmuş, dudakları gerilmiş olan Julia da sessiz sedasız ona bakıyordu.

Kimse bir şey söyleyemeden, telefon çalmaya başladı. Letitia Blacklock soru sorar gibi müfettişe baktıktan sonra ahizeyi kaldırdı. "Alo? Kim?... A, Bunch siz misiniz? Hayır, hayır, burada değil. Bilmiyorum... Evet, o şimdi geldi." Ahizeyi indirerek, "Bayan Harmon," dedi. "Sizinle konuşmak istiyor, Müfettiş Bey. Miss Marple eve dönmemiş. Bayan Harmon kendisini merak etmiş."

Craddock iki adımda onun yanına giderek ahizeyi kaldırdı. "Alo?... Ben Craddock?"

"Çok endişeliyim, Müfettiş Bey." Bunch'ın sesinde çocuksu bir titreyiş vardı. Jane Teyze'nin nerede olduğunu bilmiyorum. Sonra... Amy Murgatroyd'un öldürüldüğünü de söylediler. Doğru mu bu?"

"Evet, doğru Bayan Harmon. Cesedi Miss Hinchcliffe'le Miss Marple bulmuşlar."

"A, demek Jane Teyze orada." Bunch rahatlamıştı.

"Hayır, hayır. Korkarım orada değil. Yarım saat önce ayrıldı. Eve gelmedi mi daha?"

"Hayır. Halbuki Boulders'la aramız on dakika. Nerede olabilir? Bütün komşulara telefon ettim. Uzun zamandır onu görmemişler. Korkuyorum, Müfettiş Bey."

Craddock, ben de öyle, diye düşündü. Sonra telefona çabucak, "Hemen oraya geliyorum," dedi.

"Gelin, gelin. Bir kâğıt parçası buldum. Jane Teyze sokağa çıkmadan bir şeyler karalamış. Saçma sapan şeyler karalamış. Saçma sapan şeyler. Onlardan da bir anlam çıkaramadım."

Craddock telefonu kapadı. Letitia Blacklock endişeyle, "Miss Marple'a bir şey mi olmuş?" diye sordu. "İnşallah başına bir şey gelmemiştir. Pek yaşlı, pek zayıf ve nahif bir hanım."

"Biliyorum."

Boynundaki incileri çekiştiren Letitia Blacklock boğuk bir sesle, "Durum gitgide kötüleşiyor," diye bağırdı. "Bu işleri yapan kimse deli olmalı! Bir deli!"

"Sanmıyorum..."

İncilerin ipliği, Letitia Blacklock'un sinirli parmaklarının altında koptu. Yuvarlak, beyaz boncuklar yerlere saçıldı. Letitia acıyla bağırdı. "İncilerim! İncilerim!" Sesindeki acı öyle barizdi ki, hepsi de hayretle ona baktılar. Yaşlı kadın eli boynunda hıçkırarak döndü ve odadan dışarı fırladı.

Phillipa incileri toplamaya başladı. "Şimdiye kadar onun bir şeye bu kadar üzüldüğünü görmemiştim. Tabii... o bu incileri her zaman takıyor. Acaba bunları ona çok saygı duyduğu... bağlı olduğu biri mi verdi? Mesela Randall Goedler?"

Müfettiş ağır ağır, "Bu mümkün," diye cevap verdi.

Yerden beyaz boncukları toplamakta olan Phillipa başını kaldırdı. "Sakın... bunlar gerçek olmasın?"

İncilerden birini eline alan Craddock ciddi bir şekilde, "Ne münasebet!" diye homurdanmak üzereydi ki, aniden kendini tuttu.

Acaba... bu inciler gerçekten sahici olabilir miydi?

Bunlar o kadar kocaman... o kadar düzgün ve... o kadar beyazlardı ki, biz sahteyiz, diye bağırıyordu adeta. Fakat Craddock aniden bir rehinciden birkaç şiline alınan kıymetli incilerle ilgili bir polis olayını hatırlamıştı. Letitia Blacklock, ona evde kıymetli hiçbir şey olmadığını ısrarla söylemişti. Fakat... o inciler gerçek oldukları takdirde bir servete değerlerdi. Craddock, evet, diye düşündü. Bunları ona Randall Goedler verdiyse o zaman bu inciler paha biçilmeyecek kadar kıymetli olmalı... Ya da sahteye benziyor bunlar. Yalancı olmalılar... Fakat... ya gerçeklerse? Neden olmasın? Belki kadın bunların değerini bilmiyor. Veya bu hazineyi sanki inciler beş para etmezmiş gibi bir tavır takınarak korumaya çalışı-

yor. Gerçeklerse ne kadar ederler acaba?... En aşağı otuz bin sterlin. Eğer bunun farkındaysa, incilerin uğruna *cinayeti bile göze alır*. Müfettiş aniden irkilerek daldığı düşüncelerden uyandı. Miss Marple kaybolmuştu. Craddock, rahibin evine gitmeliydi.

III

Bunch'la kocası onu bekliyorlardı. İkisinin de yüz hatları endişeyle gerilmişti.

Bunch, "Hâlâ gelmedi..." dedi.

Julian, "Boulders'dan ayrıldığı zaman buraya döneceğini mi söyledi?" diye sordu.

Craddock düşündü. "Açık açık söylemedi..." Müfettiş, Miss Marple'ın dudaklarını ciddi bir tavırla büzmüş olduğunu hatırlamıştı. O daima müşfik olan mavi gözlerinde ise buz gibi bir ifade vardı. "Kendisini son gördüğüm zaman bahçe kapısının önünde Komiser Fletcher'la konuşuyordu. Sonra dışarı çıktı. Onun buraya geleceğini sandım. Belki Fletcher'ın bir bildiği vardı. O nerede acaba?" Craddock bir, iki yere telefon ettikten sonra Fletcher'ın da ortalarda olmadığını öğrendi. Buna da bir hayli şaşırdı tabii.

Sonra Bunch'ın telefonda kendisine söylediklerini hatırlayarak ona döndü. "Bahsettiğiniz kâğıt nerede?" Bunch bunu ona getirdi. Craddock kâğıdı masaya koyarak, Miss Marple'ın kargacık burgacık yazısını okumaya çalıştı. "*Lamba... Menekşeler... Aspirin kutusu nerede?... Tatlı ölüm...*"

Bunch atıldı. "Bu Mitzi'nin pastası."

"Sonra, 'Büyük bir derde cesaretle göğüs gerdi...' Bu ne demek acaba? İyot... İnciler... A, incilerden de bahsetmiş."

Bunch okumaya devam etti. "Lotty... Hayır, hayır, Letty. Jane Teyze'nin 'e'leri 'o'ya benziyor. *Berne... Dul maaşı...* Bütün bunların bir anlamı var mı? Ben hiçbir şey anlayamadım."

Craddock ağır ağır, "Aklıma bir şey gelir gibi oluyor," diye cevap verdi. "Ama yine de pek anlayamıyorum. İncileri yazmış olması garip. Miss Blacklock o üç sıra tasma gibi inciyi her zaman takar mı?"

"Evet. Bazen bundan söz edip güleriz, onlar ne kadar da sahte görünüyor değil mi? Herhalde Miss Blacklock öyle tasma gibi kolyelerin moda olduğunu sanıyor."

Craddock mırıldandı. "İncileri takmasının başka bir sebebi olabilir."

"Yani inciler... *gerçek mi? Bu imkânsız!*"

Craddock omzunu silkti. "Şimdi bu mesele o kadar önemli değil. Önce Miss Marple'ı bulmalıyız." Müfettiş hızla evden çıkarak arabasını bıraktığı tarafa doğru yürüdü. Yaşlı kadını arayacaktı. Onun başına bir şey gelmesini istemiyordu.

Islak defnelerin arasından bir ses yükseldi. Komiser Fletcher'dı konuşan. "Müfettiş Bey... Efendim..." Sesi heyecanlıydı.

Bölüm 21

Üç Kadın

Little Paddocks'ta akşam yemeği sona ermişti. Sessiz ve sıkıntılı bir yemek olmuştu.

Letitia Blacklock'un gözünden düştüğünü iyice anlayan Patrick zaman zaman konuşmaya çalışmıştı. Fakat sözleri hiç de hoş karşılanmamıştı. Phillipa Haymes dalgın dalgın düşünüyordu. Letitia Blacklock ise her zamanki gibi neşeli davranmaya çalışmaktan vazgeçmişti. Akşam yemeği için elbisesini değiştirmiş, aşağıya inerken boynuna oymalı bir dizi broşu takmıştı. İlk defa mor gölgelerin çevrelediği gözlerinde derin bir korku vardı. Ellerinin titremesinden de adeta paniğe kapıldığı anlaşılıyordu.

Sadece Julia bütün akşam o sakin ve şaşkın tavrını bırakmadı. "Hemen bavulumu alıp gidemeyeceğim için üzgünüm, Letty. Fakat korkarım polis buna izin vermez. Yalnız merak etme, burada fazla kalacak değilim. Herhalde Müfettiş Craddock neredeyse tutuklama emri ve kelepçelerle gelir. Şimdiye kadar gelmediğine şaşıyorum doğrusu."

Letitia Blacklock, "O yaşlı kadını arıyorum," diye cevap verdi. "Miss Marple'ı."

Patrick merakla sordu. "Acaba o da mı öldürüldü?... Fakat neden? O ne bilebilir ki?"

Letitia Blacklock ifadesiz bir sesle, "Bana ne soruyorsun?" dedi. "Ben nereden bileyim?"

Patrick mırıldandı. "Eğer o da öldürüldüyse o zaman katilin kim olduğu hemen anlaşılır."

"Kim o?..."

Patrick zaferle, "Hinchcliffe tabii," diye cevap verdi. "Zira Miss Marple'ı en son onun evinde görmüşler."

Letitia Blacklock elini alnına bastırdı. "Başım ağrıyor... Hinch, Miss Marple'ı neden öldürsün. Anlamsız bir şey bu."

Patrick bağırdı. "Hinch'in Murgatroyd'u öldürdüğünü düşünün. İşte o zaman anlamlı bir şey olur bu."

Phillipa daldığı düşüncelerden uyandı. "Hinch, Murgatroyd'u hiçbir şekilde öldürmemiştir."

Letitia Blacklock aniden onları şaşırtan bir tavırla bağırmaya başladı. "Cinayet, cinayet, cinayet! Başka şeyden söz edemez misiniz? Anlamıyor musunuz? Korkuyorum! Korkuyorum. Daha önce böyle değildim. Başımın çaresine bakabileceğimi sanıyordum. Fakat dikkatle sana bakarak bekleyen bir katile karşı ne yapabilirsin?... Tanrım!" Elleriyle yüzünü kapadı. Uzun bir sessizlikten sonra başını kaldırarak beceriksiz bir tavırla özür diledi. "Affedersiniz... Bir... bir an kendime hâkim olamadım."

Patrick sevgiyle, "Merak etme Letty Hala," diye başını salladı. "Ben seni korurum."

Letitia Blacklock sadece iki kelime söyledi. "Sen mi?" Fakat bu kısacık cümlede hayal kırıklığı gizliydi.

Bu konuşma yemekten önce olmuştu. Bu sırada Mitzi de gelip yemek pişirmeyeceğini söyleyerek ortalığı iyice karıştırmıştı.

"Artık bu evde bir şey yapacak değilim. Odama çıkıp kapımı da kilitleyeceğim. Güneş doğuncaya kadar da oradan çıkmayacağım. Korkuyorum. Durmadan adam öldürülüyor. Manyağın biri yapıyor bunu!" Sembolik bir hareket yaparak basma önlüğünü çıkardı. "İyi geceler, Miss Blacklock. Belki sabaha çıkmazsınız. Onun için size şimdiden, 'Güle güle,' diyeyim." Dönerek dışarı fırladı.

Julia ayağa kalktı. "Ben yemeği yaparım. Böylece sizinle sofraya da oturmamış olurum. Bu sıkıcı durumdan bu suretle kurtuluruz. Madem Patrick, sizi koruyacakmış. Letty Hala o halde yaptığım yemekleri önce o tatsın. Bu arada beni, sizi zehirlemekle itham etmelerini istemem."

Julia o gece gerçekten çok güzel yemekler yaptı.

Phillipa mutfağa gelerek ona yardım etmeye çalıştı, ama Julia genç kadını geri gönderdi. "Benim yardıma ihtiyacım yok."

"Julia, sana söylemek istediğim bir şey var..."

Genç kız kesin bir tavırla, "Kalbindeki sırları açmanın sırası değil," diye cevap verdi. "Haydi sen yemek odasına dön, Phillipa."

Şimdi de yemek bitmişti işte. Salona geçmişlerdi. Kahveler şöminenin yanındaki küçük masanın üzerinde duruyordu. Kimse ağzını açmıyordu. Söyleyecek hiçbir sözleri yoktu. Sadece bekliyorlardı. İşte o kadar.

Saat yirmi otuzda Müfettiş Craddock telefon etti.

"Çeyrek dakika sonra orada olacağım. Albay Easterbrook'la karısını, Bayan Swettenham ve Edmund'u da getireceğim."

"Fakat Müfettiş Bey... Bu gece misafirlerle uğraşacak halde değilim..." Letitia Blacklock'un sesinden kadının bir sinir krizi geçirmek üzere olduğu anlaşılıyordu.

"Neler hissettiğinizi biliyorum, Miss Blacklock... Çok üzgünüm. Fakat bunu yapmam lazım."

"Miss Marple'ı... buldunuz mu?"

Müfettiş, "Hayır," diyerek telefonu kapadı.

Julia kahve tepsisini mutfağa götürdü. Sonra da şaşkınlıkla durakladı. Mitzi evyenin içindeki bulaşıklara bakıyordu.

Hemen bağırmaya başladı. "Canım mutfağımı berbat etmişsiniz! Çıkın! Bir daha mutfağımı kullanmaya kalkmayın."

"Tahammül edilecek insan değilsin, Mitzi!" Julia sinirli bir şekilde dışarı çıkarken kapı çalındı.

Mitzi bağırdı. "Kapıya da bakacak değilim!"

Julia Fransızca bir küfür savurarak öfkeyle ön kapıya gitti. Gelen Hinchcliffe'di.

O kalın ve sert sesiyle, "İyi akşamlar," dedi. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Müfettiş telefon etti, değil mi?"

Julia, onu salona getirdi. "Sizin geleceğinizden söz etmedi."

"O bana, 'İstemezseniz, gelmeyin,' dedi. Ben... gelmek istedim."

Kimse Miss Hinchcliffe'e baş sağlığı dilemedi. Bu uzun boylu, canlı kadının yüzündeki acı dolu ifadeden onun ne kadar sarsıldığını anlamak mümkündü.

Letitia Blacklock, "Bütün ışıkları yakın," diye mırıldandı. "Şömineye daha kömür atın. Üşüyorum. Donuyorum... donuyorum... Miss Hinchcliffe, gelin şöyle ateşin yanında oturun. Müfettiş on beş dakika sonra burada olacağını söyledi."

Julia, "Mitzi geri döndü," dedi.

"Döndü mü? Bazen bu kızın aklından zoru var, diye düşünüyorum. Ama belki de hepimizin aklından zoru var."

Miss Hinchcliffe, "Suç işleyen herkese deli damgası vurmanıza çok kızıyorum," diye bağırdı. "Suçluların çok zeki ve aklı başında olduklarını düşünüyorum."

Bir, iki dakika sonra Müfettiş Craddock yanında Albay ve Laura Easterbrook, Bayan Swettenham ve Edmund'la birlikte geldi. Dördünün de sesi çıkmıyordu.

Albay eski halinin adeta bir karikatürü olan bir tavırla, "Hah!" diye kükredi. "Şömine pek güzel yanıyor."

Bayan Easterbrook kürkünü çıkarmayı reddederek kocasının yanına oturdu. Genellikle anlamsız yüzü şimdi bir sansarınkini andırıyordu. Edmund ise çok sinirliydi. Herkese öfkeyle bakıyordu. Bayan Swettenham ise kendisini zorlayarak konuşmaya çalıştı.

"Ne kötü değil mi? Yani... her şey demek istiyorum. İnsanın hiçbir şey söylememesi daha iyi. Çünkü insan bundan sonra listede kimin olduğunu bilmiyor. *Veba* gibi bir şey bu... Sevgili Miss Blacklock biraz brendi içseniz iyi olmaz mı? Ya da yarım kadeh şarap? Bence brendinin yerini hiçbir şey tutmaz. Paldır küldür geldiğimiz için özür dileriz. Ama Müfettiş Craddock, bizi zorla getirdi. Çok kötü o kadın hâlâ kayıp. Hani şu rahibin evindeki yaşlı zavallı kadın. Bunch Harmon aklını yitirmek üzere. Kadıncağızın nereye gittiğini kimse bilmiyor. Bize gelmedi. Onu bugün hiç görmedim. Zaten eve gelseydi onu görürdüm. Çünkü bütün gün arka tarafta oturma odasındaydım. Edmund da ön taraftaki çalışma odasındaydı. Yani eve gelmiş olsa onu iki taraftan da görebilirdik. Oh, dua edelim de o zavallı tatlı kadıncağızın başına bir şey gelmesin."

Edmund dayanamayarak bağırdı. "Anne, susamaz mısın?"

Bayan Swettenham mırıldandı. "Ben de zaten bir şey söylemek niyetinde değilim." Julia'nın yanına oturdu.

Müfettiş Craddock kapının yanında durdu. Karşısında üç kadın vardı. Julia'yla Bayan Swettenham kanepedeydiler. Laura Easterbrook ise kocasının koltuğunun kenarına ilişmişti.

Miss Hinchcliffe'le Letitia Blacklock ateşin önünde büzülmüşlerdi adeta. Edmund onların yanındaydı. Phillipa ise geride gölgelerin arasında kalmıştı.

Craddock başlangıç yapmaya gerek görmeden doğrudan doğruya konuya girdi. "Miss Murgatroyd'un öldürüldüğünü biliyorsunuz. Onu bir kadının öldürdüğünü biliyoruz. Kendisine Miss Simmons adı veren bu genç hanım, bana bu akşamüzeri neler yaptığını anlattı. Miss Simmons söylediklerinizde ısrar edecek misiniz? Miss Simmons ayrıca size şunu da hatırlatmak isterim. Söylediklerinizi polis memuru Edwards tarafından kayda geçirilecek ve mahkemede delil olarak kullanılacak."

Julia, "Bunu hatırlatmak zorunda değilsiniz," dedi. Julia'nın rengi uçmuştu, ama kız yine de sakindi. "Tekrarlıyorum, Müfettiş Craddock. Ben bugün on altı, on altı otuz arasında kırda, Campton Çiftliği'ne doğru giden yolda yürüyordum. Boulders'ın yakınına bile gitmedim."

"Bayan Swettenham?"

Edmund, "Aynı uyarıyı hepimize yapacak mısınız?" diye sordu.

"Hayır. Şimdilik sadece Miss Simmons'u uyarıyorum. Diğerleri ifade verirken buna gerek görmüyorum, ama isteyen avukatı yanında olmadan sorularıma cevap vermeyebilir."

Bayan Swettenham, "Oh, bu çok saçma ve zaman kaybı," diye bağırdı. "Ben o saatlerde ne yaptığımı harfi harfine size anlatabilirim. İstediğiniz bu değil mi? Şimdi başlayabilir miyim?"

"Evet, lütfen Bayan Swettenham."

"Hımm... Durun, düşüneyim." Bayan Swettenham bir an gözlerini kapadı. Sonra tekrar açtı. "Tabii Miss Murgatroyd'un öldürülmesi meselesiyle benim bir ilgim yok. Buradakilerin bunu bildiklerinden eminim. Evet ben görmüş geçirmiş bir kadınım. Polisin tüm gereksiz soruları sorup sonra da bunları kayda geçireceklerini biliyorum. Öyle değil mi?" di-

yerek hızla yazan polis memuru Edwards'a baktı. Sonra kibarca, "Umarım fazla hızlı konuşmuyorum?" diye sordu.

Memur Edwards steno not almakta ustaydı, ama utangaç biri olduğundan yanıt verirken kulaklarına dek kızardı.

"Ziyanı yok madam, ama biraz daha yavaş konuşursanız daha iyi olur."

Bayan Swettenham duraksayarak anlatmaya başladı.

"Ben yağmur oluğunu temizliyordum. Yağmur yağmaya başlamıştı. Yağmurluğumla çizmelerimi giyip aşağıya indim. Edmund'a seslendim ama o cevap vermedi. Herhalde romanında önemli bir yere geldi, diye düşündüm. Bu yüzden onu rahatsız etmek istemedim. Bu işi daha önce de kendim yapmıştım..."

"Devam edin."

"Oluğa yapraklar dolmuştu. İşim uzun sürdü. Bir hayli ıslandım. Fakat sonunda oluğu açtım. Sonra içeriye girerek elbisemi değiştirdim. Çürük yapraklar da ne pis kokuyor değil mi?... Mutfağa giderek çaydanlığı ocağa koydum. Mutfak saati on sekiz on beşi gösteriyordu."

"Oluğu temizlerken sizi gören oldu mu?"

"Hayır. Sanmıyorum."

Craddock, Edmund'a baktı. "Annenizin size seslendiğini duydunuz mu, Bay Swettenham?"

Genç adam başını salladı. "Hayır. O sırada mışıl mışıl uyuyordum."

Bayan Swettenham sitem dolu bir sesle, "Edmund!" diye bağırdı. "Ben de senin roman yazdığını sanıyordum."

Müfettiş Craddock, Bayan Easterbrook'a döndü. "Ya siz?..."

Laura Easterbrook masum bakışlı iri gözlerini ona dikti. "Ben Archie'yle onun çalışma odasında oturuyordum. Seninle radyo dinliyorduk öyle değil mi, Archie?"

Kısa bir sessizlik oldu. Albay Easterbrook kıpkırmızı kesilmişti. Uzanıp karısının elini tuttu. "Sen bu işleri anlamıyorsun, yavrum. Şey... siz adeta emrivaki yaptınız, Müfettiş Craddock. Bütün bu olaylar karımı çok sarstı. Çok sinirli ve hassas. Bir şey söylemeden önce durup düşünmüyor."

Laura Easterbrook sitemle, "Archie..." diye mırıldandı. "Benimle beraber olmadığını mı söyleyeceksin?"

"Ben aslında seninle beraber değildim ki, yavrum. İnsan bu tür soruşturmalarda her zaman gerçeği söylemelidir. Ben, 16.45'te çiftlikteydim. Eve ancak yağmur yağdıktan sonra döndüm. Yani tam çay vaktinde. 16.45'ti sanırım. Laura ekmek kızartıyordu."

"Siz de sokağa çıktınız mı, Bayan Easterbrook?"

Kadının güzel yüzü her zamankinden daha fazla sansara benziyordu. "Hayır... hayır. Oturup radyo dinledim. Sokağa çok daha önce çıkmıştım. 15.30'da sanırım. Biraz yürüdüm, işte o kadar." Sanki müfettişin kendisine daha da soru soracağından korkuyormuş gibi bir hali vardı.

Fakat Craddock kısaca, "Hepsi bu kadar, Bayan Easterbrook," dedi.

Kadın aniden nefret dolu bakışlarla ona baktı. "Neden diğerlerine nerede olduklarını sormuyorsunuz? Mesela şu Phillipa denilen kadına? Edmund Swettenham'a? Onun odasında uyuduğu ne malum?"

Müfettiş Craddock sakin bir tavırla cevap verdi. "Miss Murgatroyd, ölmeden önce bir şey söylemiş. Hırsızlık gecesi birinin salonda olmadığından söz etmiş. Miss Murgatroyd salonda gördüklerinin isimlerini arkadaşına saymış. Ve orada birini yerinde göremediğini de hatırlamış."

Julia atıldı. "Fakat kimsenin bir şey görmesine imkân yoktu ki."

Birdenbire Miss Hinchcliffe o kalın sesiyle konuşmaya başladı. "Murgatroyd, görebilecek bir yerdeydi. Şimdi Bay Craddock'un durduğu yerde.

Yani kapının tam arkasındaydı. Bu yüzden gözleri kamaşmamıştı. O gece her şeyi görebilen bir tek o vardı."

Mitzi, "*Öyle mi sanıyorsunuz?*" diye bağırdı. Kadın kapıyı hızla açarak melodrama kaçan bir tavırla içeri girmişti. Çok heyecanlıydı. "Polis pek kibirli. Beni diğerleriyle birlikte buraya çağırmadı. Tabii benim yerim mutfak! Öyle değil mi? Ama Mitzi herkesten akıllı. O hırsızlık gecesi de neler gördüm neler. Ama bunlardan söz etmeyip beklemeye karar verdim."

Craddock homurdandı. "İş yatışınca birinden gidip para isteyecektin değil mi?"

"Neden istemeyecek mişim? Neden beni aşağı görüyorsunuz? Madem iyilik edip dilimi tutmuştum, bunun karşılığını da isterdim tabii. Zaten işin içinde bir hayli para da vardı... Ah, ben neler duydum neler." Yine melodrama kaçan bir tavırla Julia'yı işaret etti. "Mesela onun Pippemmer adlı gizli cemiyetin ajanı olduğunu biliyorum. Evet, bekleyecek ve para isteyecektim. Fakat artık korkmaya başladım. Can güvenliğimi sağlamayı tercih ediyorum. Çünkü o biri belki de yakında beni öldürür. Onun için bildiklerimi açıklayacağım."

Müfettiş şüpheyle, "Pekâlâ, pekâlâ," dedi. "Ne biliyorsun bakalım?"

"Anlatacağım." Mitzi çok ciddileşmişti. "O gece söylediğim gibi kilerde gümüşleri parlatmıyordum. Tabanca patladığı sırada yemek odasındaydım ben. Anahtar deliğinden baktım. Hol karanlıktı. Fakat tabanca tekrar patladı ve el feneri yere yuvarlandı. O arada etrafı da aydınlattı. O zaman şu kadını gördüm. Adama sokulmuştu, elinde de tabanca vardı. Anlayacağınız Miss Blacklock'u gördüm ben."

"Beni mi?" Letitia Blacklock şaşkınlıkla doğruldu. "Sen çıldırmışsın."

Edmund, "Fakat bu imkânsız," diye bağırdı. "Mitzi, Miss Blacklock'u görmüş olamaz."

Müfettiş Craddock, onun sözünü kesti. Sesi çok sertti. *"Göremez miydi, Bay Swettenham? Tabii.* Çünkü elinde tabancayla adamın yanında duran Miss Blacklock değildi de ondan. Scherz'in yanındaki sizdiniz, değil mi?"

"Ben mi?... Ne *münasebet.*"

"Gidip Albay Easterbrook'un tabancasını siz çaldınız. Rudi Scherz'le siz anlaştınız. Ona işin şaka olduğunu söylediniz. Patrick Simmons'un peşinden diğer odaya gitmiştiniz. Işıklar sönünce, dikkatle yağlamış olduğunuz o kapıdan yavaşça dışarı süzüldünüz. Miss Blacklock'a ateş ettikten sonra Rudi Scherz'i öldürdünüz. Birkaç saniye sonra ise yine salona dönmüş, çakmağınızı çakıyordunuz."

Edmund bir an ne söyleyeceğini bilemedi. Sonra da, "Korkunç bir itham bu," diye kekeledi. "Neden beni seçtiniz? Cinayet işlemem için ne sebep olabilir?"

"Miss Blacklock, Bayan Goedler'den önce öldüğü takdirde iki kişi servete konacaktı. Pip'le Emma adıyla tanınan iki kişi. Julia Simmons'un aslında Emma olduğu anlaşıldı..."

"Benim de Pip olduğumu sanıyorsunuz." Edmund güldü. "Saçma! Çok saçma! Ben sadece Pip olacak yaştayım... ama işte o kadar. Sana gerçekten Edmund olduğumu da ispat edebilirim, koca budala! Nüfus kâğıdım, okul ve üniversite diplomalarım..."

"Pip değil o." Bu ses, karanlıkta kalmış bir köşeden gelmişti. Phillipa Haymes öne doğru ilerledi. Rengi iyice uçmuştu. "Müfettiş Bey, Pip benim."

"Siz misiniz, Bayan Haymes?"

"Evet. Nedense herkes Pip'in erkek olduğuna inandı. Tabii Julia, ikiz kardeşinin kız olduğunu biliyordu. Bu akşamüzeri bunu neden açıklamadığını anlayamadım."

Julia güldü. "Aile bağları. Hemen senin kim olduğunu anladım. O ana kadar bundan şüphe bile etmemiştim."

"Ben de Julia gibi düşündüm." Phillipa'nın sesi hafifçe titriyordu. "Kocam... öldükten sonra ne yapacağımı düşünmeye başladım. Annem yıllar önce hayata gözlerini kapamıştı. Goedlerlerin akrabam olduklarını öğrendim. Bayan Goedler neredeyse öldü ölecekti. Onun ölümünden sonra para Miss Blacklock'a miras kalacaktı. Onun nerede oturduğunu öğrendim... ve... ve kalkıp buraya geldim. Bayan Lucas'ın yanında çalışmaya başladım. Miss Blacklock yaşlı bir kadındı. Yakın akrabaları yoktu. Bu yüzden belki bana yardım edebilirdi. Bana değil de daha doğrusu Harry'ye. Ben çalışıyordum. Fakat Harry'nin öğrenimi için çok para gerekiyordu. Sonuçta para Goedlerlerindi. Miss Blacklock'un ise bunu bırakabileceği bir yakını yoktu. Sonra..." Phillipa daha hızlı konuşmaya başlamıştı. "O olay oldu. O zaman korktum. Zira Miss Blacklock'un ölümünden faydalanabilecek tek insan bendim. Julia'nın kim olduğunu bilmiyordum. Birbirine benzeyen ikizlerden değiliz biz. Onun için bana tek şüpheli şahıs benmişim gibi geldi."

Duraklayarak alnına düşen sarı saçları arkaya itti. O zaman Craddock aniden o eski fotoğraftaki sarışın kadının Phillipa'nın annesi olduğunu anladı. Sonra ellerini açıp açıp kapıyor... sözlerinin kendisine neden yabancı geldiğini de fark etti. Zira Phillipa da şimdi aynı hareketi yapıyordu.

"Miss Blacklock, bana karşı çok iyi davrandı. Çok... çok iyi davrandı. Ben, onu öldürmeye çalışmadım. Bu aklıma bile gelmedi... Ama... her şeye rağmen... ben Pip'im." Ekledi. "Artık Edmund'dan şüphelenmenize gerek yok."

"Yok mu?" Craddock'un sesi yine çok haşindi. "Edmund Swettenham paraya düşkün bir genç. Belki de o zengin bir kadınla evlenmek isti-

yor. Fakat kadının servete konabilmesi için *Miss Blacklock'un Bayan Goedler*'den önce ölmesi gerek. İşte Edmund Swettenham da bunu yapmaya çalıştı."

Edmund bağırdı. "Korkunç bir yalan bu!"

Aniden tiz bir çığlık etrafta yankılandı. Bu korku dolu garip ses mutfaktan geliyordu.

Julia, "Bu Mitzi değil," diye bağırdı.

Müfettiş Craddock, "Hayır," dedi. "Bu üç kişiyi öldüren katil..."

Bölüm 22

Gerçek

Müfettiş Craddock, Edmund Swettenham'a dönünce Mitzi de yavaşça salondan çıkıp mutfağa dönmüştü. Lavaboya su doldururken Letitia Blacklock içeri girdi. Mitzi utançla ona yan yan baktı.

Letitia Blacklock, "Amma da yalancısın, Mitzi," dedi. "Dur dur bulaşık öyle yıkanmaz. Önce gümüşler... Suyu da ağzına kadar doldur. Bu kadarcık suda bulaşık yıkanır mı?"

Mitzi kesin bir tavırla musluğu açtı. "Söylediklerime kızmadınız mı, Miss Blacklock?"

Yaşlı kadın içini çekti. "Söylediğin her yalana kızmaya kalksaydım, başka bir şey yapacak vakit bulamazdım."

Mitzi, "Müfettişe gidip yalan söylediğimi anlatayım mı?" diye sordu.

Miss Blacklock başını salladı. "O zaten bunu biliyor."

Mitzi musluğu kapamak için uzandı. Aynı anda kuvvetli iki el başının arkasına dayandı. Kadının kafasını su dolu lavaboya sokmaya çalıştı.

Letitia Blacklock kinle, "Bu kez doğruyu söylediğini yalnız ben biliyorum," diye homurdandı.

Mitzi çırpındı. Fakat Letitia Blacklock çok kuvvetliydi. Kadının başını suyun altında tuttu.

Sonra arkasından Dora Bunner'ın acıklı sesi yükseldi. "*Lotty... Lotty...* yapma!"

Letitia Blacklock bağırdı. Ellerini havaya kaldırdı. Mitzi doğrularak nefes almaya çalıştı.

Letitia Blacklock hâlâ bağırıyordu. Çünkü mutfakta başka kimse yoktu. "*Dora, Dora... beni affet. Buna mecburdum... mecburdum...*"

Telaşla kapıya doğru koştu. Fakat Dedektif Fletcher iri gövdesiyle karşısına dikildi. Miss Marple ise süpürgelerin durduğu dolaptan çıkıyordu. Kızarmış yüzünde müthiş bir sevinç vardı. "İnsanların seslerini iyi taklit ederim..."

Dedektif Fletcher, Letitia Blacklock'un kolunu tuttu. "Benimle geleceksiniz, madam. Hizmetçinizi boğmaya çalıştığınızı gözlerimle gördüm. Sizi şimdiden uyarayım Miss Letitia Blacklock..."

Miss Marple düzeltti. "Charlotte Blacklock. Asıl adı bu onun. Her zaman taktığı incilerin altında bir yara izi göreceksiniz. Ameliyattan kalan yara izini."

"Ameliyattan kalan yara izini mi?"

İyice sakinleşmiş olan Miss Blacklock, Miss Marple'a baktı. "Demek bunu biliyordunuz."

"Evet. Durumu fark edeli çok zaman oldu."

Charlotte Blacklock masanın yanındaki sandalyeye çökerek ağlamaya başladı. "Bunu yapmamalıydınız... Dora'nın sesini taklit etmemeliydiniz. Ben Dora'yı severdim. Gerçekten çok severdim."

Müfettiş Craddock'la diğerleri kapının önündeydiler. O arada Mitzi de kendisine gelmiş zaferle bağırıyordu. "Rolümü iyi yaptım değil mi? Ne zekiyim ama! Az kalsın beni öldürüyordu. Çok cesur olduğumu da kabul etmelisiniz."

Miss Hinchcliffe diğerlerini iterek Miss Blacklock'un üzerine saldırdı. Onu zorla geri çektiler. "Bırakın beni... Bırakın beni!... Amy Murgatroyd'u o öldürdü."

Charlotte Blacklock başını kaldırarak burnunu çekti. "Ben onu öldürmek istemedim. Kimseyi öldürmek istemedim zaten. Fakat buna mecbur kaldım. Benim asıl üzüldüğüm Dora... Dora'nın ölümünden sonra çok yalnız kaldım. Ah, Dora... Dora..." Tekrar elleriyle yüzünü kapatarak hıçkırmaya başladı.

Bölüm 23

Rahibin Evinde Akşam

Miss Marple yüksek arkalıklı kanepeye kurulmuştu. Bunch yere şöminenin önüne oturmuş, kollarını dizlerine dolamıştı.

Julian Harmon merakla öne doğru eğilmişti. O anda onda meraklı bir okul çocuğu hali vardı. Müfettiş Craddock piposunu tüttürüyordu, zaman zaman da viskisinden bir yudum alıyordu. İzinli olduğu belliydi. Daha geride Julia, Patrick, Edmund ve Phillipa oturmaktaydılar. Phillipa, genç adama sokulmuştu.

Bunch sabırsız sabırsız, "Katilin Blacklock olduğunu ne zaman anladın, Jane Teyze?" diye sordu.

"Bunu pek bilmiyorum. Fakat hırsızlığı en kolay şekilde Miss Blacklock düzenleyebilirdi. Rudi Scherz'le konuştuğu bilinen tek kimse de oydu."

Bunch, "Ben önce ne olduğunu öğrenmek istiyorum," dedi. "İsviçreli delikanlı onu tanıdı mı?"

"Evet. Rudi Scherz..." Şaşkınlıkla Müfettiş Craddock'a baktı.

Genç adam başını salladı. "O Bern'de Dr. Adolf Koch'un kliniğinde çalışmış. Koch guatr ameliyatlarıyla ün yapmış bir doktor. Charlotte Blacklock da guatr ameliyatı için oraya gitmiş. Rudi Scherz de hastanede

hademelik yapıyormuş. İngiltere'ye gelince eski hastalardan birini otelde görüp tanımış. Gidip onunla konuşmuş..."

Miss Marple düşünceli bir şekilde mırıldandı. "Herhalde Charlotte Blacklock, onu karşısında görünce fena halde sarsıldı. Kendini güvende hissediyordu ve sonra... en olmadık anda kendisinin kim olduğunu bilen biriyle karşılaştı... Neyse... Sen olayı başından anlatmamı istiyordun, değil mi Bunch? Pekâlâ... Charlotte Blacklock aslında güzel, neşeli, sevdiklerine düşkün bir kızdı. Boynunda koskocaman bir şişlik belirdi. Guatrı vardı onun. Bu onun hayatını mahvetti. Çünkü kız aslında çok hassastı. Üstelik görünüşüne de çok önem verirdi. Tabii eğer annesi olsaydı... veya babası dikkafalılık yapmasaydı o da bu hale gelmezdi. Dr. Blacklock sert, dar görüşlü, inatçı ve sinirliydi. Kızının ameliyatla iyi olacağına inanmıyordu. Charlotte'a kesin bir şekilde hastalığın çaresi olmadığını söyledi. Belki iyot ve diğer ilaçların biraz faydası olurdu. Guatr iyice büyümeye, çirkin bir hal almaya başlayınca Charlotte yabancılarla konuşmaktan vazgeçti. Artık odasına kapanıp oturuyordu. Aslında merhametli, yakınlarına bağlı bir kızdı."

Edmund atıldı. "Onun katil olduğunu unutuyorsunuz..."

Miss Marple başını salladı. "Unutmuyorum. Müşfik ve zayıf karakterli insanlar bazen çok tehlikeli olurlar. Letitia Blacklock ise kız kardeşinden farklıydı. Belle Goedler, onun çok dürüst olduğunu söylemiş. Kadın gerçekten öyleydi. Kız kardeşine de çok düşkündü. Charlotte'un hayatla bütün ilgisini kesmemesi için ona, yaptıklarına dair uzun mektuplar yazıyordu. Sonunda Dr. Blacklock öldü. Letitia tereddüt etmeden işinden ayrılarak Charlotte'a bakmak için evine döndü. Kız kardeşinin ameliyatla kurtulup kurtulamayacağını anlamak için alıp İsviçre'ye götürdü. Çok geç kalınmıştı... Fakat, ameliyatın başarılı olduğunu hepimiz de biliyoruz. O korkunç kusur kaybolmuştu. Yerinde kalan yara izini de tasma

şeklindeki bir gerdanlıkla örtmek pekâlâ mümkündü... İki kardeş İsviçre'den hoşlanmışlardı. Orada birkaç sene oturdular. O arada Belle Goedler'in ölüm döşeğinde olduğunu duydular. Herkes gibi onlar da servete kondukları zaman ne yapacaklarını konuştular. Aslında bu Letitia'dan çok Charlotte için önemliydi. Charlotte ömründe ilk defa normal bir kadın gibi dolaşacak, ömrünün geri kalan kısmını şu birkaç seneye sığdırmaya çalışacaktı. Sonra... Letitia gribe yakalandı. Bu zatürreeye döndü. Ve kadın öldü. Tam servete konacakları sırada Letitia'nın ölmesinin sırası mıydı?... İşte o zaman Charlotte, kız kardeşinin yerine geçmeyi düşündü. Belki de bir doktor, ona ablasının küçük ismini sorduğu zaman birdenbire aklına bu geldi. Yabancı bir ülkedeydiler. Herkes onları Blacklocklar diye tanıyordu. Birbirlerine çok benziyorlardı. Kıyafetleri hemen hemen birbirinin aynıydı. Bunch'a da söylediğim gibi zaten yaşlı kadınlar birbirlerine çok benzerler... Belki Charlotte uzun uzun plan yapmıştı. O anda aklına geldiği gibi hareket etti. Letitia, Charlotte adıyla gömüldü. Charlotte ölmüştü artık. Letitia kalkıp İngiltere'ye geldi. Yıllarca uyuklayan o gizli enerjisi canlanmıştı. Letitia gibi otoriter bir kadın olmuştu o artık... Tabii bir, iki tedbir alması lazımdı. Kendisini kimsenin tanımadığı bu köyü seçip burada bir ev aldı. Bir de Belle Goedler'e görünmemesi gerekiyordu. Zira onu kandırması imkânsızdı. Yazı meselesi ise elinde artrit olduğu için kolaylıkla halledildi. Letitia'nın mektuplarından onun ne yaptığını günü gününe bildiği için rolüne iyice alışmıştı.

"Bayan Simmons'dan mektup gelince o zamana kadar görmediği kuzenini memnuniyetle yanına alacağını da bildirdi. Her şey yolundaydı. Sonra... Charlotte ilk ve en büyük hatasını yaptı. Buna da merhameti sebep oldu. Okul arkadaşı Dora Bunner'ın durumu kötüydü. Charlotte ondan mektup alır almaz kadının yardımına koştu. Belki de çok yalnızdı, ondan... Dora, onu görünce çok şaşırdı tabii. O Letitia'ya mektup yazmış-

tı, fakat karşısındaki Charlotte'du. Dora'yı kandırması imkânsızdı. Zira çocukluk arkadaşıydı o. Hastayken de yalnız onu yanına kabul etmişti. Dora'nın meseleye aynı gözle bakacağını bildiği için oturup ona durumu anlattı. Dora bu itirafı umduğu gibi karşıladı. Letty zamansız ölmüştü. Sevgili Lotty bu yüzden mirastan mahrum mu olacaktı? Lotty o hastalığa büyük bir cesaret ve sabırla dayanmıştı. Artık mükâfatlandırılması gerekmez miydi?... Charlotte, Dora'yı alıp Little Paddocks'a getirdi. Fakat çok geçmeden hata yapmış olduğunu da anladı. Dora herkesin isminin kısaltılmışını kullanmaya meraklıydı... Daha okuldayken Charlotte'la Letitia'yı, Lotty ve Letty diye çağırırdı. Kendisini tutmaya, arkadaşına Letty adıyla hitap etmeye çalışmasına rağmen, zaman zaman şaşırıyor, Lotty, deyiveriyordu. Üstelik durmadan geçmişten bahsediyordu. Artık daima tetikteydi Charlotte. Bu da sinirlerini bozmaya başlamıştı. Fakat Dora'nın saçmalıklarına kimsenin aldırdığı yoktu. Ama kadın Royal Spa Oteli'nde Rudi Scherz'le karşılaşınca fena halde sarsıldı. Genç adam kendisini gayet iyi tanıyordu. Fakat... Rudi Scherz'in Charlotte'a şantaj yaptığını sanmıyorum. Zira Scherz durumun farkında bile değildi. Lakin, Charlotte onun kendisi için tehlikeli olduğunu biliyordu. Hele Rudi Scherz kendisinden para isteyince buna büsbütün emin oldu.

"Yavaş yavaş Rudi Scherz'in ortadan kalkmasının iyi olacağını düşünmeye başladı. Önce bir hayaldi bu. Sonunda planını yaptı. Rudi Scherz'e misafirlerine şaka yapacağını söyleyerek ondan haydut rolünde çıkmasını istedi. Genç adama bol para da verdi tabii. Scherz'in bu teklifi kabul etmesinden, kadının kendisinden korktuğunu bilmediği de anlaşılıyor... Charlotte, ona gazeteye vermesi için meşhur ilanı yazdırdı. Evi öğrenmesi için delikanlıyı Little Paddocks'a çağırdı. Ona, parti gecesi kendisiyle nerede buluşacaklarını gösterdi." Miss Marple bir an durdu. "Herhalde Charlotte o gün korkunç saatler geçirdi. İsteseydi son dakikada ci-

nayetten vazgeçebilirdi. Dora Bunner, bize Letty'nin o gün korkmuş olduğunu söyledi. Doğruydu bu. Charlotte yapacağı şeyden... planı uygulayamamaktan korkuyordu. Fakat duyduğu dehşet onu cinayetten vazgeçirecek kadar fazla değildi. Belki Albay Easterbrook'un tabancasını aldığı zaman eğlenmişti. Phillipa'nın vazoya yerleştirdiği çiçeklerin daha güzel durması için masayı duvara dayamalarını söylediği ve kapıyı gizlice yağladığı zaman da öyle. O zaman her şey Charlotte'a oyun gibi gelmişti. Ama şimdi oyun olmaktan çıkmıştı bu."

Craddock, "Buna rağmen cinayetten yine de vazgeçmedi," dedi. Ve her şey plana göre oldu. Kadın saat on sekizden sonra güya kazları kapamak için dışarı çıktı. O arada Scherz'i içeri alarak ona maskeyi, pelerini ve el fenerini verdi. Saat on sekiz otuz olduğu zaman da o hazırdı. Masanın başında elini sigaralığa doğru uzatmıştı. Saat çalarken herkesin o tarafa doğru bakacağından da emindi. Fakat yalnız sadık Dora gözlerini arkadaşından ayırmamıştı. Ve zavallı bize ilk konuşmada Miss Blacklock'un ne yaptığını söyledi. 'Letty'nin elinde menekşe vazosu vardı,' dedi. Charlotte daha önce lambanın kordonunu iyice aşındırmıştı. Teller hemen hemen ortadaydı artık. Oraya çabucak su döktükten sonra lambanın düğmesine bastı. Ve tabii elektrik kontak yaptık."

Bunch başını salladı. "Geçen gece burada olduğu gibi. Siz bu yüzden çok şaşırdınız değil mi, Jane Teyze?"

"Evet. O ışıkları düşünüp duruyordum. Dora Bunner'ın sözlerinden lambaların çift olduğunu... cinayet gecesinden sonra çoban kızını yerinden kaldırdığını öğrenmiştim..."

Craddock mırıldandı. "Dora Bunner farkına varmadan birçok şeyi açıkladı. Mesela o, elektrik kontak yaptığı zaman çıkan alevi görmüş ve çatırtıyı da duymuştu. Kendi kendime öyle kızıyorum ki. Zavallı masadaki yanıktan da söz etti. Tabii o birinin masanın üzerine yanık bir sigara

bıraktığını sanıyordu. Halbuki o ana kadar kimse sigara içmemişti... Menekşeler ise vazoda su kalmadığı için solmuşlardı. Bu da Charlotte'un bir hatası. Vazoya tekrar su doldurmalıydı. Fakat herhalde kadın bunu kimsenin fark etmeyeceğini düşündü. Zaten Dora Bunner da vazoya su koyduğunu unuttuğunu sanıyordu..." Craddock bir an durdu. Sonra, "Elektrik kontak yapınca," diye devam etti. "Charlotte yavaşça dışarı çıktı. Eline pamuklu eldivenlerini giymiş ve tabancayı almıştı. Yavaşça Rudi Scherz'in arkasında durdu. Genç adam fenerle odayı tarıyordu. Işık, Charlotte'un az önce durduğu yeri aydınlatır aydınlatmaz, kadın o tarafa doğru iki el ateş etti. Güya hırsız onu vurmaya çalışıyordu. Sonra da Scherz'i öldürdü. Tabancayı onun yanına, yere attı. Bahçede giydiği kalın eldivenleri masanın üstüne fırlattı. Tekrar salona süzülerek yerine geçti. O arada kulağını da kanattı. Bunu nasıl yaptığını bilmiyorum..."

Miss Marple, "Herhalde tırnak makasıyla," dedi. "Kulağın memesi hafifçe kesilse bile bol bol kan akar. Doğrusu kadın psikolojiden çok iyi anlıyordu. Şakır şakır akan kanları görünce herkes Charlotte'un ölüm tehlikesi atlattığına iyice inandı."

Craddock içini çekti. "Miss Marple olmasaydı, Rudi Scherz'in Miss Blacklock'u öldürmeye çalıştığına... sonra da intihar ettiğine inanacaktık. Soruşturma da sona erecekti tabii."

Miss Marple itiraz etti. "Böyle söylemeyin. Ben bir şey yapmadım. Zaten siz de durumdan memnun değildiniz."

"Bana bu işte bir tuhaflık var gibi geliyordu... Sonra ikinci kapının yağlanmış olduğunu anladım. Ve onun üzerine Letitia Blacklock'u kimin öldürebileceğini araştırmaya başladık. Onu ortadan kaldırmayı kim isteyebilirdi?"

Miss Marple, "Böyle biri de vardı," diye başını salladı. "Bana kalırsa Charlotte, Phillipa'yı görür görmez onu hemen tanıdı. Çünkü kadın has-

talığı sırasında Sonia Goedler'le gezmeye gitmişti. Ve Phillipa, annesine çok benziyordu. İşin garibi Charlotte, Phillipa'yı karşısında görünce bayağı memnun oldu. Ona iyice ısındı. Belki böylece duyduğu vicdan azabından da biraz kurtuldu. Kendi kendine, 'Para bana kalınca ben de Phillipa'yla oğlu Harry'ye bakarım,' dedi. Fakat Müfettiş Craddock, Pip'le Emma hakkında sorular sormaya başlayınca çok kaygılandı. Suçu Phillipa'nın üzerine yıkmayı istemiyordu. Julia'nın Emma olduğunu bilmediği için polisin Phillipa'dan şüpheleneceğinden korkuyordu."

Craddock sinirli bir şekilde homurdandı. "Ben de Bayan Swettenham'ın Sonia Goedler olduğunu sanmıştım."

Edmund, "Zavallı anneciğim," diye mırıldandı. "Ben, onun pek dürüst bir hayat sürdüğünü sanıyordum..."

Miss Marple devam etti. "Tabii aslında en büyük tehlike Dora Bunner'dı. Zira kadın her gün daha unutkan bir hal alıyor, dili ise çözüldükçe çözülüyordu. Oraya çaya gittiğimiz zaman Charlotte'un Dora Bunner'a nasıl baktığını hâlâ hatırlıyorum. Bunun sebebi neydi biliyor musunuz? Dora onu yine, 'Lotty,' diye çağırmıştı. Bana bu basit bir dil sürçmesi gibi geldi. Fakat olay Charlotte'u korkuttu. Zavallı Dora gevezelik etmeden duramıyordu. 'Mavi Kuş'da çay içtiğimiz gün bana kadın sanki bir değil iki ayrı kimseden söz ediyormuş gibi geldi. Gerçekten de öyleydi. Dora Bunner bir ara arkadaşının güzel olmadığını söyledi. 'Fakat o şahsiyet sahibidir,' dedi. Arkasından arkadaşının güzel ve neşeli olduğunu anlattı. Lotty'nin çok zeki olduğundan, hayatta başarıya ulaştığından söz etti. Sonra onun pek sıkıntılı günler geçirdiğinden ve buna cesaretle göğüs gerdiğinden bahsetti. Tabii bu Letitia'nın yaşadığı hayata hiç uymuyordu. Sanırım Charlotte o gün kafede konuştuklarımızın çoğunu duydu. Ve zavallı Dora Bunner'ın güvenliği için büyük bir tehlike olduğunu iyice anladı. Korkarım Dora benimle yaptığı konuşma yüzünden öldürüldü. Ama

zaten eninde sonunda olacaktı bu. Zira Dora yaşadığı sürece Charlotte güvende olamayacaktı. Aslında Dora'yı seviyordu... onu öldürmek istemiyordu. Fakat başka çare de yoktu. Bunch, sana anlattığım hemşire gibi o da Dora'yı öldürmekle aslında kadıncağıza iyilik yapacağına kendi kendisini inandırdı. Doktorlar Dora'nın fazla yaşamayacağını söylemişlerdi. Üstelik sonunda acı da çekecekti. İşin ilginci Charlotte, Bunner'ın son gününün eğlenceli geçmesi için de elinden geleni yaptı."

Phillipa titredi. "Tatlı ölüm."

"Evet... durum gerçekten böyleydi... Bunner için parti verdi. O anda başucundaki kutuya zehirli hapları koymayı unutmadı. Dora Bunner'ın kendi aspirinlerini bulamayınca onunkilerden aldığını biliyordu. Üstelik herkes katilin yine Letitia'yı öldürmeye çalıştığını düşünecekti. Böylece zavallı Bunner uykusunda öldü. Charlotte de özgürlüğüne kavuştu. Fakat Dora'yı... onun sevgisini, sadakatini özlüyordu. Ona Julian'ın mektubunu götürdüğüm gün acıyla ağladı. Acısı gerçekti. Kendi sevgili arkadaşını öldürmüştü."

Julian, "Ya Murgatroyd'u neden öldürdü?" diye sordu.

"Charlotte onların evine girmişti. İki arkadaşın Scherz'in öldüğü gece olanları hatırlamaya çalıştıklarını duydu. Pencere açıktı, gizlice dinledi. Miss Hinchcliffe arkadaşına gördüklerini hatırlatmaya çalışıyordu. Charlotte o ana kadar kimsenin bir şey görecek durumda olmadığını sanmıştı. Herkesin Rudi Scherz'e baktığını... hepsinin de ışıktan gözlerinin kamaştığını düşündü. Nefesini tutarak bekledi. Acaba kurtulabilecek miydi? Sonra... Miss Hinchcliffe tam karakola giderken Amy Murgatroyd gerçeği anlayıverdi. Zavallı arkadaşının arkasından, 'Kadın orada değildi,' diye bağırdı. Yani Letty'nin o küçük masanın önünde olmadığını anlatmak istiyordu."

Bunch, "Lakin," dedi. "Siz işin içyüzünü daha önce anlamıştınız, değil mi? Lamba kontak yaptığı... kâğıda o kelimeleri karaladığınız zaman."

"Evet, yavrum. Öğrendiğim gerçekten bir araya geliverdi."

Bunch yavaşça tekrarladı. "Lamba? Tamam. Menekşeler? Tamam. Aspirin kutusu? Bunner'ın o gün eczaneden aspirin alacağını kastediyorsunuz değil mi? Sonra... Tatlı ölüm... Pasta... ve asıl o parti... Bunner son gününü neşeli geçirecekti... Büyük bir derde cesaretle göğüs gerdi. Bunner bunu size kafede söylemişti. Halbuki Letitia'nın bir derdi yoktu. İyot? Guatr meselesini bu yüzden mi anladınız?"

"Evet, yavrum. Halbuki Miss Blacklock, kardeşinin veremden öldüğünü iddia ediyordu. Tabii guatrı düşününce aklıma Letitia Blacklock'un her zaman boynuna taktığı o tasma gibi garip inci kolye geldi."

Craddock içini çekti. "İncilerin koptuğu gece neden o kadar telaşlandığını şimdi anlıyorum. O zaman buna bir anlam verememiştim."

Bunch, yaşlı kadına baktı. "Kâğıda benim sandığım gibi Letty değil Lotty yazmıştınız."

"Evet. Miss Blacklock'un kız kardeşinin adının Charlotte olduğunu hatırladım. Dora ondan birkaç defa Lotty diye bahsetmiş, sonra da çok üzülmüştü."

"Peki, Bern ve dul maaşı?"

"Rudi Scherz, Bern'de bir hastanede hademelik yapmıştı. Dul maaşına gelince sana 'Mavi Kuş'da yaşlı bir kadının ölen bir arkadaşının maaşını aldığından söz ettim Bunch. Dediğim gibi yaşlı kadınlar birbirlerine çok benzerler. O gün sen evden çıkıp gittikten sonra bütün bunları düşündüm ve durumu anladım. Kafam o kadar karışmıştı ki, hava almak için sokağa çıktım. Yolda Miss Hinchcliffe'e rastladım. O beni arabasına aldı. Birlikte Boulders'a gittik ve zavallı Amy Murgatroyd'un cesedini bulduk." Miss Marple'ın sesi aniden sertleşti. "O zaman bir şeyler yapmamız gerektiğini düşündüm. Elimizde delil yoktu. Fletcher'la konuşup onu ikna ettik. Birlikte gidip Mitzi'yi bulduk."

"Doğrusu onu rol yapması için nasıl kandırdığınızı bilmek isterdim." Konuşan Julia'ydı.

"Mitzi'nin yüzüne güldüm, yavrum. O kendisini çok beğeniyor. Mitzi'ye arka arkaya birkaç prova da yaptırdım. Ona, odasına çıkmasını, Müfettiş Craddock gelinceye kadar da aşağıya inmemesini söyledim."

Craddock, "Ondan sonra ben de rolümü oynadım," diye başını salladı. "Mitzi'nin iddialarını şüpheyle karşılayarak Edmund'u itham ettim."

Edmund gülümsedi. "Benim rolümü kötü oynadığımı kimse iddia edemez. Ben de iyiydim. Planladığımız gibi yaptım. Yalnız senin ortaya çıkıp, 'Ben Pip'im,' demen plana dahil değildi. Müfettiş de, ben de senin Pip olduğunu bilmiyorduk. Ben güya Pip olacaktım..." Bir kahkaha attı. "Bu itirafın ikimizi de şaşırttı. Fakat Müfettiş Craddock kendisini hemen topladı ve beni zengin kadın peşinde koşmakla suçladı."

Phillipa şaşkınlıkla dinliyordu. "Bütün bunlara ne gerek vardı."

"Anlamıyor musun? Charlotte polisin benden şüphe ettiğini, gerçeği sadece Mitzi'nin bildiğini düşünecekti. Tabii onu susturmaya çalışacaktı."

Miss Marple, "Mitzi kendisine tembih ettiğim gibi odadan çıkıp doğru mutfağa gitti. Blacklock da hemen biraz sonra onun peşinden geldi. Kadını mutfakta yalnız sandı tabii. Dedektif Fletcher diğer kapının arkasındaydı. Ben ise süpürgelerin konduğu dolaba saklanmıştım. Hâlâ zayıfım."

Bunch, yaşlı kadına baktı. "Ne olacağını umuyordunuz, Jane Teyze?"

"İki ihtimal vardı. Ya Charlotte, Mitzi'ye dilini tutması için para teklif edecek ya da onu öldürmeye çalışacaktı."

"Fakat kadını öldürdüğü takdirde polisin elinden kurtulamazdı ki."

"Charlotte artık doğru dürüst düşünecek halde değildi. Köşeye sıkıştırılmış vahşi bir hayvana benziyordu."

Bunch, "Peki ama sizin dolaba saklanmanıza ne gerek vardı Jane Teyze?" diye sordu. "Bu işi Dedektif Fletcher'a bırakamaz mıydınız?"

"İkimizin olması daha iyiydi. Sonra ben, Dora'nın sesini taklit edebileceğimi biliyordum. Bunun Charlotte'u sarsacağından emindim... Gerçekten de öyle oldu."

Hepsi de sustular. O korkunç olayları düşünüyorlardı.

Sonra Julia sıkıntılı havayı dağıtmak için neşeyle, "Mitzi çok değişti," diye güldü. "Herkese kendisinin bir kahraman olduğunu anlatıyor. Kendisine yeni, iyi bir yer de bulmuş."

Phillipa da atıldı. "Bana olan eski nefreti de kalmadı nedense. Bana düğün hediyesi olarak Tatlı Ölüm'ün tarifini verdi. Yalnız, 'Sakın bunu Julia'ya gösterme,' dedi. 'Zira yemek pişirdiği gün mutfağımı altüst etti.'"

Edmund, "Bayan Lucas," dedi. "Belle Goedler'in öldüğünü ve Phillipa'yla Julia'ya milyonlar kaldığını öğrenmiş. Artık Phillipa'ya ne iltifatlar ediyor bilseniz. Düğün hediyesi olarak gümüş kuşkonmaz maşaları da yolladı... Kendisini düğüne davet etmeyeceğimizden haberi yok."

Patrick mırıldandı. "Ve Edmund'la Phillipa böylece mutlu oldular..." Sonra yavaşça sordu. "Julia'yla Patrick ne olacak?"

Julia, ona şöyle bir baktı. "Seninle evleneceğimi sanıyorsan yanılıyorsun. Müfettiş Craddock'un durumu kurtarmak için Edmund'a söylediği sözler daha çok sana uyuyor. Asıl sen zengin bir kadınla evlenmek istiyorsun."

Patrick bağırdı. "Amma da nankörsün. Sana o kadar iyilik yaptım."

"Ne iyiliği?... Az kalsın aptallığın yüzünden hapishaneyi boyluyordum..." Bir an durdu. Sonra düşünceli bir tavırla ekledi. "Ben kararımı verdim. Aktris olacağım."

Patrick, "Ne?..." diye inledi. "Sen de mi?"

"Evet. Önce sahneye çıkacağım. Sonra da yönetmenlik yapacağım. Belki de Edmund'un piyeslerini sahneye koyarım."

Julian Harmon, genç adama baktı. "Ben sizin roman yazdığınızı sanıyordum."

Edmund cevap verdi. "Gerçekten de öyleydi... Ne kadar iç sıkıcı şey varsa o kitaba koyacaktım. Sonra bir gün bundan vazgeçip bir komedi yazdım. Fena olmadı. Londra'da bir tiyatro bunu kabul etti. Yakında sahneye koyacaklar."

Rahip Julian Harmon birdenbire irkilerek suçlu bir şekilde, "Vaazım," diye fısıldadı. "Bu meseleye o kadar daldım ki, vaazımı hazırlamam gerektiğini unuttum."

Bunch başını salladı. "Yine cinayete daldın değil mi? Hem bu seferki gerçek."

Patrick, "İsterseniz, 'Öldürmeyeceksin!' diye bir vaaz verin."

Julian yavaşça, "Hayır," diye cevap verdi. "Bu konuyu istemem."

Bunch bağırdı. "Haklısın Julian. Aklıma daha hoş bir şey geldi. Kutsal Kitap'tan başka bir şey seç. Mesela... 'Bahar geldi ve kumrunun sesi bütün ülkede duyuldu...'" Genç kadın tatlı tatlı gülerek ekledi. "Vaazı hazırlamana Tiglath Pileser de yardım etsin. Zekâsı ile gururlanabilir. Zira elektriğin nasıl kontak yaptığını bize o gösterdi."

SON

